

ŠVIETIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ TYRIMO ATASKAITA

Profesinis standartas rengiamas įgyvendinant iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“ (projekto Nr. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001)

Rengėjai:

Švietimo sektoriaus ekspertų darbo grupė:

Prof.(hp)dr.Genutė Gedvilienė
Dr. Austėja Landsbergienė
Asta Jakimavičienė
Doc.dr. Aušra Rutkienė
Doc. dr. Lina Kaminskienė
Dr. Dainius Žvirdauskas
Dr. Virginija Rupainienė
Dr. Rita Mičiulienė
Vytautas Zubras
Dr. Alicija Ramanauskaitė
Aušra Misionė
Dr. Ilona Tandzegolskienė
Prof.habil. dr. Vilija Targamadzė
Prof.(hp)dr. Julija Kiršienė
Prof.(hp)dr. Sigitas Daukilas
Doc.dr.Vytautas Bučinskas
Dr. Mindaugas Misiūnas
Dr. Aušrinė Pasvenskienė
Doc.dr. Giedra Linkaitytė
Prof.dr. Renaldas Gudauskas
Daiva Turčinavičė

Atsakinga institucija:

Vytauto Didžiojo universitetas

2018 m.

Turinys

NAUDOJAMOS SAŲVOKOS	3
1. ĮVADAS	4
2. ŠVIETIMO SEKTORIAUS POSEKTORIŲ RAIDA IR PLĖTRA	12
2.1. Ikimokyklinio ugdymo posektorius	12
2.2. Bendrojo ugdymo posektorius	16
2.3. Profesinio mokymo posektorius	27
2.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius	34
2.5. Suaugusiųjų švietimo posektorius.....	51
2.6. Bibliotekų veiklos posektorius.....	57
3. ŠVIETIMO SEKTORIAUS SPECIALISTŲ RENGIMAS	65
3.1. Ikimokyklinio ugdymo posektorius specialistų rengimas.....	65
3.2. Bendrojo ugdymo posektorius specialistų rengimas.....	68
3.3. Profesinio mokymo posektorius specialistų rengimas	74
3.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius specialistų rengimas.....	75
3.5. Suaugusiųjų švietimo posektorius specialistų rengimas	76
3.6. Bibliotekų specialistų rengimas	77
4. ATLIKTI KVALIFIKACIJŲ TYRIMAI: TYRIMO METODIKA IR ORGANIZAVIMAS	80
4.1. Ikimokyklinio ugdymo posektorius	80
4.2. Bendrojo ugdymo posektorius	81
4.3. Profesinio mokymo posektorius	81
4.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius	82
4.5. Suaugusiųjų švietimo posektorius.....	84
4.6. Bibliotekų posektorius	84
5. ŠVIETIMO SEKTORIAUS POSEKTORIŲ VEIKLOS SRITYS IR PROFESIJOS	85
6. PRELIMINARUS KVALIFIKACIJŲ SĄRAŠAS.....	104
7. ŠVIETIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ TYRIMŲ DUOMENYS	107

NAUDOJAMOS SAŲVOKOS

Profesinis standartas – kvalifikacijų, joms įgyti reikalingų kompetencijų, vertinimo kriterijų ir metodų aprašas (PMĮ).

Profesija – tai atitinkamomis žiniomis, mokėjimais, sugebėjimais ir įgūdžiais pagrįstos žmonių veiklos rūšių kombinacijos, užtikrinančios žmonėms prielaidas tenkinti savisaugos ir saviraiškos poreikius (Laužackas 2005).

Kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma (ŠĮ).

Kompetencija – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklos uždavinį, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių ir vertybinių nuostatų visuma (ŠĮ).

Kompetencijos ribos – kompetencijos (žinių, gebėjimų, įgūdžių, bendrųjų gebėjimų) taikymo galimybės, kurias apibrėžia darbo proceso objektai, technologinės ir organizacinės sąlygos, veiklos atlikimui keliami reikalavimai.

Lietuvos kvalifikacijų sandara – Lietuvos Respublikoje nustatytų kvalifikacijų, grindžiamų asmens veiklai reikalingomis kompetencijomis, lygių sistema (ŠĮ).

Europos kvalifikacijų sandara – bendra europinė atraminė sistema, siejanti šalių kvalifikacijų sistemas ir veikianti kaip perkėlimo mechanizmas, kad skirtingų šalių ir sistemų kvalifikacijos taptų aiškesnės ir suprantamesnės (Rekomendacija dėl EKS kūrimo).

Kvalifikacijų tyrimas – asmenų veiklos analizė, kurios tikslas yra nustatyti tam tikroms kvalifikacijoms reikalingų kompetencijų (žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybių, požiūrių) visumą.

Ūkio sektorius – ekonominių veiklų klasifikacijos vienetas, kurio apimtį apibrėžia veiklos rezultatų (produktų ir paslaugų), taikomų technologijų ir darbo organizavimo formų tipai. Dažniausiai atitinka EVRK sekciją.

Ūkio posektorius – struktūrinė ūkio sektoriaus dalis, pasižyminti bendromis / panašiomis veiklos rezultatų (produktų ir paslaugų), taikomų technologijų ir darbo organizavimo formų tipai savybėmis. Posektorių apimtys yra tikslinamos pagal profesinių standartų rengimo techninės užduoties keliamus ūkio sektoriaus struktūros reikalavimus. Dažniausiai atitinka EVRK skyrių, rečiau – grupę.

Veiklos sritis – panašių veiklos uždavinių grupės, kurias darbuotojas atlieka, siekdamas veiklos tikslo. Kvalifikacijų tyrimo etape profesinė veikla struktūruojama identifikuojant veiklos sritis, kurios vėliau, formuojant kvalifikaciją, tampa orientyru išskiriamiesiems kvalifikacijos vienetais. Veiklos sritys nustatomos atsižvelgiant į tiriamos veiklos struktūros realijas ir jos kaitos perspektyvas. Atitinka EVRK klasę arba poklasį.

Kvalifikacijos vienetas – kompetencijų, reikalingų veiklos srities uždavinių atlikimui, junginys (grupė).

Bendrieji gebėjimai – tai visų žmonių asmeniniam pasitenkinimui ir vystymuisi, aktyviam pilietiškumui, socialinei integracijai ir užimtumui reikalingi gebėjimai.

1. ĮVADAS

Švietimo, mokslinių tyrimų ir bibliotekų sektorius apima trijų krypčių sritis, pasižyminčias artimomis ir tarpusavyje susijusiomis, tačiau skirtingomis misijomis. Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą, švietimas yra apibrėžiamas šiais esminiais procesais: „ugdymas ir išsilavinimo teikimas, savišvieta; taip pat mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), švietimo įstaigų, mokytojų ir kitų švietimo teikėjų, švietimo pagalbos specialistų veiklų visuma“. Įstatyme nurodoma, kad švietimo misija yra „suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus“. Įstatyme pabrėžiama, kad švietimo misija yra glaudžiai susijusi su prigimtinės žmogaus teisės mokytis užtikrinimu, tačiau greta šios su asmeniu susijusios misijos, švietimas taip pat vykdo socialinę misiją - „saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą – darnų ir solidarų, valstybės – pažangų ir saugų.“

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatyme mokslinė veikla yra apibrėžiama mokslinių žinių kūrimu, kūrybine veikla, kuri yra vykdoma taikant mokslinių tyrimų metodus. „Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra – sisteminga kūrybinė gamtos, žmonijos, kultūros ir visuomenės pažinimo veikla ir jos rezultatų panaudojimas.“ Šiame įstatyme yra akcentuojama tamprios mokslinių tyrimų misijos ir turinio sąsajos su aukštojo mokslo studijų misija ir turiniu. Kaip ir švietimo misijos atveju, mokslo ir studijų misijos formuluotėje išsiskiria asmeninio tobulėjimo ir socialinė šios misijos dimensija, tačiau labiau akcentuojama būtent socialinė šios misijos dimensija - padėti užtikrinti šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, plėtoti žinių visuomenę, stiprinti žiniomis grįstą ekonomiką ir darnų šalies vystymąsi, skatinti dinamišką ir konkurencingą šalies ūkio gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę, puoselėti civilizacinę Lietuvos tapatybę, palaikyti, plėtoti ir kurti šalies ir pasaulio kultūros tradicijas.

Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme bibliotekų veiklos paskirtis yra apibrėžiama šiais tikslais: „dokumentų kaupimas, tvarkymas, sisteminimas ir saugojimas, galimybės naudotis viešaisiais informacijos šaltiniais užtikrinimas, neatsižvelgiant į jų autorių ar juose užfiksuotų žinių politinę ar ideologinę orientaciją; fizinių ir juridinių asmenų lygių teisių naudotis teisės aktų nustatyta tvarka teikiamomis nemokamomis paslaugomis užtikrinimas teikiant visuomenės švietimui, moksliniams tyrimams bei asmenybės ugdymui reikalingą informaciją ir paslaugas.“

Analizuojant šio kompleksinio sektoriaus struktūrą, buvo išskirtos struktūrinės kategorijos, pateiktos Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje EVRK2 (1 lentelė).

1 lentelė. Švietimo, mokslinių tyrimų ir bibliotekų veiklos pagal EVRK2

Sekcija	Skyrius	Grupė	Klasė	Poklasis	Pavadinimas
M	72				Moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
		72.1			Gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
			72.11		Biotechnologijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
			72.19		Kiti gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
				72.19.10	Agrarinių mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai

				72.19.20	Gamtos mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
				72.19.30	Matematikos mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
				72.19.40	Medicinos mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
				72.19.50	Technikos mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
		72.2			Socialinių ir humanitarinių mokslų moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
			72.20		Socialinių ir humanitarinių mokslų moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla
				72.20.10	Humanitarinių mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
				72.20.20	Socialinių mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
				72.20.30	Teologijos mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai
P					ŠVIETIMAS
	85				Švietimas
		85.1			Ikimokyklinis ugdymas
			85.10		Ikimokyklinis ugdymas
				85.10.10	Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas
				85.10.20	Priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymas
		85.2			Pradinis ugdymas
			85.20		Pradinis ugdymas
		85.3			Vidurinis ugdymas
			85.31		Bendrasis vidurinis ugdymas
				85.31.10	Pagrindinis ugdymas
				85.31.20	Vidurinis ugdymas
			85.32		Techninis ir profesinis vidurinis mokymas
		85.4			Aukštasis mokslas
			85.41		Aukštojo mokslo laipsnio nesuteikiantis mokymas baigus vidurinę mokyklą
			85.42		Aukštasis (tretinis) mokslas
				85.42.10	Aukštasis neuniversitetinis mokslas
				85.42.20	Aukštasis universitetinis mokslas
				85.42.30	Doktorantūra
		85.5			Kitas mokymas
			85.51		Sportinis ir rekreacinis švietimas
			85.52		Kultūrinis švietimas
			85.53		Vairavimo mokyklų veikla

			85.59		Kitas, niekur kitur nepriskirtas, švietimas
		85.6			Švietimui būdingų paslaugų veikla
			85.60		Švietimui būdingų paslaugų veikla
R	91				Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla
		91.0			Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla
			91.01		Bibliotekų ir archyvų veikla

Vadovaujantis šiomis kategorijomis ir nusistovėjusiomis švietimo veiklų klasifikavimo tradicijomis, išskirtini 6 posektoriai: 1) ikimokyklinio ugdymo posektorius, 2) bendrojo ugdymo posektorius, 3) pirminio ir tęstinio profesinio mokymo posektorius, 4) aukštojo mokslo ir studijų posektorius; 5) suaugusiųjų švietimo posektorius, 6) bibliotekų posektorius.

Ikimokyklinio ugdymo posektorius apima ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą (atitinka EVRK_2 P85.1). Ikimokyklinio ugdymo paskirtis - padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, etninius, socialinius, pažintinius poreikius ir pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą. Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo iki mokymosi mokykloje pradžios.

Išskiriamos šios **ikimokyklinio ugdymo** posektoriaus veiklos sritys:

- **Ikimokyklinis ugdymas**, apimantis ikimokyklinio amžiaus (0 – 5/6) metų vaikų ugdymą pagal ikimokyklinio ugdymo ir specialiųjų poreikių vaikams pritaikytas ugdymo programas. Ikimokyklinio ugdymo programą, parengtą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus ikimokyklinio ugdymo programų kriterijus, vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas. Švietimo ir mokslo ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka ir atvejais vaikui ikimokyklinis ugdymas gali būti privalomas.

- **Priešmokyklinis ugdymas**, apimantis priešmokyklinio amžiaus (5/6-6/7) metų vaikų ugdymą pagal vienų metų švietimo ir mokslo ministro patvirtintą priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą ir specialiųjų poreikių vaikams pritaikytas priešmokyklinio ugdymo programas. Priešmokyklinį ugdymą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos ar kitas švietimo teikėjas, vadovaudamiesi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Nuo 2021 metų rugsėjo 1 dienos priešmokyklinis ugdymas taps privalomas vaikams, kuriems tais kalendoriniais metais iki rugpjūčio 31 dienos sueis 5 metai. Priešmokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą.

Bendrojo ugdymo posektorius apima pradinį, pagrindinį ir vidurinį bendrąjį ugdymą (atitinka EVRK_2 P85.2 ir P85.3). Bendrojo ugdymo posektoriuje ugdymas yra vykdomas pagal pradinio, pagrindinio ir(ar) vidurinio formalaus švietimo programas, kurias baigusieji įgyja pradinį, pagrindinį ir (ar) vidurinį išsilavinimą. Mokiniai taip pat gali rinktis ugdymą, labiau atitinkantį jų vertybes, pasaulėžiūrą, religinius įsitikinimus, filosofines pažiūras.

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, išskiriamos šios bendrojo ugdymo posektoriaus veiklos sritys:

- pradinis ugdymas,
- pagrindinis ugdymas,
- vidurinis ugdymas. (pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą).

Profesinio mokymo posektorius (atitinka EVRK_2 P85.32) yra skirstomas į pirminį profesinį mokymą ir tęstinį profesinį mokymą. Nors instituciškai profesinis mokymas įgyvendinamas ir pagrindiniu, ir viduriniu ir paviduriniu lygmenimis, profesinio mokymo posektoriaus išskyrimas yra tikslingas, kadangi svarbu pabrėžti profesijos mokytojų veiklos išskirtinumą (specifiką).

Pirminis profesinis mokymas teikiamas ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims, siekiantiems įgyti pirmąją kvalifikaciją, įgijusiems pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą, taip pat neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo bei tiems, kurie yra mokęsi pagal specialiojo ugdymo programas. Pirminio profesinio mokymo įstaigose kartu su kvalifikacija galima įgyti pagrindinį arba/ir vidurinį išsilavinimą. Baigus pirminio profesinio mokymo programas, įgyjamos Europos kvalifikacijų sandaros (LTKS) 2-4lygio kvalifikacijos.¹

Tęstinis profesinis mokymas skirtas tobulinti asmens turimą kvalifikaciją, įgyti kitą kvalifikaciją arba kompetencijų, reikalingų atliekant įstatymais reglamentuojamą darbą ar funkciją. Tęstinis mokymas gali būti formalus ir neformalus. Tęstinio formaliojo profesinio mokymo programos skirtos įvairaus išsilavinimo (nuo pradinio iki pavidurinio) asmenims. Baigus tęstinio profesinio mokymo programą, įgyjama valstybės pripažįstama LTKS 1-4 lygių kvalifikacija. Kiekvienas profesinio mokymo teikėjas pagal asmens ar darbdavio poreikį (užsakymą) gali teikti neformalųjį profesinį mokymą.

Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius apima universitetines studijas, neuniversitetines studijas, laipsnio neteikiančias studijas, doktorantūrą, mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą (atitinka EVRK_2 P 85.4 ir M 72).

Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektoriaus subjektai orientuojasi į mokymus ir studijų programų teikimą, tyrimų vykdymą, siekiant asmenybės ugdymo bei visuomenės brandos. Remiantis Lietuvos „Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi (EVRK 2 red.) struktūros pristatymu, Švietimo (P) sekcijoje Aukštasis mokslas išskiriama kaip 85.4 grupė ir sudaro 85.41 ir 85.42 klases. Tai reiškia, kad į šią grupę įeina aukštojo mokslo nesuteikiantis mokymas baigus vidurinę mokyklą (85.41) arba akademiniai kursai ir studijos (85.42), kai pabaigus šiuos mokslus suteikiamas bakalauro, magistro arba daktaro kvalifikacinis laipsnis, atitinkantis aukštojo mokslo baigimo diplomą.

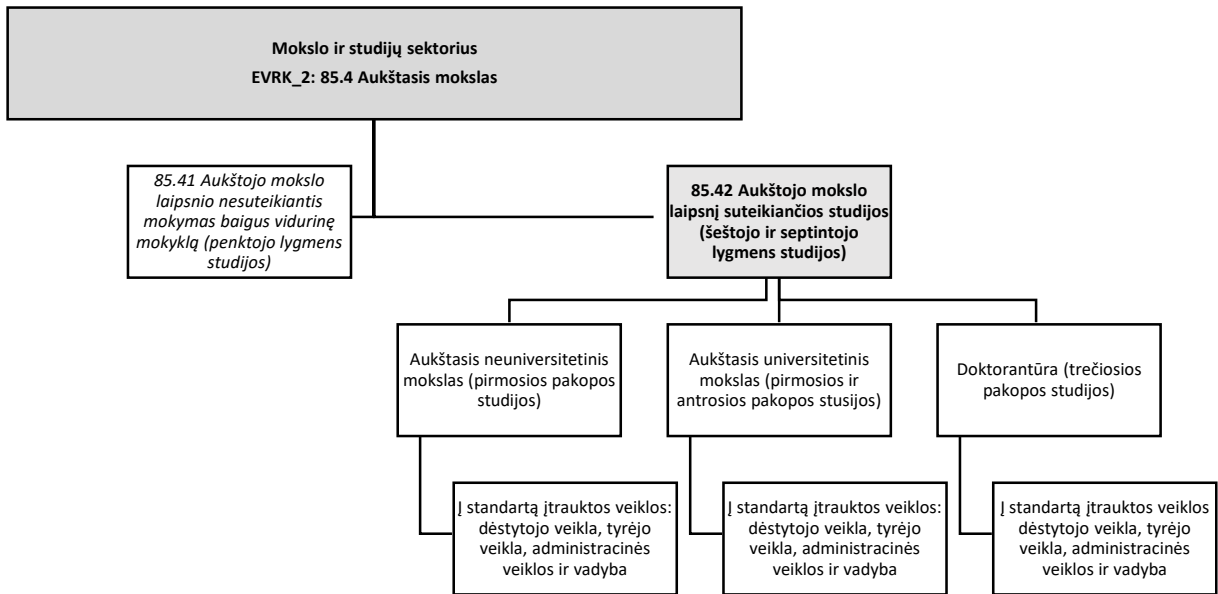
85.41 apima penktojo lygmens pagal ISCED studijas, kurios negali būti prilyginamos universiteto arba kolegijos studijoms ir susiejamos su papildomomis studijomis, kurios galimos pabaigus vidurinę mokyklą ir mokomasi siekiant pasiruošti universiteto arba kolegijų studijoms.

85.42 grupę apima šeštojo ir septintojo lygmens ISCED pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijas, taip pat studijas universitetinėse meno mokyklose. Į šią grupę įeina:

- Aukštosios neuniversitetinės studijos (kolegijinės studijos), kurios yra priskiriamos šeštojo lygmens ISCED neuniversitetinėms studijoms,
- Aukštosios universitetinės studijos, kurios yra priskiriamos šeštojo lygmens pagal ISCED pirmosios ir antrosios pakopos studijoms.
- Doktorantūra, kuri yra priskiriama septinto lygmens pagal ISCED trečiosios pakopos universitetinėms studijoms (doktorantūra, meno aspirantūra, rezidentūra).

Aukštojo mokslo ir studijų posektoriuje išskiriamos šios veiklos sritys (1 pav.):

¹ Kvalifikacijų, studijų ir mokymo programų registre taip pat buvo registruotos LTKS 5 lygiui priskirtos baletto artisto ir šiuolaikinio šokio atlikėjo modulinės profesinio mokymo programos.

1 pav. Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų veiklos sritys

Suaugusiųjų švietimo posektorius apima įvairias formaliojo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo veiklas, atitinkančias EVRK_2 P85.5.

Suaugusiųjų švietimo posektorius paskirtis - kurti Lietuvos savivaldybėse ir ūkio sektoriuose tikslingo mokymosi galimybes suaugusiesiems tenkinant penkių tipų tobulėjimo poreikius – profesinius, pilietinius, socialinius, ekonominius ir asmeninius. Taip pat svarbu plėtoti suaugusiųjų gebėjimą tikslingai mokytis skatinant verslumą, nuolatinį žinių siekimą savo ir visuomenės gerovei, suaugusiųjų socialinį aktyvumą, padedant dalintis patirtimi, bendradarbiauti sprendžiant aktualias socialines problemas - taip sumažinant suaugusiųjų socialinę atskirtį ir didinant jų įsidarbinimo galimybes (Mokymosi visą gyvenimą memorandumas, 2000).

Taip suprantant mokymosi visą gyvenimą galimybių suaugusiesiems kūrimo perspektyvą išryškėja šio posektorius veiklos sritys ²: suaugusiųjų švietimas ir mokymasis, suaugusiųjų tęstinis profesinis ir kvalifikacinis tobulinimasis, suaugusiųjų švietimo specialistų rengimas, mokymosi visą gyvenimą perspektyvų kūrimas ir vadyba. Šiose veiklos srityse dirbantys andragogai atliks skirtingas funkcijas ir sudarys galimybę kurti mokymosi visą gyvenimą sistemą Lietuvoje.

1) **Suaugusiųjų švietimas ir mokymas.** Paskirtis - suaugusiųjų skatinančių neformaliojo švietimo ir formaliojo mokymosi sąlygų kūrimas ir realizavimas. Šioje kryptyje dirbtų andragogai praktikai, kurie padėtų besimokantiejiems atkleisti prigimtine asmens savybę – gebėjimą mokytis. Tikslinę grupę sudarytų suaugusiųjų švietimo statistikai reikšminga gyventojų grupė, kuriai priskiriami 18-60 metų asmenys (apie 1,5 mln. Lietuvos gyventojų).

2) **Suaugusiųjų tęstinis profesinis ir kvalifikacijos tobulinimasis.** Paskirtis - mokymosi visą gyvenimą kultūros plėtotė, sudarant sąlygas įvairiuose sektoriuose dirbantiems asmenims įgyti ir tobulinti andragogines kompetencijas. Profesinio mokymo posektorius tikslinėje grupėje nėra aukštąjį išsilavinimą reikalaujančių profesijų. Suaugusiųjų posektoriuje dirbantiems asmenims yra taikytinas profesinio pasirengimo terminas, įskaitant ir tęstinį profesinį mokymą/-si, kuris teikia mažiausiai LTKS

² Andragoginės profesinės veiklos aprašo projektas - APVA, 2011 m., Pritarta LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2013 10 22 Nr. V-996

5-ojo lygmens kvalifikacijas. Tai galioja ir profesinio mokymo įstaigose dirbantiems mokytojams ir meistrams, dirbantiems su suaugusiaisiais. Šie profesijos mokytojai ir meistrai turi turėti andragogines kompetencijas arba kvalifikaciją.

3) **Suaugusiųjų švietimo specialistų/ rengimas.** Paskirtis - andragogikos profesionalų rengimas, nes švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės apraše įteisinta andragogikos studijų kryptis bakalauro, edukologijos ir andragogikos magistro bei daktaro kvalifikaciniam laipsniui įgyti.

4) **Mokymosi visą gyvenimą sistemos kūrimas ir vadyba.** Paskirtis - žmogiškųjų išteklių plėtra, tyrimai, sprendimų priėmimas, veiklų koordinavimas ir organizavimas, skatinant ir palaikant suaugusiųjų švietimo institucijų ir švietėjų mokymosi visą gyvenimą iniciatyvas. Šioje kryptyje dirbantis andragogas ir edukologas turi būti susipažinęs su valstybinėmis programomis ir suprasti platesnį socialinį kontekstą, kuris padeda arba trukdo suaugusiesiems pasinaudoti mokymo(si) galimybėmis

Kurdamas suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą skatinančių neformaliojo švietimo ir formaliojo mokymosi galimybes andragogas praktikas padeda suaugusiesiems atskleisti prigimtine asmens savybę – gebėjimą mokytis. Tikslinę grupę šioje srityje sudaro gyventojų grupė, kuriai priskiriami 18-60 metų žmonės (apie 1,5 mln. Lietuvos gyventojų). Sudarant sąlygas įvairiuose sektoriuose dirbantiems asmenims įgyti andragogines kompetencijas ir tobulinti andragogo kvalifikaciją gerėja suaugusiųjų mokymosi kokybė ir vyksta mokymosi visą gyvenimą kultūros plėtotė.

Andragogikos profesionalų rengimas, kuris jau įteisintas švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės apraše, suteikia andragoginei veiklai statusą, o andragogikos studijų programoms patrauklumo.

Žmogiškųjų išteklių plėtra, tyrimai, sprendimų priėmimas, veiklų koordinavimas ir organizavimas, skatinant ir palaikant suaugusiųjų švietimo institucijų ir švietėjų mokymosi visą gyvenimą iniciatyvas reikalauja kompleksinių andragoginių kompetencijų. Šioje srityje dirbantis andragogas turi būti susipažinęs su valstybinėmis programomis ir suprasti platesnį socialinį kontekstą, kuris padeda arba trukdo suaugusiesiems pasinaudoti mokymo(si) galimybėmis.

Bibliotekų veiklos posektorius apima veiklas, atitinkančias EVRK_2 R91. Bibliotekos skleidžia visuomenei informaciją, vykdo kultūros sklaidą, švietėjiškas veiklas, populiarina įvairias naujoves, padeda telkti bendruomenes.

LiBiTOP galimybių studijoje ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos numatytuose prioritetuose ir strateginėse kryptyse 2016-2022 metams yra išskirti šie bibliotekų veiklos laukai (2 pav.):

2 pav. Bibliotekų veiklos laukai

2017 m. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija nustatė šiuos bibliotekų veiklos prioritetus:

- kultūros paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimas mažinant kultūrinę bei socialinę atskirtį;
- konkurencingos bei kūrybingos visuomenės ugdymas, kultūrinės tapatybės stiprinimas darniai naudojant kultūros ir švietimo sistemų išteklius;
- kultūros ir kūrybinių sektorių tarptautinių veiklos galimybių didinimas ir eksporto skatinimas;
- skaidrios ir išorinėms grėsmėms atsparios visuomenės informavimo aplinkos kūrimas, ugdant visuomenės informacinį raštingumą.

Panašūs tikslai bibliotekoms keliami ir kitose šalyse. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje išskiriami šie bibliotekos tikslai (3 pav.):

3 pav. Bibliotekos veiklos tikslai JK (Šaltinis: pagal Libraries Deliver: Ambition for Public Libraries in England 2016 to 2021, 2018)

Bibliotekos turi:

- būti orientuotos į vartotoją, įtraukdamos vartotojus naudotis bibliotekos ištekliais; suteikti vartotojams galimybę gerinti informacinį raštingumą, naudotis socialiniais tinklais, sudaryti sąlygas gauti informaciją ir palengvinti piliečių visapusišką dalyvavimą visuomenės veikloje;
- aktyviai propaguoti savo veiklą, skatinti bibliotekas bendradarbiauti bibliotekos ir visuomenės reikalais, palengvinti ir suteikti atvirą prieigą visiems, tapti novatorišku informacijos centru;
- kurti partnerystes ir skatinti bendradarbiavimo galimybes su kultūros institucijomis, visuomeninėmis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis;
- būti bendruomenės žinių erdvė, informacijos vartai, saugi ir patikima vieša erdvė. Būtina formuoti turinį, kuris būtų nukreiptas į skirtingas bibliotekos vartotojų grupes;
- įgalinti prieigą vartotojui prie sistemingo informacijos naudojimo; teikti ir skatinti laisvą ir nuolatinę prieigą prie informacijos.
- palengvinti informacijos įsigijimą, licencijavimą ar kūrimą įvairiuose formatuose;
- sukurti tikslus ir į standartus orientuotus metaduomenis.

2. ŠVIETIMO SEKTORIAUS POSEKTORIŲ RAIDA IR PLĖTRA

2.1. Ikimokyklinio ugdymo posektorius

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų per pastaruosius 5 metus daugėjo miestuose, tačiau mažėjo kaime (2 lentelė).

2 lentelė. Veikiančių ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius per pastaruosius 5 metus

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius/vnt.	Metai	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas
	2017	738	639	99
	2016	737	633	104
	2015	721	614	107
	2014	690	581	109
	2013	675	563	112

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>

Gana reikšmingai didėjo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbančių darbuotojų skaičius – nuo 2013 iki 2017 m. jis padidėjo 12,5 proc (3 lentelė).

3 lentelė. Ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbančių darbuotojų skaičius per pastaruosius 5 metus

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų skaičius/asmenys	Metai	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas
	2017	13831	12214	1617
	2016	13373	11807	1566
	2015	13205	11672	1533
	2014	12611	11228	1383
	2013	12254	10995	1259

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>

Didžioji dalis ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbančių darbuotojų turi aukštąjį išsilavinimą (4 lentelė).

4 lentelė. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų išsilavinimas per pastaruosius 5 metus

Metai		2013	2014	2015	2016	2017
Vidurinis išsilavinimas, proc.	Miestas ir kaimas	0,9	0,8	1,2	1,3	2,1
	Miestas	0,8	0,8	1,0	1,2	2,1
	Kaimas	1,8	1,6	2,1	1,7	2,2
Aukštesnysis išsilavinimas, proc.	Miestas ir kaimas	27,7	27,9	26,3	25,7	24,2
	Miestas	27,3	27,6	26,2	25,4	24,0
	Kaimas	31,0	30,2	27,6	27,7	25,6
Aukštasis išsilavinimas, proc.	Miestas ir kaimas	71,4	71,3	72,5	73,0	73,7
	Miestas	71,9	71,6	72,8	73,4	73,9
	Kaimas	67,2	68,2	70,3	70,6	72,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>

Vidutinis ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų darbo užmokestis per pastaruosius 5 metus padidėjo per 15 proc. (5 lentelė).

5 lentelė. Vidutinis ikimokyklinio ugdymo posektoriui būdingas darbo užmokestis per pastaruosius 5 metus

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų metinis darbo užmokestis (bruto) /eurai	Metai	Darbo užmokestis
		2016
	2015	7757
	2014	7513
	2013	7418
	2012	7144

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus raidos kiekybiniai rodikliai atskleidžia, kad 2017 metais miestuose veikė 12,9 proc. daugiau ikimokyklinio ugdymo įstaigų įregistruota nei 2013 metais, kaimuose 2017 metais šio tipo įstaigų veikė 11,7 proc. mažiau, nei prieš penkerius metus. Neženklų ikimokyklinio

ugdymo įstaigų skaičiaus kitimą 2013- 2017 metais sąlygoja Lietuvos demografinė situacija, nevalstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų steigimasis.

Proporcingai ikimokyklinio ugdymo įstaigų plėtrai, per pastaruosius penkerius metus didėjo ir Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbančių pedagoginių darbuotojų skaičius. 2013 metais miesto ir kaimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbo 12254, 2017 metais – 13831 pedagoginis darbuotojas, kas rodo, kad praėjusiais metais Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbo 11,5 proc. daugiau pedagogų nei prieš penkerius metus.

Vertinant penkerių metų ikimokyklinio ugdymo posektoriaus vidutinio darbo užmokesčio kaitą, matomas augimas. Pastaraisiais metais ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų metinis darbo užmokestis (bruto) padidėjo 14,4 proc. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų atlyginimai priklauso nuo pedagoginio darbo stažo ir įgytos kvalifikacinės kategorijos.

Lietuvą galima priskirti šalims, kuriose ikimokyklinio ugdymo sistemai yra būdinga orientacija į integruotą ikimokyklinį ugdymą (vaikų globa ir ugdymas sudaro vieną visumą). Lietuva turi daugiamečių ikimokyklinio ugdymo, kuriame vaikų priežiūra ir ugdymas integruoti į vieną visumą, modelį. Už ikimokyklinį ugdymą nacionaliniu ir vietos savivaldos lygmeniu atsako viena už švietimą atsakinga kompetentinga institucija – Švietimo ir mokslo ministerija. Tai atitinka šios dienos Europos Sąjungos ikimokyklinio ugdymo kokybės užtikrinimo rekomendacijas.

Ikimokyklinio ugdymo posektoriui būdingos tipinės darbo sąlygos, darbo vietos, darbo organizavimo pobūdis

Darbo fizinė aplinka.

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus darbuotojai dirba aplinkoje, atitinkančioje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytas ir patvirtintas higienos ir sveikatos saugos reikalavimų normas. Tiek vidaus, tiek lauko aplinkų įrengimas ir sąlygos atitinka vėdinimo, triukšmo, apšvietimo, mikroklimato ir kitus reikalavimus.

Darbo laiko režimas.

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus darbuotojams nustatoma ne ilgesnė kaip 36 valandų darbo laiko norma per savaitę. Už sutrumpintą darbo laiką mokama kaip už visą darbo laiką taikant Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatas. Pedagoginiams darbuotojams suteikiamos pailgintos - 40 darbo dienų kasmetinės atostogos.

Darbo organizavimas.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų darbas – individualus ir komandinis. Su ankstyvojo (15 vaikų)/ ikimokyklinio (20 vaikų) /priešmokyklinio (20 vaikų) amžiaus vaikų grupe nuolat dirba ne mažiau kaip 2 suaugę žmonės.

Ikimokyklinio ugdymo posektoriuje dirbantis pedagoginis personalas turi teisę:

- laisvai rinktis pedagoginės veiklos formas ir metodus, atitinkančius dabarties ikimokyklinio ugdymo nuostatas;
- tobulinti savo kvalifikaciją, persikvalifikuoti, atestuotis ir gauti kvalifikacinę kategoriją atitinkantį atlyginimą;
- rengti individualias ugdymo programas;
- burtis į visuomenines ir profesines organizacijas, savišvietos, kultūrinės grupes, dalykines ir metodines sekcijas, būrelius ar susivienijimus;
- nustatyta tvarka gauti mokamas atostogas mokymo priemonėms rengti ir kvalifikacijai tobulinti; atostogauti įstatymų numatyta tvarka ir naudotis Vyriausybės numatytais lengvatomis;

- teikti siūlymus dėl ikimokyklinės ugdymo įstaigos vadovų vadybinės ir kolegų pedagoginės veiklos tobulinimo;
- dalyvauti įstaigos savivaldoje.

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus pedagogų darbo atlikimo priežiūra ir kontrolė yra orientuota į ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo kokybės užtikrinimą ir palaikymą, paremta pedagogo veiklos įsivertinimu, gerosios patirties sklaida institucijoje ir už jos ribų (vidiniu/išoriniu vertinimu), sistemingu pedagogo ugdymu/-si; kvalifikacijos kėlimu (atestacija).

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos

Apžvelgus Lietuvos statistikos departamento duomenis pastebėta, kad kiekvienais metais šalies ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirba vis daugiau pedagoginių darbuotojų, įgijusių aukštąjį neuniversitetinį ir / arba universitetinį išsilavinimą. Kaime ir mieste dirbančių pedagogų su aukštuoju išsilavinimu procentinė išraiška skiriasi neženkliai (2017 metais mieste dirbę pedagogai su aukštuoju išsilavinimu sudarė 73,9 proc., kaime – 72,2 proc. pedagogų). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 29 d įsakyme V-1485 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymo **Nr. ISAK-506** "Dėl Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo tvirtinimo" pakeitimo“ (**Žin., 2011, Nr. 99-4680**) yra pateikiami kvalifikaciniai reikalavimai mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas. Pagal šiuos reikalavimus **dirbti mokytoju pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas gali asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją (neturintis jos privalo įgyti per 2 metus nuo darbo mokytoju pradžios) ir baigęs mokomąjį dalyką/sritį atitinkančias programas.** Šiuo metu miesto ir kaimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose dar dirba vidurinį išsilavinimą turinčių pedagogų (mieste tokie pedagogai sudaro 2,1 proc. kaime – 2,2 proc. visų ikimokyklinio ugdymo pedagogų). 25,6 proc. kaime ir 24,0 proc. mieste dirbančių ikimokyklinio ugdymo pedagogų turimas išsilavinimas – aukštesnysis.

Dėl dabartinių demografinės kaitos tendencijų tikėtina, kad artimiausioje ateityje ikimokyklinio ugdymo pedagogų poreikis augs didžiuosiuose miestuose ir žymiai mažės toliau nuo didžiųjų miestų esančiuose miesteliuose ir kaimuose. Taip pat galima tikėtis didesnės ikimokyklinio ugdymo profilių ir turinio įvairovės, steigiantis įvairias specifines ir inovatyvias ikimokyklinio ugdymo metodikas taikančioms ikimokyklinio ugdymo įstaigoms. Šią tendenciją taip pat lemia didėjanti ikimokyklinio ugdymo turinio poreikių individualizacija. Kita galima tendencija yra ikimokyklinio amžiaus vaikų su negalia ugdymo integravimas bendroje ikimokyklinio ugdymo sistemoje, nors šiuo metu daugelis ikimokyklinio ugdymo įstaigų tam nėra pasirėngusios. Tolesnėje perspektyvoje yra tikėtina įtraukaus ugdymo (angl., *inclusive education*) plėtra ikimokyklinio ugdymo posektoriuje, sudarant integruotas ugdytinių su skirtingais poreikiais ir gebėjimais grupes. Taip pat pastebimas didėjantis ikimokyklinio ugdymo laiko organizavimo lankstumas, siūlant įvairios trukmės ir apimties ugdymo programas.

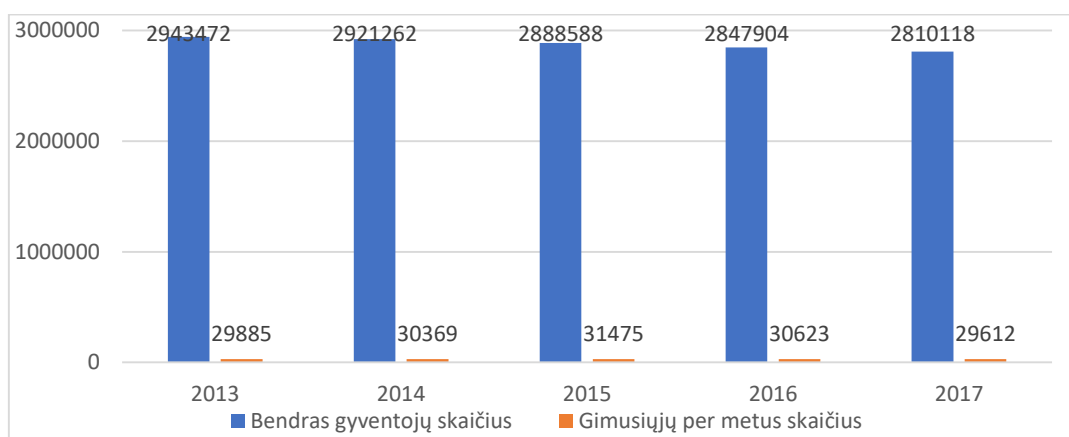
Pateikti rodikliai leidžia įžvelgti realų ir potencialų kvalifikuotų pedagogų trūkumą, nulemtą nepakankamo parengiamų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo specialistų skaičiaus nekonkurencingo darbo užmokesčio siūlomo ką tik studijas baigusiam pedagogui. Taip pat nėra sudaromos palankios sąlygos žmogui, kuris norėtų tapti ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo specialistu (ir turi aukštąjį išsilavinimą), jį įgyti: nemokamai ir derinant su darbu. Kadangi pedagogų atlyginimai nėra dideli, jiems turėtų būti sudarytos itin patrauklios sąlygos pedagoginei kvalifikacijai įgyti.

Studijos, kurių metu būtų įgyjama pedagoginė kvalifikacija, turi būti aukštos kokybės, kad žmogus, jau turintis aukštąjį išsilavinimą, matytų vertę ir siektų įgyti pedagoginę kvalifikaciją.

2.2. Bendrojo ugdymo posektorius

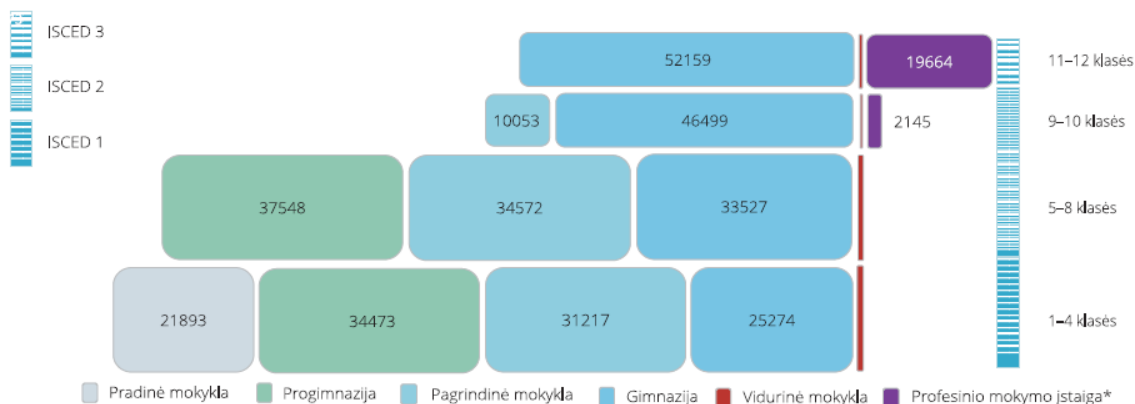
Vienas iš esminių bendrojo ugdymo sektoriaus „užimtumo“ ir raidos veiksnių yra esama demografinė situacija. Analizuojant paskutiniųjų penkerių metų socialinius ekonominius rodiklius, galima pastebėti, kad situacija gerėja, tačiau šalies demografiniai rodikliai rodo gyventojų mažėjimą – per paskutinius 5 metus gyventojų Lietuvoje sumažėjo nuo 2943,5 tūkst. gyventojų 2014 metų pradžioje iki 2810,1 tūkst. gyventojų 2018 metų pradžioje (3 paveikslas).

Gimstamumo tendencijos rodo, kad per tą patį laikotarpį gimusiųjų skaičius netgi šiek tiek didėjo, tačiau laikotarpio pabaigoje vėl mažėjo (4 pav.).

4 pav. Bendras gyventojų skaičius ir gimusiųjų skaičius 2013-2017 metais (šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas, toliau LSD)

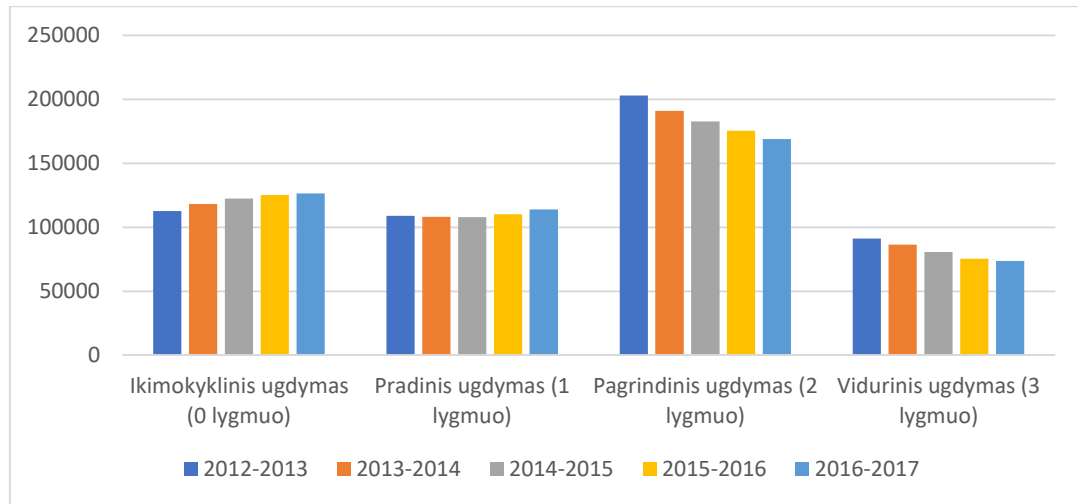
Daugiausiai mokinių 2016 – 2017 mokslo metais mokėsi gimnazijose (5 pav.).

* Tik besimokantieji pagal bendrojo ugdymo programas.

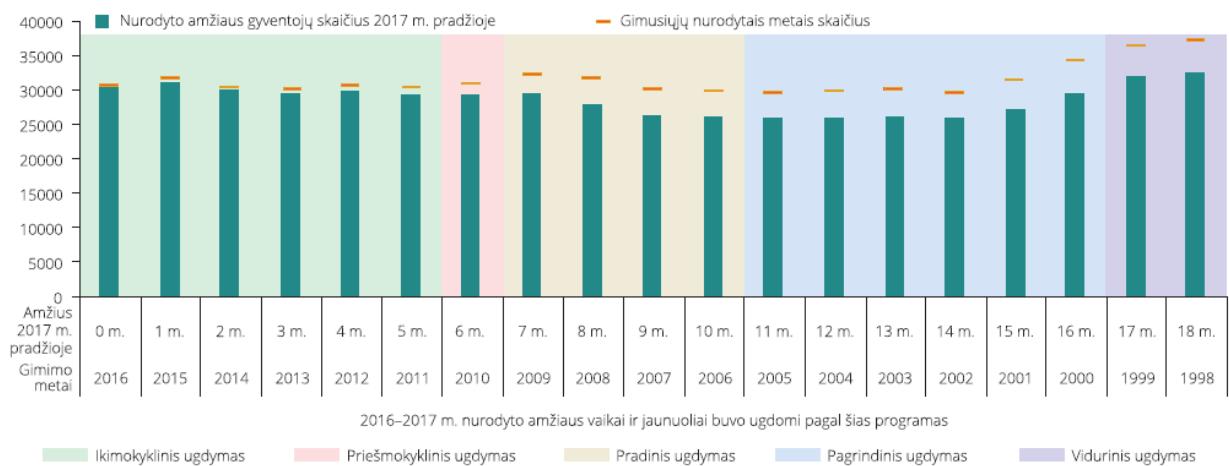
5 pav. Mokinių skaičius 2016-2017 mokslo metais (šaltinis: “Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2017”)

Analizuojant ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose besimokančių mokinių skaičių per paskutiniuosius penkerius metus, galima pastebėti, kad besimokančiųjų skaičius pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose mažėja, o pradinio ir ikimokyklinio ugdymo pakopose didėja (6 pav.). Iš esmės nemažėjantis gimusiųjų skaičius, taip pat didėjantis besimokančiųjų skaičius ikimokykliniame ir pradiniame ugdyme rodo, kad mokyklų, klasių kompleksų, pedagogų skaičius mažėti neturėtų.

6 pav. Besimokančiųjų ikimokykliniame, pradiniame, pagrindiniame ir viduriniame ugdyme skaičius (Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas <http://www.stat.gov.lt>)

Analizuojant besimokančių mokyklose ir atitinkamais metais gimusių vaikų skaičių galime pastebėti, kad paskutinėse pradinio ugdymo klasėse bei pagrindiniame ugdyme tarp šių kategorijų atotrūkis didėja (7 pav.). Viena iš tikėtinausių to priežasčių yra emigracija.

7 pav. Besimokančiųjų ir gimusiųjų atitinkamais metais skaičius (Šaltinis: “Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2017”)

Kaip rodo statistiniai duomenys, pedagogų skaičiui būdinga mažėjimo tendencija, o pedagogų amžiaus vidurkis didėja. Bendras pedagogų skaičius sumažėjo nuo 34360 (2013-2014 mokslo metais) iki

29907 (2017-2018 mokslo metais). Tai iš dalies nulemia ir mažėjantis mokinių skaičius, tačiau taip pat mokytojo profesijos nepatrauklumas, veiklos sudėtingumas ir neaukšti darbo užmokesčiai.

Bendrojo ugdymo mokyklos yra labai įvairios. Skiriamos tokio tipo mokyklos, suteikiančios pradinį, pagrindinį ar/ir vidurinį išsilavinimą:

- Vidurinė mokykla
- Mokykla-darželis
- Pradinė mokykla
- Pagrindinė mokykla
- Progimnazija
- Jaunimo mokykla
- Gimnazija
- Menų gimnazija
- Konservatorija
- Vaikų socializacijos centrai
- Specialioji mokykla
- Sanatorinė mokykla
- Suaugusiųjų mokykla

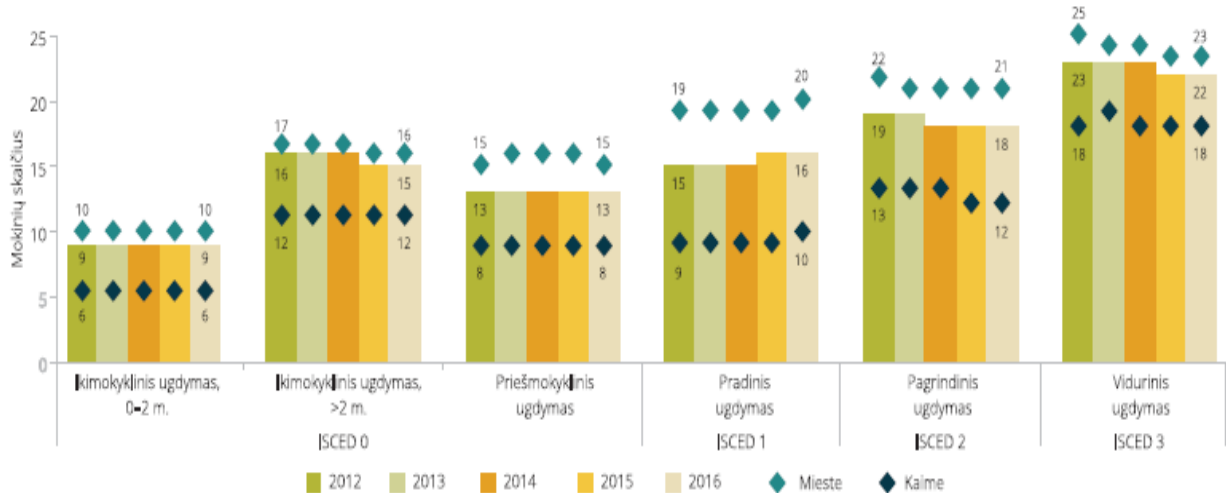
Analizuojant skirtingų tipų mokymosi institucijas, galime pastebėti, kad tik progimnazijose ir gimnazijose dirbančių pedagogų ir vadovų skaičius didėjo. Visų kitų tipų institucijose šis skaičius mažėjo (6 lentelė).

6 lentelė. Bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų ir vadovų skaičius

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Vidurinė mokykla	6015	4260	353	312	
Mokykla-darželis	633	662	647	619	562
Pradinė mokykla	1253	1205	1208	1112	1118
Pagrindinė mokykla	9552	9151	9421	8261	7347
Progimnazijos	3824	3989	4867	5357	5782
Jaunimo mokykla	133	129	147	121	117
Gimnazija	11050	11744	13661	13270	13198
Menų gimnazija	340	422	426	408	405
Konservatorija	140	140	138	137	135
Vaikų socializacijos centrai	49	52	56	52	43
Specialioji mokykla	841	839	870	865	832
Sanatorinė mokykla	56	91	87	88	88
Suaugusiųjų mokykla	474	412	375	339	280

Iš viso pagal mokymo įstaigos tipą	34360	33096	32256	30941	29907
------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Eurydice duomenimis, mokinių skaičius klasėje Lietuvoje yra vienas mažiausių Europoje. Europoje vidutiniškai pradiniam ugdyme klasėje yra 20 mokinių, Lietuvoje – 16. Pagrindiniame ugdyme atitinkamai 21, Lietuvoje vidutiniškai – 19. Tačiau detaliau analizuojant Lietuvos situaciją, aiškėja skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklose vienoje klasėje esančių mokinių skaičiaus (8 paveikslas). Analizuojant penkerių metų duomenis, mokinių skaičius klasėje paskutiniaisiais metais viduriniame, pagrindiniame ugdyme mažėjo, tuo tarpu pradiniam ugdyme – didėjo. Skiriasi ir vidutinis mokinių skaičius skirtingose savivaldybėse: pradinėse klasėse svyruoja nuo 8 iki 23, 5-8 klasėse – nuo 11 iki 26, o vyresnėse klasėse – nuo 11 iki 28. Dažniausiai viršijamas pradinio ugdymo pakopoje vienoje klasėje leistinas mokinių skaičius. Tuo tarpu kaimiškose vietovėse formuojamos jungtinės klasės. 2016 metais jungtinės klasės veikė 38 proc. šalies bendrojo ugdymo mokyklų. Dažniausiai taip organizuojamas pradinis ugdymas.

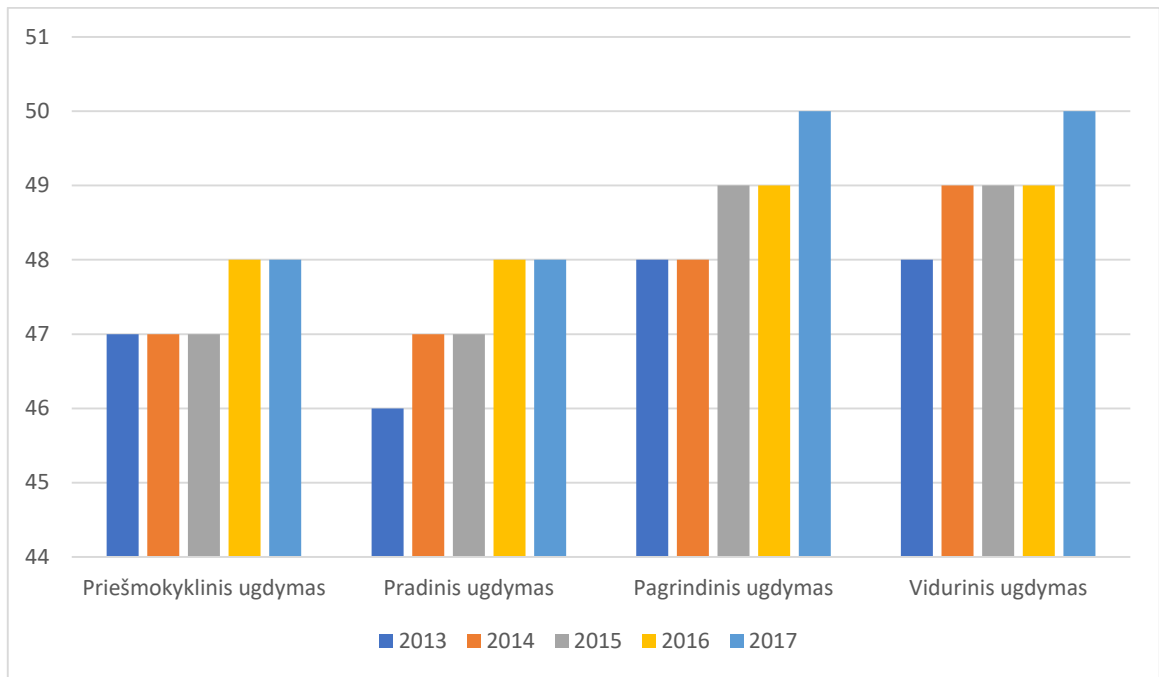
8 pav. Mokinių skaičius klasėse (Šaltinis: "Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2017")

Lietuvoje vienam pedagogui daugiausiai mokinių teko priešmokyklinio ugdymo pakopoje: skaičiuojant vienam pedagogo etatiniam vienetui 2017 metais teko 46 mokiniai. Bendrojo ugdymo pakopose mokinių skaičius vienam pedagogui yra panašus – 8 mokiniai pradiniam ugdyme bei 7 pagrindiniame ir viduriniame ugdyme (7 lentelė).

7 lentelė. Vienam pedagogui tenkančių mokinių skaičius (šaltinis: ŠVIS)

	2013 metai	2014 metai	2015 metai	2016 metai	2017 metai
Priešmokyklinis ugdymas	44	51	49	48	46
Pradinis ugdymas	8	8	8	7	8
Pagrindinis ugdymas	7	7	6	6	7
Vidurinis ugdymas	7	7	7	7	7

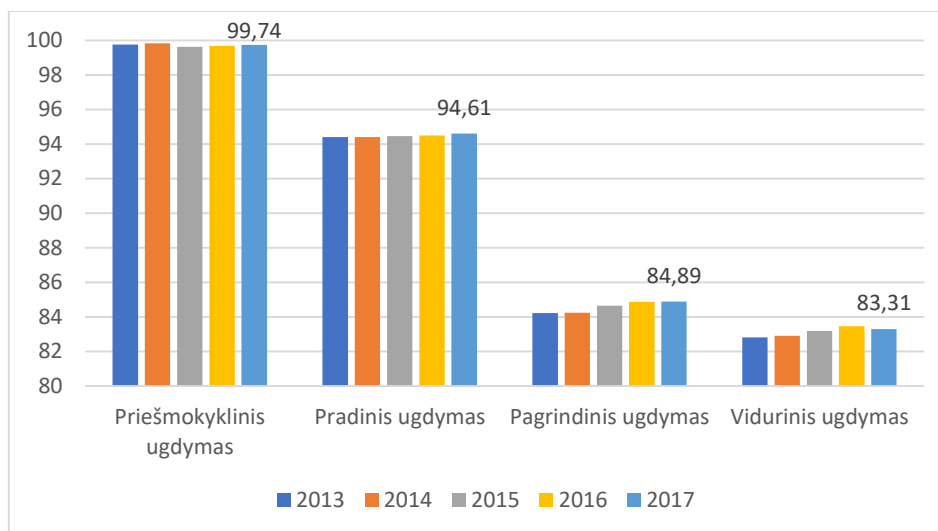
Analizuojant pedagogų vidutinį amžių, visų pakopų pedagogų amžiaus vidurkis didėja (9 pav.). Paskutiniaisiais metais amžiaus vidurkis didžiausias pagrindinio bei vidurinio ugdymo pakopose ir siekia 50 metų.

9 pav. Vidutinis pedagogų amžius (Šaltinis: ŠVIS)

Analizuojant pedagogų, dirbančių bendrojo ugdymo pakopoje pasiskirstymą pagal amžių, galima pastebėti, kad didžiąją pedagogų dalį sudaro 30-49 metų pedagogai – 45 proc., dar 39 proc. pedagogų yra 50-59 metų amžiaus. Jauni, iki 30 metų pedagogai, sudaro tik 3 proc. visų darbuotojų skaičiaus (šaltinis: Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2017). Jaunų pedagogų skaičius per pastaruosius penkerius metus mažėjo, nes pedagoginių profesijų populiarumas tarp besirenkančiųjų studijas yra sumenkęs.

Dar viena akivaizdi situacija – lyčių disbalansas ugdymo sistemoje. Vyrai sudaro mažesnę visų pedagogų dalį. Mokytojų moterų dalis Lietuvoje yra viena didžiausių Europoje. Kiek daugiau vyrų renkasi dirbti dalykinėje sistemoje – pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose, nors ir mažėja, tačiau vyrų dalis išlieka 15 proc. ar didesnė (10 pav.).

10 pav. Moterų pedagogių dalis, proc. (Šaltinis: ŠVIS)

Pastaraisiais metais greta valstybinių bendrojo ugdymo institucijų steigiasi ir nevalstybinės bendrojo ugdymo mokyklos. Nors tai sudaro 4,6 proc. nuo bendro skaičiaus, tendencijos rodo, kad privačių mokymo institucijų skaičius didėja (8 lentelė). Atliekant reorganizacijas, valstybinių bendrojo ugdymo mokyklų per paskutinįjį penkmetį sumažėjo daugiau nei 100.

8 lentelė. Valstybinių ir privačių bendrojo ugdymo mokyklų skaičius (šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas)

	Mokymo įstaigų skaičius vnt.				
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Valstybinės bendrojo ugdymo mokyklos	1206	1168	1158	1146	1098
Nevalstybinės bendrojo ugdymo mokyklos	36	40	42	47	53
Bendrojo ugdymo mokyklos, iš viso	1242	1208	1200	1193	1151

Remiantis preliminariais MOSTA vertinimais, per artimiausius metus labiausiai trūks pradinio ugdymo specialistų (2018 – 149, 2019 – 105 pedagogų), priešmokyklinio ugdymo specialistų, užsienio kalbos, matematikos, lietuvių kalbos mokytojų.

Apibendrinant situaciją bendrajame ugdyme galima teigti, kad mokinių ikimokykliniame, pradiname ugdyme daugėja, tačiau antroje pradinio ugdymo pakopos pusėje ir vėlesnėse pakopose mokinių skaičius pradeda mažėti, atsižvelgiant į atitinkamais metais gimusių vaikų skaičių.

Pedagogų skaičius taip pat mažėja. Daugiausia pedagoginį darbą dirba moterys, amžiaus vidurkis visose ugdymo pakopose siekia ir viršija 48 metus. Jaunų pedagogų (iki 30 metų amžiaus) dalis yra labai maža, siekia tik 3 proc. Vienoje klasėje besimokančių mokinių skaičius išlieka vienas žemiausių Europoje,

nors yra skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų. Bendrojo ugdymo pakopoje vienam pedagogo etatui tenka 7-8 mokiniai (be priešmokyklinio ugdymo).

Bendrojo ugdymo posektoriui būdingos tipinės darbo sąlygos, darbo vietos, darbo organizavimo pobūdis

Darbo fizinė aplinka.

Bendrojo ugdymo posektoriaus darbuotojai dirba aplinkoje, atitinkančioje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytas ir patvirtintas higienos ir sveikatos saugos reikalavimų normas. Tiek vidaus, tiek lauko aplinkų įrengimas ir sąlygos atitinka vėdinimo, triukšmo, apšvietimo, mikroklimato ir kitus reikalavimus.

Darbo laiko režimas.

Bendrojo ugdymo posektoriaus darbuotojams nustatoma ne ilgesnė kaip 36 valandų darbo laiko norma per savaitę. Už sutrumpintą darbo laiką mokama kaip už visą darbo laiką taikant Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatas. Pedagoginiams darbuotojams suteikiamos pailgintos kasmetinės atostogos.

Darbo organizavimas.

Bendrojo ugdymo įstaigų pedagoginių darbuotojų darbas – individualus ir komandinis.

Bendrojo ugdymo posektoriuje dirbantis pedagoginis personalas turi teisę:

- laisvai rinktis pedagoginės veiklos formas ir metodus, atitinkančius dabarties ikimokyklinio ugdymo nuostatas;
- tobulinti savo kvalifikaciją, persikvalifikuoti, atestuotis ir gauti kvalifikacinę kategoriją atitinkantį atlyginimą;
- burtis į visuomenines ir profesines organizacijas, savišvietos, kultūrinės grupes, dalykines ir metodines sekcijas, būrelius ar susivienijimus;
- nustatyta tvarka gauti mokamas atostogas mokymo priemonėms rengti ir kvalifikacijai tobulinti; atostogauti įstatymų numatyta tvarka ir naudotis Vyriausybės numatytais lengvatomis;
- teikti siūlymus dėl ugdymo įstaigos vadovų vadybinės ir kolegų pedagoginės veiklos tobulinimo;
- dalyvauti įstaigos savivaldoje.

Bendrojo ugdymo posektoriaus pedagogų darbo atlikimo priežiūra ir kontrolė yra orientuota į mokyklinio ugdymo kokybės užtikrinimą ir palaikymą, paremta pedagogo veiklos įsivertinimu, gerosios patirties sklaida institucijoje ir už jos ribų (vidiniu/išoriniu vertinimu), sistemingu pedagogo ugdymu/-si; kvalifikacijos kėlimu (atestacija).

Bendrojo ugdymo pedagogų veiklos ir kvalifikacijų reglamentavimas kitose šalyse

Šiame skyrelyje politikos mokymosi tikslais yra pateikiama trumpa Australijos ir Estijos patirties bendrojo ugdymo pedagogų veiklos ir kvalifikacijų reglamentavimo srityje apžvalga.

Australija

Australijos mokytojo profesijos standartas fiksuoja 7 pagrindines veiklos sritis:

- 1 veiklos sritis. Pažinti ugdytinius ir jų mokymąsi (mokymosi būdus)
- 2 veiklos sritis. Žinoti ugdymo turinį ir kaip jo mokyti
- 3 veiklos sritis. Planuoti ir įgyvendinti veiksmingą mokymą ir mokymąsi
- 4 veiklos sritis. Kurti ir palaikyti paremiančią ir saugią ugdymo(si) aplinką

- 5 veiklos sritis. Įvertinti ir užtikrinti grįžtamąjį ryšį apie ugdytinių mokymąsi
- 6 veiklos sritis. Dalyvauti profesinio tobulėjimo veiklose
- 7 veiklos sritis. Profesionaliai bendradarbiauti su kolegomis, tėvais / globėjais ir bendruomene

Kiekviena sritis yra detalizuojama pagal uždavinius, o jiems pasiekti aprašomos kompetencijos. Standartas fiksuoja 4 profesinio augimo etapus: pradedantieji mokytojai, įgudę/patyrę mokytojai, mokytojai ekspertai ir mokytojai lyderiai. Kiekvienam iš keturių karjeros etapų suformuluotos gairės, kurios padeda pripažinti aukštesnį kvalifikacinį lygmenį profesinio augimo perspektyvoje. Atkreiptinas dėmesys, kad Australijos mokytojo profesinis standartas nenurodo kvalifikacijos lygmenų, kurie turi būti pasiekti, norint dirbti mokytojo darbą. Standartas nediferencijuoja mokytojų pagal švietimo sistemos posričius (ikimokyklinį, pradinį ir pan.), bet taikomas visiems šalies pedagogams.

Estija

Pagal profesinių kvalifikacijų įstatymą Estijos kvalifikacijų sąrangą sudaro aštuoni lygiai, kurių pirmasis fiksuoja žemiausią kvalifikaciją, o aštuntas – aukščiausią. Estijos sąrangos kvalifikacijos lygiai yra identiški Europos EKS lygmenų aprašams. Profesinės kvalifikacijos standartas yra dokumentas, kuriame aprašoma profesinė veikla ir kompetencijos, profesinės kvalifikacijos reikalavimai ir jų lygiai pagal kvalifikacijų sąrangą. Standarto A dalis pateikia darbo pobūdžio apžvalgą, svarbias darbo dalis, aprašomos pagrindinės profesinės veiklos užduotys, įrankiai, darbo aplinka, įskaitant darbo ypatybes; apibūdinamos asmeninės savybės ir profesinio tobulėjimo būdai. Standarto B dalyje pateikiami kompetencijos reikalavimai, kurie yra pagrindas vertinant kandidatą, kai suteikiama profesinė kvalifikacija. Šie reikalavimai pateikiami kaip privalomų ir neprivalomų kompetencijų aprašymai.

Estijos mokytojo profesinis standartas, panašiai kaip ir Australijos mokytojo standartas, skirtas visų švietimo sistemos posričių pedagogams (ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo), tačiau papildomai yra parengti standartai 5 profesijoms, kurios priskiriamos mokymosi visą gyvenimą sistemai.

9 lentelė. Kvalifikacijos, kurios priskiriamos mokymosi visą gyvenimą sistemai (Estijos atvejis), parengta pagal *Lifelong learning guidance*, 2018

Profesija	Kvalifikacijos lygmuo	Pagrindiniai veiklos uždaviniai
Karjeros konsultantas	6-7	Individuali ir grupinė karjeros konsultacija. Informacijos apie švietimą, darbo rinką teikimas grupėms ir asmenims. Tinklų kūrimas ir bendradarbiavimas su kitais paslaugų teikėjais. Paslaugų plėtojimas. Visuomenės informavimas apie paslaugas. Kvalifikacijos tobulinimo specialistų rengimas ir konsultavimas
Socialinis pedagogas	6-7	Socialinės pedagoginės veiklos planavimas. Socialinis pedagoginis vertinimas. Atvejų valdymas ir konsultavimas. Saugios mokymosi ir darbo aplinkos kūrimas. Paslaugų plėtra.

Specialusis pedagogas	7-8	Besimokančiųjų specialiųjų poreikių vertinimas, tyrimas ir įvertinimas. Ugdymo planavimas. Ugdymo aplinkos kūrimas. Mokymas (mokytojavimas) Refleksija ir profesinis tobulėjimas. Specialus pedagoginis konsultavimas ir mentorystė Dalyvavimas plėtros, kūrybinėse ir mokslinėse veiklose
Logopedas	7-8	Komunikacinių ir kalbėjimo sunkumų įvertinimas. Vertinimo rezultatų analizė ir interpretavimas. Kalbos terapijos planavimas ir vedimas. Konsultavimas.
Psichologas	7-8	Vaiko vystymosi veiksnių vertinimas. Vaiko vystymuisi trukdančių problemų prevencija. Intervencija. Tyrimų vykdymas. Mokymas ir instruktavimas

Mokytojo profesiniame standarte nurodoma, kad mokytojai turi pasiekti 7 kvalifikacijos lygmenį. Standartas taip pat nurodo, kad mokytojo profesijai priklauso ir šios profesijos:

- Mokytojas, 6 lygis, kvalifikacija įgyta pagal patvirtintą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą. 6 lygio mokytojas dirba ikimokyklinio ugdymo įstaigose.
- Vyr. mokytojas, 7 lygis, kuris be ugdymo veiklos vykdymo remia kitų mokytojų rengimą ir organizavimą bei kuria šios srities metodologiją savo organizacijoje;
- Mokytojas ekspertas, 8 lygis, kuris, be ugdymo veiklos, dalyvauja plėtros, tyrimų ir kūrybinėse veiklose savo organizacijoje (mokykloje) ir už jos ribų, glaudžiai bendradarbiauja su universitetais.

Mokytojo standarte fiksuojamos 6 pagrindinės veiklos sritys:

A.2.1. Mokymosi ir mokymo veiklos planavimas

2.1.1. Besimokančiojo tobulėjimo ir mokymosi poreikių nustatymas.

2.1.2. Mokytojo darbo planų rengimas.

2.1.3. Suinteresuotų šalių įtraukimas.

2.1.4. Mokomosios medžiagos pasirinkimas.

A.2.2. Mokymosi aplinkos kūrimas

2.2.1. Fizinės mokymosi aplinkos kūrimas.

2.2.2. Intelektualios mokymosi aplinkos vystymas.

2.2.3. *Organizacinės kultūros plėtra.*

A.2.3. Parama mokymuisi ir plėtrai

2.3.1. Ugdymas.

2.3.2. *Ugdymo proceso ir klasės / grupės valdymas.*

2.3.3. *Parama besimokančiojo augimui.*

2.3.4. *Atsiliepiamai ir vertinimas, padedantys ugdytis ir tobulėti.*

2.3.5. *Suinteresuotų šalių dalyvavimas.*

A.2.4. Refleksija ir profesinis tobulėjimas

2.4.1. *Savo darbo analizė ir savęs tobulinimas.*

2.4.2. *Mokymo ir mokymosi tyrimas ir pedagoginių žinių sklaida.*

2.4.3. *Užtikrinti savo fizinę, intelektualinę ir emocinę gerovę.*

A.2.5. Konsultavimas

2.5.1. *Besimokančiojo konsultavimas.*

2.5.2. *Tėvų konsultavimas.*

A.2.6. Plėtros, kūrybinė ir tyrimų veikla

2.6.1. *Švietimo srities politikos formavimas ir plėtros planavimas.*

2.6.2. *Ugdymo turinio, skirto besimokantiems, rengimas ar pritaikymas.*

Estijos mokytojo profesinis standartas nurodo bendrąsias kompetencijas:

1) puikiai įvaldęs savo dalyko, srities, specializacijos žinias; žino srities naujoves, kurios grindžiamos mokslo tyrimais.

2) taisyklingai vartoja gimtąją kalbą žodžiu ir raštu, aiškiai išreiškia save; moka užsienio kalbą bent komunikaciniu lygmeniu;

3) pastebi, pripažįsta, įkvepia besimokantįjį, tėvus ir kolegas, taip pat pripažįsta ir nedidelius besimokančiojo laimėjimus (pažangą);

4) parodo pagarbą ir rūpestingumą komunikacijoje; dirba efektyviai su atskirais asmenimis ir komandoje; priima žmonių skirtybes ir į jas atsižvelgia bendradarbiaujant; vertina bendradarbiavimą kaip sukurtą pridėtinę vertę;

5) sukuria teigiamą bendravimo aplinką; sėkmingai bendrauja su įvairių lygių ir tikslinių grupių žmonėmis, kuria bendradarbiavimo tinklus, ugdo besimokančiųjų bendravimo įgūdžius; analizuoja ir plėtoja savo bendravimo įgūdžius, konstruktyviai kritikuoja ir yra atviras;

6) laikosi mokytojo profesinės etikos savo darbe; remia platesnį profesinės etikos ir mokytojų profesijos pripažinimą ir vertinimą visuomenėje; ugdo mokinių vertybes savo pavyzdžiu;

7) veikia kaip sąmoningas ir atsakingas pilietis, palaikantis visuomenės demokratinę vystymąsi;

8) žino savo stipriąsias ir silpnąsias puses ir į jas atsižvelgia vykdydamas savo veiklą; dirba pagal savo sugebėjimus;

9) naudoja matematinę kalbą ir metodus savo darbo pareigose (pvz., duomenų analizė ir aiškinimas, išvadų darymas, apibendrinimas);

10) yra orientuotas į rezultatų ir tikslų pasiekimą; ieško galimybių savarankiškai tobulėti; siūlo ir realizuoja naujas idėjas, atsižvelgdamas į lauko/srities ir dalyko žinias ir praktiką; pastebi problemas ir susijusias galimybes; lanksčiai reaguoja į pokyčius ir prisiima pagrįstą riziką;

11) naudoja tinkamas IKT priemones, naudoja įvairias aplinkas ir ugdymo metodus, tinkamus e-mokymui(si); naudoja šiuolaikines IKT grindžiamas bendravimo priemones; įvertina ir tobulina skaitmenines kompetencijas pagal ISTE nurodytas mokytojų skaitmenines kompetencijas.

Taip pat įvardintos šios asmeninės savybės: savivalda, bendradarbiavimas, iniciatyva, atsakomybė, pasitikėjimas savimi, kūrybiškumas, tolerancija, empatija, vientisumas (integralumas) ir teigiamas požiūris.

Bendrojo ugdymo posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos

Europos Tarybos rekomendacijose dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (2018), nurodoma, kad kyla būtinybė koreguoti 2006 m. rekomendaciją, nes socialinė ir ekonominė raida diktuoja ES šalių visuomenėms ir švietimui naujus iššūkius. Dokumente atkreipiamas dėmesys į tai, kad EBPO PISA tyrimo duomenys rodo, kad vienas iš penkių Europos Sąjungos (ES) moksleivių prastai skaito ir menkai išmano matematiką ar gamtos mokslus. Visose ES šalyse per 2012–2015 m. laikotarpį padaugėjo prastai besimokančių mokinių. 2018 m. buvo peržiūrėtas 2006 m. patvirtintų bendrųjų mokymosi visą gyvenimą kompetencijų sąrašas. Mokėjimo mokytis kompetencija papildyta asmeniniais ir tarpasmeniniais gebėjimais, siūloma toliau stiprinti tokius gebėjimus, kaip kritinis mąstymas, komandinis darbas, tarpkultūriniai gebėjimai ir problemų sprendimas (10 lentelė).

10 lentelė. EK: Tarybos rekomendacija dėl mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Briuselis, 2018 01 17 COM(2018) 24

Bendrųjų kompetencijų sąrašas, 2006 m.	Bendrųjų kompetencijų sąrašas, 2018 m.
<ul style="list-style-type: none"> • bendravimas gimtąja kalba; • bendravimas užsienio kalbomis; • matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityse; • skaitmeninis raštingumas; • mokymasis mokytis; • socialiniai ir pilietiniai gebėjimai; • iniciatyvumas ir verslumas • kultūrinis sąmoningumas ir raiška. 	<ul style="list-style-type: none"> • raštingumas; • kalbų mokėjimas; • matematiniai gebėjimai ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos gebėjimai; • skaitmeniniai gebėjimai; • asmeniniai, socialiniai ir mokymosi gebėjimai; • pilietiniai gebėjimai; • verslumo gebėjimai; • kultūrinis sąmoningumas ir raiška.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) konstatuoja, kad šiuo metu Lietuvoje mokytojų yra per daug. Kita vertus, akivaizdu, kad Lietuvos pedagogų bendruomenė sparčiai sensta. Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (MOSTA) 2017 metų tyrimų duomenimis, 2016 m. beveik pusė (49 proc.) bendrojo ugdymo mokyklų pedagogų buvo vyresni nei 50 metų, o jaunų (iki 30

metų) dalis ypatingai maža (4 proc.) ir toliau mažėja. Šiuo metu mokyklose dirba 6 proc. pensinio amžiaus mokytojų, o MOSTA skaičiavimais 2022 metais šios amžiaus grupės mokytojų bus apie 20 proc. Net trečdalyje visų savivaldybių mokytojų amžiaus vidurkis yra didesnis nei 50 metų. Pastebima ir kita nerimą kelianti rizika – pedagogo studijas kasmet baigia vis mažiau universitetų studentų, o pedagogo profesiją renkasi dar mažiau bendrojo ugdymo mokyklų absolventų. 2012 metais pedagogines studijas baigė 2347 absolventai, o 2016 – tik 811. Akivaizdžiai didelės disproporcijos tarp skirtingas studijų programas baigiančiųjų ir į jas priimamų studentų skaičių.

Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEAM, angl. *science, technology, engineering, arts, maths*) specialistų trūkumas šiuo metu yra opi problema visoje Europoje. Lietuvoje tikslieji, gamtos ir technologijų mokslai taip pat nepritraukia pakankamo skaičiaus žmonių: net 46.4 proc. Lietuvos studentų universitetuose renkasi socialinių mokslų specialybes, o profesinėse mokyklose pirmąją paslaugų asmenims studijos.

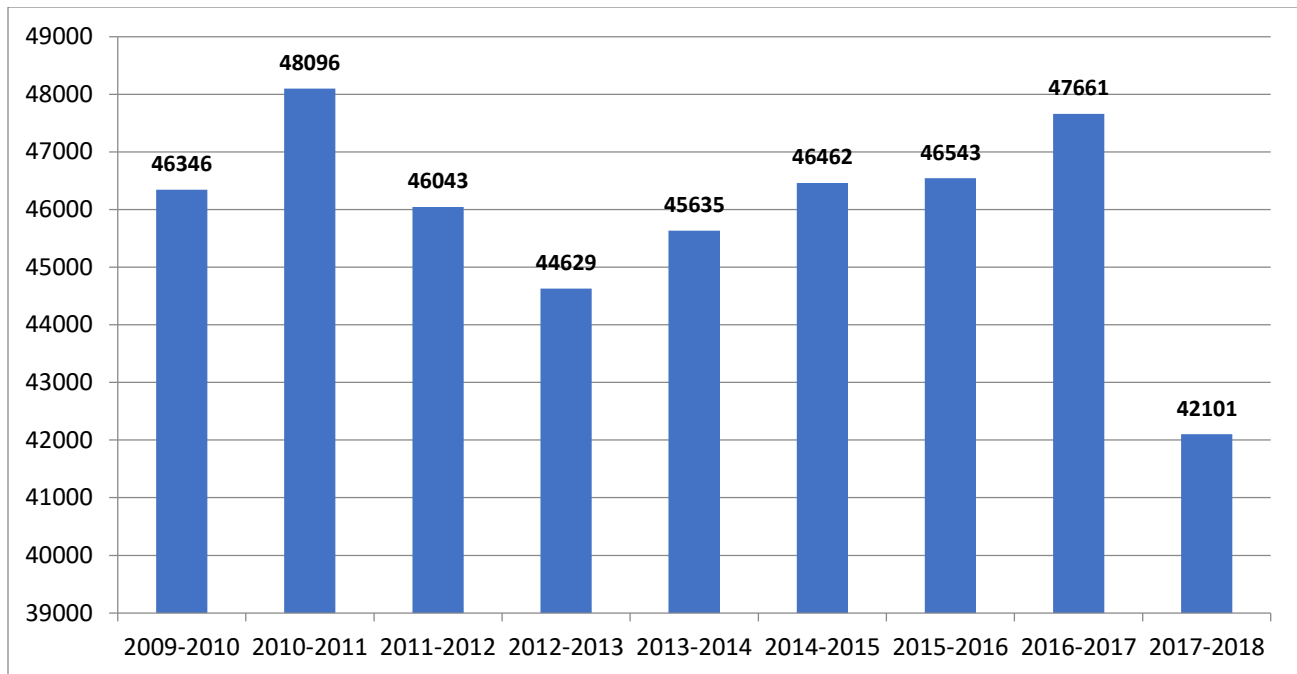
Jau dabar ypač jaučiamas gamtos ir tikslųjų mokslų – chemijos, fizikos, informatikos, matematikos, biologijos pedagogines programas studijuojančių ir į jas stojančiųjų skaičius. STEAM mokslai šalies moksleivių vertinami kaip sunkūs ir neįdomūs. Viena iš priežasčių yra pernelyg teorinis tikslųjų ir gamtos dalykų mokymas, trūksta praktiškumo bei supratimo, kaip tikslieji dalykai gali būti pritaikomi kasdieniniame gyvenime.

Todėl mokytojų rengimas turėtų būti orientuojamas į mokymą ir ugdymą, pasitelkiant naujausias technologijas, akcentuojant STEAM specialistų rengimą.

2.3. Profesinio mokymo posektorius

Kasmet profesinio mokymo įstaigose mokosi apie 46–47 tūkst. mokinių (2018 m. – 42 tūkst.); jas baigia apie 15–16 tūkst. asmenų. Tačiau apklausų duomenimis net 49 proc. darbdavių susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu. Didžioji dalis, beveik 57 proc., visų per 2017 metus Lietuvos darbo biržos duomenų bazėje registruotų laisvų darbo vietų buvo skirtos kvalifikuotiems darbininkams.

Nepaisant nepalankios demografinės situacijos šalyje, besimokančiųjų profesinio mokymo įstaigose skaičius nuo 2014 iki 2017 metų didėjo (11 pav.). Šį pokytį lėmė profesinio mokymo įstaigų, kolegijų ir universitetų absolventų, tęsiančių mokymąsi pirminio profesinio mokymo programose, skaičiaus augimas. Profesinio mokymo įstaigose ne pirmos kvalifikacijos siekiančių (persikvalifikuojančių) asmenų dalis sudaro mažiau nei penktadalį visų besimokančiųjų.

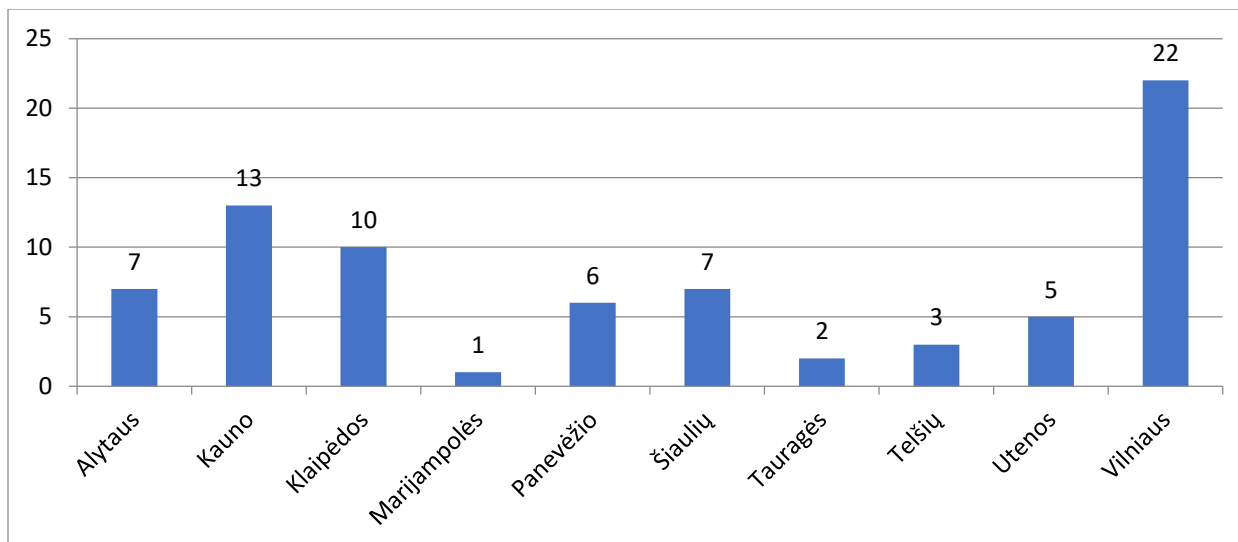

11 pav. Mokinių skaičiaus kaita pirminio profesinio mokymo įstaigose 2009-2017 m., tūkst.
(Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>)

Šalyje populiarėja povidurinis profesinis mokymasis, o mokinių, kurie siekia įgyti profesinę kvalifikaciją kartu su viduriniu išsilavinimu (ISCED 3), dalis yra viena žemiausių (26,7 proc.) Europos Sąjungoje (ES vidurkis – 48 proc.).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017-2018 m. šalyje veikė 76 profesinio mokymo įstaigos; iš jų 73 – valstybės, 3 – privačios (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt). Beveik visi (99 proc.) pirmosios profesijos siekiantys mokiniai mokosi valstybinėse (biudžetinėse ir viešosiose) profesinio mokymo įstaigose. Tęstinį profesinį mokymą vykdo apie 260 įstaigų.

Profesinio mokymo įstaigos veikia visose Lietuvos apskrityse. Didžiausia jų koncentracija – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos apskrityse, mažiausia – Marijampolės apskrityje (12 pav.).

12 pav. Profesinio mokymo įstaigų skaičius apskrityse 2017-2018 m.
(Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>)

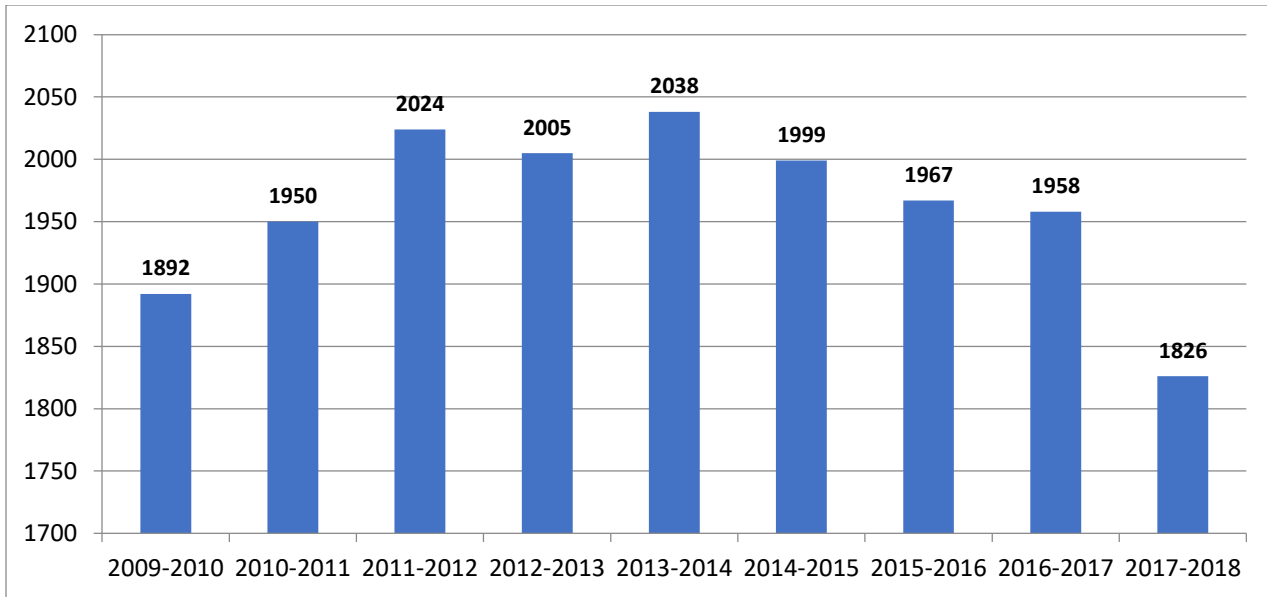
Mokinių skaičius apskrityse nevienodas: daugiausiai jų mokosi Kauno ir Vilniaus apskričių, mažiausiai – Tauragės apskrities profesinio mokymo įstaigose. Per pastaruosius keletą metų mokinių skaičius mažėjo visų apskričių profesinio mokymo įstaigose, išskyrus Kauno, Vilniaus, Telšių ir Utenos apskritis (11 lentelė).

11 lentelė. Pirminio profesinio mokymo mokinių skaičius apskrityse 2014-2017 m.

Apkritis	Mokinių skaičius			Pokytis 2014 – 2017 m.
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
Alytaus	3584	3460	3393	-191
Kauno	12468	13096	13688	+1220
Klaipėdos	4923	4939	4827	-96
Marijampolės	1603	1562	1549	-54
Panevėžio	3899	3879	3852	-47
Šiaulių	4779	4473	4478	-301
Tauragės	1067	1008	968	-99
Telšių	1983	2022	2229	+246
Utenos	2265	2152	2289	+24
Vilniaus	9891	9952	10388	+497

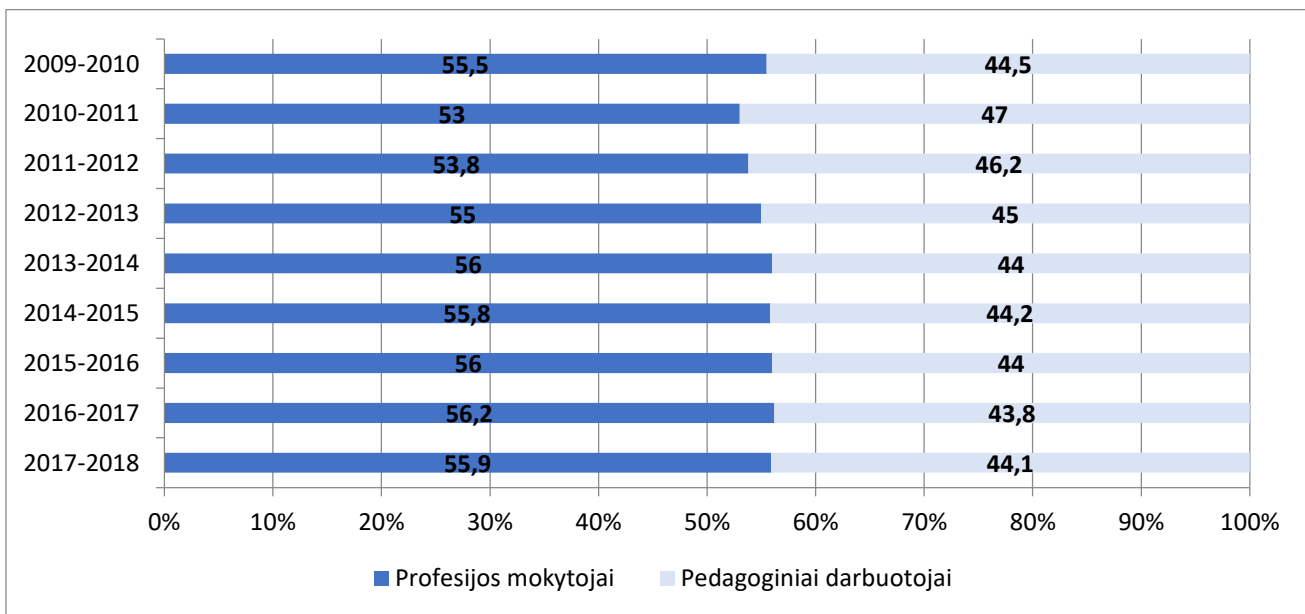
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, <http://www.stat.gov.lt>

Daugėjant norinčiųjų mokytis profesinio mokymo įstaigose skaičiui, profesijos mokytojų šiose įstaigose per pastaruosius penkerius metus sumažėjo apie 10 proc. (13 pav.)

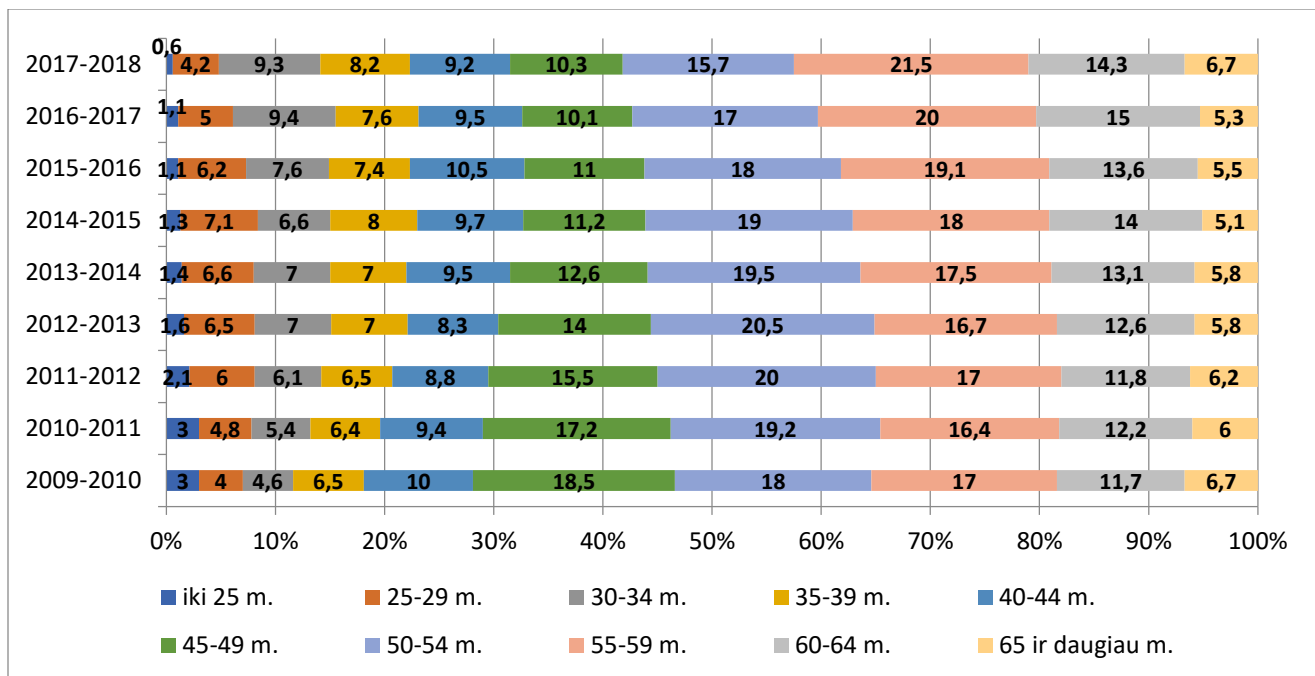
13 pav. Profesijos mokytojų skaičiaus kaita 2009-2018 m., asm. sk. (Šaltinis: ŠITC duomenys)

Profesijos mokytojai sudaro daugiau nei pusę viso pedagoginio personalo, dirbančio profesinio mokymo įstaigose (14 pav.). Skaičiuojant nuo bendro šalies pedagoginių darbuotojų skaičiaus, profesijos mokytojų dalis yra viena mažiausių (5 proc.).

14 pav. Profesijos mokytojų santykis su profesinio mokymo srities pedagoginiais darbuotojais 2009-2018 m. (Šaltinis: ŠITC duomenys)

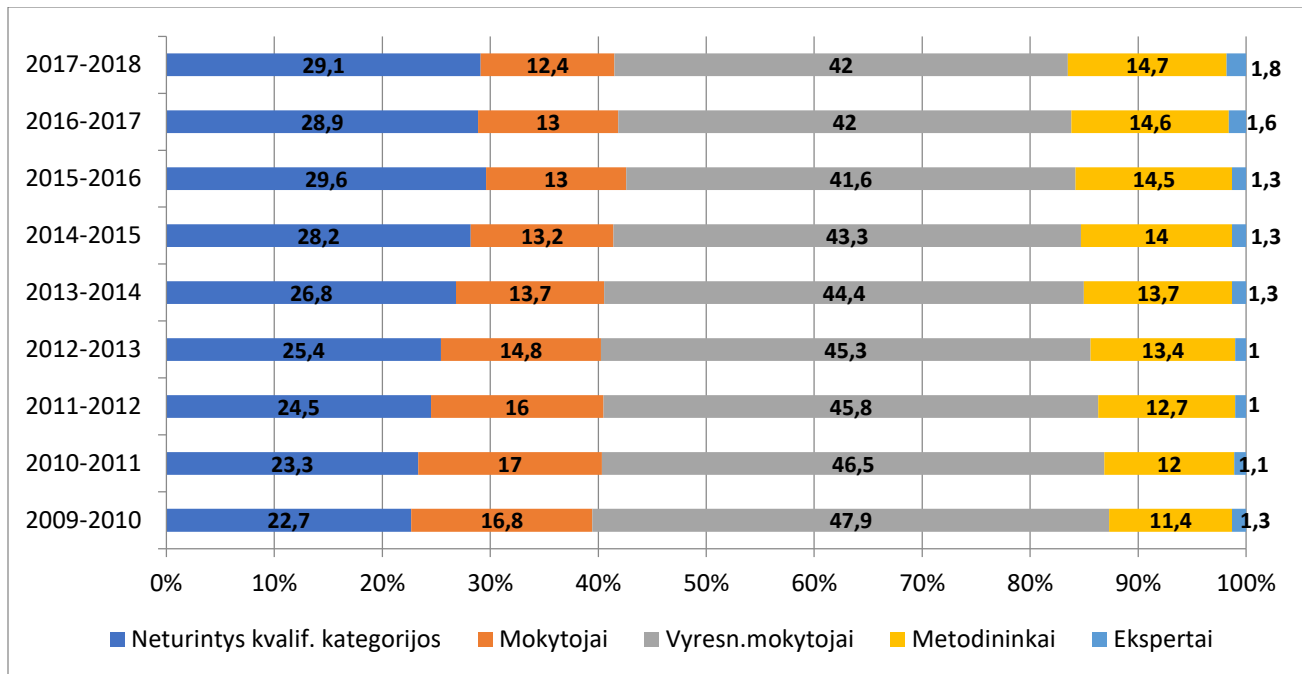
Profesijos mokytojų vidutinis amžius kasmet vis didėja; šiuo metu jis yra apie 50 metų (15 pav.).

15 pav. Profesijos mokytojų amžiaus kaita 2009-2018 metais (Šaltinis: ŠITC duomenys)

Profesijos mokytojų darbo rinkos ypatumus lemia šalies profesinio mokymo įstaigose dirbančių mokytojų „senėjimas“ ir mokytojų darbo rinkoje atsiradęs atotrūkis tarp darbo pasiūlos bei paklausos dėl netolygios Lietuvos regionų raidos. Darbo biržos duomenimis 2015 m. 3 savivaldybėse, o 2016 m. net 15 savivaldybių trūko profesijos mokytojų; tuo tarpu tais pačiais metais 4 savivaldybėse jų buvo perteklius. Suprantama, kad profesinio mokymo įstaigų vadovai nebūtinai profesijos mokytojų ieško darbo biržoje, ir ne visuomet specialistai, ieškantys darbo mokykloje, joje registruojasi, todėl darbo biržų pateikiami duomenys apie profesijos mokytojų laisvas darbo vietas nėra tikslūs. Jau keletą metų ypač trūksta inžinerijos ir inžinerinių profesijų (pramonės, gamybos ir perdirbimo, transporto, kompiuterijos) dalykų mokytojų. Šių sričių specialistai yra paklausūs darbo rinkoje, todėl jų nevilioja galimybė papildomai įgyti pedagoginių kompetencijų ir įsidarbinti profesinio mokymo sektoriuje, kuriame atlyginimai nedidėja taip sparčiai kaip gamyboje.

Profesijos mokytojai nėra specialiai rengiami darbui mokykloje. Dirbti profesijos mokytojais yra kviečiami asmenys, įgiję dalykinę kvalifikaciją profesinio mokymo arba aukštojo mokslo studijų institucijose ir turintys realios darbo patirties verslo pasaulyje. Prieš pradėdami dirbti mokykloje, jie turi būti išklause 180 val. pedagoginių- psichologinių žinių kursą arba turėti pedagogo kvalifikaciją. Profesijos mokytojų dalykinė kvalifikacija yra aukšta: apie 79 proc. jų turi aukštąjį dalykinį išsilavinimą; apie 48 proc. yra įgiję pedagoginių kompetencijų aukštojo mokslo įstaigose. Įsitvirtinę mokykloje, profesijos pedagogai yra linkę tobulinti savo profesines kompetencijas ir siekti vienos iš 4 kvalifikacinių kategorijų (16 pav.). Pastaruoju metu profesijos mokytojo, vyresniojo mokytojo, mokytojo-metodininko ir eksperto kvalifikacinėms kategorijoms buvo atestuoti daugiau nei du trečdaliai profesijos mokytojų.

16 pav. Profesijos mokytojų kvalifikacinės kategorijos 2009-2018 m. (Šaltinis: ŠITC duomenys)

Profesinio mokymo posektoriui būdingos tipinės darbo sąlygos, darbo vietos, darbo organizavimo pobūdis

Profesijos mokytojo veiklai būdingas profesinio mokymo įstatymu, kitais norminiais dokumentais, mokymo programos reikalavimais ir mokymo planais apibrėžtas veiklos turinys. Pagal profesinio mokymo įstatymą profesijos dalykams mokytis skiriama laiką sudaro teorinė (30–40 proc.) ir praktinė (60–70 proc.) dalys.

Teorinis mokymas vyksta klasėse, auditorijose, aprūpintose vaizdinėmis demonstravimo (plakatais, schemomis, nuotraukomis, vaizdajuostėmis ir kt.) ir techninėmis (kompiuteriais, multimedijomis, spausdintuvais ir kt.) mokymo priemonėmis, taip pat mokomąja, metodine literatūra, savarankiškų darbų užduotimis, žinių tikrinimo testais.

Didžioji *praktinio mokymo* dalis vyksta profesinio mokymo įstaigos sektoriniame praktinio mokymo centre, laboratorijose, dirbtuvėse, mokomuosiuose ūkiuose ir pan., kur sudaromos tikro darbo sąlygos. T.y. praktinio mokymo darbo vietos yra aprūpintos atitinkamomis darbo priemonėmis ir jų priedais, preparatais, mechanine, automatine įranga, inventoriumi, specialia darbo apranga ir programine įranga. Praktinis mokymas taip pat gali vykti įmonėje.

Profesijos mokytojo darbas yra reglamentuotas erdve (profesinis teorinis mokymas paprastai vyksta įstaigos patalpose; praktinis mokymas gali vykti ir lauke: pvz., mokomajame ūkyje, šiltnamyje, keliuose, miške ir pan.) ir laiku (pamokos trukmė – 45 min.; vienas teorinis užsiėmimas trunka ne ilgiau 90 min., vienas praktinis užsiėmimas gali trukti 6-8 akad. val.). Mokymo(si) procesas organizuojamas rugsėjo – birželio mėnesiais; tęstinio mokymo(si) procesas trunka ištikus metus.

Darbo organizavimas: Profesijos mokytojo darbą mokykloje reglamentuoja mokymo įstaigos vidaus veiklos taisyklės ir pedagogo pareiginės instrukcijos.

Profesijos mokytojo darbas yra individualus: teorijos mokoma 20-25 mokinių grupes, praktiniai užsiėmimai vyksta su mažesnėmis (12-20) mokinių grupėmis. Organizuodamas darbą, profesijos

mokytojas turi užtikrinti mokinių saugumą ir darbo drausmę, suplanuoti mokymo procesą ir jį įgyvendinti, rengti užduotis, vertinti mokinius, atnaujinti mokymo(si) medžiagą; diferencijuotai dirbti su mokymosi sunkumų turinčiais mokiniais; bendradarbiauti su profesijos meistrais įmonėse. Taigi, profesijos pedagogai savo veiklą planuoja ir dirba savarankiškai.

Grupinio, komandinio darbo aspektai būdingi profesinio tobulėjimo, mokyklos bendruomeninėse veiklose. Profesijos mokytojas turi pasižymėti pažintiniais, organizaciniais, bendravimo gebėjimais.

Profesijos mokytojų veiklą kasmet vertina skyrių vadovai (arba mokyklų direktoriai) metinių pokalbių metu. Taip pat juos vertina kolegos (pamokų stebėjimas, atviros pamokos) ir mokiniai. Siekiančių aukštesnės profesinės kvalifikacijos profesijos mokytojų kompetencijos ir praktinė veikla yra vertinama vadovaujantis Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatais (2008 m.).

Posektoriaus technologinių ir organizacinių plėtros tendencijų aprašymas.

Europos profesinio mokymo plėtros centro CEDEFOP vertinimai rodo, kad Lietuvoje prognozuojamas ypatingai didelis vidutinio lygio kvalifikacijų darbo jėgos trūkumas, todėl net įvertinus demografines tendencijas 10–15 metų laikotarpiu perspektyvoje profesinio mokymo sektorius neturėtų radikaliai trauktis. Mokslo ir studijų stebėsenos centro (MOSTA) pateikti duomenys rodo, kad 2020 m. didžiausia kvalifikuotų darbuotojų paklausa prognozuojama didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srityje, statybose, apdirbamojoje gamyboje. Profesinio mokymo posektoriui netolimoje ateityje bus keliamas radikalaus kokybiškų paslaugų aprėpties suaugusiesiems didinimo (sprendžiant kaitumo, darbo jėgos našumo ir konkurencingumo didinimo problemas) tikslas ir veiklos efektyvinimo (prisitaikymo prie naujų technologinių iššūkių) uždavinys. Atsižvelgiant į šalies ekonominę, socialinę, demografinę situaciją, profesinio mokymo įstaigų skaičius ir jų tinklo išdėstymas artimiausiu laikotarpiu modeliuojamas taip³:

- didžiuosiuose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) racionalu labiau specializuoti mokyklas, vystyti atskirų ūkio šakų sektorinius centrus, optimaliau panaudojant turimą infrastruktūrą;
- vidutinio dydžio miestuose (rajonų centruose) perspektyvu išlaikyti daugiaplanes regionų ūkio poreikius tenkinančias profesinio mokymo įstaigas, sujungiant keletą į vieną, pasiūlant ne tik pirminio mokymo programas, bet ir profesinio mokymo programas įvairioms darbingo amžiaus grupėms;
- mažesniuose miesteliuose ir kaimiškuose regionuose profesinis mokymas galėtų būti plėtojamas keliomis kryptimis: mokyklų, kuriose būtų galima įgyti kokybišką bendrąjį ugdymą ir profesinį mokymą (kartu ar atskirai) kūrimas; profesinio mokymo įstaigų reorganizavimas į didesnių profesinių mokymo įstaigų skyrius ar filialus; kai kurių mokymo įstaigų uždarymas.

Mažėjant besimokančiųjų skaičiui, vienas iš uždavinių yra užtikrinti sektorių praktinio mokymo centrų, į kuriuos 2007–2013 m. buvo investuota daugiau nei 100 mln. eurų Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF) lėšų, tvarumą.

Lietuva reformuoja profesinio mokymo programų koncepciją, kad ji labiau atitiktų darbo rinką šiomis kryptimis⁴:

³ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 9 d. įsakymas Nr. V-305 „Dėl valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo vystymo 2018-2020 metų bendrojo plano patvirtinimo. TAR, 2018-03-30, Nr. 4817.

⁴ Pagal: *Profesinio mokymo sistemos Lietuvoje galimybių studija*. 2015. Parengė: G. Žibėnienė, N. Daujotienė, V. Daujotas. Projektas „VET for Employment“ Nr. 2014-1-LV01-KA202-000522. Vilnius.

- mokymo programų atnaujinimas, suteikiant jaunimui kintančioms darbo rinkoms būtinų įgūdžių: e-įgūdžių, skaitmeninio ir daugialypės terpės raštingumo, išvystytų bendrųjų gebėjimų ir pan.;
- pameistrystės mokymo formos kvalifikacijai įgyti plėtojimas;
- modulinį profesinio mokymo programų, grindžiamų kompetencijomis, kurios turi būti apibrėžtos pagal profesinius standartus, sistemos sukūrimas;
- tęstinio profesinio mokymo programų (taip pat neformaliojo mokymo) ar modulių, siūlantį klientus orientuotą mokymą, pritaikytą prie darbuotojų ir darbdavių, visų pirma labai mažų ir mažų bendrovių, poreikių, regionų verslo specializacijų, išplėtimas;
- mokymosi darbo vietoje įtraukimas į visas profesinio mokymo programas;
- naujų mokymo(si) formų: nuotolinio mokymosi, savarankiško mokymosi, įtraukimas, ankstesnio, neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimas;
- mokinių kūrybingumo, novatoriškumo, verslumo, užsienio kalbų mokymosi skatinimas, jų tarptautinio judumo rėmimas;
- palankesnių sąlygų pereiti iš profesinio mokymo į aukštojo mokslo sistemą sudarymas;
- socialinės partnerystės profesinių mokyklų valdyme stiprinimas.

Profesijos mokytojų ir profesijos meistrų (instruktorių) vaidmenys supanašėja: profesijos meistrai (instruktoriai) darbinėje aplinkoje reikia turėti daugiau pedagoginių gebėjimų, o mokytojui mokykloje, kaip ir instruktoriai, reikia gerai suvokti darbo praktiką.

Dėl sparčių technologinių pokyčių profesijos mokytojai turės nuolat tobulinti konkrečius specialiuosius gebėjimus bei siekti bendrųjų ir profesinių gebėjimų dermės. Verslumas turi tapti įprasta profesijos mokytojų ir profesijos meistrų gebėjimų sistemos dalimi.

Šiandien profesijos mokytojams ir meistrams labai svarbu mokėti bent vieną užsienio kalbą bei nuolat atnaujinti savo didaktinius gebėjimus, prisitaikant prie sparčiai besikeičiančių ugdymo aplinkų:

- besimokančiųjų kontingento kaitos (skirtingų socialinių sluoksnių ir amžiaus grupių, skirtingo išsilavinimo lygio, specialiųjų ugdymosi poreikių turintys besimokantieji, rizikos grupių mokiniai, imigrantai);
- mokymosi būdų ir formų kaitos (lanksčios, mokymosi rezultatų pripažinimu ir besimokančiojo gebėjimais grindžiamos sistemos, grupiniai ir individualūs mokymo(si) būdai ir kt.);
- dalyvavimo įvairaus pobūdžio tinkluose (profesiniuose, su verslo įmonėmis; tarptautiniuose ir pan.);
- profesinio vaidmens pokyčiai (ateityje profesijos mokytojai ir profesijos meistrai vis dažniau turės atlikti patarėjo, konsultanto, kaučerio bei auklėtojo funkcijas).

Visa tai reikalauja iš profesijos mokytojų kūrybingumo ir novatoriškumo, pasitikėjimo savimi, nuolatinio mokymosi.

Atnaujinant profesinį mokymą labai svarbus profesijos mokytojų ir meistrų (instruktorių) vaidmuo, jų profesinis tobulėjimas ir statusas visuomenėje.

2.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius

Analizuojant aukštojo mokslo (studijų) raidos Lietuvoje statistinius duomenis, pastebimos nedidelės švietimo institucijų mažėjimo tendencijos kolegijose ir universitetuose.

Kolegijų skaičius per pastaruosius kelerius metus sumažėjo nežymiai ir paskutiniuosius du metus išliko nepakitęs (12 lentelė).

12 lentelė. Kolegijų skaičius Lietuvoje

	Kolegijų skaičius vnt.				
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Lietuvos Respublika	24	24	23	22	22
Sostinės regionas	6	6	6	7	7
Vilniaus apskritis	6	6	6	7	7
Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	18	18	17	15	15
Alytaus apskritis	1	1	1	1	1
Kauno apskritis	6	6	6	5	5
Klaipėdos apskritis	5	5	4	4	4
Marijampolės apskritis	1	1	1	1	1
Panevėžio apskritis	1	1	1	1	1
Šiaulių apskritis	2	2	2	2	2
Tauragės apskritis					
Telšių apskritis	1	1	1		
Utenos apskritis	1	1	1	1	1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Apžvelgiant kolegijose studijuojančių studentų skaičių, pastebima, kad visuose Lietuvos regionuose studijuojančiųjų skaičius gana žymiai sumažėjo (bendras kolegijų studentų skaičiaus sumažėjimas 2013/2014-2017/2018 m. laikotarpiu yra 18,6 proc. – 13 lentelė).

13 lentelė. Kolegijų studentų skaičius Lietuvoje

		Kolegijų studentai asmenys				
		2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Vyrai ir moterys	Lietuvos Respublika	43550	41485	39772	37571	35433
	Sostinės regionas	15432	14869	14373	13786	13549
	Vilniaus apskritis	15432	14869	14373	13786	13549
	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	28144	26645	25430	23817	21920
	Alytaus apskritis	942	911	835	798	733
	Kauno apskritis	10972	10582	10583	10257	9741
	Klaipėdos apskritis	7180	6680	6243	5879	5296
	Marijampolės apskritis	1076	982	922	811	707
	Panevėžio apskritis	1794	1641	1522	1423	1357
	Šiaulių apskritis	3258	3063	2706	2680	2261
	Tauragės apskritis	156	149	122	128	119
	Telšių apskritis	827	748	629		
	Utenos apskritis	1939	1889	1868	1841	1706

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Taip pat pastebimas reikšmingas kolegijose parengtų specialistų skaičiaus sumažėjimas 2013-2017 m. laikotarpiu (23, 42 proc.) (14 lentelė).

14 lentelė. Kolegijose parengtų specialistų skaičius

		Iš viso pagal studijų formas	Nuolatinės studijos	Ištęstinės studijos
Parengta specialistų kolegijose asmenys	2017	8312	5801	2511
	2016	8887	6301	2587
	2015	9570	6861	2709
	2014	10012	7168	2844

	2013	10855	7570	3287
--	------	-------	------	------

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Remiantis Statistikos departamento duomenimis galima stebėti kolegijose dirbančių dėstytojų mažėjimą – nuo 2013/2014 iki 2017/2018 - šis skaičius sumažėjo 24,34 proc. (15 lentelė).

15 lentelė. Kolegijose dirbančių dėstytojų skaičius

		Kolegijų dėstytojai asmenys				
		2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Dirbantys pagrindiniame ir ne pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	3409	2865	2884	2786	2579
	Vyrai	1086	901	938	910	858
	Moterys	2323	1964	1946	1876	1721
Dirbantys pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	1920	1647	1600	1524	1328
	Vyrai	493	426	432	413	375
	Moterys	1427	1221	1168	1111	953
Dirbantys ne pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	1489	1276	1347	1328	1308
	Vyrai	593	482	517	504	495
	Moterys	896	794	830	824	813

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Universitetų skaičius 2013/2014 -2017/2018 m. laikotarpiu sumažėjo taip pat nežymiai (16 lentelė).

16 lentelė. Universitetų skaičius

	Universitetų skaičius vnt.				
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Lietuvos Respublika	23	22	22	21	21
Sostinės regionas	14	13	13	12	12
Vilniaus apskritis	14	13	13	12	12
Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	9	9	9	9	9
Alytaus apskritis					
Kauno apskritis	5	5	5	5	5
Klaipėdos apskritis	2	2	2	2	2
Marijampolės apskritis					

Panevėžio apskritis					
Šiaulių apskritis	1	1	1	1	1
Tauragės apskritis					
Telšių apskritis	1	1	1	1	1
Utenos apskritis					

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Universitetuose studijuojančių studentų šiuo laikotarpiu taip pat mažėjo kaip ir kolegijose. Universitetuose sumažėjo studentų 21,5 proc.: didžiausias studentų skaičiaus mažėjimas pastebimas bakalauro studijose – 25,5 proc., ir magistratūros studijose – 20,9 proc. (17 lentelė).

17 lentelė. Universitetų studentų skaičius

		Universitetų studentai asmenys				
		2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Iš viso pagal studijų formas	Iš viso pagal pakopas	104923	98872	93524	87797	82345
	Bakalauro studijos	70732	66426	62314	57651	52663
	Vientisosios studijos	8825	8611	8477	8414	8512
	Laipsnio nesuteikiančios studijos (buvusios specialiosios profesinės studijos)	153	346	339	317	372
	Magistratūros studijos	21151	19453	18236	17336	16722
	Rezidentūra	1876	1863	1884	1837	1842
	Doktorantūra	2425	2367	2444	2426	2419

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Universitetuose parengtų specialistų skaičius taip pat mažėjo: bendras 2013-2017 m. parengtų specialistų skaičius sumažėjo 31,8 proc., bakalauro studijose parengtų specialistų skaičius sumažėjo 39,6 proc., magistratūros studijose – 15,9 proc., doktorantūros studijose – 30 proc., laipsnio nesuteikiančiose studijose – 24,6 proc. (18 lentelė).

18 lentelė. Universitetuose parengtų specialistų skaičius

	Parengta specialistų universitetuose asmenys				
	2013	2014	2015	2016	2017
Iš viso pagal pakopas	28341	23032	22578	20747	19324
I pakopos studijos (bakalauro studijos)	18566	13908	13486	12318	11203
II pakopos studijos (magistrantūra)	8590	8237	8126	7461	7227
III pakopos studijos (doktorantūra)	423	372	382	286	296
Laipsnio nesuteikiančios studijos (specialiosios profesinės studijos ir rezidentūra)	813	563	606	693	613

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Universitetuose pagrindiniame ir nepagrindiniame darbe dirbančių dėstytojų skaičius 2013/2014-2017/2018 m. sumažėjo 17,3 proc. (19 lentelė).

19 lentelė. Universitetų dėstytojų skaičius

		Universitetų dėstytojai asmenys				
		2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Dirbantys pagrindiniame ir ne pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	9684	9050	8931	8166	8005
	Vyrai	4781	4308	4257	3867	3795
	Moterys	4903	4742	4674	4299	4210
Dirbantys pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	6 652	6 193	6 011	5 613	5 401
	Vyrai	3 207	2 822	2 734	2 541	2 484
	Moterys	3 445	3 371	3 277	3 072	2 917

Dirbantys ne pagrindiniame darbe	Vyrai ir moterys	3 032	3 131	3 161	2 752	2 778
	Vyrai	1 574	1 586	1 602	1 383	1 335
	Moterys	1 458	1 545	1 559	1 369	1 443

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Analizuojant mokslinių tyrimų raidos statistinius duomenis, galima pastebėti 2013-2017 m. beveik visose mokslo srityse, išskyrus žemės ūkio mokslo sritį, didėjančių mokslinių tyrimų institutuose dirbančių doktorantūros studijų studentų skaičių (padidėjimas 24 proc. – 20 lentelė).

20 lentelė. Doktorantūros studijų studentai mokslinių tyrimų institutuose

		Doktorantūros studijų studentai mokslinių tyrimų institutuose asmenys				
		2013	2014	2015	2016	2017
Vyrai ir moterys	Iš viso pagal mokslo sritis	261	272	293	311	324
	Humanitariniai mokslai	59	55	59	67	75
	Socialiniai mokslai	19	21	23	26	24
	Technologijos mokslai	31	39	45	45	45
	Fiziniai mokslai	53	56	60	66	71
	Žemės ūkio mokslai	49	49	47	46	43
	Biomedicinos mokslai	50	52	59	61	66

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Nors mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje (toliau – MTEP) dirbančių darbuotojų skaičius 2013-2016 m. nežymiai sumažėjo (sumažėjimas 1,7 proc.), labiau 2013-2017 m. sumažėjo aukštojo mokslo sektoriuje dirbančių MTEP darbuotojų skaičius (sumažėjimas 14,9 proc.), tačiau ypač padidėjo valdžios sektoriuje 2013-2016 m. dirbančių MTEP darbuotojų skaičius (padidėjimas 45 proc.) ir kiek mažiau padidėjo verslo sektoriuje dirbančių MTEP darbuotojų skaičius (padidėjimas 16,7 proc.) (21 lentelė).

21 lentelė. Darbuotojai, dalyvaujantys MTEP

			Darbuotojai, dalyvaujantys MTEP asmenys				
			2013	2014	2015	2016	2017
Vyrai ir moterys	Iš viso pagal sektorių	Iš viso pagal MTEP darbuotojų kategoriją	22751	24470	21739	22355	
		Tyrėjai	18083	19371	17293	17746	
		Tyrėjai, turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą	8104	8183	7967	8104	
		Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai					
		Kiti MTEP aptarnaujantys darbuotojai					
		Kiti MTEP darbuotojai	4668	5099	4446	4609	
		Iš viso pagal MTEP darbuotojų kategoriją	16527	15975	14860	14438	14051
	Aukštojo mokslo sektorius	Tyrėjai	13936	13532	12600	12267	11988
		Tyrėjai, turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą	6802	6780	6555	6370	6398
		Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai					
		Kiti MTEP aptarnaujantys darbuotojai					
		Kiti MTEP darbuotojai	2591	2443	2260	2171	2063
		Iš viso pagal MTEP darbuotojų kategoriją	2769	2853	2831	3885	4025
	Valdžios sektorius	Iš viso pagal MTEP darbuotojų kategoriją	2769	2853	2831	3885	4025

		Tyrėjai	1696	1761	1886	2643	2883
		Tyrėjai, turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą	1058	1101	1084	1351	1412
		Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai					
		Kiti MTEP aptarnaujantys darbuotojai					
		Kiti MTEP darbuotojai	1073	1092	945	1242	1142
	Verslo įmonių sektorius	Iš viso pagal MTEP darbuotojų kategoriją	3455	5642	4048	4032	
		Tyrėjai	2451	4078	2807	2836	
		Tyrėjai, turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą	244	302	328	383	
		Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai					
		Kiti MTEP aptarnaujantys darbuotojai					
		Kiti MTEP darbuotojai	1004	1564	1241	1196	

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Pastarojo dešimtmečio aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų posektorius kokybinės raidos ir kaitos tendencijos dažniausiai tyrinėjamos ir vertinamos tokiais aspektais:

- misijos ir vertybių kontekstualumo;
- studijų kokybės;
- studijų ir mokslo inovacinio pajėgumo skatinimo;
- ugdymo turinio (curriculum);
- struktūros;
- finansavimo ir valdymo;
- studijų prieinamumo ir susietumo su visuomenės poreikiais;
- tarptautinio patrauklumo ir tarptautiškumo;

- absolventų gebėjimų ugdymo aukštojo mokslo srityje suderinimo su darbo rinkos poreikiais;
- rezultatyvumo, veiksmingumo ir efektyvumo didinimo;
- sektoriuje dirbančių asmenų identiteto atitikimo veiklai bei kompetencijų tobulinimo galimybėms;

Patys svarbiausi aukštojo mokslo raidos ir kaitos aspektai yra pirmieji trys.

Misija ir vertybių kontekstualumas.

Aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų posektorius misija yra siejama su visos šalies švietimo institucijų misijos bendruoju, permanentiniu kontekstu - padėti užtikrinti šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, būti kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio visaverčio gyvenimo atrama ir paskata, tenkinti prigimtinių pažinimo troškimą. Lietuvos mokslo ir studijų politika laiduoja:

- mokslo ir studijų kokybę;
- visų šalies piliečių lygias teises įgyti aukštąjį išsilavinimą ir sąlygas geriausiems dirbti mokslinį darbą;
- mokslinio ir kūrybinio tobulėjimo galimybes;
- mokslo ir studijų sistemos atitiktį visuomenės ir ūkio poreikiams;
- atvirumą ir integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę;
- žinių visuomenės plėtotę ir mokslo žiniomis grįstos ekonomikos stiprėjimą;
- dinamišką, konkurencingą ir darnų šalies ūkio gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę;
- kūrybingos, išsilavinusios, orios, atsakingos, pilietiškos, savarankiškos ir verslios asmenybės ugdymą;
- civilizacinę Lietuvos tapatybę ir palaiko bei plėtoja šalies ir pasaulio kultūros tradicijas;
- švietimą, kaip asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdą, pagrįstą žmogaus vertės, pasirinkimo laisvės, atsakomybės, demokratiniais santykiais bei šalies kultūros tradicijomis grįstą pažinimą.

Studijų kokybės koncepcijos plėtojimas

Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje populiariausios studijų kokybės koncepcijos yra siejamos su: nuolatiniu tobulėjimu, inovatyvumu bei kaita mokantis įvairiais būdais; kompetentingumo raiškos praktiniu demonstravimu siekiant profesinės raiškos veiksmingumo; siekiniais to, kas geriausia individui, organizacijai, valstybei; atitikimu kompetencijų ir kvalifikacijų standartams; į studentą ar mokinį orientuotomis studijomis ar mokymusi, kurias užtikrina motyvuojantis, interaktyvus, įtraukiantis studijų turinys; adekvacionėmis edukacinėmis technologijomis užsibrėžtam tikslui pasiekti; efektyvia pažinimo proceso vadyba ir komunikacija; švietimo sistemos ekonominiu naudingumu, rentabilumu ir veiksmingumu. Siekiant studijų kokybės vadovaujamosi principu, kad kokybė gimsta realiame didaktiniame procese, kurį sąlygoja dėstytojo-mokslininko meistriškumas, mokslo krypties objekto pažinimo procesą organizuojant interaktyvių, motyvuojančių, įtraukiančių metodų pagrindu.

Mokslo ir tyrimų inovacinio pajėgumo didinimo tendencijos

Aukštasis mokslas ir studijos mokslinio potencialo inovacinio pajėgumo ir veiksmingumo didinimo prasme yra vystomas konvergencijos principo pagrindu. Nuo 2011 m. Lietuvoje vystoma konverguotų Nano-Bio-Info-Cogno-Eco (NBICE), ar net NBICEE sociobiotechnologinė koncepcija. Pastarojoje buvo reikalaujama taikyti ir ekologinius (NBICE), ir net ekologinės ekonomikos (NBICEE) principus (JAV mokslo strategai visa tai numatė CKTS (2012–2020 m.) programoje atskirų platformų – Socialinės (Societal) ir Žemės (Earth) lygmenyse).

Lietuvoje vystomos NBICEE koncepcijos pagrindu numatoma pamatinė – dviejų, iš esmės skirtingų technologijų – materialiujų (medžiaginių-energetinių) ir nematerialiujų (informacinių)

technologijų konvergencija, vadinama uždara cikline kodavimo-dekodavimo CL-CD (angl. Closed-Loop Coding-Decoding) konvergencija. Šis principas matomas kaip gyvųjų, psichologinių ir socialinių organizuotų sistemų funkcinės veiklos esmė. Tokiu būdu socialinėje mokslo-technologinėje kūryboje CL-CD koncepcija virsta Analizės per Sintezę (A-by-S) metodu.

Taip pat vyriausybės yra patvirtinta MTEP ir inovacijų raidos kryptys, kur matomos šios tendencijos:

- 1.1. Energetika ir tvari aplinka.
- 1.2. Įtrauki ir kūrybinga visuomenė.
- 1.3. Agroinovacijos ir maisto technologijos.
- 1.4. Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos.
- 1.5. Sveikatos technologijos ir biotechnologijos.
- 1.6. Transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos (IRT).

Visa tai veda prie mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų diegimo, bei įgyvendinimo stebėsenos, poveikio vertinimo bei rezultatų analizės. – patikslinkite išvadą.

Aukštojo mokslo posektoriuje išskiriamos trys akademiniam personalui būdingos veiklos sritys – tai dėstytojo veikla (*ang. Teacher*), tyrėjo veikla (*ang. Researcher*) ir administracijos darbuotojo (*ang. Service Staff*) veikla. Dėstytojo ir tyrėjo veiklos eina greta, ir dažnai jas sunku perskirti, nes šiuo metu veikiančiuose aukštųjų mokyklų institutuose akademinis personalas dirba ir kaip dėstytojai, ir kaip mokslo darbuotojai. Taip pat pabrėžiama, kad akademinio personalo darbuotojai vykdo daug papildomų administracinių veiklų, kurios susijusios su projektų administravimu, tyrimų planavimu ir vykdymu, studentų konsultavimu ar netgi mentoriavimu. Taigi akademinio personalo darbuotojas taip pat atlieka administratoriaus ir paslaugų teikėjo funkcijas. Administratoriaus veikla susiejama su administracine pozicija, tokia kaip dekanas, katedros vedėjas arba panašiai. Tačiau akademinio personalo atstovai dažnai apibrėždami savo vykdomos veiklos funkcijas pabrėžia, kad šalia darbo su studentais ir fundamentaliųjų ar taikomųjų tyrimo vykdymo trečdalis laiko yra skiriamas tokio pobūdžio veikloms kaip paskaitos visuomenei (mokytojams, mokinimas, trečiojo amžiaus universiteto studentams, senjorams, tėveliams ir pan.), recenzijų ir atsiliepimų rašymas į žurnalus arba dalyvavimas radijo ir televizijos laidose. Ši veikla įvardinama kaip papildoma veikla, kuri yra nesusijusi su dėstymu ir tyrimų vykdymo administravimu.

Aptariant dėstytojo veiklos srities aktualumą pabrėžiamas kontaktas su studentais, pasiruošimas paskaitoms ir seminarais, konsultavimas, specialybinių žinių perteikimas ir įgytų žinių (į)vertinimas, o žinios ir jų transformacija suprantamos kaip šios veiklos pagrindas. Dialogas su studentu/ais ir pagalba konstruojant žinias veda dėstytoją link profesinio tobulėjimo ir nuolatinio sukauptų žinių taikymo paskaitų ir konsultacijų metu. Kalbant apie dėstytojo profesionalumą didelis dėmesys taip pat skiriamas vykdomų tyrimų objekto gilumui, įsitvirtinimui tarptautiniuose tinkluose, tyrimo rezultatų publikavimui bei dialogo palaikymui tarptautiniu ir nacionaliniu lygmeniu. Tai rodo, jog gana sunku atskirti dėstytojo ir tyrėjo veiklas, kadangi šios veiklos labai dažnai persipina, nors tyrėjo veiklą nusakančias funkcijas yra lengviau pateikti per kompetencijos įrodymus: konferencijos dalyvio pažymėjimai, straipsniai moksliniuose ir publicistiniuose žurnaluose, dalyvavimas moksliniuose debatuose ir forumuose, tyrimų rengimas ir vykdymas. Tuo tarpu dėstytojo kompetencijos įrodymus pateikti žymiai sunkiau, nes tai siejama su dėstymu, dialogu su studentais per tyrimų rezultatų pristatymą ir aktualijų viešinimą. Brockschnieder ir

kt. (2009)⁵ ir Wissenschaftsrat (2017)⁶ pateikia akademinio personalo darbuotojų kompetencijų modelį (22 lentelė).

22 lentelė. Akademinio personalo darbuotojo kompetencijos aukštojoje mokykloje

Kompetencijų blokai	Gebėjimai
Dalykinė kompetencija	Gebėjimas planuoti ir organizuoti studijų procesą
	Gebėjimas parengti švietimo tobulinimo ir mokslo projektus bei jiems vadovauti
	Gebėjimas parengti ir įgyvendinti mokslinius tyrimus
	Gebėjimas vykdyti atliktų tyrimų sklaidą
	Gebėjimas parengti ir koordinuoti tarptautinius projektus
	Gebėjimas taikyti tarpdisciplinines žinias vykdant studijų turinį ir atliekant tyrimus
	Gebėjimas taikyti IKT technologijas
Bendrosios kompetencijos	Gebėjimas taikyti strateginio valdymo technikas
	Gebėjimas vadovauti suplanuotai veiklai
	Gebėjimas generuoti naujas idėjas
	Gebėjimas spręsti atsakingai iškilusias problemas
	Gebėjimas įsiklausyti ir moderuoti skirtingas nuomones
Socialinės kompetencijos	Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti, dalyvaujant mokslinėse diskusijose su kolegomis bei perteikiant informaciją visuomenei
	Gebėjimas formuoti komandą ir dirbti tarpdisciplininėje komandoje
	Gebėjimas struktūruotai suvokti ir spręsti problemas bei konfliktus
	Gebėjimas būti empatišku
	Gebėjimas suprasti ir pripažinti įvairovę ir tarpkultūriškumą
Tarpasmeninės kompetencijos	Gebėjimas spręsti etines dilemas
	Gebėjimas išlaikyti tvirtas vertybines nuostatas
	Gebėjimas išlikti autentišku ir išskirtiniu
	Gebėjimas kritiškai ir savikritiškai mąstyti
	Gebėjimas komunikuoti su kitų sričių ekspertais
	Gebėjimas analizuoti savo mokslinę veiklą
	Gebėjimas nuolatos mokytis

⁵ Brockschnieder, S., Deckert, R., Klaus, G., Mehrrens, M., Senger, U. & Thren, M. (2009). Konzeptioneller Rahmen für Personalentwicklung an Hochschulen. In A. Schlütter & M. Winde (Hrsg.), Akademische Personalentwicklung. Eine strategische Perspektive (S. 8–31). Essen: Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft.

⁶ <https://www.wissenschaftsrat.de/download/archiv/6190-17.pdf>

Pastebima, kad kompetentingo akademinio personalo darbuotojo vizija šalia išskiriamų pagrindinių kompetencijų išryškina specialybinių žinių ir didaktikos svarbą (tiek bendroji didaktika, tiek ir atskirų mokomųjų dalykų didaktika), perteikiant studentams mokomąją medžiagą, savivaldos sprendinius ir mokslo vadybos žinias organizuojant studijų procesą, kas įvardinama kaip profesinės veiklos pagrindas. Šiuo atveju taip pat kreipiamas didelis dėmesys akademiniam produktyvumui, kuris apima tiek tyrimų, tiek ir dėstymo produktyvumą, bei siejamas su kūrybiškumu, inovacijų taikymu ir studentų pažinimu (pedagoginės-psichologinės žinios ir jų atnaujinimas).

Europos mokslininkų chartijos parengtame dokumente (2005) pateikiami mokslininkams, kaip tyrėjams, keliami reikalavimai apimantys mokslinius tyrimus, etikos principus, profesinę atsakomybę, sutartinius ir teisinius įsipareigojimus, rezultatų sklaidą ir panaudojimą, vadovavimą mokslinei veiklai, profesinį tobulėjimą (23 lentelė).

23 lentelė. Pagrindiniai reikalavimai mokslininkui, kaip tyrimo vykdytojui

Moksliniai tyrimai	Moksliniai tyrimai susiję su žmonijos gerove. Mokslinė veikla atliekama vadovaujantis pripažintais etikos principais ir standartais ir šiems principams nenusižengiama. Mokslininkai patys pasirenka tyrimo metodologiją ir metodus.
Profesinė atsakomybė	Užtikrinamas atliekamo tyrimo naujumas bei naudingumas. Vengiama plagiato. Paisyama intelektualinės ir bendrosios nuosavybės principų atliekant bendrus mokslininkų tyrimus.
Profesinės nuostatos	Atliekama mokslinių tyrimų aplinkos, finansavimo šaltinių analizė ir pažinimas. Numatoma projektų eiga ir nustatomi terminai. Bendradarbiaujama su mokslinio tyrimo vadovais atliekant tyrimus.
Sutartiniai ir teisiniai įsipareigojimai	Susipažįstama su nacionalinėmis, sektorių ir institucijų normomis. Pateikiant projekto ar tyrimo rezultatus, paisoma tos institucijos, kurioje dirbama, nuostatų ir normų. Mokslininkai yra atsakingi ne tik savo institucijoms ar finansuotojams, kuriems dirba, bet ir visuomenei (etikos požiūriu). Finansuojami iš viešųjų lėšų mokslininkai privalo laikytis skaidraus, patikimo ir atsakingo finansų valdymo ir bendradarbiauti su finansuojančiąja įstaiga. Tyrimų rezultatai pateikiami išsamiai, o tyrimo metodologija ir rezultatai prieinami vidaus ir išorės tyrimams
Sklaida ir rezultatų naudojimas	Užtikrinama tyrimų sklaida ir naudojimas. Supažindinant visuomenę su moksliniais tyrimais, rezultatai pateikiami suprantamai.
Ryšiai su mokslo vadovais	Mokymosi metu palaikomi glaudūs ryšiai su mokslinio darbo vadovu. Fiksuojama pasiekta pažanga ir atliktų tyrimo rezultatai. Kuriamas grįžtamasis ryšys rengiant seminarus ir ataskaitas. Planuojama tyrimo eiga ir nuolatos tikrinamas veiklos planas.
Vadovavimas mokslinei veiklai	Dalyvaujama diskusijose su jaunesniais mokslininkais, t. y. kuriami konstruktyvūs ir pozityvūs ryšiai, siekiant plėtoti naujas žinias, idėjas ir užtikrinti tolimesnį karjeros vystymąsi.
Tęstinis profesinis tobulinimas	Nuolatos tobulėjama atnaujinant savo žinias ir gilinant įgūdžius bei kompetencijas. Dalyvaujama įvairiose konferencijose, seminaruose, projektuose.

Apibendrinant galima išskirti, kad akademinio personalo darbuotojų veiklos yra persipinančios ir apimančios keletą pagrindinių veiklų, tokių kaip dėstyimas, tyrimų vykdymas, konsultavimas, vadovavimas studentams ir jaunesiems mokslininkams. Šiuo atveju svarbu kalbėti apie dėstyimo didaktiką, tyrimų metodologinius pagrindus ir tyrimų rezultatus, bei bendradarbiavimą su kolegomis. Taip pat išskiriama kita sritis, susijusi su vadyba ir administravimu. Šiuo atveju akcentuojama vadovavimo gebėjimai, kritinis ir analitinis mąstymas, komunikaciniai ir tarpkultūriniai gebėjimai.

Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra apibrėžiamos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, kuris taip pat numato kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus bei suteikia teisę aukštosioms mokykloms nustatyti ne žemesnius, nei įstatyme apibrėžta, reikalavimus, konkursų dėstytojų pareigoms eiti organizavimo ir dėstytojų atestavimo tvarką. Pabrėžtina, kad toks reglamentavimas yra glaudžiai susijęs su kita tame pačiame įstatyme įtvirtina pamatinės aukštojo mokslo institucijų vertybes apibrėžiančia norma, teigiančia, kad “Aukštoji mokykla turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinę laisvę.” (8 straipsnis). Labai svarbu paminėti ir tai, kad ši norma kyla ir yra garantuojama aukščiausią teisinę galią turinčio dokumento – Lietuvos Respublikos Konstitucijos, kurios 40 straipsnis teigia, jog “Aukštosioms mokykloms suteikiama autonomija.” Aukštojo mokslo institucijų autonomija akcentuojama ir tarptautiniuose dokumentuose, pavyzdžiui Europos mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvės nuostatose, išdėstytose Didžiojoje universitetų chartijoje (*Magna Charta Universitatum*). Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas oficialioje konstitucinėje doktrinoje yra išaiškinęs, kad “Aukštųjų mokyklų autonomija reiškia, kad valdžios institucijos smulkmeniškai nereglementuoja jų vidaus gyvenimo, kad aukštosioms mokykloms yra suteikiamos priemonės veiksmingai reaguoti į visuomenės, valstybės ir pasaulio pokyčius.” (2011-12-22 nutarimas, bylos Nr. 13/2010-140/2010 Dėl mokslo ir studijų įstatymo). Konstitucinis teismas yra taip pat pabrėžęs, kad aukštųjų mokyklų autonomija be visa kita apima laisvę pačioms nusistatyti personalo politiką. Iš kitos pusės, pabrėžtina ir tai, kad valstybė suteikdama aukštojo mokslo institucijoms autonomiją, siekia jos derinimo su visuomenės interesais, aukštojo mokslo kokybe, atskaitingumu visuomenei, aukštojo mokslo misijos įgyvendinimu.

Be aukštojo mokslo institucijų autonomijos principo, svarbu paminėti ir akademinę laisvę, kurią priešingai nei kitų posektorių personalui, aukštojo mokslo institucijų akademiniam personalui garantuoja tiek Lietuvos Respublikos Konstitucija, tiek tarptautiniai dokumentai, tiek ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas. Šių pamatinių aukštojo mokslo vertybinių principų įtvirtinimas aukščiausią galią turinčiuose valstybės teisės aktuose įpareigoja atlikti tyrimą bei analizuoti dėstytojo veiklai aktualias kompetencijas jų nepažeidžiant ir jiems neprieštaraujant.

Apžvelgiant Lietuvos mokslo ir studijų įstatymą 3 straipsnyje pateikiama mokslo ir studijų pagrindiniai principai, kurie orientuojami į atsakomybės ir atvirumo visuomenei išlaikymą, akademinės bendruomenės narių bendradarbiavimo palaikymą ir įsipareigojimą ugdyti akademinės bendruomenės narių visuomeninį atsakingumą. Šiame įstatyme aiškiai išskiriamos šios veiklos: dėstytojo, mokslo darbuotojo/tyrėjo, mokslo institucijų administracijos darbuotojo, kviestinio dėstytojo ir darbuotojo, asocijuoto mokslo darbuotojo, profesoriaus emerito ir mokslininko emerito. Šiame posektoriuje svarbu analizuoti dėstytojo veiklai aktualias kompetencijas, mokslo darbuotojo veiklai būdingas kompetencijas ir administracijos darbuotojui priskiriamas veiklas.

65 straipsnis. Dėstytojai

1. Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius, asistentas.
2. Profesoriaus pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas arba meno daktaras, vykdamas meno veiklą. Profesoriaus pareigas einantis mokslininkas turi rengti mokslininkus, dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir jiems vadovauti, skelbti tyrimų

rezultatus. Profesoriaus pareigas einantis pripažintas menininkas, meno daktaras turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje ir (arba) formuoti meno projektų tematiką ir jiems vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus.

3. Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas arba meno daktaras, vykdamas meno veiklą. Akademines tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas, meno daktaras turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.

4. Į lektoriaus pareigas gali pretenduoti mokslininkas arba asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Lektorius turi dėstyti studentams, dirbti metodinį darbą.

5. Į asistento pareigas gali pretenduoti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Asistentas turi vadovauti studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.), padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus. Pastarasis reikalavimas gali būti netaikomas universiteto meno studijų asistentams, taip pat kolegijos asistentams. Kolegijose studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.) gali vadovauti asmuo, turintis ne žemesnį kaip bakalauro ar profesinio bakalauro kvalifikacinį laipsnį.

6. Kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus, ne žemesnius kaip nustatyti šio straipsnio 2–5 dalyse, konkursų šioms pareigoms eiti organizavimo ir dėstytojų atestavimo tvarką nustato aukštoji mokykla.

66 straipsnis. Mokslo darbuotojai ir kiti tyrėjai

1. Mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai yra tyrėjai, einantys vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo, jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas, ir mokslininkai stažuotojai.

2. Vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyriausiasis mokslo darbuotojas turi rengti mokslininkus, vadovauti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, skelbti tyrimų rezultatus.

3. Vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyresnysis mokslo darbuotojas turi vadovauti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, skelbti tyrimų rezultatus.

4. Mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Mokslo darbuotojas turi atlikti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus.

5. Jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Jaunesnysis mokslo darbuotojas turi atlikti arba padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus, rengtis stoti į doktorantūrą.

6. Mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkų stažuotojų, minimalius kvalifikacinius reikalavimus, vadovaudamasi šio straipsnio 2–5 dalimis, nustato Lietuvos mokslo taryba.

7. Mokslininko stažuotojo pareigas asmuo gali eiti tik kitoje, negu jis parengė daktaro disertaciją, institucijoje. Į mokslininko stažuotojo pareigas pretenduojantis asmuo turi būti apgynęs daktaro disertaciją ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki skyrimo į šias pareigas dienas. Laikotarpis, kurio metu asmeniui buvo suteiktos neštumo ir gimdymo, tėvystės atostogos ar atostogos vaikui prižiūrėti, į šį 5 metų laikotarpį neįtraukiamas.

8. Kitas tyrėjų pareigybes nustato mokslo ir studijų institucijos.

9. Kvalifikacinius mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų pareigybių, išskyrus mokslininkų stažuotojų pareigybes, reikalavimus ir konkursų šioms pareigoms eiti, išskyrus konkursus mokslininkų stažuotojų pareigoms eiti, organizavimo tvarką nustato mokslo ir studijų institucijos. Mokslo ir studijų institucijų nustatyti mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai negali būti žemesni, kaip Lietuvos mokslo tarybos nustatyti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai. Mokslo ir studijų institucijų nustatyti mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai institucijų nustatyta tvarka skelbiami viešai.

10. Kvalifikacinius mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimus, skyrimo į šias pareigas tvarką ir jų stažuotų finansavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgęs į Lietuvos mokslo tarybos siūlymus.

67 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų administracija ir kiti darbuotojai

1. Mokslo ir studijų institucijos turi turėti administraciją, būtiną institucijos ir institucijos padalinių administracinėms funkcijoms atlikti, taip pat administracijos ir kitų darbuotojų, reikalingų institucijos studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti.

2. Administraciją sudaro mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, išskyrus aukštųjų mokyklų akademinį padalinį, kurie įeina į kitų akademinį padalinį sudėtį, ir mokslinių tyrimų institutų akademinį padalinį vadovus, kurie turi teisę pagal savo kompetenciją duoti privalomus nurodymus sau pavaldiems darbuotojams. Be administracinių pareigų, jie gali dirbti pedagoginį ir (arba) mokslinį darbą. Mokslo ir studijų institucijų akademinis padalinys yra toks padalinys, kurio pagrindinė veikla yra studijų vykdymas ir (arba) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

3. Administracijos ir kitų mokslo ir studijų institucijų darbuotojų skaičių, jų pareigas ir funkcijas nustato mokslo ir studijų institucijos.

Šiame kontekste įdomi yra kitų šalių aukštojo mokslo dėstytojų ir darbuotojų veiklos reglamentavimo patirtis.

Estijos kvalifikacijų klasifikatoriuje aukštojo mokslo sektoriuje išskiriama: pedagogo kvalifikacija (Teacher), 6 ir 7 lygmuo, ir pedagogo profesionalo kvalifikacija (Master Teacher), 8 lygmuo. Aprašomos veiklos sritys tampriai siejamos su mokymo/si programų rengimu ir mokymo/si turinio planavimu, teorinių ir praktinių žinių perteikimu, bendravimu ir bendradarbiavimu organizacijos ir tarpinstituciniu lygmeniu, studentų konsultavimu, mentoriavimu, kūrybiškumo bei kritinio mąstymo plėtojimu užsiėmimų su besimokančiaisiais metu. Pabrėžiama pedagogų praktinė patirtis mokyklose ir pedagogo kvalifikacija. Su aukštojo mokslo sektoriumi galima susieti 7 lygmenį, kuris orientuojamas į darbą su suaugusiais ir arba su studentais, bei krypsta savo veiklomis į pedagogų rengimą bei metodologinių sprendimų švietimo įstaigoje paieškas. Tuo tarpu 8 lygmens profesionalai bendradarbiauja su kolegijomis ir universitetais aukštojo mokslo ir studijų vykdymo srityje, perteikia žinias studentams, bei yra įgijęs pedagogo kvalifikaciją.

Vokietijos profesijų ir kvalifikacijų klasifikacijoje aukštojo mokslo darbuotojo veiklos pateikiamos išskiriant dėstytojo veiklas, mokslo darbuotojo veiklas ir administracijos darbuotojo veiklas. Vokietijoje dėstytojo veikla yra susiejama su pareigybėmis ir darbo institucijomis: profesorius aukštojoje mokykloje, profesorius taikomųjų tyrimų institute, profesorius muzikos arba dailės akademijoje, profesorius universitetinėje klinikoje, tyrėjas universitete; docentas aukštojoje mokykloje arba akademijoje, docentas muzikos arba dailės akademijoje, docentas pedagogų rengimo įstaigoje. Pagrindinė veikla – tai teorinių ir praktinių žinių perteikimas studentams ir tyrimų vykdymas. Šios veiklos atstovams pagrindiniai keliama reikalavimai – tai aukštą mokslinę kvalifikaciją įrodantys dokumentai ir mokslinė veikla, bei gimtosios ir užsienio kalbų geros žinios. Mokslo darbuotojo veika susiejama su mokslinių tyrimų planavimu bei eksperimentine jų plėtra. Siekiantys vykdyti šią veiklą turi būti įgiję daktaro laipsnį. Tipinė darbo vieta – universitetas arba universitetiniai institutai ir klinikos. Atskirai išskiriama

rektorius/prezidentas ir prorektorius/vice - prezidentas profesija kaip veiklos sritis ir profesoriai emeritai bei moksliniai darbuotojai emeritai.

JAV profesijų klasifikatorius išskiria dėstytojus (postsecondary teachers - professors), kuriuos suskirsto į dėstančius atitinkamus dalykus, kaip pvz. verslo dėstytojai (business teachers: accounting professor, finance professor, marketing professor), inžinerijos ir architektūros dėstytojai ir pan. Ši kategorija taikoma dėstytojams, kurie tik dėsto bei tiems, kurie derina dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklas. Klasifikatoriuje nepateikiami detalesni reikalavimai, kurie aiškiau galėtų apibrėžti kvalifikaciją.

Australijos profesijų klasifikatoriuje apsisistojama ties pedagogo kvalifikacija ir aptariama jiems keliami reikalavimai.

Jungtinės Karalystės aukštojo mokslo profesijų kodavimo dokumentas išskiria tyrimų vystymo vadybininkus, kurie planuoja, organizuoja, konsultuoja mokslinių tyrimų ir plėtros klausimais bei vykdo mokslinius projektus. Taip pat išskiriamas mokslininkas (profesionalas), kuris planuoja, organizuoja ir vykdo mokslinius tyrimus ir aukštosios mokyklos pedagogas be pedagogas dirbantis mokykloje. Aukštųjų mokyklų pedagogų veiklos yra šios: studijų proceso planavimas ir organizavimas, dėstymas studentams, mokslinių tyrimų vykdymas ir atliktų tyrimų sklaida.

Aukštojo mokslo posektoriui būdingos tipinės darbo sąlygos, darbo vietos, darbo organizavimo pobūdis

Šio posektoriaus darbuotojai (dėstytojai) daug laiko skiria studijų/paskaitų veiklų planavimui ir žinių perteikimui auditorijoje dirbant su studentais arba konsultuojant studentus įvairiais studijų klausimais arba dalyko užduočių atsiskaitymo klausimais. Šio pobūdžio veiklos vykdomos auditorijoje ir darbo kabinete bei konsultuojant nuotoliniu būdu, naudojantis IT. Šis laikas yra numatytas ir apibrėžtas studijų tvarkaraščiuose bei gali būti aiškiai pririšamas prie darbo vietos. Tačiau veiklas, kurios susijusios su mokslinių tyrimų rengimu ir vykdymu, mokslinių rezultatų sklaida ir straipsnių apie naujus mokslinius rezultatus rengimą ir viešinimą, sunku aiškiai apibrėžti laike ir priskirti darbo vietą. Šios veiklos vykdomos komunikuojant su kolegomis ir tarptautiniais partneriais dalyvaujant susitikimuose kitame universitete, skaitant pranešimus ir diskutuojant apie tyrimo rezultatus konferencijų metu (realiu laiku, realioje vietoje arba virtualiose konferencijose). Taip pat šio veiklos atstovai rengia monografijas, tyrimo ataskaitas ir dalyvauja kaip ekspertai vertinant programas – tai vėlgi sunku susieti su konkrečia vieta ir laiku. Negalima pamiršti, kad dėstytojai ir mokslininkai nemažai laiko skiria visuomeninėms veikloms, kurios taip pat sunkiai apibrėžiamos laike ir konkrečioje darbo vietoje. Vykdomos ir administracinės veiklos - tyrimų projektų organizavimas bei veiklų vystymas, studijų programų administravimas arba padalinio kuravimas ir pan. Tokios veiklos vyksta konkrečioje darbo vietoje ir konkrečiu laiku, susitariant apie laiko apimtį ir veiklos vystymą iš anksto.

Tyrėjai daugiau laiko ir jėgų investuoja į tyrimų vystymą ir užsibrėžtų tyrimo tikslų įgyvendinimą. Ši veikla susiejama aiškiai su darbo vieta ir darbo laiku, nes didžioji dalis tokių veiklų vykdomos darbo kabinetuose, laboratorijose ir aiškiai mokslinio projekto apibrėžtu laiku. Santykis su studentais čia yra minimalus, tiek, kiek tai siejama su mokslinio tyrimo vystymu. Taip pat šios veiklos atstovai rengia straipsnius ir dalyvauja mokslinėse konferencijose bei užsiima visuomenės švietimu. Šiuo veiklų lokalizaciją ir darbo laiko apimtį apibrėžti itin sudėtinga. Apibendrinant galima pasakyti, kad dėstytojo (mokslininko) ir tyrėjo veiklos yra labai įvairiapusiškos ir dažnai sunkiai apibrėžiamos laiko atžvilgiu ir konkrečios vietos atžvilgiu, nes dalis veiklų vykdomos ir plėtojamos ne konkrečioje darbo vietoje, bet tam tikroje erdvėje, kuri skatina augti, keisti, tobulėti, naudoti turimą patirtį ir dalintis turima patirtimi vardan inovatyvios ir savalaikės mokslinės idėjos išplėtojimo ir veiklos pristatymo.

2.5. Suaugusiųjų švietimo posektorius

Suaugusiųjų švietimo posektoriuje yra teikiamos formaliojo ir neformaliojo švietimo, tęstinio ir savaiminio mokymosi paslaugos.

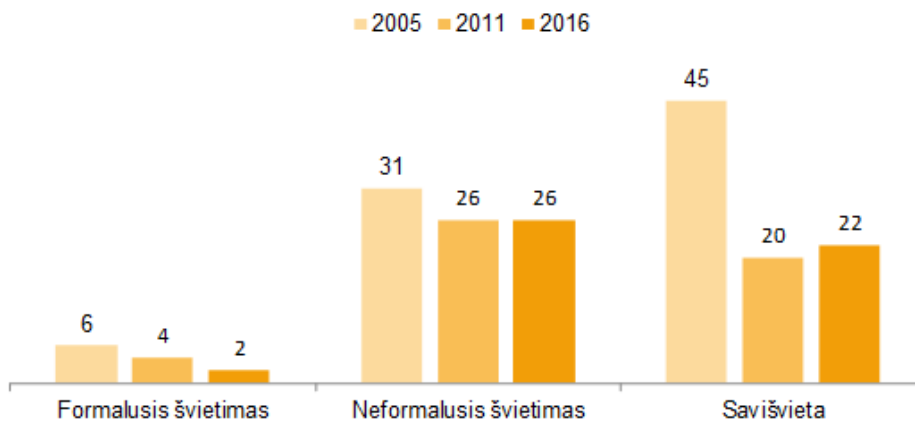
Formaliojo ir neformaliojo švietimo paslaugos suaugusiesiems yra teikiamos šiose tęstinio mokymosi institucijose: suaugusiųjų mokyklose, kuriose teikiamos bendrųjų kompetencijų plėtotės paslaugos suaugusiesiems, jų yra 21; prie aukštųjų mokyklų veikiančiuose tęstinių studijų padaliniuose, kuriuose yra teikiamos tęstinio kompetencijų tobulinimosi paslaugos. Prie universitetų veikia aštuonios tokio pobūdžio institucijos, prie kolegijų – viena. Profesinio mokymo įstaigose yra teikiamos profesijoms būdingų kompetencijų plėtotės paslaugos, todėl jos turėtų būti priskiriamos profesinio mokymo posektoriui. Suakusiųjų mokyklos turėtų būti priskiriamos suaugusiųjų sektoriui- pagal tikslią grupę, o ne pagal mokymosi paskirtį.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas koordinuoja savivaldybės, nuo 2015 m. 60-tyje jų yra įsteigta neformaliojo suaugusiųjų švietimo koordinatoriaus pareigybė. Mokymosi paslaugas suaugusiesiems teikia įvairios institucijos. Pagal teikiamų paslaugų apimtį jos gali būti išdėstytos tokia tvarka:

- privataus kapitalo įmonės,
- nepelno organizacijos,
- verslo įmonės,
- darbdavių asociacijos,
- profesinės sąjungos.

Savaiminio mokymosi sąlygos sudaromos bibliotekose, muziejuose, verslo organizacijose (pvz. bankuose) ir nevyriausybinėse organizacijose. Pastaruoju metu išryškėjo dar viena suaugusiųjų, ypač pagyvenusių žmonių švietimu besirūpinanti institucija - Trečiojo amžiaus universitetai. Jų Lietuvoje skaičius per penkerius metus išaugo iki 59.

Suaugusiųjų gyventojų dalyvavimas formaliajame, neformaliajame švietime ir mokymasis savarankiškai remiantis Statistikos departamento duomenimis⁷ nežymiai mažėja, nors valstybės strateginiuose dokumentuose iki 2030 metų numatomas augimas (17 pav.).

17 pav. Suaugusiųjų dalyvavimo skirtingose mokymo formose pasiskirstymo dinamika⁸

⁷ Oficialios statistikos portalas <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=5058629>.

⁸ Oficialios statistikos portalas <https://osp.stat.gov.lt/svietimas-ir-gyventoju-issilavinimas>, <https://osp.stat.gov.lt/suaugusiųjų-svietimas-ir-dirbantiųjų-profesinis-mokymas/>.

Suaugusiųjų bendrojo ugdymo mokyklose dirba apie 500 asmenų.

Šiuo metu gali būti suteikiama keturių tipų suaugusiųjų švietėjo (andragogo) kvalifikacija:

- 1) ugdymo mokslų andragogikos krypties magistro kvalifikacinis laipsnis;
- 2) ugdymo mokslų andragogikos krypties bakalauro kvalifikacinis laipsnis;
- 3) andragogo profesinė kvalifikacija;
- 4) andragogo-praktiko kvalifikacija.

Šias kvalifikacijas galima įgyti šalies universitetuose (išskyrus praktiko kvalifikaciją). Tačiau nei vieno tipo kvalifikacija šiuo metu dar nėra įstatymiškai reglamentuota.

Andragogo bei ją atitinkančią VI ir VII lygmens kvalifikaciją teikiančios studijų programos Lietuvos universitetuose (VDU, KU, LEU) vykdomos nuo 1999 metų. Šiuo metu andragogo kvalifikaciją yra įgiję: 188 asmenys – magistro kvalifikacinį laipsnį, 382 asmenys – bakalauro kvalifikacinį laipsnį.

Suaugusiųjų kompetencijų tobulinimo srityje įvykdyti keli reikšmingi nacionaliniai projektai. ES struktūrinių fondų finansuojamame projekte „Suaugusiųjų švietimo institucijų plėtra teikiant šiuolaikines kompetencijas regionuose“ parengti 6 kvalifikacijos tobulinimo moduliai; 2 iš jų – suaugusiųjų švietėjams. 10 savivaldybių suaugusiųjų švietimo įstaigų 100 andragogų tobulino profesinę kvalifikaciją. 2005 – 2008 m. Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija vykdė Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Andragogų praktikų tęstinio kvalifikacijos modelio sukūrimas ir įgyvendinimas“. Parengta 200 andragogų praktikų. Ši asociacija yra parengusi suaugusiųjų mokytojų (andragogų) rengimo programą. Programa skirta mokytojams, dirbantiems su suaugusiais profesinėse mokyklose, suaugusiųjų švietimo centruose, darbo rinkos mokymo centruose bei kitose suaugusiųjų švietimo institucijose.

Lietuvos aukštosiose mokyklose (KU, VDU, LEU) rengiami suaugusiųjų švietimo specialistai, suteikiant jiems ugdymo mokslų andragogikos krypties išsilavinimą patvirtinančius bakalauro ir magistro kvalifikacinius laipsnius:

- Pirmos pakopos (bakalauro kvalifikacinis laipsnis) - 447 specialistai (tai ugdymo mokslų grupės andragogikos kryptyje parengti specialistai. Suteikta kvalifikacija leidžia jiems dirbti suaugusiųjų mokyklose mokytojais; taip pat, mokyklose jie gali dirbti mokytojų, tėvų ir personalo konsultantais;
- Antros pakopos (magistro kvalifikacinis laipsnis) - 261 specialistas;
- Trečios pakopos (daktaro kvalifikacinis laipsnis) - 8 asmenys

Neformalaus švietimo būdu - įgytų andragoginių kompetencijų apskaita šiuo metu šalies mastu atliekama tik universitetuose, teikiančiuose andragogikos studijų programas (šiuo metu KU, VDU ir ŠU) padedančios fiksuoti kiek asmenų įgijo andragogines kompetencijas (-356 asmenys įgijo andragogines kompetencijas ir 210 asmenų jos buvo pripažintos). Projektuose ir įvairiuose suaugusiųjų švietimo centruose vykdomose programose andragoginių kompetencijų plėtotė ir įgijimas galės adekvačiai būti vertinimas tada, kai įsigalios šiuo metu kuriamas andragogo kvalifikacijos aprašas. Tada šalies mastu bus suvienodinti andragogų kvalifikaciniai reikalavimai ir kompetencijos, įgalinančios juos atliepti.

Estijoje yra parengti suaugusiųjų švietėjų profesiniai standartai, kurie apibrėžia 4 lygmenų suaugusiųjų švietėjų kvalifikacijas: 5 lygmens, 6 lygmens, 7 lygmens ir 8 lygmens pagal Estijos kvalifikacijų sandarą ir EKS.

5-ojo lygmens suaugusiųjų švietėjas turi būti įgijęs vidurinį arba aukštąjį išsilavinimą, tačiau nebūtinai turi turėti andragogo profesinę kvalifikaciją. Darbui reikalingas kompetencijas įgyja praktinėje veikloje.

6-ojo lygmens suaugusiųjų švietėjas turi būti įgijęs bakalauro laipsnį arba aukštesnįjį profesinį išsilavinimą ir būti baigęs andragogikos studijų programą arba specialiuosius andragogikos kursus. Šią

kvalifikaciją galima įgyti baigus dalines, papildomas studijas universitetuose. Būtinės kompetencijos gali būti įgyjamos per praktinę veiklą.

7-ojo lygmens suaugusiųjų švietėjas turi magistro ar atitinkamą laipsnį. Jo profesinis išsilavinimas gali būti įgyjamas magistrantūros studijose kaip pagrindinė ar papildoma kvalifikacija, taip pat papildomų mokymo kursų metu. Būtinės kompetencijos gali būti įgyjamos ir praktinio darbo metu.

8-ojo lygmens suaugusiųjų švietėjas yra daktaro laipsnį turintis švietimo specialistas, kurio profesinis išsilavinimas gali būti įgyjamas doktorantūros studijose kaip pagrindinis ar kaip papildomas specialybės dalykas universiteto studijų programoje, taip pat per papildomus tęstinio mokymosi kursus. Būtinės kompetencijos galima įgyti ir praktinio darbo metu. (Šaltinis: Kutsekoda, <http://www.kutsekoda.ee>)

Suaugusiųjų švietimo posektoriuje yra teikiamos šios paslaugos (pagal tyrimą publikuotą APVA):

- **Mokymosi situacijų suaugusiesiems kūrimas:** andragogo veiksmai nukreipti į besimokančiųjų kompetencijų įgijimą bei plėtojimą konkrečioje mokymosi situacijoje.
- **Mokymosi galimybių užtikrinimas:** teikiant šią paslaugą suaugusiesiems yra kuriamos jų poreikius tenkinančios mokymosi galimybės, projektuojamos bei teikiamos švietimo paslaugos (kuriamos mokymo(si) programos, mokymosi aplinkos ir paramos sistemos).
- **Mokymosi sąlygų suaugusiesiems sudarymas:** steigiant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą aptarnaujančias įstaigas bei organizacijas, rengiami suaugusiųjų švietimo specialistai, sudaromos mokymo(si) sąlygos suaugusiesiems.
- **Mokymosi visą gyvenimą perspektyvų suaugusiesiems kūrimas:** šios paslaugos paskirtis - mokymosi visą gyvenimą perspektyvos suaugusiesiems kuriamos numatant mokymosi visą gyvenimą viziją, tikslus, rengiant strateginius dokumentus ir vykdant jų įgyvendinimo stebėseną.

Darbo fizinė aplinka. Suaugusiųjų švietimo posektoriaus darbuotojai dirba aplinkoje, atitinkančioje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintas higienos normas (Lietuvos higienos normos HN 21:2017 " Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", 2017 m. kovo 13 d. Nr. V-284;). Tiek vidaus, tiek lauko aplinkų įrengimas ir sąlygos atitinka vėdinimo, triukšmo, apšvietimo, mikroklimato ir kt. reikalavimus (Lietuvos higienos normos HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ ir kt.).

Darbo laiko režimas. Suaugusiųjų švietimo posektoriaus darbuotojams nustatoma dvejopa darbo laiko trukmė: mokslo darbuotojams – 40 val. per savaitę, penkių darbo dienų savaitė su dviem poilsio dienomis; pedagoginiams darbuotojams – 36 val. per savaitę, už sutrumpintą darbo laiką mokama kaip už visą darbo laiką taikant Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, 2016m. rugsėjo 14 d., Nr. XII-2603) nuostatas. Posektoriaus mokymo/si paslaugas teikiančių darbuotojų darbo laiką ir vietą reglamentuoja patvirtinti paskaitų, konsultacijų, egzaminų tvarkaraščiai (grafikai). Posektoriaus mokslo darbuotojų darbo laiko pradžia – 8.00 val., pabaiga –16.30 val., pietų pertrauka – 30 min. nuo 12.00 val. iki 12.30 val. Poilsio dienos yra šeštadienis ir sekmadienis.

Suaugusiųjų švietimo sektoriaus darbuotojai turi teisę: dirbti savarankiškai ar burtis į kūrybines grupes; laisvai rinktis mokymo(si) principus, inovatyvias technologijas ir metodus; tobulinti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti; dalyvauti konkursuose dėl galimybės stažuotis Lietuvos Respublikoje ir užsienyje, mokslo programoms vykdyti, mokslo ir studijų fondų paramai gauti; disponuoti jam skirtomis lėšomis;

atestuotis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai; rengti seminarus, mokymus, konferencijas ir kt. renginius; kurti ir įgyvendinti naujas studijų ir kvalifikacijos tobulinimo programas, taip pat jungtines studijų programas su Lietuvos ir užsienio atitinkamo sektoriaus institucijomis bei tarptautiniais tinklais; gauti mokamas atostogas moksliniams tyrimams ir kt. mokslinei veiklai atlikti, mokslinei ar pedagoginei kvalifikacijai tobulinti; dalyvauti įstaigos savivaldoje, visuomeninėse ir profesinėse organizacijose.

Suaugusiųjų švietimo posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos

Lietuvoje fiksuojamas milžiniškas atotrūkis tarp investicijų ir pasiekimų mokymosi visą gyvenimą (MVG) srityje. Nuo 2005 m. ES paramos MVG dydis išaugo 95 kartus (nuo 3,06 mln. 2005 m. iki 290,62 mln. Lt. 2011 m.), o MVG rodiklis sumažėjo 2 proc. Viena iš galimų to priežasčių – investicijų susikoncentravimas toje pačioje tikslinėje grupėje (dažnai tai yra asmenys, kurie mokytųsi bet kuriuo atveju, net be papildomų intervencijų).

Mokymosi visą gyvenimą strategijos įgyvendinimo programoje⁹ numatyta, kad 2020 metais 15 proc. jų turi mokytis per paskutines keturias savaites, o tai sudaro apie 172 tūkstančius suaugusiųjų besimokančiųjų. Šioje strategijoje numatyti tikslai ir uždaviniai detalizuojami vėlesniuose dokumentuose::

2012 m. Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintoje Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ (patvirtinta 2012m. gegužės 15d.), mokymosi visą gyvenimą skatinimas įvardytas vienu iš prioritetų. Šio prioriteto įgyvendinimas detalizuojamas 2014–2020 m. Nacionalinėje pažangos programoje (patvirtinta 2012 m. lapkričio 28 d.) pirmuoju prioritetu įvardytas „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“. Šio prioriteto realizavimo pirmuoju tikslu numatyta „skatinti mokytis visą gyvenimą“ ir įvardyti jo įgyvendinimą užtikrinantys uždaviniai suaugusiųjų švietimui. Šių uždavinių vykdymui patvirtinta Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2016-2023 metais plėtros programa” (Nr.347, 2016 m. balandžio 6d.), kurios strateginiu tikslu įvardyta - “sukurti ir išplėtoti neformalaus suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi laiduojančią ir prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje ir švietimo rinkoje veikiančio asmens ir visuomenės poreikius”. Šioje programoje uždavinių lygmenyje numatyta “tobulinti andragoginių kompetencijų įgijimą”.

2017 m. birželio 28d. ŠMM ministras patvirtino “Mokymosi visą gyvenimą plėtros veiksmų planą”, kuriame suaugusiųjų švietimo srityje numatyti konkretūs veiksmai , o pagrindinis dėmesys nukreiptas į pedagogus, tačiau suaugusiųjų švietėjų (andragogų) rengimui ir kvalifikacijos tobulinimui veiksmų nenumatyta.

Kadangi suaugusiųjų švietimui numatyti uždaviniai nebuvo išspręsti, besimokančiųjų skaičius nedidėjo, situacijai suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą srityje atskleisti buvo atlikti ESF finansuojami tyrimai:

2015 metais atliktas teminis tyrimas “Dėl Lietuva 2030 įgyvendinimo rezultatų stebėsenos sistemos tobulinimo paslaugų”, kuriame sukaupų duomenų analizės pagrindu pateiktos išvados, keletas jų: “Ateityje, didėjant besimokančių visą gyvenimą žmonių skaičiui, didės ir suaugusiųjų švietėjų poreikis. Išaugs MVG regioninio koordinavimo poreikis – valstybė turės pasirūpinti suaugusiųjų švietimo koordinatorių etatais Lietuvos savivaldybėse. Andragogai taps nebe žinių perdavėjais, o greičiau

⁹ Žin., 2008, Nr. A1-347

konsultantais–patarėjais, padėsiančiais besimokantiems orientuotis MVG paslaugų gausoje. Jie taip pat padės individualizuoti mokymąsi pagal asmens polinkius bei galimybes.”

Šias įžvalgas patvirtino ir 2018 m. rugsėjo mėn. 26 d. visuomenei pateikta atvejo studija “2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos tarpinis vertinimas”, kurioje nustatyta, kad “investicijos į andragogų ir likusių švietimo sistemos darbuotojų andragoginių kompetencijų tobulinimą nepilnai atitinka šių tikslinių grupių poreikius. Situacijos analizė patvirtino, kad andragogams egzistuoja itin ribotos galimybės įgyti ar tobulinti savo kvalifikaciją”. Atlikta esamos situacijos analizė atskleidė, kad “andragogų ir švietimo sistemos darbuotojų andragoginių kompetencijų kvalifikacijos tobulinimo sistema iš esmės remiasi ES investicijų fondų projektais ir stokoja tęstinumo”. Todėl nurodoma, kad siekiant Mokymosi visą gyvenimą plėtros tikslinga ES investicijų lėšas skirti suaugusiųjų švietimo specialistų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemai sukurti. Taip būtų užtikrinamas investicijų į šią sritį tvarumas ilguoju laikotarpiu.

Šioje atvejo studijoje įvardyti suaugusiųjų švietimo mokymosi visą gyvenimą sistemoje plėtrą užtikrinantys veiksmai gali būti traktuojami kaip galimos posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos:

- esamų veiklų, skirtų andragogams aprėpties projektuose praplėtimas. Pavyzdžiui, KPMPC projekte „Profesijos ir suaugusiųjų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtra“ didinti į andragogus nukreiptų veiklų finansavimo mastą;

- projektuose išskirti andragogus kaip papildomą tikslinę grupę ir finansuoti jų kvalifikacijos tobulinimą. bent dalinai finansuoti norinčiųjų andragogikos studijas formaliojo ir neformaliojo švietimo programose;

- užtikrinti, kad andragogikos studijų programos neišnyktų iš aukštųjų mokyklų. Tai turi būti viena prioritetinių valstybės studijų krypčių, kuriai turi būti skiriamas papildomas finansavimas. Jungiant universitetus, būtina išsaugoti ir panaudoti esamą šios studijų krypties mokslinę bazę (tyrimus, knygas, programų medžiagą);

- andragogams praktikams (mokytojams, dėstytojams, lektoriams, neturintiems aukštojo andragoginio išsilavinimo), mokantiems suaugusiuosius ir turintiems pagrindines andragogines žinias, suteikti finansines galimybes neformaliai tobulinti andragogines kompetencijas;

- siekiant plėtoti likusių švietimo sistemos darbuotojų andragogines kompetencijas rekomenduotina: aiškiai apibrėžti reikalavimus švietimo sistemos darbuotojams, dirbantiems ar ketinantiems dirbti su suaugusiais;

- papildyti PPŽK programą nauju (andragogikos) moduliu, kurį privalėtų baigti tie švietimo sistemos darbuotojai, kurie ketina mokytis suaugusiuosius.

Posektoriuje taikomų paslaugų teikimo technologijų kaita

Mokymosi visą gyvenimą paslaugų suaugusiems teikimo technologijos turi dvejopą paskirtį: užtikrinti mokymosi proceso rezultatą ir numatyti mokymosi veiksmų organizavimo eigą.

Mokymosi rezultato siekimo technologijų kaitos kryptis - nuo mokymo link mokymosi proceso organizavimo taikant patirtinio, refleksija, savivada ar savirealizacijos poreikių pagrįsto mokymosi modelius. Šių metodų įsisavinimui andragogams turėtų būti organizuojamas tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimosi galimybės.

Viena iš esminių tendencijų mokymosi veiksmų organizavimo srityje yra informacinių ir komunikacijos technologijų taikymas suaugusiųjų švietimo srityje. 2011 metais¹⁰ nuotolinio mokymosi klases turėjo 9 kolegijos ir 13 universitetų. Nuotolinio mokymosi galimybes realizuoja suaugusiųjų bendrojo ugdymo mokyklos, suaugusiųjų švietimo centrai. 2011-2014 metais Ugdymo plėtotės centras vykdė ES struktūrinių fondų finansuojamą projektą „Suaugusiųjų švietimo programų ir objektų saugykla - elektroninio mokymosi paslaugų priemonės“, kurio tikslas buvo padėti suaugusiems elektroniniu būdu tikslingai tenkinti mokymosi poreikius

ES priemonės Nr. 09.4.1-ESFA-V-734 „Lietuvos kvalifikacijų sandaros formavimas, kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos plėtra“ projekte, kurį įgyvendina KPMPC - „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“ taip pat siekiama įdiegti **interaktyvias elektronines mokymosi priemones** 180-yje profesinio mokymo ir/ar neformalaus suaugusiųjų švietimo programų. Tai besimokančiajam skirtos priemonės, kurios koncentruojasi į du iš aštuonių bendrųjų gebėjimų - iniciatyva ir verslumas ir mokėjimas mokytis.

Šiuo metu veikia suaugusiųjų mokymosi informacinė sistema, organizuojami webinarai. Lietuva yra įsijungusi į Europos suaugusiųjų mokymosi tinklą per EPAL platformą (e-Platform for Adult Learning in Europe).

Posektoriuje taikomų darbo organizavimo formų kaita

Suaugusiųjų švietimo posektoriuje yra taikomos trys darbo organizavimo formos: formaliojo švietimo, kai mokomasi pagal konkrečias studijų arba modulines programas; neformaliojo švietimo, kai mokymosi programos sudaromos pagal konkrečius besimokančiųjų arba jų grupių poreikius ir savišvietos organizavimo, kai kuriamos savarankišką mokymąsi skatinančios mokymosi aplinkos.

Kiekviena iš šių mokymąsi skatinančių darbo organizavimo formų skiriasi tikslais, uždaviniais, didaktinėmis priemonėmis ir mokymosi organizatoriaus ir besimokančiojo sąveikos tipais. Šių formų kaitos tendencijas numato pasaulinės suaugusiųjų švietimo kaitos tendencijos ir valstybės patvirtintos Mokymosi visą gyvenimą plėtros programos. Lietuvos pažangos strategijose „Lietuva 2030“ programoje numatoma, kad suaugusiųjų švietimas turėtų tapti moderniu ir dinamišku, parengiančiu visuomenės narius ateities iššūkiams ir ugdančiu gebėjimus veikti nuolat kintančiame pasaulyje. Remiantis „Andragogikos studija”*, atlikta 2011 metais, tikėtina, kad suaugusiųjų švietimo posektoriuje darbo organizavimo formų kaita gali vykti šiomis kryptimis:

- Formalus suaugusiųjų švietimas organizuojamas taikant naujausius intelektinių gebėjimų plėtotės metodus.
- Neformaliame suaugusiųjų švietimo mokymasis organizuojamas sudarant galimybes reflektuoti turimą patirtį ir kurti asmenines žinias.
- Savarankiško mokymosi galimybės kuriamos kultūros institucijose, bendruomenėse, tinkluose ir kasdienėje veikloje.

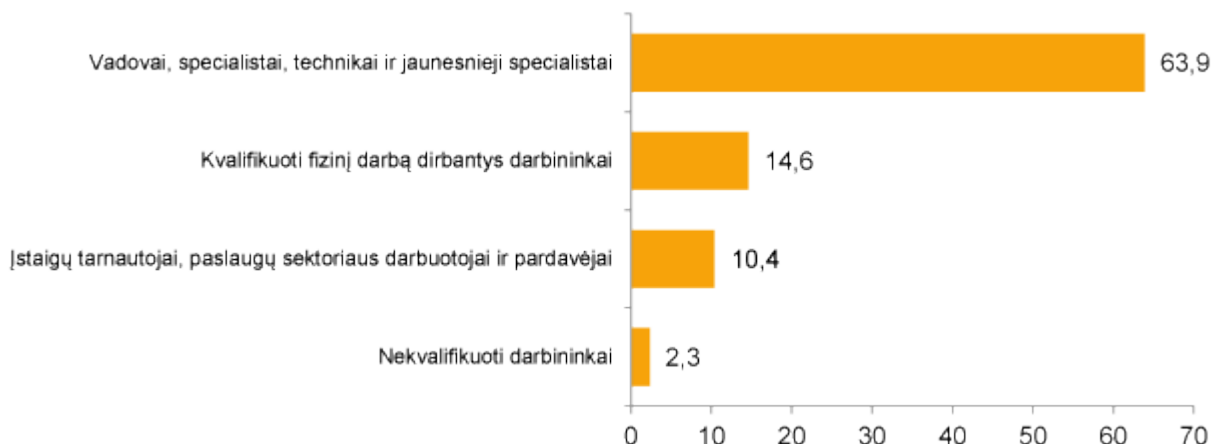
Kvalifikuotos darbo jėgos posektoriuje paklausos ir pasiūlos pokyčiai

Paklausos pokyčiai vyksta todėl, kad sparčiai keičiantis technologijoms intensyvėja dirbančiųjų poreikis atnaujinti žinias, verslas atsižvelgia į mokymosi kaštus ir naudą, o demografiniai pokyčiai reikalauja naujų mokymosi būdų ir lankstaus požiūrio į MVG. Pasiūlos pokyčiai ryškiausi skaitmeninių

¹⁰ Švietimo ir mokslo sektoriaus prioritetai 2010-2020 m. Ataskaita pateikta 2014 m.

technologijų taikymo mokymosi procesuose, taip padidinant mokymosi prieinamumą ir praturtinant jo turinį.

Darbo jėgos paklausą ir pasiūlą galima nuspėti tik iš netiesioginių statistinių duomenų, pavyzdžiui, suaugusių gyventojų dalyvavimo bent vienoje iš švietimo formų pagal profesijų kategorijas (18 pav.).

18 pav. Suaugusiųjų pasinaudojimas MVG paslaugų formomis¹¹ procentais, palyginti su visais 25–64 metų amžiaus besimokančiais

Statistiniai duomenys atspindi pasinaudojimo MVG paslaugomis dinamiką. Ji akivaizdžiai patvirtina, kad skirtingą išsilavinimą turintiems suaugusiems šiuo metu suteikiamos nevienodos galimybės mokytis. Šią problemą patvirtina ir kiti atlikti tyrimai (pvz., Mokomės visą gyvenimą, 2015).

2.6. Bibliotekų veiklos posektorius

2017 m. sausio 1 d. duomenimis Lietuvoje veikė 2505 bibliotekos:

- Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka;
- Lietuvos aklųjų biblioteka;
- 5 apskričių viešosios bibliotekos
- 1 257 savivaldybių viešosios bibliotekos;
- 16 muziejų ir kitų kultūros įstaigų bibliotekos;
- 5 mokslo įstaigų bibliotekos;
- 35 specialiosios bibliotekos;
- 40 aukštųjų mokyklų bibliotekų;
- 1 145 švietimo įstaigų bibliotekos.

¹¹ Oficialios statistikos portalas <https://osp.stat.gov.lt/svietimas-ir-gyventoju-issilavinimas>, <https://osp.stat.gov.lt/suaugusiuju-svietimas-ir-dirbanciuju-profesinis-mokymas/>

Pastaraisiais metais bendras bibliotekų skaičius šalyje šiek tiek sumažėjo. Daugiausiai sumažėjo bendrojo ugdymo įstaigų bibliotekų, savivaldybių viešųjų bibliotekų bei šių bibliotekų kaimo filialų (24 lentelė).

24 lentelė. Bibliotekų skaičius Lietuvoje

	Bibliotekų skaičius vnt.				
	2013	2014	2015	2016	2017
Visos šalies bibliotekos	2585	2563	2549	2505	2453
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	1	1	1	1	1
Lietuvos aklųjų biblioteka	1	1	1	1	1
Apskričių viešosios bibliotekos	5	5	5	5	5
Savivaldybių viešosios bibliotekos	1281	1275	1267	1257	1247
Savivaldybių viešosios centrinės bibliotekos	60	60	60	60	60
Savivaldybių viešųjų bibliotekų miesto filialai	138	137	136	128	123
Savivaldybių viešųjų bibliotekų vaikų filialai	12	12	12	12	10
Savivaldybių viešųjų bibliotekų kaimo filialai	1071	1066	1059	1057	1054
Mokslo įstaigų bibliotekos	6	6	5	5	5
Technikos bibliotekos	16	16	15	14	12
Medicinos bibliotekos	16	15	13	13	12
Aukštųjų mokyklų bibliotekos	40	41	41	40	41
Profesinio mokymo įstaigų bibliotekos	70	70	70	68	68
Bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekos	1044	1031	1033	1003	969

Neformaliojo vaikų švietimo mokyklų bibliotekos	63	63	62	60	57
---	----	----	----	----	----

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Lietuvos bibliotekų tinklą valdo Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Lietuvos bibliotekų taryba sprendžia bibliotekų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus bei teikia su bibliotekų veikla ir valdymu susijusias konsultacijas bei ekspertizę.

Bibliotekų finansavimas yra vykdomas iš valstybės ir savivaldybių biudžetų: valstybinėms bibliotekoms ir apskričių viešosioms bibliotekoms finansavimas skiriamas iš valstybės biudžeto, o savivaldybių bei bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekoms - iš savivaldybių biudžetų.

Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad pastaraisiais metais bendras apsilankymų bibliotekose skaičius nežymiai mažėja, didžiausiais sumažėjimas pastebimas aukštųjų mokyklų ir bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekose (25 lentelė). Tai galima paaiškinti ir bendra demografinė situacija, besimokančiųjų skaičiaus mažėjimu, ir kintančiais mokymuisi ir studijoms reikalingos informacijos bei literatūros paieškos ir gavimo būdais, naudojantis informacinėmis technologijomis.

25 lentelė. Apsilankymų bibliotekose skaičius

	Apsilankymų bibliotekose skaičius tūkst.				
	2013	2014	2015	2016	2017
Visos šalies bibliotekos	24556	24593	23164	22851	22166
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	112	106	98	151	216
Lietuvos aklųjų biblioteka	67	54	59	59	56
Apskričių viešosios bibliotekos	997	1003	1062	1088	1141
Savivaldybių viešosios bibliotekos	9844	9786	9400	9510	9362
Savivaldybių viešosios centrinės bibliotekos	3088	3145	3021	3097	3089
Savivaldybių viešųjų bibliotekų miesto filialai	2441	2361	2322	2428	2423
Savivaldybių viešųjų bibliotekų vaikų filialai	275	262	265	254	210
Savivaldybių viešųjų bibliotekų kaimo filialai	4040	4017	3793	3732	3639

Mokslo įstaigų bibliotekos	90	83	66	54	50
Technikos bibliotekos	92	81	47	44	33
Medicinos bibliotekos	52	56	50	42	38
Aukštųjų mokyklų bibliotekos	5025	5413	4623	4090	3899
Profesinio mokymo įstaigų bibliotekos	477	463	480	472	412
Bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekos	7652	7415	7139	7207	6818
Neformaliojo vaikų švietimo mokyklų bibliotekos	116	106	113	108	115

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Šią tendenciją patvirtina duomenys, rodantys reikšmingą atsisiųstų dokumentų skaičiaus padidėjimą visos šalies bibliotekose. Pavyzdžiui, iš visų šalies bibliotekų atsisiųstų dokumentų skaičius padidėjo nuo 8 milijonų 329 tūkstančių egzempliorių 2013 metais iki 14 milijonų 153 tūkstančių 2017 metais (Lietuvos statistikos departamentas, 2018).

Registruotų vartotojų bibliotekose skaičius taip pat šiek tiek sumažėjo, ypač savivaldybių viešosiose bibliotekose ir jų kaimo filialuose, bei bendrojo ugdymo įstaigų bibliotekose. Bendras registruotų vartotojų bibliotekose skaičius sumažėjo nuo 1 mln. 312 tūkstančių iki 1 mln. 206 tūkstančių (-8 proc.), savivaldybių viešųjų bibliotekų kaimo filialuose sumažėjo nuo 222 tūkst. vartotojų 2013 metais iki 199 tūkst. 2017 m. (-10 proc.) (Lietuvos statistikos departamentas, 2018).

Natūralu, kad mažėjant bibliotekų skaičiui, mažėja ir profesionalių bibliotekų darbuotojų skaičius. Laikotarpiu nuo 2013 m. iki 2017 m. šių darbuotojų skaičius sumažėjo beveik 9 proc. (26 lentelė). Didžiausiais bibliotekų darbuotojų sumažėjimas pastebimas aukštųjų mokyklų ir bendrojo ugdymo įstaigų bibliotekose.

26 lentelė. Profesionalių bibliotekininkų skaičius

	Profesionaliųjų bibliotekininkų skaičius asmenys				
	2013	2014	2015	2016	2017
Visos šalies bibliotekos	6004	5956	5866	5644	5487
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	365	363	356	346	339
Lietuvos aklujų biblioteka	48	48	41	41	28

Apskričių viešosios bibliotekos	395	405	403	392	389
Savivaldybių viešosios bibliotekos	2516	2488	2506	2471	2449
Savivaldybių viešosios centrinės bibliotekos	992	983	1004	991	1000
Savivaldybių viešųjų bibliotekų miesto filialai	382	379	375	357	333
Savivaldybių viešųjų bibliotekų vaikų filialai	37	36	36	35	31
Savivaldybių viešųjų bibliotekų kaimo filialai	1105	1090	1091	1088	1085
Mokslo įstaigų bibliotekos	110	110	108	109	108
Technikos bibliotekos	99	96	84	70	61
Medicinos bibliotekos	52	53	47	42	44
Aukštųjų mokyklų bibliotekos	704	694	646	581	563
Profesinio mokymo įstaigų bibliotekos	110	112	115	107	105
Bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekos	1513	1501	1472	1408	1322
Neformaliojo vaikų švietimo mokyklų bibliotekos	50	52	55	49	49

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt>)

Bibliotekų posektoriui būdingos tipinės darbo sąlygos, darbo vietos, darbo organizavimo pobūdis

Bibliotekų posektoriui būdingos darbo vietos yra įrengtos patalpose, šiam darbui yra būdingas 40 valandų per savaitę darbo laiko režimas. Šiuolaikinių bibliotekų darbo vietos yra aprūpintos informacinėmis technologijomis, kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygų išdavimo ir kitos paslaugos.

Darbas gali būti individualus (pavyzdžiui, aptarnaujant lankytojus) ir komandinis (pvz., organizuojant švietėjiškas veiklas ir kultūrinius renginius). Darbas atliekamas savarankiškai, atlikimo kontrolė yra minimali.

Bibliotekų posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos

Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengtoje projekto „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“ ataskaitoje (2017) yra išskiriamos šios didžiausių poveikį darančios bibliotekų posektoriaus technologinės ir organizacinės plėtros tendencijos bei jų sąlygos:

1. Didėjanti urbanizacija ir miesto gyventojų skaičiaus augimas reikalauja iš miesto bibliotekų vaidinti aktyvesnį vaidmenį tose miesto bendruomenių gyvenimo srityse, kurios negali būti skaitmenizuojamos.

2. Bibliotekų apjungimą ir konvergenciją sąlygoja bibliotekų siūlomų fizinių ir skaitmeninių paslaugų neatsiejamumas bei paslaugų tobulinimas naujausių technologijų pagalba (daiktų internetas, robotizacija, didieji duomenys, skaitmeninės valiutos ir kitos tendencijos).

3. Didėjantis visuomenės heterogeniškumas ir stiprėjantis visuomenės išsiskaidymas grupėmis pagal lytį, etniškumą, pajamas ir amžių reikalauja iš bibliotekų labiau orientotis į visų grupių poreikių patenkinimą.

Analizuojant apjungimo ir konvergencijos megatendenciją, kuri siejama su naujų technologijų diegimu ir skvarba, išskirtini tokie galimi pokyčiai ateities bibliotekų veiklose:

- Išplėstinės realybės technologinių sprendimų taikymas, siejamas su išmanaus įrenginio nukreipimu į objektą (pvz., produkto pakuotę), ir atitinkamų sprendimų, leidžiančių patirti išplėstinės realybės potyrius (trimatės vizualizacijos, video/audio medžiaga, dvimačiai elementai, paveikslai, nuotraukos, grafika, žaidimai, interaktyvūs mygtukai ir pan.), demonstravimu. Fizinės knygos ar kiti leidiniai bus susiejami su išplėstinės realybės sprendimais, siekiant pateikti papildomą video, audio ar vaizdinę informaciją, padėti surasti susijusią informaciją ir žymiai praturtinti vartotojo patirtį.

- Knygų pristatymas dronais, eksperimentuojant su įvairių produktų pristatymu dronų pagalba.

- Fizinių ir elektroninių knygų skaitymo sąsaja, dėl kurios ateityje bibliotekos orientuosis į fizinių knygų ir elektroninių paslaugų apjungimą. Vartotojui naudojantis fizine knyga turės būti suteikiama galimybė norimus objektus perkelti į skaitmeninę erdvę arba susieti norimus objektus su tam tikrais informacijos šaltiniais skaitmeninėje erdvėje.

- Papildomi sprendimai/paslaugos vartotojams, susijusios su skaitymo sąmoningumu ir jo liekamosios vertės didinimu. Tuo tikslu bus naudojami technologiniai sprendimai, leidžiantys akcentuoti, atsiminti tam tikras frazes, sujungti su kitomis frazėmis, fiksuoti mintis ir asociacijas, kurios kyla skaitant knygas. Vartotojai naudotųsi tokiomis technologijomis nuomos pagrindu už papildomus mokesčius.

- Mobilūs bibliotekų centrai. Siekdamas vaidinti aktyvesnį vaidmenį vietinių bendruomenių gyvenime, bibliotekos turės būti pasirengusios teikti paslaugas gyventojams ten, kur jiems yra patogų, važiuojant į bendruomenės susitikimus, naudojant elektroninių knygų skaitytuvus, edukacines aplikacijas ir erdvę skaitymui, bendravimui bei diskusijoms.

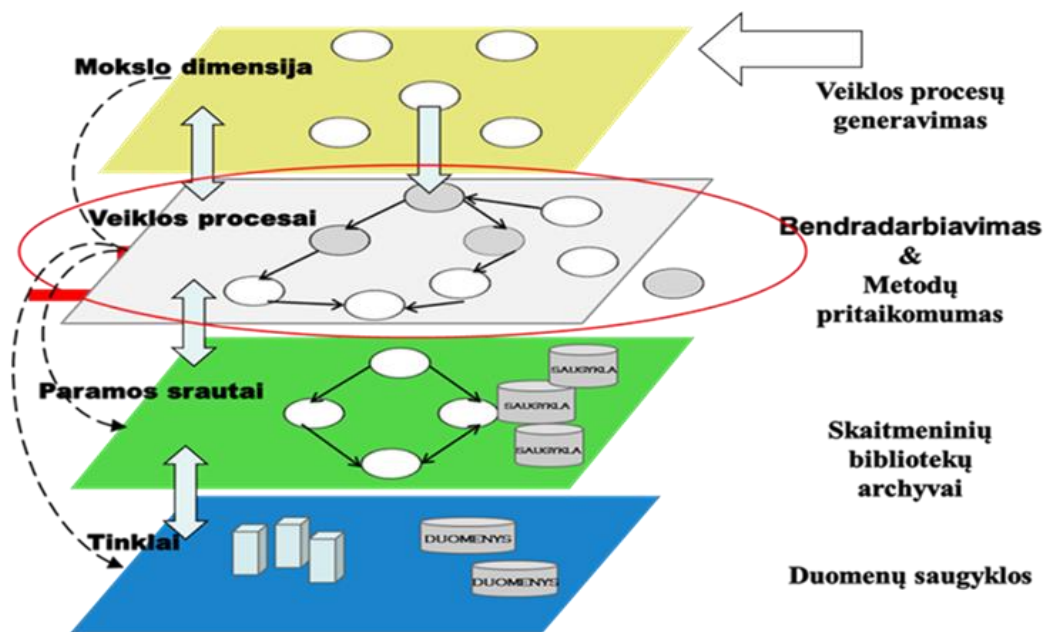
- Spausdinimas pagal pageidavimą, kuomet bibliotekos turėtų suteikti galimybę skaitmenines knygas įsigyti ir fiziniame pavidale, jeigu to pageidautų bibliotekos vartotojas.

Aktyvius informacinių technologijų naudojamas keičia bibliotekų darbą jau dabar - daugelis bibliotekų naudoja paieškos sprendimus, skaitmeninių duomenų bazių ar priminimo el. paštu sprendimus. Bibliotekos taip pat persiorientuoja nuo pasiūla grįstų paslaugų prie grįstų paklausa, kuomet bibliotekos stebi aplinką bei reaguoja į jos pokyčius siūlydamos vartotojams patrauklias paslaugas. Dėl šios priežasties plečiasi ir bibliotekų teikiamų švietėjiškų paslaugų apimtis – bibliotekos rengia ir siūlo įvairius mokymo kursus, aktyviai naudoja socialinės žiniasklaidos sprendimus, organizuoja specialius švietėjiškus renginius ar laidas.

Intensyvesnis vartotojų įtraukimas į veiklas ir bendruomenės palaikymas taip pat tampa reikšminga bibliotekų veiklos dalis, ypač vartotojams naudojant naujas informacines technologijas (ypač Web 2.0 technologijas). Siekdamos įtraukti vartotojus į diskusijas bibliotekos turi plėtoti aktualias ir įdomias temas sietinas su vietinių bendruomenių poreikiais, ko pasėkoje bibliotekos tampa aktyviais vietinių bendruomenių nariais. Dėl šios priežasties vartotojai įgyja naujus gebėjimus, išmoksta naudotis naujomis technologijomis, jiems reikalingi atitinkami mokymai, o bibliotekos tampa išteklių, informacijos ir inovacijų centrais. Tai reikalauja iš bibliotekos darbuotojų įgyti naujas kompetencijas.

Keičiasi ir bibliotekų funkcijos bei jų reikšmingumas:

- Informacijos ir žinių išsaugojimas, kuomet dėl eksponentinio informacijos kiekio augimo bibliotekos susiduria su informacijos kaupimo, išsaugojimo ir jos prieinamumo užtikrinimo iššūkiais.
- Bendradarbiavimo ir sprendimų priėmimo įgalinimas. Bibliotekos turės suteikti vartotojams erdves, kuriose gali vykti reikšmingos sąveikos ir tuo pačiu žmonės gali lengvai pasiekti naujiems sprendimams reikalingą informaciją tiek fizine, tiek skaitmenine forma.
- Vietinių bendruomenių rėmimas, plėtojant bendruomenės identitetą ir suteikiant suteikia išteklius, žinias ar paslaugas, kurios reikalingos palaikyti įvairias bendruomenes nepriklausomai nuo tautybės, amžiaus, lyties ir kitų diferencijuojančių aspektų.
- Bibliotekos vaidins aktyvų vaidmenį palaikant mokymosi visą gyvenimą plėtrą, tam panaudojant ribų tarp išmanių sprendimų ir bibliotekų fizinių erdvių išnykimą, aktyvuojant naujas informacines paslaugas pagal vartotojo poreikius ar prioritetus jiems atsiradus atitinkamoje bibliotekos erdvėje.
- Kurdamos mokslinių tyrimų, informacinę, mokymosi ir kultūrinių patirčių aplinką prisitaikančią prie nuolat kintančių aplinkos sąlygų ir vartotojų poreikių, bibliotekos prisideda prie mokslo, studijų ir verslo sąveikos stiprinimo.
- Didžiųjų duomenų kaupimas ir valdymas, kuris reikalauja plėtoti bibliotekų tyrimus, informacines analitines sistemas, įgalins efektyvesnę bibliotekų lankytojų statistinių duomenų rinkimą ir kitas funkcijas.

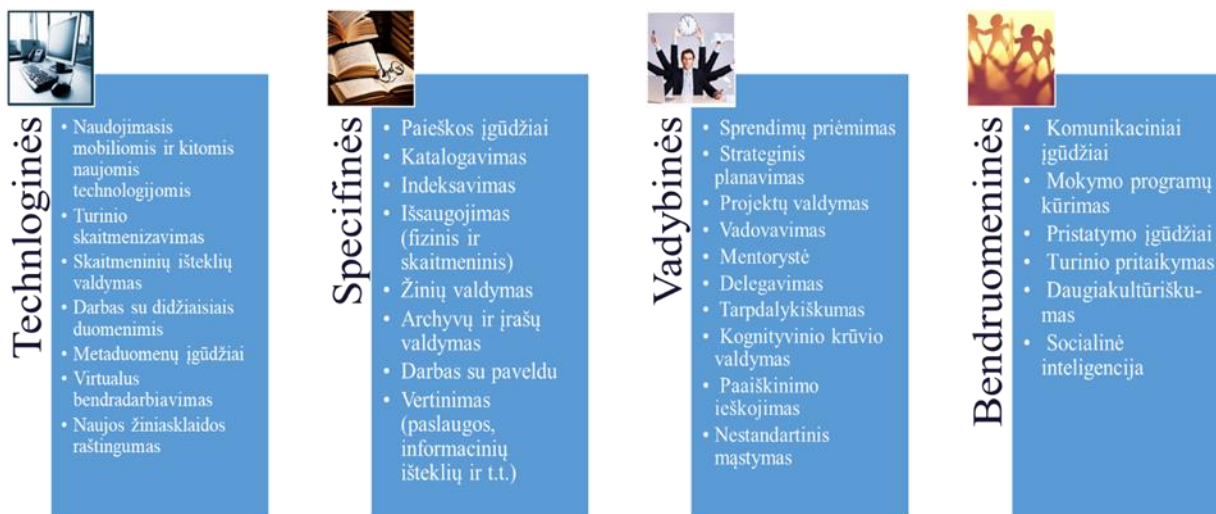

Šaltinis - R. Luce. IFLA konferencija, 2011

19 pav. Bibliotekos procesų holistika

Ateities bibliotekoms bus svarbu rasti savo nišą tiek vietinėse, tiek tarptautinėse ekonominėse ir socialinėse ekosistemose, siūlant atitinkamas fizines ar virtualias paslaugas skirtingoms visuomenės grupėms (19 pav.). Ateityje didės įvairių moksliskai pagrįstų, technologinių sprendimų poveikis bibliotekų veiklai, todėl žinios ir gebėjimai įgalinantys dirbti su naujos kartos technologijomis vaidins labai svarbų vaidmenį bibliotekų veikloje.

Šie pokyčiai daro įtaką visoms bibliotekų darbuotojų kompetencijų grupėms (20 pav.):

20 pav. Bibliotekų darbuotojų kompetencijų grupės

3. ŠVIETIMO SEKTORIAUS SPECIALISTŲ RENGIMAS

3.1. Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus specialistų rengimas

Ikimokyklinio ugdymo specialistai rengiami šalies kolegijose ir universitetuose. AIKOS sistemoje yra nurodomos trejopos profesinės ir akademinės kvalifikacijos, susijusios su ikimokykliniu ugdymu: ugdymo mokslų profesinis bakalauras ir pedagogo kvalifikacija, ugdymo mokslų bakalauras ir pedagogo kvalifikacija bei ugdymo mokslų magistras (27 lentelė).

27 lentelė. Su ikimokykliniu ugdymu susijusios profesinės ir akademinės kvalifikacijos pagal AIKOS

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX013	6450112	Ikimokyklinė ir priešmokyklinė pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX023	6450112	Pradinio ugdymo pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX040	6450112	Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX044	6450112	Ikimokyklinio ugdymo pedagogika ir priešmokyklinis ugdymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX052	6450112	Pradinio ugdymo pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX054	6450112	Vaikystės pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX063	6450112	Pradinio ugdymo pedagogika ir ankstyvasis užsienio kalbos mokymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija

Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6121MX064	6450112	Ikimokyklinė ir priešmokyklinė pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogo kvalifikacija
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6211MX008	7470112	Ikimokyklinė edukologija	Ugdymo mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6211MX043	7470112	Šeimos edukologija ir vaiko teisių apsauga	Ugdymo mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6531MX001	6550112	Ikimokyklinė ir priešmokyklinė pedagogika	Ugdymo mokslų profesijos bakalauras, pedagogo kvalifikacija.
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6531MX006	6550112	Vaikystės pedagogika	Ugdymo mokslų profesijos bakalauras, pedagogo kvalifikacija.
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6531MX007	6550112	Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas	Ugdymo mokslų profesijos bakalauras, pedagogo kvalifikacija.
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6531MX010	6550112	Vaikystės pedagogika	Ugdymo mokslų profesijos bakalauras, pedagogo kvalifikacija.
Švietimas	Mokytojo ikimokykliniam ugdymui rengimas	6531MX013	6550112	Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas	Ugdymo mokslų profesijos bakalauras, pedagogo kvalifikacija.

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

Kauno kolegija 2012 m. įgyvendindama Europos socialinio fondo finansuojamas projektą "Ikimokyklinio ugdymo plėtra" (VP-1-1.3-ŠMM-03-V-01-022) atliko tyrimą, kuriame dalyvavo Kauno regiono ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovai. Šio tyrimo duomenys parodė, kad didesnė dalis ikimokyklinio ugdymo įstaigų patiria sunkumų ieškant specialistų. Remiantis šių įstaigų vadovų nuomonėmis, specialistų poreikis artimiausių 5 metų bėgyje išliks aktualus. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms labai svarbi ir aukštosios mokyklos nuomonė bei rekomendacijos būsimų specialistų atžvilgiu. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovai palankiai vertina daugumą absolventų įgytų kompetencijų, tačiau

turi pageidavimų dėl geresnio kalbų valdymo, išsamesnio susipažinimo su dokumentais, aktyvesnio įsitraukimo į konkrečią praktinę veiklą, bendravimą ir bendradarbiavimą, iškilus probleminiams atvejams. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms yra svarbios visos būsimų darbuotojų profesinės kompetencijos, tačiau didžiausias dėmesys yra skiriamas metodikos išmanymui, praktiniams gebėjimams, konstruktyvaus komunikavimo su vaikais, tėvais ir bendradarbiais kompetencijoms. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovai pageidauja gauti jau visapusiškai parengtą specialistą, nors supranta, kad pedagogui reikalingas nuolatinis mokymasis bei praktinių kompetencijų įtvirtinimas jau darbo vietoje.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų teigimu, kolegijų absolventai yra geriausiai įvaldę gebėjimą atpažinti sergantį vaiką ir suteikti pirmąją pagalbą; gebėjimą atpažinti bendruosius ir individualiuosius vaiko raidos ypatumus; gebėjimą kurti vaiko fizines ir psichines galias stimuliuojančią aplinką; gebėjimą individualizuoti ir integruoti ugdymo turinį.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovai mano, jog reikia tobulinti: *praktinį specialistų parengimą* („Daugiau dėmesio skirti praktinei veiklai, teorinę veiklą sieti su praktine“, „Daugiau praktikos, praktinių užduočių davimas studentėms“, „Daugiau laiko skirti pedagoginei praktikai“, „Daugiau reikalinga praktikos“, „Daugiau praktinių įgūdžių, refleksijos, analizės, dokumentų taikymo praktikoje“, „Kuo daugiau praktinės veiklos pagal skirtingas ugdymo metodikas, pvz., "Geros pradžios", projekto metodų, M. Montessori, Valdorfo ir pan.“), *profesinių kompetencijų lavinimui* („Daugiau dėmesio užsienio kalbai, informacinėms technologijoms“, „Reikia tobulinti būsimų specialistų gebėjimą vadovautis ugdymo įstaigos veiklą reglamentuojančiais dokumentais, planavimo, bendravimo-bendradarbiavimo su tėvais kompetencijas“, „Pedagogams reikalinga dokumentų rengimo žinios ir įgūdžiai (ikimokyklinio ugdymo programos, veiklos plano, strateginio plano ir kt.)“, „Daugiau dėmesio skirti naujų išleistų dokumentų analizavimui“), *asmeninių savybių ir kompetencijų, reikalingų ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, tobulinimui* („Skatinti būsimų pedagogų savarankiškumą, aktyvumą, saviugdą“, „Suteikti daugiau psichologinių žinių bendravimo ir bendradarbiavimo srityse, taip puoselėjant auklėtojų gebėjimą prisiimti atsakomybę, būti savimi pasitikinčia, autoretinga pedagoge“, „Priimti mokyti tik motyvuotus studentus, norinčius dirbti šį darbą, nes ne visi žmonės gali būti auklėtojai“).

Universitetus ir kolegijas baigusiu absolventų įsidarbinimo galimybės yra proporcingai lygios. Universitetą baigusį specialistą renkasi ikimokyklinio ugdymo įstaigos, pirmenybę teikiančios platesniam teoriniam auklėtojo pasirengimui, kolegiją - praktiniams gebėjimams. Pagrindiniai universitetus baigusiu jaunų specialistų trūkumai darbo vietoje – praktinių gebėjimų stoka ir metodikų taikymas konkrečiose ugdymo situacijose. Viena stipriausių specialistų rengimo kolegijose pusių – pedagoginės praktikos ir lygiagretusis studentų teorinis ir praktinis rengimas, prasidedantis jau nuo antrojo studijų semestro.

Analizuojant užsienio šalių patirtį ikimokyklinio ugdymo pedagogų rengimo srityje, įdomus yra Austrijos atvejis. Ikimokyklinio ugdymo (ISCED 0) pedagogai Austrijoje yra rengiami specializuotose ikimokyklinio ugdymo pedagogų rengimo kolegijose. Šios kolegijos siūlo skirtingos trukmės studijų programas teikiančias profesinį išsilavinimą atitinkančias kvalifikacijas (studijų trukmė nuo 1 iki 3 metų: ISCED 3; studijų trukmė nuo 4 iki 5 metų: ISCED 5). Studijų programų turinį sudaro ikimokyklinio ugdymo daktikos dalykai bei bendrojo ugdymo dalykai. Galima pasirinkti vaikų globos ir priežiūros pedagogikos specializaciją. Studijos integruoja išsamias ir galias praktikas įvairiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Šios studijos teikia ikimokyklinio ugdymo pedagogų kvalifikacijas. Turintys vidurinį išsilavinimą taip pat gali rinktis dviejų metų trukmės profesinio mokymo programas, kurios taip pat suteikia ikimokyklinio ugdymo pedagogo kvalifikaciją. Taip pat yra rengiami ikimokyklinio ugdymo pedagogų padėjėjai, tačiau jų kvalifikacijos ir rengimas nėra vieningai reglamentuoti nacionaliniu mastu (nėra apibrėžtų standartų). Šie specialistai yra rengiami įvairiose pirminio ir tęstinio profesinio mokymo įstaigose ir centruose.

Taip pat yra vykdomi specializuoti ikimokyklinio ugdymo pedagogų profesinio mokymo kursai, trunkantys 4 arba 6 semestrus. Kursas "Įtraukusis ikimokyklinis ugdymas" (būtina sąlyga: profesinių studijų baigimas), suteikia papildomą kvalifikaciją, pavyzdžiui, klausos negalia turinčių vaikų auklėjimo. Ikimokyklinio ugdymo pedagogus rengiančios aukštesniosios profesinio mokymo įstaigos (kolegijos) teikia visapusišką bendrąjį išsilavinimą, taip pat profesines kompetencijas, reikalingas darbui vaikų darželiuose ir kitose ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Ikimokyklinio ugdymo pedagogų rengimo turinį Austrijoje sudaro šie dalykai: religija; kalbos ir komunikacija; bendrojo ugdymo dalykai; ikimokyklinis ugdymas (nuo 0 iki 6 metų) - teorija ir praktika; išraiškos, dizainas ir judėjimas, savarankiška praktika ugdymo įstaigose. Pasirinkus gilinančią vaikų su klausos negalia ugdymo specializaciją, mokoma klausos negalia turinčių vaikų pedagogikos ir mokymosi pagalbos teikimo.

Taip pat yra papildoma kvalifikacija ankstyvojo vaiko ugdymo (nuo 1 iki 3 metų) srityje. Studijų programa apima praktikas (17 vienos dienos pamokų per metus ir 6 savaitių praktika) bei privalomą stažuotę, kurios trukmė - 2 savaitės.

Šių studijų absolventai dirba ikimokyklinio ugdymo srityse, pavyzdžiui, vaikų darželio pedagogais (darželiuose, vaikų lopšeliuose), vaikų su klausos negalia pedagogais, specialiu poreikių vaikų darželio pedagogais.

Ikimokyklinio ugdymo pedagogo kvalifikacija Austrijoje suteikia prieigą prie visų universitetinių ir profesinių studijų (jei studijuojama pagal atitinkamą profesinių studijų programą, studijų laikas gali būti sutrumpintas). Kvalifikaciją įgiję pedagogai taip pat gali toliau mokytis specialiųjų ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagogų tęstinio rengimo kursuose bei aukštesniųjų profesinių studijų kursuose (3 metai), kurie suteikia vyresniųjų pedagogų/grupės vadovų kvalifikaciją (šaltinis: https://bildung.bmbwf.gv.at/schulen/bw/bbs/ba_kindergartenpaedagogik.html).

3.2. Bendrojo ugdymo posektorius specialistų rengimas

Mokytojai bendrojo ugdymo pakopai gali būti rengiami tik aukštojo mokslo institucijose (universitetuose). Mokytojų rengimą reglamentuoja Pedagogų rengimo reglamentas¹².

AIKOS sistemoje išskiriami šie bendrojo ugdymo posektoriui būdingų kvalifikacijų ir kvalifikacinių laipsnių tipai: ugdymo mokslų profesinis bakalauras su pedagogo kvalifikacija, ugdymo mokslų bakalauras su pedagogo kvalifikacija, ugdymo mokslų magistras (ir pedagogo kvalifikacija), kitų mokslo krypčių (matematikos, informatikos, fizikos, fizinių mokslų, gyvybės mokslų, socialinių mokslų) magistras (28 lentelė).

¹² <https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/PRR%202018-05-29%20%20patvirtintas.pdf>

28 lentelė. Bendrojo ugdymo posektoriui būdingų kvalifikacijų ir kvalifikacinių laipsnių tipai pagal AIKOS

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Švietimas (plačiosios programos)	6121MX017	6450110	Kūno kultūra ir gamtamokslinis ugdymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Švietimas (plačiosios programos)	6121MX038	6450110	Laisvalaikio ir pramogų edukacija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Švietimas (plačiosios programos)	6121MX047	6450110	Kultūrinė edukacija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Švietimas (plačiosios programos)	6310MX007	6570110	Pedagogika	Pedagogas
Švietimas	Pedagoginė specializacija	6531MX017	6550113	Pradinio ugdymo pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX001	6450114	Kūno kultūra ir sportas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX002	6450114	Meno pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX003	6450114	Ekonomika ir verslas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX004	6450114	Politikos sociologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX005	6450114	Filosofija ir etika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX006	6450114	Anglų filologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX008	6450114	Biologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX009	6450114	Chemijos ir fizikos mokymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX010	6450114	Dailės pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX011	6450114	Geografija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX012	6450114	Geografijos ir istorijos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX014	6450114	Istorija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX015	6450114	Istorijos ir etikos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX016	6450114	Kūno kultūra	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX018	6450114	Lenkų filologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX019	6450114	Lietuvių filologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX020	6450114	Lietuvių filologijos ir istorijos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX021	6450114	Matematikos ir informatikos mokymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX022	6450114	Muzikos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX024	6450114	Prancūzų filologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX026	6450114	Rusų filologijos pedagogika ir	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
				tarpkultūrinė komunikacija	
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX027	6450114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX028	6450114	Socialinė pedagogika ir etika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX029	6450114	Šokio pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX030	6450114	Teatro ir kino pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX031	6450114	Technologijų pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX032	6450114	Vokiečių filologija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX035	6450114	Muzikos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX036	6450114	Religijos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX039	6450114	Kūno kultūros ir sporto pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX041	6450114	Muzikos pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX043	6450114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX045	6450114	Integruotų gamtos mokslų pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX050	6450114	Kūno kultūros ir sporto pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX051	6450114	Menų pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX053	6450114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX062	6450114	Mokomojo dalyko pedagogika	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6121MX066	6450114	Gamtamokslinis ugdymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6181MX001	6450114	Istorija ir pilietinis ugdymas	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211AX010	7470114	Matematika	Matematikos mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211BX002	7470114	Informatika	Informatikos mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211CX001	7470114	Fizika	Fizikos mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211CX002	7470114	Geografija	Fizinių mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211DX002	7470114	Biologija	Gyvybės mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211JX009	7470114	Psichologija	Socialinių mokslų magistras
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX003	7470114	Muzikos edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX005	7470114	Dailės edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX007	7470114	Geografijos edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX010	7470114	Kūno kultūra ir sportas	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX011	7470114	Muzikos edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX012	7470114	Šokio edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX015	7470114	Taikomoji etika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX017	7470114	Technologijų edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX028	7470114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX029	7470114	Muzikos pedagogika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX034	7470114	Kūno kultūros ir sporto edukologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX038	7470114	Fizinio aktyvumo ir sporto pedagogika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX041	7470114	Menų pedagogika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX042	7470114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211NX008	7470114	Lietuvių filologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211NX010	7470114	Šiuolaikinė filosofinė antropologija	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211NX041	7470114	Religinis švietimas	Ugdymo mokslų magistras, pedagogas

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6310MX001	6570114	Muzikos pedagogika	Pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX002	6550114	Pradinio ugdymo pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX003	6550114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX005	6550114	Šokio pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX009	6550114	Muzikos pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX011	6550114	Šokio pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX012	6550114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX014	6550114	Socialinė pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6531MX016	6550114	Dailės pedagogika	Ugdymo mokslų profesinis bakalauras, pedagogas

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

3.3. Profesinio mokymo posektoriaus specialistų rengimas

AIKOS sistemoje nurodoma tik viena profesijos mokytojų rengimui, jų kvalifikacijos tobulinimui skirta kvalifikacija – ugdymo mokslo magistras (studijų programa – profesijos edukologija) (29 lentelė). Kiekvienais metais į šią studijų programą įstoja po 12-15 studentų.

29 lentelė. Profesiniam mokymui skirtos kvalifikacijos pagal AIKOS

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Mokytojo su dalyko specializacija rengimas	6211MX023	7470114	Profesijos edukologija	Ugdymo mokslų magistras

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

Visi profesijos mokytojai privalo turėti profesinę (dalykinę) kvalifikaciją. Pedagoginė kvalifikacija nėra būtina: jie gali ją turėti arba būti išklause pedagoginių-psichologinių žinių kursą.

Dalykinė kvalifikacija įgyjama baigus aukštojo mokslo (kolegines, universitetines) studijas arba baigus profesinio mokymo programą. Šiuo atveju privalu turėti 3 metų atitinkamos srities darbo stažą.

Pedagoginė kvalifikacija gali būti įgyjama lygiagrečiuoju būdu studijuojant integruotose gretutinėse studijose; nuosekliuoju būdu – studijuojant laipsnio nesuteikiančiose studijose. Dažniausiai pedagoginės studijos vyksta jau įgijus profesinę (dalykinę) kvalifikaciją (nuosekliuoju būdu).

Nuosekliuoju būdu profesijos mokytojai rengiami daugelyje Europos šalių: Airijoje, Čekijos Respublikoje, Graikijoje, Kipre, Latvijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje bei Vengrijoje. Kai kuriose šalyse (Suomijoje, Norvegijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje) dominuoja lygiagretusis profesijos mokytojų rengimo būdas, o, pavyzdžiui, Lenkijoje praktikuojami abu. Dualinis arba integruotas modelis būdingas Danijai, Olandijai, iš dalies – Jungtinei Karalystei, Belgijai, kitoms šalims. Pavyzdžiui, Danijoje profesijos mokytojai rengiami tik magistrantūros studijose, teorinį mokymą derinant su praktiniu mokymu. Olandijoje kiekvieni studijų metai baigiami pedagogine praktika. Profesijos mokytojai, neturintys pedagoginės kvalifikacijos, pedagoginių kompetencijų gali įgyti 180 valandų trukmės pedagoginių-psichologinių žinių kursuose, kuriuos paprastai organizuoja akredituotos institucijos bei įmonės arba universitetai, organizuojantys profesijos mokytojų studijas.

Europos šalių profesijos mokytojų rengimo analizė atskleidė labai skirtingas patirtis, tačiau akivaizdžiai stiprėja formalių kvalifikacinių reikalavimų tendencijos visiems profesinio mokymo sistemoje dirbantiems pedagogams. Pavyzdžiui, Airijoje, Vokietijoje, Islandijoje, kur dominuoja dualinis mokytojų rengimas, profesijos mokytojams keliami formalūs pasirengimo reikalavimai (bakalauro arba magistro kvalifikacinis laipsnis). Suomijoje visi profesinių mokyklų pedagogai turi turėti pedagogo kvalifikaciją. Profesijos mokytojų pedagoginio rengimo trukmė taip pat skiriasi: Portugalijoje užtenka ir 90 val. kursų; Suomijoje profesijos mokytojai rengiami vienerių metų (60 kr.) studijų programose, specializuojantis tam tikrame ūkio sektoriuje. Danijoje profesijos mokytojai rengiami tik magistrantūros studijose, derinant teorinį ir praktinį mokymą.

Pedagoginį darbą dirbančių asmenų populiacija sparčiai sensta, o besidominčiųjų profesijos mokytojo karjera – tik vienas kitas. Profesijos pedagogų kartų kaitos problema ypač aktuali kaimo vietovėse. MOSTA analitikai kelia hipotezę, kad pensijos amžių pasiekusių pedagogų nepakeis nauja karta.

3.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektoriaus specialistų rengimas

Aukštojo mokslo srities specialistai yra įgiję universitetinį išsilavinimą ir turintys praktinės patirties. Didžia dalimi šios srities specialistai turi daktaro laipsnį, kuris įgyjamas studijuojant doktorantūroje. Kolegijose dirbantys šio posektoriaus specialistai dažniausiai yra įgiję magistro

kvalifikacinį laipsnį arba daktaro laipsnį. Universitetuose gali dirbti specialistai, įgiję magistro laipsnį, tačiau didžiojo dalis universitetuose dirbančių dėstytojų ir mokslinių darbuotojų turi daktaro laipsnį arba jo siekia. Magistro laipsnį įgiję specialistai dažniausiai dirba dėstytojų asistentais arba jaunesniaisiais mokslo darbuotojais ir ruošiasi stoti į doktorantūrą. Daktaro laipsnį įgijusieji veikia kaip aukštosios mokyklos dėstytojai arba tyrėjai. Galima būtų dar išskirti, kad universitete labiau orientuojamasi į fundamentaliuosius tyrimus ir mokslinių tyrimų rezultatų betarpišką perteikimą dirbant su studentais. Kolegijose labiau orientuojamasi į taikomuosius tyrimus ir siekiama betarpiškai bendradarbiauti su “praktikais”. Mokslinių tyrimų institute/centrų darbuotojai – tai ir daktaro laipsnį turintys tyrimų vykdytojai, ir su magistro arba su bakalauro laipsniu dirbantys ir vykdančys tyrimus darbuotojai. Vėlgi mokslinių tyrimų institutų / centrų specialistai didžia dalimi dirba moksliniuose institute/centre, kurie veikia kaip atskiri universitetų padaliniai arba kaip nepriklausomi institutai.

Įgūdžiai ir gebėjimai, reikšmingi šiai posistemei, orientuojantis į pokyčius ir iššūkius, siejami su XXI a. ateities dėstytojui/mokslininkui būdingais bruožais:

- holistinis požiūris, kuriuo siekiama integruoto mąstymo ir praktikos;
- dirbti iš skirtingų perspektyvų, įvertinant problemas, dilemas, tendencijas, konfliktus, perspektyvas;
- savarankus mąstymas ir veikimas, modeliuojant ateities perspektyvą, identifikuojant ir sprendžiant problemas;
- sumodeliuoti studijų sistemą į studento centristinę ir skatinti jų kritinį mąstymą ir pilietiškumą;
- transformuoti sistemą, orientuojantis į pagalbą mokytis;
- padėti besimokantiems pasirengti sutikti ateities iššūkius;
- padėti studentams suvokti ryšį tarp lokalių ir globalių reiškinių;
- turėti mokymosi visą gyvenimą nuostatą ir padėti ją formuoti studentams;
- suprasti problemas, su kuriomis susiduria visuomenė vietos ir pasaulio mastu ir savo vaidmenį jų identifikavime ir sprendime;
- projektuoti mokslinius tyrimus (fundamentalius, taikomuosius, eksperimentinę plėtrą) ir jų rezultatus integruoti į studijas bei skleisti nacionaliniu ir tarptautiniu mastu;
- kolegiskai bendradarbiauti su studentais, kolegomis, nacionaliniuose ir tarptautiniuose tinkluose, įvertinant partnerystės, daugiakultūriškumo, pasaulėžiūrų įvairumo ir kitus aspektus;
- būti savo srities ekspertu ir konsultantu, populiarinti mokslą, supažindinti su jo pasiekimais ir reikšme visuomenės vystymuisi;
- identifiкуoti perspektyvius pokyčius, tendencijas, įvertinant praeities, dabarties ir ateities jungtis(sąryšį);
- dalyvauti savo organizacijos darnaus vystymosi strateginėje plėtroje, siekiant mokslo ir studijų vystymosi ir jų integracijos studijų procese optimizavimo.
- originaliai spręsti problemas, įvertinus jų kontekstą, gebėjimų inicijuoti ir kurti pokyčius įvairiose veiklos ir visuomenės gyvenimo srityse.
- reflektuoti savo pedagoginę ir mokslinę veiklą, vertinti ir įvertinti savo veiklos kokybę.
- objektyviai parengti studentų modulio įsisavinimo vertinimo, įvertinimo sistemą.
- orientuoti save į inovacijų skatinimą ir jų diegimo studijų proceso eigoje etapus.

3.5. Suaugusiųjų švietimo posektoriaus specialistų rengimas

AIKOS sistemoje yra pateiktos nuorodos į ugdymo mokslų bakalauro (andragogo) ir ugdymo mokslų magistro kvalifikacinius laipsnius, teikiamus Klaipėdos universiteto (30 lentelė).

30 lentelė. Suaugusiųjų švietimo kvalifikacijos ir kvalifikaciniai laipsniai AIKOS sistemoje

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Švietimas	Edukologija	6121MX048	6450111	Andragogika	Ugdymo mokslų bakalauras, andragogas
Švietimas	Edukologija	6211MX036	7470111	Andragogika	Ugdymo mokslų magistras

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

Andragogo kvalifikacija (bakalauro ir magistro) teikiama universitete pagal ŠUSK apraše nurodytus reikalavimus.. Suaugusiųjų karjeros bei ugdomojo vadovavimo konsultantai ir supervizoriai rengiami tęstinio mokymosi būdu. Šias paslaugas teikia universitetų tęstinio mokymosi padaliniai bei įvairias MVG paslaugas teikiantys juridiniai ir fiziniai asmenys. Andragoginės kompetencijos plėtojamos akredituotuose regioniniuose suaugusiųjų ir mokytojų švietimo centruose, kurių šiuo metu yra 64¹³ ir universitetiniuose tęstinių studijų padaliniuose (8).

MVG paslaugas suaugusiesiems teikiančių specialistų profesija nėra formalizuota, todėl iškyla keletas problemų, kurios lemia šios veiklos neapibrėžtumą ir kokybę Lietuvoje. Šios problemos priežastys yra susijusios su andragogo profesijos statuso suteikimo neapibrėžtumu. Neįteisintą andragogo profesijos kvalifikacija negali būti suteikiama net šios krypties (pagal ŠUSK aprašą) išsilavinimą įgijusiems ir suaugusiųjų švietimą koordinuojantiems profesionalams. Profesijos statuso neturintys MVG darbuotojai sunkiai apibrėžia turimas kompetencijas ir dažnai save apibūdina pagal atliekamas pareigas (pvz. žmogiškųjų išteklių, personalo skyriaus specialistas) arba įgytą bazinį išsilavinimą (medikams, banko tarnautojams, inžinieriams ir pan.). Pavyzdžiui, gydytoja dirba medicinos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimosi sistemoje, ji tuo metu yra andragogė, nes moko, o įvardija save kaip medicinos darbuotoją. Dėl šios priežasties dirbantys profesinės kvalifikacijos tobulinimosi paslaugų teikėjais yra nesuinteresuoti įgyti andragoginių kompetencijų. MVG paslaugos dažnai yra tik dalis darbuotojo veiklos, kuri priskiriama andragoginių kompetencijų neturinčiam darbuotojui. Pvz. pedagogai šias paslaugas gali teikti dirbdami su mokinių tėvais ar atlikdami mentoriaus bei supervizoriaus funkcijas; švietimo vadybininkai, administratoriai, verslo ir NVO organizacijų atstovai organizuodami suaugusiųjų mokymo renginius ir pan. Lietuvos MVG rodikliai tarptautiniu mastu negerėja (siekia apie 5,3-5,7 proc.), nors panašias startines sąlygas turėjusi Estija, kurioje įteisinta andragoginė veikla, jau 2013 metais pasiekė 13,5 proc.

3.6. Bibliotekų specialistų rengimas

AIKOS sistemoje yra išskiriamos šios bibliotekoms būdingos kvalifikacijos ir kvalifikaciniai laipsniai: socialinių mokslų profesinis bakalauras, socialinių mokslų bakalauras, socialinių mokslų magistras (31 lentelė).

¹³ Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra <http://www.nmva.smm.lt/isorinis-vertinimas/pedagogu-kvalifikacijos-istaigos-isorinis-vertinimas/>

31 lentelė. Bibliotekoms būdingos kvalifikacijos ir kvalifikaciniai laipsniai pagal AIKOS.

Švietimo sritis	Švietimo posritis	Programos valstybinis kodas	Programos ISCED kodas	Programa	Suteikiamos kvalifikacijos
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6121JX021	6450322	Žinių ir inovacijų vadyba	Socialinių mokslų bakalauras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6121JX023	6450322	Kultūros informacija ir komunikacija	Socialinių mokslų bakalauras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6121JX071	6450322	Archyvistika	Socialinių mokslų bakalauras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6211JX029	7470322	Informacijos sistemų vadyba	Socialinių mokslų magistras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6211JX030	7470322	Žinių vadyba ir lyderystė	Socialinių mokslų magistras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6211JX095	7470322	Paveldo informacija ir komunikacija	Socialinių mokslų magistras
Žurnalistika ir informacija	Bibliotekininkystė, archyvistika ir informacijos studijos	6531JX016	6550322	Informacijos valdymas	Socialinių mokslų profesinis bakalauras

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

Viena iš reikšmingiausių bibliotekų veiklos posektoriaus specialistų rengimo ir personalo valdymo problemų yra sisteminį formalųjį išsimokslinimą (aukštąjį ir aukštesnįjį bibliotekininkystės, informacijos ir komunikacijos studijų krypties) turinčių darbuotojų trūkumas ir sistemingas jų dalies mažėjimas sektoriaus darbuotojų struktūroje. Šis trūkumas atsirado dėl kelių priežasčių. 1995 metais buvo uždarytos mokymo įstaigos, rengiančios vidurinės grandies bibliotekininkystės srities specialistus. Bibliotekininko profesijos ekonominis statusas yra sumenkintas dėl mažiausio darbo užmokesčio lyginant su daugeliu kitų paslaugų srities profesijų. Aukštosios mokyklos negeba parengti reikiamo specialistų kiekio bibliotekoms, o šias studijas baigę absolventai nenori dirbti periferijoje. Bibliotekų specialistų rengimui buvo nepalanki 2009 m. įvesta krepšelinė studijų finansavimo sistema, o po 2013 metų universitetinėse aukštosiose mokyklose buvo pakeistos aukštos kvalifikacijos specialistus rengiančių bibliotekininkystės ir informacijos krypties studijų programos. Studijų rezultatais ir kompetencijomis grindžiamų bakalauro ir magistro studijų programų diegimas įgalina teikti ir taikyti bibliotekų profesionalams reikalingas kompetencijas kur kas platesnėje darbo rinkos ir profesinėse erdvėse. Dėl šių priežasčių pertvarkius universitetinės bibliotekininkystės ir informacijos studijų programas šiuo metu, pavyzdžiui, VU Komunikacijos fakultete bibliotekininkystės ir informacijos specialistai rengiami kaip informacijos paslaugų specialistai (Mokslinės informacijos valdymo ir Dokumentų valdymo specializacijos Kultūros informacijos ir komunikacijos studijų programoje).

2011 m. likvidavus Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centrą nebuvo sukurta bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistema, kvalifikacijos tobulinimas daugiausia vyko įgyvendinant įvairius projektus, o tai neužtikrino kompleksiško ir nuoseklaus kompetencijų lavinimo. Apskričių viešųjų bibliotekų specialistams yra keliami reikalavimai mokyti kitų bibliotekų darbuotojus, bet jie nėra ruošiami šiai funkcijai vykdyti. Apskričių viešųjų bibliotekų darbuotojų pareigybių aprašymuose formaliai suformuojamas mokomosios veiklos vykdymas, t. y. mokymo funkcija darbuotojams yra ganėtinai formali, nepakankamai susiformavusi ir internalizuota. Savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojai dažnai turi važinėti didelius atstumus ir kvestionuoja tokį mokymų organizavimo būdą kaip per brangų ir nepakankamai efektyvų. Nėra sisteminių sąlygų mokyti ne kultūros darbuotojus, dirbančius bibliotekose (pvz., IT specialistus, buhalterius, vadybininkus, teisininkus ir kitus). Universitetuose nevykdant bibliotekininkystės studijų programų, trūksta net bazinių bibliotekininkystės žinių naujai priimtiems darbuotojams. Šiuo metu naujai priimti darbuotojai darbui bibliotekoje reikalingą kvalifikaciją įgyja darbo vietoje, yra apmokomi bibliotekoje dirbančių specialistų. Bibliotekų darbuotojų mokymosi ir karjeros motyvacinė sistema veikia prastai (ypač regionuose), nes nėra efektyvios darbo užmokesčio ir tęstinio mokymosi finansavimo sistemos. Kultūros ministerijos rekomenduojama darbuotojų atestacija vykdoma tik dalyje bibliotekų ir nėra susieta su paskatinimu, kompetencijų plėtros planavimu, karjeros galimybėmis.

4. ATLIKTI KVALIFIKACIJŲ TYRIMAI: TYRIMO METODIKA IR ORGANIZAVIMAS

4.1. Ikimokyklinio ugdymo posektorius

Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus darbuotojų, užsiimančių tiriama veikla, ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų tyrimas vyko 2018 birželio – liepos mėnesiais.

Pasirinktas kokybinis tyrimo metodas – apklausa (žodžiu) - iš dalies struktūruotas interviu. Tyrimo instrumentarijus (klausimynas) sudarytas tyrimo užsakovų pateikto klausimyno pavyzdžiu, pritaikius jį konkrečiam (ikimokyklinio ugdymo) sektoriui ir tyrimo dalyvių pareigybėms (žr. priedas X (klausimynas vadovui) ir priedas Y (klausimynas pedagogui).

Tyrimui pasirinktos 7 valstybinės Kauno miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigos, vykdančios kokybišką, dabarties ugdymo tendencijas atliepiančią ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą; taikančios skirtingus ugdymo metodus („kūrybinį – kompleksinį (visuminį), „Geros pradžios“, Valdorfo, M. Montessori, Emilia Reggio), atliepiančius skirtingus vaikų, tėvų, visuomenės poreikius (ugdomi įprastos raidos vaikai; vaikai, turintys specialiųjų ugdymo/-si poreikių, sergantys astma ir /ar alergijomis).

Tyrimo metu laikytasi kokybinio tyrimo atlikimo tvarkos ir etikos.

32 lentelė. Tyrimo dalyvavusių ikimokyklinio ugdymo įstaigų sąrašas

Eil. nr.	Ikimokyklinio ugdymo įstaiga	Ugdymo metodas ir specifika
1.	Kauno l/d „Klevelis“.	Taikoma M. Montessori pedagogika ir „Geros pradžios“ metodika. 6 (šešiose) l/d grupėse ugdomi vaikai, sergantys astma ir/ar alergijomis, kas, dauguma atvejų, nulemia ir šių vaikų elgesio ir emocijų sutrikimus.
2.	Kauno l/d „Šaltinėlis“	Taikoma R. Štainerio (Valdorfo) pedagogika. Valdorfo pedagogikos vaikystės centras.
3.	Kauno l/d „Vaikystė“	Taikomas projektų metodas ir Reggio Emilia metodikos elementai. Vaikystės pedagogikos centras. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse integruojami vaikai, turintys specialiųjų ugdymo/-si poreikių.
4.	Kauno l/d „Girinukas“	Taikomos 3 (trys) skirtingos metodikos: M. Montessori; kūrybinis - visuminis ugdymas, „Gera pradžia“ . 1(vienoje) grupėje ugdomi vaikai, turintys kalbos ir komunikavimo sutrikimų.
5.	Kauno l/d „Aušrinė“	Taikoma „Geros pradžios“ metodika. „Geros pradžios“ metodikos centras. Turi kūdikių grupę. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse integruojami vaikai, turintys specialiųjų ugdymo/-si poreikių.
6.	Kauno d/m „Žiburėlis“	M. Montessori pedagogikos principais dirbantis darželis mokykla, vykdančias ikimokyklinį ir mokyklinį ugdymą, užtikrinantis šios alternatyviosios pedagogikos ugdymo tęstinumą.
7.	Jonavos Mokykla-darželis "BITUTE"	Taikoma ikimokyklinio ugdymo programa „Lėk, lėk, bitele“ sukurta smalsiam, kūrybiškam, judriam, dalyvaujančiam tradicinėse veiklose ir beatodairiškai pasineriančiam į jam patinkančius projektus vaikui. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse identifikuojami vaikai, kurie turi specialiųjų ugdymo/si poreikių.

Nevalstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų (lauko darželių) vadovų tyrimas vyko 2018 metų balandžio mėnesį, 7 lauko darželiuose, įsteigtuose skirtinguose Lietuvos regionuose. Pasirinktas tyrimo metodas – apklausa (žodžiu) – iš dalies struktūruotas interviu, su lauko darželių vadovais. Interviu vykdyti individualiai su kiekvienu tyrimo dalyviu. Atsižvelgiant į vadovų pageidavimą ir pokalbiui skirtą laiką, tyrimo dalyviams užduotas vienas klausimas su patikslinančiais klausimais: „Kokią kvalifikaciją turi įgyti nevalstybinio lauko darželio auklėtojas? Kokias veiklas atlieka pedagogas? Kokių kompetencijų jam reikia dirbant Jūsų vadovaujamoje įstaigoje?“

Tyrimo metu laikytasi kokybinio tyrimo atlikimo etikos. Darželių vadovai informuoti, kad, tyrimo metu gauti duomenys nurodant asmeninę informaciją nebus perduoti kitiems tyrėjams, dauginami, platinami ar naudojami kitokiems tikslams. Darželių vadovai sutiko, kad tyrimo prieduose bus pateikti detalūs interviu protokolai, juose nenurodant darželio pavadinimo ir dalyvių vardų, pavardžių. visi duomenys bus konfidencialūs ir koduojami (darželis A, darželis B ir taip toliau), o tyrimo rezultatai pateikiami apibendrintai.

4.2. Bendrojo ugdymo posektorius

Rengiant kvalifikacijų tyrimą bendrojo ugdymo sektoriuje, remiantis veiklų ir veiklų specializacijų sąrašu, buvo sudarytas šių veiklų vertinimo instrumentas. Šis veiklų ir veiklų specializacijų sąrašas buvo siunčiamas bendrojo ugdymo institucijų (mokyklų) darbuotojams. Taip pat nuoroda buvo siunčiama ir savivaldybių, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų asociacijos, pradinio ugdymo mokyklų asociacijos nariams ir kt. Nurodytas veiklas buvo prašoma įvertinti pagal tokią skalę:

<i>Ši profesinė veikla yra būdinga mūsų švietimo įstaigai</i>	<i>Ši profesinė veikla švietimo įstaigoje yra kitos – stambesnės profesinės veiklos dalis – įvardinti veiklą</i>	<i>Šią profesinę veiklą švietimo įstaigoje atlieka kelių skirtingų profesinių veiklų atstovai – įvardinti šias veiklas</i>	<i>Ši profesinė veikla buvo būdinga švietimo įstaigos veiklai anksčiau, bet šiuo metu jos neliko</i>	<i>Ši profesinė veikla nebūdinga švietimo įstaigos veiklai</i>
---	--	--	--	--

Jei tai nebūdinga veikla, buvo prašoma nurodyti, kas mokymo institucijose atlieka tokias veiklas.

Tyrimo metu gauti 48 vertinimai.

Analizuojant profesines veiklas buvo atlikti kokybiniai interviu ir fokus grupės su pasirinktų bendrojo ugdymo įstaigų vadovais ir pedagogais. Šis tyrimas atliktas 2018 m. rugsėjo- spalio mėn.

4.3. Profesinio mokymo posektorius

Vykdamas profesinių veiklų tyrimą profesinio mokymo posektoriuje, buvo apklaustos dvi informantų grupės: profesijos mokytojai ir profesinio mokymo įstaigų direktorių pavaduotojai. Abi focus (sutelktų) grupių apklausas organizavo Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai.

Pirmasis interviu vyko 2018-06-14 d., jame dalyvavo 15 profesijos mokytojų. Informantai buvo atrenkami taip, kad atstovautų skirtingo tipo ir dydžio organizacijoms (sektoriniams praktinio mokymo centrams, profesinio mokymo centrams, profesinėms mokykloms) bei apimtų įvairias rengiamų

specialistų nišas (automobilius ir elektromechaniką, vairavimo mokymą, siuvimo, maisto, konditerijos, medienos apdirbimo technologijas, logistiką, ekonomiką ir pan.).

Antrasis interviu vyko 2018-06-26 d., jame dalyvavo 7 profesinio mokymo įstaigų direktoriai ir jų pavadootojai. Šio susitikimo metu buvo siekiama patikslinti kai kurią pirmo interviu metu gautą bei darbo grupės narių surinktą informaciją, susidaryti holistinį profesijos mokytojo veiklos vaizdą. Buvo siekiama, kad profesinio mokymo įstaigų vadovų pavadootojai atstovautų kaip galima platesniam šio posektoriaus organizacijų spektrui.

Taigi, iš viso tyrime dalyvavo 22 atstovai iš 9 profesinio mokymo posektoriaus organizacijų:

- Jonavos politechnikos mokyklos,
- Kaišiadorių technologijų ir verslo mokyklos,
- Kauno informacinių technologijų mokyklos
- Kauno Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro,
- Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro,
- Kauno statybos ir paslaugų mokymo centro,
- Kauno taikomosios dailės mokyklos,
- Kauno technikos profesinio mokymo centro,
- Kėdainių profesinio rengimo centro.

Taip pat rengiant profesinių veiklų aprašus, buvo atlikti individualūs interviu Alytaus profesinio rengimo centre ir Kauno Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centre. Siekiant išsiaiškinti profesijos meistro veiklos apimtis, ypatumus ir kompetencijas buvo organizuotas interviu su Lietuvoje veikiančios tarptautinės įmonės, turinčios pameistrystės mokymo formos įgyvendinimo patirtį, atstovu.

4.4. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius

Siekiant išskirti pagrindines aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektoriaus veiklas ir profesijas, buvo pasirinkta organizuoti individualius susitikimus su kolegijų ir universitetų dėstytojais iš skirtingų aukštųjų mokyklų ir atlikti pusiau struktūruoto interviu pokalbius. Pasirinkta atsitiktinė tikslinė atranka iš aukštųjų mokyklų (kolegijos ir universitetai) (žr. 33 lentelę).

33 lentelė. Posektoriaus tyrimo dalyvių charakterizavimas

Aukštoji mokykla, mokslo šaka ir mokslo sritis	Veiklos apibūdinimas
A 1: Aleksandro Stulginskio universitetas (Socialiniai mokslai, Ekonomika)	Dėstytojas (docentas) Mokslininkas Administracijos darbuotojas
A2: Aleksandro Stulginskio universitetas (Technologijos mokslai, Transporto inžinerija)	Dėstytojas (profesorius) Mokslininkas Administracijos darbuotojas
A3: Aleksandro Stulginskio universitetas (Žemės ūkio mokslai, Agronomija)	Dėstytojas (docentas) Mokslininkas Administracijos darbuotojas

A4: Lietuvos sporto universitetas (Socialiniai mokslai, Edukologija)	Dėstytojas (profesorius) Mokslininkas
A5: Kauno technologijos universitetas (Fiziniai mokslai, Matematika)	Dėstytojas Mokslininkas Administracijos darbuotojas
A6: Mykolo Romerio universitetas (Socialiniai mokslai, Teisė)	Dėstytojas Mokslininkas
A7: Vilniaus universitetas Kauno fakultetas (Humanitariniai mokslai, Filologija)	Mokslo darbuotojas Dėstytojas Mokslininkas
A8: Vilniaus kolegija (Biomedicinos mokslai, Visuomenės sveikata)	Dėstytojas Mokslininkas
A9: Kauno kolegija (Fiziniai mokslai, Informatika)	Dėstytojas Mokslininkas Administracijos darbuotojas

Pusiau struktūruotas interviu buvo vykdomas 2018 m. birželio-rugsėjo mėnesiais. Šiems devyniems pusiau struktūruoto interviu dalyviams buvo pateikta 9 teminiai klausimai:

1. Tema: Pagrindiniai vykdomos veiklos tikslai:
1.1. Kokios pagrindinės vykdomos darbo/veiklos funkcijos?
1.2. Kokie yra siekiami šioje veikloje kokybės rodikliai?
1.3. Kaip ir kiek gali keistis ateityje atliekamos veiklos funkcijos?
2. Tema: Atsakomybės ir pavaldumas:
2.1. Kokios yra pagrindinės atsakomybės?
2.2. Kokios pareigybės/kvalifikacijos atstovas yra Jūsų tiesioginis vadovas?
2.3. Kokių pareigybių darbuotojai yra Jums pavaldūs?
3. Tema: Veikimo – laisvės ribos:
3.1. Kokius sprendimus Jūs priimate savarankiškai?
4. Profesinės kompetencijos:
4.1. Kokios žinios reikalingos šiandien Jūsų veikloje?
4.2. Kokie įgūdžiai reikalingi Jums šiandien?
4.3. Kokių žinių ir įgūdžių gali reikėti Jūsų veikloje po 3-5 metų?
4.4. Kokie bendrieji gebėjimai aktualūs šioje veikloje?
5. Tema: Reikalavimai dėl išsilavinimo ir patirties:
6. Pateikite vykdomos veiklos technines ir technologines charakteristikas.

7. Kaip Jus pasiekia būtina informacija? Kaip ją gaunate?
8. Apibūdinkite prašau pačią darbo struktūrą: darbo laikas, darbo sąlygos.
9. Kokios egzistuoja karjeros galimybės?

Su tyrimo dalyviais buvo susitinkama individualiai, suderinus iš anksto jiems tinkamą laiką ir vietą. Tyrimo metu buvo užduodami suplanuoti tyrimo klausimai ir fiksuojamos išsakomos mintys įrašant pokalbį ir po to buvo išsakytos pastabos ir mintys panaudojamos rengiant šio dokumento lenteles ir tekstinės analizės elementus.

4.5. Suaugusiųjų švietimo posektorius

Suaugusiųjų švietimo mokymuisi visą gyvenimą posektoriaus kvalifikacijų tyrime dalyvavo Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija (LSSA), Lietuvos švietimo centrų darbuotojų asociacija (LSŠCD) ir Klaipėdos universitetas. Tyrimo duomenys buvo papildyti duomenimis iš ataskaitos „Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinavimas savivaldybėse. Koordinatorių veiklos apžvalga“ ir 2017 m. „Andragogo profesinės veiklos apraše“ pateiktomis andragogo kompetencijų ribomis, kurios buvo detalizuotos atliekant 24 giluminius interviu su suaugusiųjų švietimo srityje dirbančiais specialistais.

4.6. Bibliotekų posektorius

Kvalifikacijų tyrimui bibliotekų posektoriuje pasirinkta imtis apima visų tipų bibliotekas: valstybinės reikšmės bibliotekas, viešąsias apskričių, rajonų ir miestų bibliotekas, muziejų bibliotekas.

Tyrime dalyvaujančios bibliotekos:

Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos aklųjų biblioteka, Lietuvos medicinos biblioteka, Lietuvos technikos biblioteka, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, Jonavos rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Joniškio rajono savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka, Kauno rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka, Prienų rajono savivaldybės Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka, Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka, Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka, Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, Palangos miesto savivaldybės viešoji biblioteka, Panevėžio miesto savivaldybės viešoji biblioteka, Visagino viešoji biblioteka, Lietuvos nacionalinio muziejaus biblioteka, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus biblioteka, Maironio lietuvių literatūros muziejaus biblioteka, Nacionalinio M.K.Čiurlionio dailės muziejaus biblioteka.

Tyrimas vykdytas 2 etapais. Pirmajame etape buvo vykdyta bibliotekų apklausa elektroniniu paštu, siekiant patikslinti pagal EVRK_2 ir Lietuvos profesijų klasifikatorių parengtą profesinių veiklų sąrašą. Vadovaujantis „Profesinio standarto rengimo metodika“ šiai apklausai buvo parengta profesinių veiklų lentelė. Ši lentelė buvo išsiuntinėta visoms apskričių ir savivaldybių bibliotekoms. Apklausa buvo vykdoma 2018 m. liepos-rugpjūčio mėn., ją koordinavo Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Antrajame etape buvo atliekami interviu su pasirinktais bibliotekų specialistais ir šios srities ekspertais, siekiant surinkti duomenis apie profesinių veiklų turinį. Interviu buvo atlikti su bibliotekininkais, bibliografais, bibliotekų vadovais.

5. ŠVIETIMO SEKTORIAUS POSEKTORIŲ VEIKLOS SRITYS IR PROFESIJOS

Ikimokyklinio ugdymo posektoriui yra priskiriamos šios veiklų sritys ir profesijos (34 lentelė):

34 lentelė. Ikimokyklinio ugdymo posektoriaus veiklų sritys ir profesijos

Veiklų sritys	Profesijos
Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas	<ul style="list-style-type: none"> • Lopšelio - darželio auklėtojas (kodas 23 4201) • Auklėtojas (kodas 23 5902) • Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas (ikimokyklinio ugdymo įstaigų pateikta profesija) • Mokytojas, dirbantis pagal ikimokyklinio ugdymo programą (ŠMM dokumentai - LR 2018 metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų išlaidoms, susijusioms su pedagoginių darbuotojų skaičiaus optimizavimu, apmokėti, paskirstymo tvarkos aprašas; patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2018 m. kovo 26 d., Nr. V-267) • Ikimokyklinio ugdymo mokytojas (LR valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas 2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198, Vilnius) • Ikimokyklinio ugdymo mokyklų mokytojas (LR valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas 2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198, Vilnius). • Mokytojas, dirbantis pagal ikimokyklinio ugdymo programą (Informacija savivaldybių administracijų švietimo vadovams, mokyklų vadovams „ Dėl atsakymų į dažnai užduodamus klausimus“. LR ŠMM, 2018-10-04, Nr.SR 4213) • Ikimokyklinio ugdymo pedagogas (Informacija savivaldybių administracijų švietimo vadovams, mokyklų vadovams „ Dėl atsakymų į dažnai užduodamus klausimus“. LR ŠMM, 2018-10-04, Nr.SR 4213)
Priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymas	<ul style="list-style-type: none"> • Priešmokyklinio ugdymo pedagogas (kodas 23 4202) • Mokytojas, dirbantis pagal priešmokyklinio ugdymo programą (ŠMM dokumentai - LR 2018 metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų išlaidoms, susijusioms su pedagoginių darbuotojų skaičiaus optimizavimu, apmokėti, paskirstymo tvarkos aprašas; patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2018 m. kovo 26 d., Nr. V-267).

Buvo atlikta ikimokyklinio ugdymo įstaigų apklausa dėl ikimokyklinio ugdymo profesijų, kurios metu apklaustą ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovai ir pedagogai bei nustatytos šios profesijos:

- Lopšelio - darželio auklėtojas
- Auklėtojas
- Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas
- Ikimokyklinio ugdymo pedagogas
- Priešmokyklinio ugdymo pedagogas
- Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pagalbiniai darbuotojai (auklytės)

Bendrojo ugdymo posektoriu yra būdingos šios profesijos ir atitinkamos specializacijos (35 lentelė):

35 lentelė. Bendrojo ugdymo posektoriaus profesijos ir specializacijos

Veiklos sritys	Profesinės veiklos pagal LPK	Profesinės veiklos specializacijos pagal LPK
Matematikos mokymas	1. Matematinio ugdymo mokytojas	Matematikos mokytojas
Informacinių technologijų/technologijų mokymas	2. Informacinių technologijų ugdymo mokytojas	Kompiuterijos mokytojas
		Inžinerijos mokytojas
Istorijos mokymas	3. Socialinio ugdymo mokytojas	Istorijos mokytojas
Politologijos mokymas		Politologijos mokytojas
Pilietiškumo mokymas		Pilietinės visuomenės pagrindų mokytojas
Ekonomikos mokymas		Ekonomikos mokytojas
Psichologijos mokymas		Psichologijos mokytojas
Karjeros valdymo mokymas/ konsultavimas karjerai		Karjeros valdymo mokytojas
Geografijos mokymas		Geografijos mokytojas
Fizikos ir astronomijos mokymas		4. Gamtamokslinio ugdymo mokytojas
Biologijos mokymas	Biologijos mokytojas	
Chemijos mokymas	Chemijos mokytojas	
Gamtos mokslų mokymas	Integruoto gamtamokslinio ugdymo mokytojas	
Lietuvių kalbos mokymas	5. Kalbų mokytojas	Lietuvių kalbos mokytojas
Anglų kalbos mokymas		Anglų kalbos mokytojas
Baltarusių kalbos mokymas		Baltarusių kalbos mokytojas
Danų kalbos mokymas		Danų kalbos mokytojas
Ispanų kalbos mokymas		Ispanų kalbos mokytojas
Italų kalbos mokymas		Italų kalbos mokytojas
Lenkų kalbos mokymas		Lenkų kalbos mokytojas
Norvegų kalbos mokymas		Norvegų kalbos mokytojas

Prancūzų kalbos mokymas		Prancūzų kalbos mokytojas
Rusų kalbos mokymas		Rusų kalbos mokytojas
Vokiečių kalbos mokymas		Vokiečių kalbos mokytojas
Kitų užsienio kalbų mokymas		Kitų užsienio kalbų mokytojas
Dailės mokymas	6. Meninio ugdymo mokytojas	Dailės mokytojas
Medijų mokymas		Medijų mokytojas
Muzikos mokymas		Muzikos mokytojas
Teatro meno mokymas		Teatro meno mokytojas
Choreografijos (šokio) mokymas		Choreografijos (šokio) mokytojas
Fotografijos meno mokymas		Fotografijos meno mokytojas
Kino meno mokymas		Kino meno mokytojas
Tikybos mokymas		7. Dorinio ugdymo mokytojas
Etikos mokymas	Etikos mokytojas	
Kūno kultūros mokymas	8. Kūno kultūros mokytojas	Kūno kultūros mokytojas
Braižybos mokymas	9. Technologinio ugdymo mokytojas	Braižybos mokytojas
Darbų mokymas		Darbų mokytojas
Technologijų mokymas		Technologijų mokytojas
Civilinės saugos ir saugaus eismo mokymas		Civilinės saugos ir saugaus eismo mokytojas
Priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymas	10. Pradinio ugdymo mokytojas	Priešmokyklinio ugdymo mokytojas
Pradinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymas		Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojas
Pradinio amžiaus vaikų mokymas		Pradinio ugdymo mokytojas
Socialinio pedagogo paslaugų teikimas	11. Pagalbos specialistas mokiniui	Socialinis pedagogas
Psichologinės pagalbos teikimas		Psichologas
Aklųjų ir silpnaregių mokymas		Aklųjų ir silpnaregių mokytojas, tiflopedagogas

Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokymas		Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokytojas, surdopedagogas
Kalbos sutrikimų korekcija		Logopedas
		Kitų specialiųjų poreikių asmenų mokytojas
Neformalaus ugdymo paslaugų teikimas	12. Neformaliojo švietimo mokytojas	Neformaliojo švietimo mokytojas ((kalbų mokymas))
		Neformaliojo švietimo mokytojas ((muzikos mokymas))
		Neformaliojo švietimo mokytojas ((meninis ugdymas))
		Privatus šokių mokytojas
		Privatus tapybos mokytojas
		Informacinių technologijų naudojimo mokytojas
		Privatus raštingumo mokytojas
		Neformaliojo švietimo mokytojas ((sporto, kūno kultūros ir pan. mokymas))
		Robotikos mokytojas
Mokytojui padedantis pedagogas	13. Pagalbos mokytojui specialistas	Mokytojas padėjėjas

Šių profesinių veiklų sąrašo pagrindu buvo atlikta bendrojo ugdymo įstaigų atstovų anketinė apklausa, naudojant „Profesinio standarto rengimo metodikoje“ pateiktą apklausos formą. Apklausos rezultatai yra pateikiami 36 lentelėje.

36 lentelė. Bendrojo ugdymo profesijų sąrašo vertinimo apklausos rezultatai

<i>Profesinės veiklos</i>	<i>Profesinės veiklos specializacijos</i>	<i>Ši profesinė veikla yra būdinga mūsų švietimo įstaigai</i>	<i>Ši profesinė veikla švietimo įstaigoje yra kitos – stambesnės</i>	<i>Šią profesinę veiklą švietimo įstaigoje atlieka kelių skirtingų</i>	<i>Ši profesinė veikla buvo būdinga švietimo įstaigos veiklai</i>	<i>Ši profesinė veikla nebūdinga švietimo įstaigos veiklai</i>

			<i>profesinės veiklos dalis – įvardinti veiklą</i>	<i>profesinių veiklų atstovai – įvardinti šias veiklas</i>	<i>anksčiau, bet šiuo metu jos neliko</i>	
1. Matematinio ugdymo mokytojas	Matematikos mokytojas	41	1	2		4
2. Informacinių technologijų ugdymo mokytojas	Kompiuterijos mokytojas	35	2	2		9
	Inžinerijos mokytojas	6	2			40
3. Socialinio ugdymo mokytojas	Istorijos mokytojas	40		1		7
	Politologijos mokytojas	8	6	1	3	30
	Pilietinės visuomenės pagrindų mokytojas	24	5	3	5	11
	Ekonomikos mokytojas	27	3	3	4	11
	Psichologijos mokytojas	13	4	1	7	23
	Karjeros valdymo mokytojas	13	4	2	4	21
	Geografijos mokytojas	40		1		7
4. Gamtamokslinio ugdymo mokytojas	Fizikos ir astronomijos mokytojas	37	2	1		8
	Biologijos mokytojas	39	2	1		6
	Chemijos mokytojas	38	2	1		7

	Integruoto gamtamokslinio ugdymo mokytojas	7	5	2	2	32
5. Kalbų mokytojas	Lietuvių kalbos mokytojas	42		1		5
	Anglų kalbos mokytojas	45		1		2
	Baltarusių kalbos mokytojas		1			47
	Danų kalbos mokytojas		1			47
	Ispanų kalbos mokytojas	4	1			43
	Italų kalbos mokytojas		1		1	46
	Lenkų kalbos mokytojas	1	1		1	45
	Norvegų kalbos mokytojas		1			47
	Prancūzų kalbos mokytojas	10	1		4	33
	Rusų kalbos mokytojas	40				8
	Vokiečių kalbos mokytojas	28		1	5	14
	Kitų užsienio kalbų mokytojas	5	1		1	41
6. Meninio ugdymo mokytojas	Dailės mokytojas	43	1			4
	Medijų mokytojas	1	3		1	43

	Muzikos mokytojas	44	1			3
	Teatro meno mokytojas	13	3	3	6	23
	Choreografijos (šokio) mokytojas	26	1	4	2	15
	Fotografijos meno mokytojas	3	2	1	4	38
	Kino meno mokytojas	2	1	1	3	41
7. Dorinio ugdymo mokytojas	Tikybės mokytojas	44	1	1		1
	Etikos mokytojas	38	1	1	3	3
8. Kūno kultūros mokytojas	Kūno kultūros mokytojas	43	1	1	2	
9. Technologinio ugdymo mokytojas	Braižybos mokytojas	11	2	1	7	27
	Darbų mokytojas	5	4		7	32
	Technologijų mokytojas	41	2	1		4
	Civilinės saugos ir saugaus eismo mokytojas	29	5	5	1	8
10. Pradinio ugdymo mokytojas	Priešmokyklinio ugdymo mokytojas	24			1	23
	Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojas	15	1	1	2	29

	Pradinio ugdymo mokytojas	33		1	1	13
11. Pagalbos mokiniui specialistas	Socialinis pedagogas	43		1		4
	Psichologas					
	Aklųjų ir silpnaregių mokytojas, tiflopedagogas	1			1	46
	Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokytojas, surdopedagogas	2	1			45
	Logopedas	35		1	1	11
	Kitų specialiųjų poreikių asmenų mokytojas	19	2	2		25
12. Neformaliojo švietimo mokytojas	Neformaliojo švietimo mokytojas (kalbų mokymas)	16	2	1	3	26
	Neformaliojo švietimo mokytojas ((muzikos mokymas))	28	3	2	1	14
	Neformaliojo švietimo mokytojas (meninis ugdymas)	35	3	2	1	7
	Privatus šokių mokytojas	9	1	1	2	35

	Privatus tapybos mokytojas	2	1	1		44
	Informacinių technologijų naudojimo mokytojas	19	2	2	2	23
	Privatus raštingumo mokytojas	1	1			46
	Neformaliojo švietimo mokytojas (sporto, kūno kultūros ir pan. mokymas)	34	3	3		8
	Robotikos mokytojas	16	1		1	30
13. Pagalbos mokytojui specialistas	Mokytojas padėjėjas	23	1	1	5	18

	Žalia spalva – kai atsakymų skaičius viršija 30.
	Geltona spalva – kai atsakymų skaičius viršija 10, bet mažiau nei 30
	Pilka spalva– kai atsakymų skaičius viršija 5, bet mažiau nei 10 (II, III ar IS stulpeliuose)

Respondentai taip pat pateikė šiuos komentarus apie nurodytas profesines veiklas (37 lentelė):

37 lentelė. Respondentų komentarai apie bendrojo ugdymo profesijų aktualumą ir jų turinį, profesijas atitinkančias pareigybes

Profesijos	Respondentų komentarai apie profesijų aktualumą ir jų turinį, profesijas atitinkančias pareigybes (originalūs atsakymai, kalba netaisyta)
1. <i>Matematinio ugdymo mokytojas</i>	Gimnazijos skyriaus vedėjas Pradinio ugdymo dalis Specialusis pedagogas
2. <i>Informacinių technologijų ugdymo mokytojas</i>	Informacinės technologijos IT specialistas Specialusis pedagogas

<p>3. <i>Socialinio ugdymo mokytojas</i></p>	<p>Ekonomikos pamokas moko geografijos mokytojas, pilietinės visuomenės- istorijos mokytojas. Istorijos mokytojas turi politologijos ir pilietinės visuomenės pagrindų pamokas, ekonomiką dėsto fizikos mokytojos, kurios turi pažymėjimus. Karjeros ugdymas priskirtas direktoriaus pavaduotojai ugdymui, istorijos mokytojams, psichologams. Karjeros valdymo mokoma per neformalųjį švietimą. Politologijos ir pilietiškumo pagrindų moko istorijos mokytojas, karjeros konsultacijas vykdo psichologas, socialinis pedagogas ir klasių vadovai, psichologas dėsto pasirenkamąjį dalyką- psichologiją, rusų kalbą. Specialusis pedagogas. Tikybos mokytojas. Ugdymą karjerai atlieka dalykų mokytojai, klasių vadovai bei karjeros ugdymo specialistas. Ugdymo karjerai mokytojo nėra. Šią veiklą atlieka direktoriaus pavaduotojai, klasių vadovai ir dalykų mokytojai.</p>
<p>4. <i>Gamtamokslinio ugdymo mokytojas</i></p>	<p>Chemijos kurso programą dėsto biologijos mokytojas. Dėsto chemijos mokytojos, pasirenkamasis dalykas. Pradinio ugdymo dalis. Specialusis pedagogas. Technologijų mokytojas.</p>
<p>5. <i>Kalbų mokytojas</i></p>	<p>Antrą vokiečių kalbą dėsto anglų kalbos mokytoja, kuri turėjo universitete vokiečių kalbos kursą. Specialusis pedagogas. Užsienio kalbų mokytojai yra dalyko specialistai, kurie turi pedagogo išsilavinimą.</p>
<p>6. <i>Meninio ugdymo mokytojas</i></p>	<p>2 klasės mokinius šokio moko pradinių klasių mokytojas. Choreografijos moko pradinių klasių mokytojos. Etikos mokytojas. Medijų meno moko IT mokytojas, teatras- tik neformaliojo vaikų švietimo būreliai, kuriems vadovauja lietuvių kalbos ir pradinio ugdymo mokytojai bei specialusis pedagogas, fotografijos moko dailės ir technologijų mokytoja bei informacinių technologijų mokytojas. Pradinio ugdymo mokytojai savo klasėse dėsto šokio dalyką. Pradinių klasių mokytojai, lietuvių kalbos mokytojai, klasių auklėtojai. Teatro meną dėsto rusų kalbos ir literatūros mokytoja, choreografijos pamokas dėsto socialinė pedagogė, kuri turi šokių mokytojos pažymėjimą.</p>
<p>7. <i>Dorinio ugdymo mokytojas</i></p>	<p>Ekonomikos mokytojas, technologijų mokytojas. Etikos-ekonomikos mokytojas. Specialusis pedagogas.</p>
<p>8. <i>Kūno kultūros mokytojas</i></p>	

<p>9. <i>Technologinio mokytojas</i> <i>ugdymo</i></p>	<p>Specialusis pedagogas. Atlieka biologijos mokytojas. Braižybos ir darbų moko technologijų mokytojas. CS ir SE moko technologijų mokytojas, pradinėse klasėse dalykas integruotas ir moko pradinių klasių mokytojai. Pradinio ugdymo dalis. Technologijų mokytojas. Žmogaus saugos kurso programą dėsto technologijų mokytoja, išklausiusi civilinės kurso dėstymo metodiką. Žmogaus saugos mokytojo nėra. Pamokas veda kito dalyko mokytojas, kuris baigė civilinės saugos mokymus ir turi kvalifikacijos pažymėjimą.</p>
<p>10. <i>Pradinio ugdymo mokytojas</i></p>	<p>Logopedo ir specialiųjų poreikių mokytojų neturime, o labai reikėtų; dabar pagalbą teikia PPT. Profesijos mokytojas. Specialiojo pedagogo pareigas atlieka logopedas. Specialusis pedagogas.</p>
<p>11. <i>Pagalbos specialistas</i> <i>mokiniui</i></p>	<p>Istorijos mokytojas. Neformaliojo švietimo mokytojo nėra. Neformaliojo ugdymo programas rengia dalykų mokytojai. Neformaliojo švietimo užsiėmimus veda atitinkamus mokomuosius dalykus dėstantys mokytojai. Specialusis pedagogas.</p>
<p>12. <i>Neformaliojo mokytojas</i> <i>švietimo</i></p>	<p>Mokytojo padėjėjas. Mokytojo padėjėjas - pagal etatų sąrašą ir darbo užmokestį yra ne mokytojas ir net nebūtinai pedagogas, teikiantis specialiąją pagalbą mokiniui. Realiai mokytojo padėjėjais dirba įvairių dalykų mokytojai, turintys mažesnę pedagoginio darbo krūvį. Profesijos mokytojas -padėjėjas neturime. Veiklas vykdo atestuotas mokytojas.</p>
<p>13. <i>Pagalbos specialistas</i> <i>mokytojui</i></p>	<p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas. Instrumentų (muzikos) mokytojas, klasės kuratorius/auklėtojas pailgintos darbo dienos -visos dienos mokyklos modelio mokytojas. Profesijos mokytojai. Specialusis pedagogas, socialinis pedagogas , informacinių technologijų mokytojas. Sveikatos ugdymo mokytojas.</p>

Profesinio mokymo posektoriui yra būdingos šios veiklų sritys bei profesijos (38 lentelė):

38 lentelė. Profesinio mokymo veiklos sritys ir profesijos

Veiklų sritys	Profesijos
Profesinis (teorinis ir praktinis) mokymas.	Profesijos mokytojas
Pagalba profesijos mokytojui organizuojant profesinio mokymo procesą mokymosi sunkumų ar specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	Profesijos mokytojo padėjėjas
Praktinis mokymas darbo vietoje.	Profesijos meistras
<i>Profesionalių vairuotojų mokymas</i>	<i>Vairavimo instruktorius</i>

Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektoriams yra būdingos šios veiklų sritys bei profesijos (39 lentelė):

39 lentelė. Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų veiklų sritys ir profesijos

Veiklų sritys	Profesijos
Seminarų planavimas ir vedimas (6 lygmuo), taikomųjų tyrimų vykdymas, projektų rengimas ir koordinavimas, administracinė veikla.	Asistuojantis dėstytojas
Studijų planavimas ir vykdymas (7 ir 8 lygmenys), fundamentaliųjų tyrimų rengimas ir koordinavimas nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu, administracinė veikla.	Dėstytojas
Fundamentaliųjų ir taikomųjų tyrimų planavimas ir vykdymas (7 ir 8 lygmuo) nacionaliniu bei tarptautiniu mastu, administracinė veikla.	Tyrėjas

Suaugusiųjų švietimo mokymuisi visa gyvenimą posektoriui yra būdingos šios veiklų sritys ir profesijos (40 lentelė):

40 lentelė. MVG suaugusiųjų švietimo posektoriui būdingos veiklų sritys ir galimos profesijos pagal LPK

Veiklų sritys	Profesijos
Suaugusiųjų švietimas ir mokymas, EVRK 2- 85.5 Paskirtis - suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą skatinančių neformalaus švietimo ir formalaus mokymosi sąlygų kūrimas ir realizavimas.	Profesinio orientavimo konsultantas, 242510 Neformaliojo švietimo mokytojas, 235501, 265601, 265 906 Personalo mokymo specialistas, 242401 Personalo rengimo specialistas, 242402 Profesijos dalykų mokytojų rengimo dėstytojas, 231043
Suaugusiųjų tęstinis profesinis ir kvalifikacijos tobulinimasis. EVRK 2- 85.5	Suaugusiųjų švietimo konsultantas, 235101 Komunikacijos ir informacijos dalykų dėstytojas, 231045

Mokymosi visą gyvenimą kultūros plėtotė sudarant sąlygas sektoriuje dirbantiems asmenims įgyti ir tobulinti andragogines kompetencijas	Karjeros konsultantas, 242301 Įdarbinimo konsultantas 2425306
Suaugusiųjų švietimo specialistų/ rengimas EVRK 2- 85.42 Andragogikos profesionalų rengimas.	Edukologijos dėstytojas, 231040 Profesijos konsultantas, 242516 Švietimo metodų konsultantas, 235102 Švietimo statistikas, 212020
Mokymosi visą gyvenimą sistemos kūrimas ir vadyba Žmogiškųjų išteklių plėtra, tyrimai, sprendimų priėmimas veiklų koordinavimas ir organizavimas.	Švietimo paslaugų vadybininkas, 235111 Personalo specialistas [vadybininkas], 242605 Profesijos pasirinkimo specialistas, 242308 Užimtumo specialistas, 242303. Informacijos rinkimo specialistas, 242214.

Analizuojant Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių ir Lietuvos profesijų klasifikatorių, galima išskirti šias bibliotekų veiklos posektoriui būdingas šios veiklų sritis bei profesijas (41 lentelė):

41 lentelė. Bibliotekų posektoriaus veiklos sritys ir profesijos

Posektorius	Veiklų sritys	Profesijos
Bibliotekos	Specializuotų ar nespecializuotų fondų komplektavimo organizavimas	441101 Bibliotekos tarnautojas 441102 Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas 262205 Bibliografas 134903 Bibliotekos direktorius [vedėjas] 134907 Mažosios kultūros įstaigos (muziejaus, meno galerijos, bibliotekos) vadovas
	Katalogų sudarymas	262205 Bibliografas 262206 Mokslo darbuotojas (bibliotekininkystė ir panašios sritys)
	Knygų, žemėlapių, periodinių leidinių, filmų, įrašų, meno kūrinių ir kt. skolinimas ir saugojimas	441101 Bibliotekos tarnautojas 441102 Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas
	Paieškos paslaugų veikla, siekiant patenkinti informacijos paklausą ir kt.	344304 Bibliotekos technikas 262204 Bibliotekininkas 262205 Bibliografas
	Foto- ir kino fondų bibliotekos ir jų veikla	441103 Videotekininkas 441104 Fonotekininkas 441105 Fototekininkas 344304 Bibliotekos technikas

Šio sąrašo pagrindu buvo atlikta bibliotekų apklausa dėl pristatomų profesijų aktualumo. Bibliotekų apklausos dėl profesijų sąrašo rezultatai yra pateikiami 42 lentelėje.

42 lentelė. Bibliotekų apklausos dėl profesijų sąrašo rezultatai

Profesinės veiklos	Ši profesinė veikla yra būdinga mūsų bibliotekai	Ši profesinė veikla bibliotekoje yra kitos – stambesnės profesinės veiklos dalis – įvardinti veiklą	Šią profesinę veiklą bibliotekoje atlieka kelių skirtingų profesinių veiklų atstovai – įvardinti šias veiklas	Ši profesinė veikla buvo būdinga bibliotekai anksčiau, bet šiuo metu jos neliko	Ši profesinė veikla nebūdinga bibliotekai
Bibliotekos tarnautojas	18	Bibliotekininkas (10) Administracijos darbuotojas aptarnavimo struktūrinių padalinių vedėjai, vyresn. bibliotekininkai. IT specialistai	Buhalteris, administratorius, elektrikas Direktorė; direktorės pavaduotoja; personalo specialistė; Inovacijų ir metodikos skyriaus vedėja; metodininkė rinkodarai ir viešiesiems ryšiams; kultūros ir vadybos projektų koordinatorius.		7
Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas	15	Bibliotekininkas (14) Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėja, vyresn. bibliotekininkai. Informacinių išteklių (fondų) valdymo skyriaus vyresn. bibliotekininkai: katalogavimui, komplektavimui (2). Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėjo, vyresn.	2 Ši veikla yra <u>bibliotekininko</u> , veiklos dalis. Pedagogas. Bibliotekininkė; vyriausioji bibliotekininkė; Informacijos išteklių formavimo skyriaus vedėja.		1

		<p>bibliotekininko, bibliotekininko funkcijos. Komplektavimo specialistai, katalogavimo specialistai (metaduomenų kūrėjai). Specialistai, kurie atsakingi už fondo tvarkymą, vadinami fondininkais.</p>			
Bibliotekininkas	42	Vyresnysis bibliotekininkas, vyriausias bibliotekininkas			
Bibliografas	34	<p>Bibliotekininkas(6) Bibliotekininkas- bibliografas Vyresnysis bibliografas Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyriausiasis bibliotekininkas</p>			Dėl pasikeitusio darbo pobūdžio ir darbo funkcijų praplatėjimo, bibliografo pareigybė prieš 2 m. pakeista į bibliotekininko
Bibliotekos technikas	9	<p>Bibliotekininkas, Kompiuterių technikas, ūkio reikalų tvarkytojas (2) IT specialistas (4) Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius (2). IT technikas, elektrikas Kompiuterinių sistemų inžinierius, inžinierius programuotojas</p>	<p>2 Ši veikla yra <u>bibliotekininko, elektriko-inžinieriaus, pastatų priežiūros darbininko</u> veiklos dalis. Bibliotekininkas (2), IT specialistas (2) Kompiuterių sistemos administratorius; Kompiuterinės technikos inžinierius;</p>	1	3

		<p>Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas. Dailininkas- apipavidalintojas, parodų kuratorius.</p>	<p>Kompiuterinės grafikos technikas; Dizaineris maketuotojas; Fotografas; Inžinierius; Elektrikas. Informacijos ir bibliotekininkystės skyriaus BPA inžinieriai (3). Kompiuterinės įrangos operatorius; specialistas ūkio reikalams; specialistas raštvedybai ir personalui; specialistas apskaitai; dailininkas- bibliotekininkas; techninių priemonių specialistas, kompiuterinio tinklo inžinierius.</p>		
Videotekininkas		<p>Bibliotekininkas (20) Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vyresn. bibliotekininkai. Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėjas (bibliotekos tarnautojas) Informacinių technologijų specialistas.</p>	<p>1 Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius (2) techninės informacijos ir paslaugų specialistas, Bibliotekininkas, IT specialistas, viešųjų ryšių specialistas, vyriausiasis metodininkas. Edukatorius, informacinių technologijų sistemos administratorius .</p>	2	11

		Kultūrinių renginių ir leidybos skyriaus kultūrinių renginių vadybininkas. Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas.			
Fonotekininkas		1 Ši veikla yra <u>bibliotekininko</u> veiklos dalis 19 Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vyresn. bibliotekininkas. Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėjas (bibliotekos tarnautojas) Informacinių technologijų specialistas Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyr. metodininkas (audio vizualinių išteklių formavimui ir sklaidai) Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas.	Bibliotekininkas (2), IT specialistas bibliografas, skaitytojų ir vaikų literatūros skyriaus darbuotojai, bibliotekos filialų darbuotojai IVIBR darbuotojai, informacinių technologijų sistemos administratorius.	4	9
Fototekininkas		1 Ši veikla yra <u>bibliotekininko</u> veiklos dalis 20 Vykdo iš dalies struktūriniai padaliniai ir Informacijos ir	Bibliotekininkas, IT specialistas bibliotekos procesų automatizavimo inžinierius, viešųjų ryšių specialistas, bibliografas, skaitytojų ir vaikų		16

		<p>bibliotekininkystės skyrius. Inovacijų ir ūkio skyriaus vyriausiasis bibliotekininkas.</p>	<p>literatūros skyrius, bibliotekos filialų darbuotojai Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojai. Kultūrinės veiklos vadybininkas, redaktorius. Specialistas ryšiams su visuomene, IT administratorius (2) Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja, bibliografas.</p>		
Mediatekininkas		<p>Bibliotekininkas 17 Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėjas (bibliotekos tarnautojas) Informacinių technologijų specialistas Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas</p>	<p>1 Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius (3)/ techninės informacijos ir paslaugų specialistas, IT specialistas (2), viešųjų ryšių specialistas, bibliografas, skaitytojų ir vaikų literatūros skyriaus, bibliotekos filialų darbuotojai Edukatorius, Kompiuterinės technikos inžinierius, Kultūrinės veiklos vadybininkas, redaktorius, informacinių technologijų sistemos administratorius.</p>		15

Išvados:

Bibliotekos tarnautojas. Įvairios pareigybės, tačiau dominuoja bibliotekininkas. Tikslinga keisti bibliotekininku.

Tuo pat metu išryškėja svarbi pareigybė, susijusi su įvairių kultūrinių renginių ir procesų vykdymu ir administravimu bibliotekose - bibliotekos kultūrinės veiklos administratorius arba vadybininkas.

Bibliotekos gaunamų leidinių tvarkytojas. Įvairios pareigybės, tačiau dominuoja bibliotekininkas. Tikslinga keisti bibliotekininku.

Bibliotekininkas. Dominuojanti profesija, palikti.

Bibliografas. Įsitvirtinusi profesija, palikti.

Bibliotekos technikas. Dominuoja su IT įrangos instaliavimu, priežiūra ir valdymu susijusios pareigybės. Tikslinga įvesti bibliotekinių procesų automatizavimo inžinieriaus profesiją.

Videotekininkas, fonotekininkas, fototekininkas. Kaip atskiros veiklos nėra išskiriamos, daugeliu atvejų nurodoma, kad yra bibliotekininko veiklos dalys.

Mediatekininkas. Kaip atskira veikla neišskiriama, daugeliu atvejų nurodoma, kad yra bibliotekininko veiklos dalis. Tačiau įvertinus tai, kad šią funkciją, greta fonotekininko, fototekininko ir videotekininko funkcijų nurodė nemaža dalis respondentų, tikslinga pasiūlyti mediatekininko kvalifikaciją, apimančią videotekininko, fonotekininko ir fototekininko veiklas.

6. PRELIMINARUS KVALIFIKACIJŲ SĄRAŠAS

7-oje ataskaitos dalyje pateiktos užpildytos kvalifikacijų tyrimo lentelės šioms pareigybėms (profesinėms veikloms).

43 lentelė. Kvalifikacijų tyrimo lentelių sąrašas

Lentelės numeris	Profesinė veikla ir jai priskirtas Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygis
1	Auklėtojo padėjėjas, V
2	Auklėtojas (priešmokyklinio ugdymo pedagogas) / Ikmokyklinio ugdymo pedagogas, VI
3	Pradinio ugdymo mokytojas, VI-VIII
4	Pradinio ugdymo mokytojas/ Pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalyko mokytojas, VI
5	Pagalbos (paramos) mokiniui specialistas (išskyrus psichologus) su specializacijomis socialinis pedagogas ir specialusis pedagogas, VI
6	Neformaliojo švietimo mokytojas, IV
7	Profesijos mokytojas, IV-VI
8	Profesijos mokytojo padėjėjas, IV-V
9	Profesijos meistras, IV-V
10	Vairavimo instruktorius, VI
11	Asistuojantis dėstytojas, VI-VII
12	Dėstytojas (asistentas, lektorius, docentas, profesorius), VII-VIII
13	Tyrėjas (vyriausias mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas, mokslininkas stažuotojas), VII-VIII
14	Andragogas-praktikas, V-VI
15	Metodininkas, VI-VII
16	Dėstytojas, VII-VIII
17	Neformalaus suaugusiųjų švietimo koordinatorius, VII-VIII
18	Bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkas, VI-VII
19	Bibliotekininkas, VI
20	Bibliografas, VI-VII
21	Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius, VI-VII
22	Mediatekininkas, VI-VII

Remiantis atlikto kvalifikacijų tyrimo duomenimis, siūlomas šis preliminarus švietimo sektoriaus kvalifikacijų sąrašas:

44 lentelė. Preliminarus švietimo sektoriaus kvalifikacijų sąrašas.

Kvalifikacijos pavadinimas	Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygis
Posektoriaus pavadinimas: Ikmokyklinio ir bendrojo ugdymo posektorius	
Mokytojo padėjėjas	IV (su ped. psichologinių žinių minimumu) arba V

Ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo pedagogas	VI
Posektoriaus pavadinimas: Profesinio mokymo posektorius	
Prof. mokytojo padėjėjas (baigęs prof. mokymo programą pagal dėstomą dalyką)	IV
Profesijos meistras	IV
Profesijos mokytojas	VI
Kvalifikacijos, būdingos ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo posektoriui, profesinio mokymo posektoriui	
Neformaliojo švietimo mokytojas	VI
Pagalbos (paramos) mokiniui specialistas (išskyrus psichologus) su specializacijomis socialinis pedagogas ir specialusis pedagogas	VI
Posektoriaus pavadinimas: Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektorius	
NETEIKIAMA	
Posektoriaus pavadinimas: Suaugusiųjų švietimo posektorius	
Neformalaus suaugusiųjų švietimo mokytojas	V
Andragogas	VI
Švietimo konsultantas	VII
Švietimo paslaugų vadybininkas	VII
Švietimo konsultantas	VIII
Švietimo paslaugų vadybininkas	VIII
Posektoriaus pavadinimas: Bibliotekų veiklos posektorius	
Mediatekininkas	V
Bibliografas	VI
Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius	VI
Bibliotekininkas	VI
Bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkas	VI
Mediatekininkas	VI
Bibliografas	VII
Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius	VII
Bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkas	VII

Remiantis esamų kvalifikacijų ir profesinių veiklų analizės (7 dalis) rezultatais ir vadovaujantis 2018 m. gegužės 29 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-501 patvirtinto Pedagogų rengimo reglamento 6-uju punktu siūlome, kad ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo pedagogo ir pagalbos mokiniui specialisto (išskyrus psichologus) su specializacijomis socialinis pedagogas ir specialusis pedagogas kvalifikacijas sudarytų bendri kvalifikacijų vienetai, o taip pat atskiri papildomi kvalifikacijų vienetai, kurie yra būdingi tik šios srities specialistams. Mokytojo padėjėjo (ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo posektoriuose) kvalifikaciją taip pat sudarytų bendri kvalifikacijų vienetai bei atitinkami specializaciją atspindintys kvalifikacijų vienetai.

Kvalifikacijų tyrimas taip pat atskleidė kvalifikacijas, kurios yra būdingos ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo bei profesinio mokymo posektoriams. Tai yra kvalifikacijos, susijusios su

neformaliojo ugdymo ir pagalba mokiniui: neformaliojo švietimo mokytojas ir pagalbos mokiniui specialistas.

Aukštojo mokslo (studijų) ir mokslinių tyrimų posektoriuje kvalifikacijų aprašai nebus rengiami, kadangi šiame posektoriuje kvalifikacijų turinį apibrėžia išskirtinai aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų įstaigos, vadovaujantis šių įstaigų autonomijos ir išskirtinės ekspertizės principais. Be to, vykstant aukštųjų mokyklų tinklo optimizacijai, dinamiškai kinta ir dėstytojų bei mokslininkų veiklos turinys bei kvalifikaciniai reikalavimai, kas taip pat neleidžia nacionalinio šių kvalifikacijų reglamentavimo bei standartizavimo.

Suaugusiųjų švietimo posektoriuje tyrimas išryškino neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokytojo, andragogo, švietimo konsultanto ir švietimo paslaugų vadybininko kvalifikacijas. Šios kvalifikacijos pasižymi savo išskirtiniu turiniu – kvalifikacijų vienetais ir kompetencijomis. Rengiant kvalifikacijų aprašus bus galima diskutuoti dėl neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokytojo ir andragogo kvalifikacijų integravimo.

Bibliotekų veiklos posektoriuje buvo identifikuota gana aiški kvalifikacijų struktūra, susidedanti iš bibliotekininko, bibliotekų kultūrinės veiklos vadybininko, bibliografo, bibliotekinių procesų automatizavimo inžinieriaus ir mediatekininko kvalifikacijų.

TARPSEKTORINIŲ KVALIFIKACIJŲ PRISKYRIMAS KVALIFIKACIJŲ LYGIAMS

Kvalifikacijų tyrimas taip pat atskleidė švietimo sektoriui būdingas tarpsektorines kvalifikacijas:

45 lentelė. Švietimo sektoriui būdingos tarpsektorinės kvalifikacijos

Kvalifikacijos pavadinimas	Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygis
Tinklų administratorius	V
Tinklų administratorius	VI
Vairavimo instruktorius	VI
IT sistemų inžinierius	VII

7. ŠVIETIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ TYRIMŲ DUOMENYS

1. Auklėtojo padėjėjas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Švietimas		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Auklėtojo padėjėjas Ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Profesinė kvalifikacija
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	(kodas 85.10)	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	4
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	4
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Vaikų priežiūra		1.1. Pagalba vaikams rūpinantis asmens higiena. 1.2. Vaikų maitinimo organizavimas. 1.3. Pagalba tvarkantis drabužius ir avalynę 1.4. Vaikų saugumo užtikrinimas.	
2. Pagalbos auklėtojui, vykdamam ugdomąją veiklą, teikimas		2.1. Pagalba organizuojant ugdomuosius užsiėmimus ir žaidimus. 2.2. Vaikų bazinių įgūdžių ugdymas.	
3. Darželio ir jo aplinkos priežiūra.		3.1. Darželio patalpų tvarkos ir švaros priežiūra. 3.2. Buitinių priemonių ir buitinės technikos apsauga. 3.3. Lauko aikštelių ir priemonių priežiūra.	

1. Vaikų priežiūra.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Padėti vaikams pasirūpinanti asmens higiena.	Pagalba prausiantis, plaunantis rankas prieš valgį ir po naudojimosi tualetu, tvarkantis plaukus ir atliekant kitus su asmens higiena susijusius veiksmus.
	1.2. Organizuoti vaikų maitinimą.	Vaikų maitinimo normos, grupės maitinimo grafikai, stalo serviravimas, maisto atnešimas ir dalinimas. Maitinimui naudojamų indų priežiūra.
	1.3. Padėti vaikams tvarkytis drabužius ir avalynę.	Pagalba vaikams tvarkantis drabužius ir avalynę. Spintelių tvarkymas.
	1.4. Užtikrinti vaikų saugumą jų buvimo darželyje metu.	Vaikų lydėjimas ir saugumo užtikrinimas einant į tualetą, lauką, sporto salę ir kitus užsiėmimus, lipant laiptais. Vaikų priežiūra nesant auklėtojai grupėje. Lauko aikštelių ir grupės teritorijos priežiūra, įsitikinant ar nėra vaikui pavojingų daiktų. Reagavimas į smurtą ir patyčias.
2. Pagalbos auklėtojui teikimas, vykdant ugdomąją veiklą.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Teikti pagalbą auklėtojams, organizuojant ugdomuosius užsiėmimus ir žaidimus.	Vaikų pasivaikščiojimai, žaidimai, kiti užsiėmimai lauke, išvykos, ekskursijos, pamokėlės ir kt.
	2.2. Padėti vaikams ugdytis bazinius įgūdžius.	Baziniai asmens higienos ir saugumo įgūdžiai.
3. Darželio ir jo aplinkos priežiūra.	3.1. Prižiūrėti darželio patalpų tvarką ir švarą.	Patalpų vėdinimas, nuolatinis grupės temperatūros ir apšvietimo stebėjimas, laikantis patvirtintų higienos normų. Patalpų valymas (grindų plovimas ir šluostymas, baldų ir kitų paviršių valymas), švaros palaikymas, šiukšlių rūšiavimas, valymo inventoriaus ženklavimas, plovimo ir dezinfekavimo priemonių laikymas markiruotoje taroje, vaikams neprieinamoje vietoje. Indų plovimas, žaislų ir ugdymo priemonių valymas ir plovimas, patalpose esančių augalų priežiūra. Langų valymas.
	3.2. Prižiūrėti buitines priemones ir techniką.	Patalynės keitimas, žaislų ir ugdymo priemonių priežiūra, naudojamos darbo priemonių ir buitinės technikos priežiūra.

	3.3. Prižiūrėti lauko aikštes ir jose naudojamas priemonės.	Smėlio dėžės priežiūra, jos sukasimas, palaistymas ir uždengimas. Lauko aikštelių šlavimas, informavimas apie pastebėtus lauko aikštelių priemonių gedimus ir neatitiktis saugumo reikalavimams.
--	---	--

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja ir užsienio kalbomis
2.	Mokymasis mokytis
3.	Matematiniai ir pagrindiniai gebėjimai technologijų srityje
4.	Skaitmeninis raštingumas
5.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška
6.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai. Būtina praeiti medicininę apžiūrą, nesirgti psichinėmis ligomis.

Specialieji reikalavimai: Turi būti išklauses pirmosios pagalbos teikimo ir privalomos higienos įgūdžių mokymus. Neturintis teistumo.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): Individualus ir grupinis.

Darbo aplinka: Darbas vyksta patalpose ir lauke.

Darbu saugos reikalavimai: Maisto patiekalų saugus laikymas ir vartojimas. Plovimo ir dezinfekavimo priemonių saugus naudojimas. Įstaigos darbuotojų saugos, sveikatos ir priešgaisrinės saugos reikalavimai.

Pagrindinės darbo priemonės: plovimo ir dezinfekavimo priemonės, indai, asmens higienos reikmenys, patalpų priežiūros darbo priemonės ir buitinė technika. Lauko priežiūros priemonės (kastuvai, grėbliai ir kt.).

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Nėra aktualu.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Būtina nuolat tobulinti savo kvalifikaciją.

Metodai

- Praktinių užduočių atlikimas darbo vietoje.
- Teorinių žinių vertinimas egzaminas raštu arba žodžiu.

Kriterijai

- Vaikų priežiūros reikalavimų tenkinimas.
- Pagalbos auklėtojams, vykdant ugdomąją veiklą atitikimas darželio keliamiems reikalavimams.
- Darželio ir aplinkos priežiūros kokybė.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas
(rengėjai): Genutė Gedvilienė

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Švietimas		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Auklėtojas (priėsmokyklinio ugdymo pedagogas) Ikimokyklinio ugdymo pedagogas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Profesinio bakalauro laipsnis. Bakalauro laipsnis.
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	(kodas 85.10.10)	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	6
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	6
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Ikimokyklinio (ankstyvojo, ikimokyklinio, priešmokyklinio) amžiaus vaikų ugdymas		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Vaiko pažinimas ir individualumo pripažinimas.		1.1. Bendrųjų ir individualiųjų vaiko raidos ypatumų identifikavimas. 1.2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko poreikių nustatymas ir jų tenkinimo būdų individualizavimas. 1.3. Sergančio vaiko atpažinimas ir pirmosios pagalbos suteikimas.	
2. Ugdymo turinio modeliavimas.		2.1. Ugdymo turinio individualizavimas ir integravimas. 2.2. Vaikų veiklos planavimas, organizavimas, vertinimas, analizavimas ir dokumentavimas interaktyvios pedagoginės sąveikos procese. 2.3. Vaiko fizinių ir psichinių galių stimuliuojančios aplinkos kūrimas.	

		2.4. Šeimos įtraukimas į aktyvią pedagoginę sąveiką.
3. Savo profesinės kompetencijos tobulinimas.		3.1. Nuolatinis mokymasis darbo vietose ir jo reflektavimas. 3.2. Mokymasis, naudojant informacines komunikacijos priemones.
1. Vaiko pažinimas ir individualumo pripažinimas	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Atpažinti bendruosius ir individualiuosius vaiko raidos ypatumus.	Anatominių, fiziologinių ir psichologinių vaiko raidos ypatumų atpažinimas. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko fizinių, kognityvinių ir socialinių raidos savybių identifikavimas. Vaiko raidos sutrikimų atpažinimas ir pagalbos vaikui būdų taikymas.
	1.2. Nustatyti esminius ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko poreikius ir individualizuoti jų tenkinimo būdus.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko poreikių (emocinių, socialinių, pažintinių ir fizinių) išsiaiškinimas. Vaikų su ypatingais poreikiais (patyrusių skurdą, smurtą ar socialinę atskirtį; gabių, elgesio ar emocinių sutrikimų turinčių vaikų) identifikavimas. Žaidimo kaip veikos išryškėjimas ir taikymas vaiko raidai.
	1.3. Atpažinti sergantį vaiką ir suteikti pirmąją pagalbą.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko sveikatos pažinimas. Vaiko psichinės ir fizinės sveikatos saugojimo ir stiprinimo priemonių naudojimas bei jų taikymas. Vaiko ligos požymių atpažinimas ir pirmosios pagalbos suteikimas.
2. Ikimokyklinio ugdymo turinio modeliavimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Individualizuoti ir integruoti ugdymo turinį.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinio pažinimas. Teorinių žinių praktinis pritaikymas. Pedagoginių inovacijų diegimas. Ugdymo metodų ir priemonių pažinimas ir tikslingas taikymas.
	2.2. Interaktyvios pedagoginės sąveikos procese planuoti, organizuoti, vertinti, analizuoti, dokumentuoti vaikų veiklą.	Interaktyvios ugdymo proceso specifikos suvokimas. Ugdymo principų ir metodų tinkamas pritaikymas. Ugdymo programos, atitinkančios vaiko ugdymo/si poreikius ir interesus, kūrimas. Kūrybinės veiklos, kiekvieno vaiko raiškai (pažintinei, socialinei, meninei, komunikacinei ir kt.) vystymas. Vaiko pasiekimų vertinimas ir daromos pažangos fiksavimas. Ugdytojų ir ugdytinių teisės, pareigos ir vaidmenys. Švietimo organizavimą ir ikimokyklinį bei priešmokyklinį ugdymą reglamentuojantys teisės aktai.
	2.3. Kurti vaiko fizinės ir psichinės galias stimuliuojančią aplinką.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų sociokultūrinės integracijos vystymas, diegiant bendrųjų žmonijos vertybių ir tautos dvasinės kultūros pagrindus. Ugdymo/si aplinkos, priemonių atitikimo vaiko amžiui, poreikiams, interesams kūrimas.

	2.4. Įtraukti šeimą į aktyvią pedagoginę sąveiką.	Institucijos ir šeimos ugdymo sąveikos vystymas. Interaktyvaus, kryptingo bendradarbiavimo su šeima būdų taikymas. Šeimos, kaip lygiavertio ugdymo proceso partnerio, išryškinimas. Tėvų (globėjų) sistemingas informavimas apie vaiko daromą pažangą. Socialinių ir edukacinių paslaugų vaikui ir šeimai dermės paieška. Įvairios socialinės partnerystės galimybių paieška ir jų panaudojimas ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme.
3. Profesinės kompetencijos tobulinimas	3.1. Mokyti darbo vietose, reflektuojant darbą ir mokymąsi.	Mokymosi visą gyvenimą strategijos pažinimas. Švietimo sistemos principų ir nuolatinio profesinio tobulėjimo bei mokymosi visą gyvenimą suvokimas.
	3.2. Mokantis naudoti informacines komunikacijos priemones.	Naujausių informacijos ir komunikacijos technologijų išmanymas ir naudojimas. Kalbos komunikacijos tobulinimas ir kompiuterinis raštingumo taikymas.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja ir užsienio kalbomis
2.	Mokymasis mokytis
3.	Matematiniai ir pagrindiniai gebėjimai technologijų srityje
4.	Skaitmeninis raštingumas
5.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška
6.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra – reikalavimai (apribojimai) sveikatai. Būtina praeiti medicininę apžiūrą, nesirgti psichinėmis ligomis.

Specialieji reikalavimai: Neturintis teistumo.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): Individualus ir grupinis. Turėti komunikacinių ir organizacinių gebėjimų.

Darbo aplinka: Darbas vyksta patalpose ir lauke.

Darbu saugos reikalavimai: Žinoti įstaigos darbo ir civilinės saugos reikalavimus.

Pagrindinės darbo priemonės : Dirbti kompiuteriu vartotojo lygiu ir naudotis informacinėmis technologijomis.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Stiprinti bendradarbiavimą su kitų krypties specialistais (kitos auklėtojos, logopedas, spec. pedagogas ir kt.).

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Būtina nuolat tobulinti savo kompetencijas.

VERTINIMO METODAI

- Ugdymo situacijų sprendimas (praktinis).
- Egzaminas nuotoliniu būdu, apimantis visas standarte nurodytas kompetencijas, kartą per 5 metus.

VERTINIMO KRITERIJAI

- Pedagoginio santykio su vaiku kokybė.
- Ugdymosi rezultatų įgijimas.
- Ugdymo proceso organizavimo kokybė.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas
(rengėjai): *Genutė Gedvilienė*

3. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalyko mokytojas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS 85.2 Pradinis ugdymas 85.3 Vidurinis ugdymas <i>85.31 Bendrasis vidurinis ugdymas</i> <i>85.31.10 Pagrindinis ugdymas</i> <i>85.31.20 Vidurinis ugdymas</i>		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Pradinio ugdymo mokytojas Pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalyko mokytojas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Ugdymo mokslų bakalauras (pradinis ugdymas)
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	234 Pradinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	6
	2330 Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	6
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Pradinio ugdymo mokytojai moko įvairių pradinio ugdymo lygmens mokomųjų dalykų. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalyko(ų) mokytojai moko įvairių pagrindinio ir vidurinio ugdymo lygmens mokomųjų dalykų.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas 2. Ugdymo(-si) turinio kūrimas. 3. Ugdymo(-si) procesų vykdymas ir valdymas.		1.1 Ugdytinio raidos ir jo aplinkos pažinimas. 1.2 Pagalbos teikimas mokantis ir mokinių motyvavimas. 2.1 Ugdymo turinio kūrimas. 2.2. Ugdymo turinio atnaujinimas ir palaikymas. 3.1 Mokinių mąstymo ir mokėjimo mokytis gebėjimų lavinimas. 3.2. Ugdymo organizavimas, derinant visuminį ugdymą, integruotus sprendimus ir diferencijavimą, individualizavimą, personalizavimą.	

<p>4. Ugdymo(-si) aplinkų kūrimas.</p> <p>5. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas grįžtamojo ryšio užtikrinimas</p> <p>6. Profesinės veiklos tyrimas</p> <p>7. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas</p>		<p>4.1. Ugdymosi aplinkų kūrimas.</p> <p>4.2. Įtraukių ugdymosi aplinkų kūrimas ir pritaikymas.</p> <p>5.1 Vertinimo kriterijų ir vertinimo strategijų taikymas ir kūrimas.</p> <p>5.2. Ugdytinių įtraukimas į pasiekimų ir pažangos (įsi)vertinimą ir grįžtamojo ryšio užtikrinimas.</p> <p>6.1. Sistemingas ugdytinių stebėjimas.</p> <p>6.2. Veiklos tyrimų vykdymas.</p> <p>6.3. Duomenų apdorojimas ir taikymas.</p> <p>7.1 Bendradarbiavimas ir bendravimas, siekiant profesinio tobulėjimo ir dalijimosi kurti naujovėms atviros ir besimokančios organizacijos kultūrą.</p> <p>7.2. Dalyvavimas metodinių grupių veikloje.</p>
<p>1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas</p>	<p style="text-align: center;">Kompetencijos</p> <p>1.1. Atpažinti ugdytinių individualius gebėjimus, polinkius, poreikius, ir lūkesčius, mokymosi stilių ir atsižvelgti į tai ugdymo(si) procese.</p> <p>1.2 Padėti mokiniams susikurti asmeninę motyvaciją, išsikelti mokymosi ir asmeninius tikslus, tobulinti mokėjimo mokyti gebėjimus.</p>	<p style="text-align: center;">Kompetencijos ribos</p> <p>Ugdytinio mokymosi raidos, kiekvieno ugdytinio individualumo pripažinimas, individualūs besimokančiųjų skirtumų, atsirandančių dėl amžiaus, asmenybės ypatumų, lyties, socialinės aplinkos, kalbos, tautybės, kultūros, specialiųjų ugdymosi poreikių ar kt. nustatymas</p> <p>Ugdytinių skatinimas planuoti, valdyti ir apmąstyti savo mokymosi laiką, veiklą ir jos rezultatus, siejant su asmeniniais tikslais ir uždaviniais, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir galimybes, derinant formalųjį ir neformalųjį ugdymą.</p>
<p>2. Ugdymo(si) turinio kūrimas</p>	<p>2.1 Planuoti ir parengti klasės ir kiekvieno mokinio ugdymo turinį.</p> <p>2.2 Koreguoti ir atnaujinti ugdymo turinį, atsižvelgiant į situaciją ir užtikrinti bendrą</p>	<p>Ugdymo turinio kūrimas individualiu, klasės ir organizacijos lygmeniu, remiantis bendraisiais ugdymo planais. Tinkamos ugdymo turinio medžiagos parinkimas, pritaikyti ją formaliam ir neformaliai ugdymui.</p> <p>Ugdymo turinio atnaujinimas individualiu, klasės ir organizacijos lygmeniu, taikant naujausias teorines žinias praktikoje. Pedagoginių inovacijų diegimas. Ugdymo metodų ir priemonių pažinimas ir tikslingas taikymas, remiantis individualia ir grupės pažanga.</p>

	klasės (grupės) ir individualią pažangą.	
3. Ugdymo(-si) procesų vykdymas ir valdymas	3.1. Taikyti pagrindines dalyko žinias (specializuotai ir integruotai), atitinkančias dabartinį mokslo ir technologijų lygį, šiuolaikines mokomojo dalyko ugdymo teorijas.	Informacinių komunikacinių technologijų taikymas (mokomųjų programų, el. vadovėlių ir pratybų, technologinių prietaisų ir kt.), dalyko (specializacijos) žinių integravimas su kitomis disciplinomis (sritimis). Analizuoti naujausius mokslo pasiekimus ir juos integruoti mokymo procese.
	3.2. Taikyti įvairius ir išbandyti naujus ugdytinių mąstymo ir mokėjimo mokytis gebėjimų ugdymo būdus, klasės/grupės įtraukimo į ugdymo (si) procesą, ugdymo integravimo, diferencijavimo, individualizavimo, personalizavimo būdus, naujas mokymo ir mokymosi strategijas, skirtas žinių, įgūdžių, problemų sprendimo ir kritinio bei kūrybinio mąstymo ugdymui.	Taikomi tinkami pagal vaikų amžių ir galimybes ugdymo metodai ir technologijos (aktyvūs, integruojantys, kūrybiškumą skatinantys, projektiniai, problemų sprendimo metodai, informacinių technologijų taikymas ir pan.), ugdančios aukštesnius mąstymo gebėjimus, atitinkančius ugdymo tikslus. Įtraukiojo ugdymo metodų taikymas. Naujų ugdymo metodų (tinkamų moksleiviams ugdyti) išbandymas ir tolesnis taikymas pedagoginėje veikloje. Mokinių ugdymui taikomi aktyvaus ir kompleksinio ugdymo metodai, technologijos, skatinančios kontekstinį, probleminį mokymą, ugdančios problemų sprendimo, kritinio ir kūrybinio mąstymo įgūdžius, diferencijuojant, individualizuojant ar personalizuojant mokymą.
4. Ugdymo(-si) aplinkų kūrimas.	4.1. Kurti saugią mokymosi aplinką, parinkti tinkamas priemones ugdymui, užtikrinti pozityvų klasės (grupės) mikroklimatą, puoselėti mokinių bendražmogiškas vertybes ir bendruomeniškumą.	Mokinių vertybių (mandagumas, rūpinimasis kitais, pagarba, pasitikėjimas, lygiateisiškumas ir kt.) puoselėjimas, individualų mokymąsi palaikančios ugdymosi aplinkos pritaikymas, priemonių ugdymui, tinkamų pagal vaikų amžių, gebėjimus, parinkimas.
	4.2. Kurti ir pritaikyti įtraukias aplinkas klasėje (grupėje)	Įtraukių ugdymo aplinkų kūrimas naudojant skirtingus ugdymo metodus, ugdymo strategijas, skirtingas švietimo įstaigos ir kitas aplinkas (lauko,

	įvairių gebėjimų ir ugdymosi poreikių mokiniams.	muziejų ir kt.) bei taikant informacines komunikacines ir kitas mokymui skirtas technologijas
5. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų (į)vertinimas/įsivertinimas, grįžtamojo ryšio užtikrinimas	5.1 Atsižvelgdamas į ugdymo tikslus, pasirinkti ir tikslingai taikyti įvairias vertinimo strategijas ir metodus.	Vertinimo strategijų ir metodų (ugdomasis, formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kt.) taikymas klasės mokinių pasiekimams ir pažangai įvertinti
5.1 Vertinimo kriterijų ir vertinimo strategijų taikymas ir kūrimas.	5.2 Analizuoti ir įvertinti pritaikytų vertinimo strategijų ir metodų, grįžtamojo ryšio veiksmingumą, esant poreikiui juos koreguoti, keisti.	Pasiekimų ir pažangos metodų ir strategijų poveikio ugdymosi pažangai skatinti įvertinimas taikant reflektavimo strategijas ir technologines priemones bet jų koregavimas pagal poreikius. Nuotolinių mokymo aplinkų taikymas ugdymo procese.
5.2. Ugdytinių įtraukimas į pasiekimų ir pažangos (įsi)vertinimą ir grįžtamojo ryšio užtikrinimas.	5.3 Teikti grįžtamąjį ryšį mokiniams ir tėvams, konsultuojant tėvus mokinių pažangos stebėsenos ir skatinimo klausimais bei skatinant juos dalyvauti vaikų ugdyme.	Sisteminimas ir kryptingas grįžtamojo ryšio teikimas ugdytiniais ir jų tėvams. Tėvų įtraukimas į mokinio ugdymo procesą, konsultuojant mokinių pažangos, elgesio, asmenybės ūgties klausimais
6. Profesinės veiklos tyrimas	6.1 Analizuoti ir vertinti savo profesinės veiklos rezultatus.	Patiriamos profesinės sėkmės veiksnių, nesėkmių priežasčių analizė, giluminė profesinės veiklos analizė, atliekant veiklos tyrimą pagal pasirengtą tyrimo dizainą. Kylančių sunkumų priežasčių numatymas, veiklos tyrimo klausimo(-ų) formulavimas ir tyrimo plano parengimas gilesniam tyrimui.
	6.2 Sistemingai stebėti ugdymo procesą ir vertinti pasiektus ugdymosi tikslus.	Įrodymų ir duomenų rinkimas, analizė ir interpretavimas (mokymosi rezultatai, išorinio vertinimo rezultatai), priimamų profesinių ir mokinių ugdymosi tobulinimo sprendimų grindimas tyrimų rezultatais.
7. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas	7.1 Bendrauti, bendradarbiauti ir motyvuoti besimokančiuosius, tėvus (globėjus), kolegas, socialinių ar švietimo pagalbą teikiančių tarnybų atstovus siekiant bendrų tikslų.	Pagrindinių socialinių dalininkų (mokytojų, tėvų, savivaldybės atstovų ar kitų steigėjų, pagalbos vaikui tarnybų) įtraukimas į ugdymo procesus. Tėvų įtraukimas į bendruomenės veiklas.

	7.2 Dalytis su kitais mokyklos pedagogais įgytomis žiniomis, patirtimi, pagal turimą patirtį dalyvauja mentorystės programose.	Dalyvauti žinių ir patirties perdavimo tinkluose ir platformose, juos kuriant ir veikiat juose. Įsitraukimas į metodinių grupių darbą, projektines veiklas, pagal poreikį ir galimybes – mentorystės veiklose.
	7.3 Veikti ir mokytis bendradarbiaujant, dirbti grupėje ir (ar) komandoje, įvairiose besimokančiųjų amžiaus grupėse ir ugdymosi aplinkose.	Ugdymo veiklos projektuojamos ir vykdomos klasės, mokyklos, šalies ir tarptautiniu lygmeniu (ugdymas klasėje, dalyvavimas savivaldybės organizuojamuose, nacionaliniuose, tarptautiniuose renginiuose ir programose, olimpiadose) . Dalyvavimas kuriant ir įgyvendinant miesto, regiono šalies ir tarptautinius projektus.
	7.4 Dalyvauti nacionaliniuose profesinių bendruomenių tinkluose.	Veikimas regiono, šalies ir tarptautiniu lygmeniu kuriant profesinę tinklaveiką, dalijantis patirtimi

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Lyderystės kompetencija
2.	Socialinio teisingumo, pilietiškumo kompetencija
3.	Refleksijos ir įsivertinimo, nuolatinio tobulėjimo kompetencija
4.	Socialinė - emocinė kompetencija
5.	Organizacijų ir pokyčių valdymo kompetencija
6.	Skaitmeninio raštingumo kompetencija
7.	Medijų raštingumo kompetencija
8.	Kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo kompetencija

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai Reikalinga asmens *medicininė knygelė*

Specialieji reikalavimai: privaloma pedagogo kvalifikacija, kaip numato Pedagogų rengimo reglamentas (2018).

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) Individualus darbas, komandinis darbas, grupės darbas

Darbo aplinka dažniausiai dirbama institucijoje, gali būti organizuojamos veiklos už mokyklos ribų

Darbų saugos reikalavimai Pagal galiojančias tvarkas

Pagrindinės darbo priemonės Vadovėliai, kompiuterinė įranga, multimedia, išmaniosios lentos, specializuota programinė įranga, duomenų bazės

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): skaitmeninių kompetencijų plėtotė, aktyvaus mokymo(si) metodai, įtraukaus ir integruoto ugdymo plėtotė, tarpdiscipliniškumu grįstas mokymas

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: pedagoginė praktika ir jos rezultatų (baigiamojo darbo) pristatymas, baigiamasis bakalauro kvalifikacinis darbas (viešas gynimas).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Aušra Rutkienė

4. Pagalbos (paramos) mokiniui specialistas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ <i>(tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)</i>	ŠVIETIMAS 85.3 Vidurinis ugdymas 85.2 Pradinis ugdymas		
PAREIGYBĖ <i>(nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)</i>	Pagalbos (paramos) mokiniui specialistas (išskyrus psichologus)	Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Ugdymo mokslų bakalauras
Profesijos kodas pagal LPK <i>(nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)</i>	235 Kiti mokymo specialistai 2352 Specialiųjų poreikių mokinių mokytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	6
	2359 Kitur nepriskirti mokymo specialistai 235901 Socialinis pedagogas	Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	6
Veiklos objektas <i>(aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)</i>	Pagalbos mokiniui specialistas teikia specializuotą pagalbą ugdytiniams jų ugdymosi veiksmingumui didinti, motyvacijos stiprinimui ir individualių poreikių užtikrinimui.		
VEIKLOS SRITYS: <i>(nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)</i>		VEIKLOS UŽDAVINIAI: <i>(remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)</i>	
1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas 2. Ugdymo(si) turinio kūrimas.		1.1 Ugdytinio gebėjimų, poreikių ir jo aplinkos pažinimas. 1.2 Sėkmingam ugdymuisi palankios, motyvaciją skatinančios ugdymo aplinkos kūrimas kartu su ikimokyklinio/pradinio ugdymo/dalyko pedagogu, pagalbos teikimas mokiniui mokantis. 1.3 Sutrikusių / neišlavėjusių funkcijų, mokymosi įgūdžių lavinimas. 2.1 Ugdymo turinio kūrimas.	

<p>3. Ugdymo(-si) procesų vykdymas ir valdymas.</p> <p>4. Ugdymo(-si) aplinkų kūrimas ir palaikymas.</p> <p>5. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas grįžtamojo ryšio užtikrinimas</p> <p>6. Profesinės veiklos tyrimas.</p> <p>7. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas</p>		<p>2.2. Ugdymo turinio atnaujinimas ir palaikymas.</p> <p>3.1. Mokinių mąstymo ir mokėjimo mokytis gebėjimų ugdymas.</p> <p>3.2. Ugdymo organizavimas kartu su ikimokyklinio/pradinio ugdymo/dalyko pedagogu, derinant visuminį ugdymą, integruotus sprendimus ir diferencijavimą, individualizavimą, personalizavimą.</p> <p>4.1. Ugdymosi aplinkų kūrimas.</p> <p>4.2. Įtraukčių ugdymosi aplinkų kūrimas ir palaikymas</p> <p>5.1 Asmeninės mokinio pažangos vertinimo kriterijų, įvairių vertinimo strategijų, būdų taikymas ir derinimas.</p> <p>5.2. Mokinio pasiekimų ir pažangos sekimas, fiksavimas ir analizavimas kartu su pedagogais, mokinio tėvais ir mokiniais.</p> <p>5.3. Ugdytinių įtraukimas į pasiekimų ir pažangos (įsi)vertinimą ir grįžtamojo ryšio užtikrinimą.</p> <p>6.1. Profesinės veiklos naujovių sekimas, analizavimas, adaptavimas, taikymas ir kūrimas.</p> <p>6.2. Veiklos tyrimų vykdymas.</p> <p>6.3. Duomenų apdorojimas ir taikymas.</p> <p>7.1 Tarpdisciplininių ugdytojų ir specialistų grupių telkimas palankios ugdymo aplinkos ir pagalbos mokiniui modeliavimui, įgyvendinimui ir vertinimui.</p> <p>7.2. Tarpininkavimas mokiniui ir jo šeimai, sprendžiant su ugdymu susijusius klausimus pagalbos mokiniui ir šeimai institucijose mokyklos išorėje.</p> <p>7.3. Bendradarbiavimas ir bendravimas, siekiant profesinio tobulėjimo ir dalijimosi kurti naujovėms atviros ir besimokančios organizacijos kultūrą.</p>
<p>1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas</p>	<p>Kompetencijos</p> <p>1.1. Atpažinti ugdytinių specialiuosius ugdymo/si poreikius (SUP), gebėjimus ir emocinius sunkumus.</p>	<p>Kompetencijos ribos</p> <p>Ugdytinio mokymosi raidos vertinimas, pripažįstant kiekvieno individualumą, individualius besimokančiųjų skirtumus, atsirandančius dėl amžiaus, asmenybės ypatumų, lyties, socialinės aplinkos, kalbos, tautybės, kultūros, specialiųjų ugdymosi poreikių ar kt.</p>

	1.2 Identifikuoti ir tenkinti SUP bendrojo ugdymo įstaigose.	Ugdytinių skatinimas planuoti, valdyti ir apmąstyti savo mokymosi laiką, veiklą ir jos rezultatus, siejant su asmeniniais tikslais ir uždaviniais. Ugdymo/si prielaidų kūrimas specialiuosius ugdymosi poreikius turinčiam vaikui.
	1.3 Savarankiškai įvertinti fizinę, emocinę, socialinę ir intelektualinę mokinių raidą ir aplinką bei pritaikyti bendrąsias ugdymo programas.	Fizinės, emocinės, socialinės, intelektualinės ugdytinio raidos ypatumų atpažinimas. Mokyklinio amžiaus vaiko fizinių, kognityvinių ir socialinių raidos savybių identifikavimas bei bendrųjų ugdymo programų pritaikymas
	1.4 Nuolat atnaujinti bei adaptuoti mokinių pažinimo priemones, taikyti alternatyvius (specialius) ugdymo/si metodus, ugdant SUP turinčius vaikus.	Žinių apie ugdymo metodus, strategijas, technologijas, kompensacinę techniką atnaujinimas, alternatyvių ugdymo metodų, tinkamų ugdyti vaikus, turinčius SUP, taikymas.
2. Ugdymo(si) turinio kūrimas.	2.1 Planuoti ir parengti klasės ir individualius mokymo/si planus įtraukiojo ugdymo sąlygomis.	Ugdymo turinio kūrimas organizacijos, grupės, klasės ir individualiu, ir lygmeniu, remiantis nacionaliniais, mokyklos lygmens dokumentais ir mokinio poreikiais.
	2.2. Koreguoti ir atnaujinti ugdymo turinį, atsižvelgiant į ugdytinio poreikius ir individualią pažangą.	Ugdymo turinio atnaujinimas arba pritaikymas, atsižvelgiant į individualius ugdytinio poreikius, ir individualią pažangą.
	2.3. Taikyti naujausias technologijas, padedančias įvairiais, mokiniui palankiais būdais atskleisti ir analizuoti ugdymo turinį.	Technologijų taikymas, specializacijos žinių integravimas su kitomis disciplinomis (sritimis), kurios padėtų mokiniui realizuoti savo galimybes, įsisavinti pateikiamą turinį
3. Ugdymo(-si) procesų vykdymas ir valdymas.	3.1. Taikyti įvairius, mokinio pažinimo ir mąstymo būdus atitinkančius ugdymo būdus.	Informacinių komunikacinių technologijų taikymas (mokomųjų programų, el. vadovėlių ir pratybų, technologinių prietaisų ir kt.), dalyko (specializacijos) žinių integravimas su kitomis disciplinomis (sritimis). Analizuoti naujausius mokslo pasiekimus ir juos integruoti mokymo procese.
	3.2. Taikyti ir išbandyti ugdymosi veiksmingumą didinančias mokymo ir mokymosi strategijas.	Taikomi tinkami pagal vaikų amžių ir galimybes ugdymo metodai ir technologijos (aktyvūs, integruojantys, kūrybiškumą skatinantys, projektiniai, problemų sprendimo metodai, informacinių technologijų

		taikymas ir pan.), didinantys ugdymo veiksmingumą, atitinkančius ugdymo tikslus. Įtraukiojo ugdymo metodų taikymas.
	3.3. Taikyti ir išbandyti naujus įtraukimo į ugdymo (si) procesą, ugdymo integravimo, diferencijavimo, individualizavimo, personalizavimo būdus.	Mokinių ugdymui taikomi aktyvaus ir kompleksinio ugdymo metodai, technologijos, , diferencijuojant, individualizuojant ar personalizuojant mokymą.
4. Ugdymo(-si) aplinkų kūrimas.	4.1. Kurti saugią mokymosi aplinką, pozityvų klasės (grupės) mikroklimatą, puoselėti pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą.	Mokinių vertybių (mandagumas, rūpinimasis kitais, pagarba, pasitikėjimas, lygiateisiškumas ir kt.) puoselėjimas, individualų mokymąsi palaikančios ugdymosi aplinkos pritaikymas, priemonių ugdymui, tinkamų pagal vaikų amžių, gebėjimus, parinkimas.
	4.2. Kurti ir pritaikyti įtraukias, visų mokinių dalyvavimui atviras aplinkas klasėje (grupėje) įvairių gebėjimų ir ugdymosi poreikių mokiniams.	Įtraukių ugdymo aplinkų kūrimas naudojant skirtingus ugdymo metodus, ugdymo strategijas, skirtingas švietimo įstaigos ir kitas aplinkas (lauko, muziejų ir kt.) bei taikant informacines komunikacines ir kitas mokymui skirtas technologijas
5. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas grįžtamojo ryšio užtikrinimas	5.1 Pasirinkti ir tikslingai taikyti įvairias vertinimo strategijas ir metodus, atsižvelgiant į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius.	Vertinimo strategijų ir metodų (ugdomasis, formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kt.) taikymas klasės mokinių pasiekimams ir pažangai įvertinti
	5.2 Analizuoti ir įvertinti pritaikytų vertinimo strategijų ir metodų veiksmingumą, esant poreikiui juos koreguoti, keisti.	Pasiekimų ir pažangos metodų ir strategijų poveikio ugdymosi pažangai skatinti įvertinimas taikant reflektavimo strategijas ir technologines priemones bet jų koregavimas pagal poreikius. Nuotolinių mokymo aplinkų taikymas ugdymo procese.
	5.3 Bendrauti su mokiniais ir jų tėvais mokinio pažangos ir ugdymosi veiksmingumo klausimais.	Sistemiškas ir kryptingas grįžtamojo ryšio teikimas ugdytiniams ir jų tėvams. Tėvų įtraukimas į mokinio ugdymo procesą, konsultuojant mokinių pažangos, elgesio, asmenybės ūgties klausimais. Sistemiškas ir kryptingas mokinio ugdymosi tikslų, sėkmės ir pažangos aptarimas su mokiniais, jų tėvais ir mokinių ugdančias pedagogais.
6. Profesinės veiklos tyrimas	6.1 Analizuoti ir vertinti savo profesinės veiklos rezultatus.	Patiriamos profesinės sėkmės veiksnių, nesėkmių priežasčių analizė, giluminė profesinės veiklos analizė, atliekant veiklos tyrimą pagal pasirengtą tyrimo dizainą. Kylančių sunkumų priežasčių numatymas, veiklos tyrimo klausimo(-ų) formulavimas ir tyrimo plano parengimas gilesniam tyrimui.

	6.2 Sistemingai stebėti pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokinių tėvams veiksmingumą ir vertinti pasiektus tikslus.	Įrodymų ir duomenų (mokymosi rezultatus, išorinio vertinimo rezultatus) rinkimas, analizė ir interpretavimas, priimamų profesinių ir mokinių ugdymosi tobulinimo sprendimų grindimas tyrimų duomenimis.
7. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas	7.1 Organizuoti visų ugdymo proceso dalyvių komandinį darbą mokykloje: mokinys, tėvai, mokytojai, specialistai. Bendrauti, bendradarbiauti su specialiuųjų ugdymosi poreikių vaiko šeima ir motyvuoti tėvus (globėjus), kolegas, socialinių ar švietimo pagalbą teikiančių tarnybų atstovus siekiant bendrų tikslų.	Pagrindinių socialinių dalininkų (mokytojų, tėvų, savivaldybės atstovų ar kitų steigėjų, pagalbos vaikui tarnybų) įtraukimas į ugdymo procesus. Tėvų įtraukimas į bendruomenės veiklas.
	7.2 Dalytis su kitais mokyklos pedagogais įgytomis žiniomis, patirtimi, dalyvaujant vaiko gerovės komisijos veikloje ir mentorystės programose.	Dalyvauti žinių ir patirties perdavimo tinkluose ir platformose, juos kuriant ir veikiat juose. Įsitraukimas į metodinių grupių darbą, projektines veiklas, pagal poreikį ir galimybes – mentorystės veiklose.
	7.3 Veikti ir mokytis bendradarbiaujant, dirbti grupėje ir (ar) komandoje, įvairiose besimokančiųjų amžiaus grupėse ir ugdymosi aplinkose.	Ugdymo veiklos projektuojamos ir vykdomos klasės, mokyklos, šalies ir tarptautiniu lygmeniu (ugdymas klasėje, dalyvavimas savivaldybės organizuojamuose, nacionaliniuose, tarptautiniuose renginiuose ir programose, olimpiadose) . Dalyvavimas kuriant ir įgyvendinant miesto, regiono šalies ir tarptautinius projektus.
	7.4 Dalyvauti nacionaliniuose profesinių bendruomenių tinkluose.	Veikimas regiono, šalies ir tarptautiniu lygmeniu kuriant profesinę tinklaveiką, dalijantis patirtimi.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Lyderystės kompetencija
2.	Socialinio teisingumo, pilietiškumo kompetencija

3.	Refleksijos ir įsivertinimo, nuolatinio tobulėjimo kompetencija
4.	Socialinė - emocinė kompetencija
5.	Organizacijų ir pokyčių valdymo kompetencija
6.	Skaitmeninio raštingumo kompetencija
7.	Medijų raštingumo kompetencija
8.	Kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo kompetencija

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai Reikalinga asmens *medicininė knygelė*

Specialieji reikalavimai: privaloma pedagogo kvalifikacija, kaip numato Pedagogų rengimo reglamentas (2018).

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) Individualus darbas, komandinis darbas, grupės darbas

Darbo aplinka dažniausiai dirbama institucijoje, gali būti organizuojamos veiklos už mokyklos ribų

Darbų saugos reikalavimai Pagal galiojančias tvarkas

Pagrindinės darbo priemonės Vadovėliai, kompiuterinė įranga, multimedia, specializuota programinė įranga, duomenų bazės

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): skaitmeninių kompetencijų plėtotė, aktyvaus mokymo(si) metodai, įtraukaus ir integruoto ugdymo plėtotė, tarpdiscipliniškumu grįstas mokymas

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: pedagoginė praktika ir jos rezultatų (baigiamojo darbo) pristatymas, baigiamasis bakalauro kvalifikacinis darbas (viešas gynimas).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Aušra Rutkienė

5. Neformaliojo švietimo mokytojas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS 85.5 Kitas mokymas		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Neformaliojo švietimo mokytojas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	bakalauro su pedagogine kvalifikacija arba išklausių pedagoginių psichologinių žinių kursą
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	2353-2359 Neformaliojo švietimo mokytojas	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	4 (su pedagoginių – psichologinių žinių minimumu)
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	4 (su pedagoginių – psichologinių žinių minimumu)
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Neformaliojo švietimo mokytojas vykdo mokymą pagal neformaliojo švietimo programas.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas 2. Ugdymo(si) turinio kūrimas, valdymas ir įgyvendinimas. 3. Ugdymo(si) aplinkų kūrimas ir palaikymas. 4. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas, grįžtamojo ryšio užtikrinimas 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Ugdytinio raidos ir jo aplinkos pažinimas. 1.2 Pagalbos teikimas mokantis ir mokinių motyvavimas. 2.1 Ugdymo turinio kūrimas. 2.2. Ugdymo turinio įgyvendinimas ir palaikymas. 3.1. Ugdymosi aplinkų kūrimas. 3.2. Ugdymosi aplinkų palaikymas. 4.1 Įvairių vertinimo strategijų, būdų taikymas ir derinimas. 		

<p>5. Profesinės veiklos tyrimas.</p> <p>6. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas</p>		<p>4.2. Ugdytinių įtraukimas į pasiekimų ir pažangos (įsi)vertinimą ir grįžtamojo ryšio užtikrinimas.</p> <p>5.1. Sistemingas ugdytinių stebėjimas.</p> <p>5.1 Bendradarbiavimas siekiant profesinio tobulėjimo.</p> <p>5.2. Dalijimasis kuriant naujovėms atviros ir besimokančios organizacijos kultūrą.</p>
<p>1. Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas ir motyvavimas</p>	<p style="text-align: center;">Kompetencijos</p> <p>1.1. Atpažinti ugdytinių individualius poreikius, polinkius, gebėjimus ir lūkesčius ir atsižvelgti į tai ugdymo(si) procese.</p> <p>1.2 Padėti mokiniams susikurti asmeninę motyvaciją, , tobulinti mokėjimo mokytis gebėjimus.</p>	<p style="text-align: center;">Kompetencijos ribos</p> <p>Ugdytinio mokymosi raidos, kiekvieno ugdytinio individualumo pripažinimas,</p> <p>Ugdytinių skatinimas planuoti, valdyti ir apmąstyti savo mokymosi laiką, veiklą ir jos rezultatus, , derinant formalųjį ir neformalųjį ugdymą.</p>
<p>2. Ugdymo(si) turinio kūrimas, valdymas ir įgyvendinimas</p>	<p>2.1 Planuoti ir parengti ugdymo turinį.</p> <p>2.2 Koreguoti ir atnaujinti ugdymo turinį.</p>	<p>Ugdymo turinio kūrimas. Tinkamos ugdymo turinio medžiagos parinkimas, pritaikyti ją formaliam ir neformaliam ugdymui.</p> <p>Ugdymo turinio atnaujinimas, taikant naujausias teorines žinias praktikoje. Pedagoginių inovacijų diegimas.</p>
<p>3. Ugdymo(si) aplinkų kūrimas ir palaikymas.</p>	<p>3.1. Kurti saugią mokymosi aplinką ir pozityvų grupės mikroklimatą.</p> <p>3.2. Puoselėti besimokančiųjų pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą.</p>	<p>Individualų ir /ar grupinį mokymąsi palaikančios ugdymosi aplinkos kūrimas ir pritaikymas.</p> <p>Besimokančiųjų vertybių (mandagumas, rūpinimasis kitais, pagarba, pasitikėjimas, lygiateisiškumas ir kt.) puoselėjimas</p>
<p>4. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas grįžtamojo ryšio užtikrinimas</p>	<p>4.1 Atsižvelgiant į ugdymo tikslus, pasirinkti ir tikslingai taikyti, derinti įvairias vertinimo strategijas ir metodus.</p>	<p>Vertinimo strategijų ir metodų (ugdomas, formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kt.) taikymas klasės mokinių pasiekimams ir pažangai įvertinti</p>

	4.2 Teikti grįžtamąjį ryšį mokiniams ir tėvams.	Sisteminis ir kryptingas grįžtamojo ryšio teikimas ugdytiniais ir jų tėvams. Tėvų įtraukimas į ugdymo procesą, konsultuojant mokinių pažangos, elgesio, asmenybės ūgties klausimais
5. Profesinės veiklos tyrimo kompetencija	5.1 . Rengti ir planuoti veiklos tyrimą.	Kylančių sunkumų priežasčių numatymas, veiklos tyrimo klausimo(-ų) formulavimas ir tyrimo plano parengimas gilesniam tyrimui.
	5.2. Analizuoti veiklos tyrimo rezultatus.	Kokybinių tyrimų rezultatų analizės metodų taikymas, veiklos tyrimo išvadų rengimas.
6. Profesinė partnerystė, tinklaveika, bendravimas ir bendradarbiavimas	6.1 Bendrauti, bendradarbiauti ir motyvuoti besimokančiuosius, siekiant bendrų tikslų.	Įrodymų ir duomenų rinkimas, analizė ir interpretavimas (mokymosi rezultatai, išorinio vertinimo rezultatai) , priimamų profesinių ir mokinių ugdymosi tobulinimo sprendimų grindimas tyrimų rezultatais.
	6.2 Veikti ir mokytis bendradarbiaujant, dirbti grupėje ir (ar) komandoje, įvairiose besimokančiųjų amžiaus grupėse ir ugdymosi aplinkose.	Dalyvauti žinių ir patirties perdavimo tinkluose ir platformose, juos kuriant ir veikiant juose..

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Lyderystės kompetencija
2.	Socialinio teisingumo, pilietiškumo kompetencija
3.	Refleksijos ir įsivertinimo, nuolatinio tobulėjimo kompetencija
4.	Socialinė - emocinė kompetencija
5.	Organizacijų ir pokyčių valdymo kompetencija
6.	Skaitmeninio raštingumo kompetencija
7.	Medijų raštingumo kompetencija
8.	Kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo kompetencija

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai Reikalinga asmens *medicininė knygelė*

Specialieji reikalavimai: 180 val. pedagoginių ir psichologinių žinių kursai

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) Individualus darbas, komandinis darbas, grupės darbas

Darbo aplinka yra įvairi, gali vykti švietimo institucijoje ir už jos ribų,

Darbų saugos reikalavimai Pagal galiojančias tvarkas

Pagrindinės darbo priemonės Technologijos, specializuota programinė įranga

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): skaitmeninių kompetencijų plėtotė, aktyvaus mokymo(si) metodai

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: baigiamasis bakalauro kvalifikacinis darbas (viešas gynimas).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Aušra Rutkienė

6. Profesijos mokytojas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Švietimas (85) Techninis ir profesinis vidurinis mokymas (85.31.20)		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Profesijos mokytojas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	<ul style="list-style-type: none"> • Turėti kvalifikaciją pagal dėstomą modulį /dalyką, įgytą: <ul style="list-style-type: none"> - baigus aukštojo mokslo studijas (aukštojo mokslo diplomas) arba - baigus profesinio mokymo programą (kvalifikacija pagal dėstomą modulį/ dalyką) ir turėti 3 metų atitinkamos srities darbo stažą; • Turėti pedagogo kvalifikaciją arba būti išklaudus švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių ir psichologinių žinių kursą.
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Profesijos mokytojai 2320	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	IV-VI
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	IV_VI
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Teorinis arba (ir) praktinis profesinis mokymas, padedant asmeniui įgyti pirmąją kvalifikaciją (arba jos dalį), ją tobulinti arba persikvalifikuoti.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	

1. Profesinio mokymo planavimas ir dokumentacijos tvarkymas	1.1. Profesinio mokymo(si) poreikių nustatymas. 1.2. Profesinio mokymo tikslų, uždavinių numatymas, ugdymo turinio planavimas. 1.3. Profesinio mokymo(si) medžiagos rengimas. 1.4. Mokyklinės dokumentacijos pildymas.	
2. Profesinio mokymo(si) proceso įgyvendinimas	2.1. Efektyvių profesinio mokymo strategijų ir metodų parinkimas ir taikymas. 2.2. Mokymo/si medžiagos ir priemonių parinkimas. 2.2. Profesinio mokymosi realioje darbo aplinkoje priežiūra. 2.3. Individualaus profesinio mokymo vykdymas ir konsultavimas.	
3. Mokinių pasiekimų stebėseną ir vertinimas	3.1. Vertinimo užduočių siekiant nustatyti mokinių mokymosi pažangą rengimas. 3.2. Diagnostinio, formuojamojo ir baigiamojo vertinimų vykdymas.	
4. Profesinis tobulėjimas	4.1. Savo veiklos analizavimas ir profesinio tobulėjimo plano sudarymas. 4.2. Optimaliausių profesinio tobulėjimo formų, būdų ir priemonių pasirinkimas.	
5. Veikla mokyklos bendruomenei, profesinė partnerystė, tinklaveika	5.1. Asmenų, mokytojų, mokinių tėvų konsultavimas dėl kvalifikacijų/ kompetencijų įgijimo. 5.2. Mokinių konsultavimas dėl profesinės karjeros. 5.3. Dalyvavimas nacionaliniuose, tarptautiniuose projektuose. 5.4. Profesinio meistriškumo konkursų, kitų renginių organizavimas. 5.5. Vadovavimas grupei.	
1. Profesinio mokymo planavimas ir dokumentacijos tvarkymas	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Nustatyti profesinio mokymo(si) poreikius	Darbo rinkos poreikių analizavimas; bendradarbiavimas su socialiniais partneriais; ekonominio, technologinio, socialinio ir darbo rinkos konteksto vertinimas.
	1.2. Numatyti profesinio mokymo tikslus, uždavinius ir planuoti ugdymo turinį	Formalaus ar neformalaus mokymo/si programos, modulio(-ų) rengimas; ilgalaikių, trumpalaikių ir teminių mokymo planų sudarymas. Ugdymo turinio koregavimas pagal mokymosi pasiekimų vertinimo rezultatus.
	1.3. Rengti profesinio mokymo(si) medžiagą	Spausdintos ir skaitmeninės mokymo/si medžiagos (Moodle ir kt. virtualiose aplinkose) – konspektų, pateikčių, plakatų ir kt. – rengimas.

	1.4. Pildyti mokyklinę dokumentaciją	Naudojimas spausdintais ir elektroniniais dienynais; ataskaitų ir kitų mokinių mokymosi, pažangumo, lankomumo apskaitos dokumentų pildymas.
2. Profesinio mokymo(si) proceso įgyvendinimas	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Parinkti ir taikyti efektyvias profesinio mokymo strategijas ir metodus.	Mokymo/si teorijų žinojimas; teorinio ir praktinio profesinio mokymo/si strategijų ir metodų, siekiant numatytų mokymosi rezultatų, parinkimas; konkrečių veiklos procesų/operacijų praktinis demonstravimas, atsižvelgiant į mokinių amžių, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus, kultūrinius skirtumus, turimą mokinių patirtį; mokymo/si aplinkos ir mikroklimato užtikrinimas mokinių sveikatai ir saugumui, mokinių motyvavimas, skatinimas bendrauti ir bendradarbiauti.
	2.2. Parinkti mokymo/si medžiagą ir priemones.	Mokymo/si medžiagos parinkimas (pritaikymas) mokymo/si rezultatams pasiekti, taip pat įvairių poreikių mokiniams; naujausių informacijos šaltinių naudojimas. Mokymo/si priemonių (įrankių, įrenginių) parinkimas, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus bei šiuolaikinį technologijų lygį; ruošinių paruošimas praktiniam mokymui; skaitmeninių technologijų ir įrangos naudojimas; traumų ir žalos prevencijos vykdymas. Mokymo/si priemonių ir medžiagų (žaliavų) suplanavimas ir užsakymas.
	2.3. Prižiūrėti profesinį mokymąsi realioje darbo aplinkoje.	Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (ir mentoriais); praktinio mokymo koordinavimas, praktikos vietų paieška, praktikos priežiūra ir kontrolė.
	2.4. Vykdyti individualų mokymą ir konsultavimą.	Mokinių individualių poreikių ir galimybių pažinimas; naudojimas virtualia mokymo/si aplinka; realioje darbo vietoje vykstančių darbo procesų išmanymas.
3. Mokinių pasiekimų stebėseną ir vertinimas	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1. Rengti vertinimo užduotis siekiant nustatyti mokinių mokymosi pažangą.	Vertinimo teorijų, metodų ir priemonių žinojimas; individualų ir grupinių užduočių mokinių įgytų žinių (teorijos) ir praktinių gebėjimų įvertinimui rengimas; testų žodžiu, raštu, skaitmeninių technologijų ir įrangos taikymas.
	3.2. Vykdyti diagnostinį, formuojamąjį ir baigiamąjį vertinimus.	Vertinimo užduočių numatymas ilgalaikiuose ir trumpalaikiuose planuose; pradinio ir tarpinio diagnostinio vertinimo atlikimas; formuojamasis mokinių įgytų žinių (teorijos) ir praktinių bei bendrųjų gebėjimų vertinimas; baigiamasis modulio/dalyko ir kvalifikacijos vertinimas kartu su socialiniais partneriais; vertinimo kriterijų aptarimas

		su mokiniais; grįžtamojo ryšio teikimas; bendravimo, etikos normų žinojimas; informacijos mokinių tėvams/ globėjams apie mokinių mokymosi pažangą teikimas.
4. Profesinis tobulėjimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	4.1. Analizuoti savo veiklą ir sudaryti profesinio tobulėjimo planą.	Veiklos refleksija (veiklos stipriosios ir tobulintinos sritys) remiantis grįžtamojo ryšio ir kitais duomenimis; technologinių/specialųjų, pedagoginių/didaktinių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimo kryptį numatymas.
	4.2. Pasirinkti optimaliausius profesinio tobulėjimo formą, būdus ir priemones.	Įvairių rūšių informacijos paieška; tikslinių duomenų bazių naudojimas; nuotolinis mokymasis; bendra metodinė veikla su kitais mokytojais; mokymasis realiose darbo vietose; dalyvavimas atvirose pamokose; projektuose; stažuotėse; konferencijose; mokymuose; dalijimasis savo patirtimi su kolegomis.
5. Veikla mokyklos bendruomenei, profesinė partnerystė, tinklaveika.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	5.1. Konsultuoti asmenis, mokytojus, mokinių tėvus dėl kvalifikacijų/ kompetencijų įgijimo.	Asmens ypatybių, padedančių arba trukdančių įgyti kvalifikaciją/kompetencijas, pagrindinių kvalifikacijos charakteristikų žinojimas; informacijos teikimas apie mokymo įstaigą, mokymosi sąlygas; priėmimo sąlygas.
	5.2. Konsultuoti mokinius dėl profesinės karjeros.	Konsultavimo principų ir metodų išmanymas; tarptautinių programų ir mokymosi kitose šalyse galimybių žinojimas; profesinės veiklos perspektyvų, darbo ir karjeros galimybių, įgijus kvalifikaciją, šalies regionuose ir užsienyje supratimas; supratimas apie neformaliuoju ar savaiminiu būdu įgytų kompetencijų pripažinimą.
	5.3. Dalyvauti nacionaliniuose, tarptautiniuose projektuose.	Projektų valdymo principų žinojimas; nacionalinių ir tarptautinių finansavimo šaltinių paieškos išmanymas; grupinio ir komandinio darbo principų taikymas rengiant ir įgyvendinant projektus; tarpkultūrinio bendravimo žinių ir įgūdžių turėjimas.
	5.4. Organizuoti profesinio meistriško konkurso, kitus renginius.	Informacijos apie vietinius, nacionalinius, tarptautinius profesinės veiklos renginius rinkimas; mokinių rengimas nacionaliniams, tarptautiniams konkursams; vietinių, nacionalinių profesinio meistriško, kitų renginių organizavimas, teisėjavimas juose. Mokymo įstaigos atstovavimas parodose, kituose renginiuose; produkcijos gamyba reprezentaciniams ir kitiems renginiams.
	5.5. Vadovauti grupei.	Vadovavimas mokinių grupei; darbas su tėvais, socialiniais partneriais.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Komunikacinė ir informacijos valdymo kompetencija.
2.	Bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencija.
3.	Reflektavimo ir mokymosi mokyti kompetencija.
4.	Pokyčių valdymo kompetencija.
5.	Valstybinės ir užsienio kalbų kompetencijos.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai

Reikalavimai sveikatai pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999-05-07 nutarimo Nr. 544 2002 -07- 20 redakciją Nr. 1145 “Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“

Specialieji reikalavimai:

_____ nėra _____

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) ____ individualus ir komandinis _____

Darbo aplinka ____ uždaroje patalpose (klasės, kabinetai, laboratorijos, dirbtuvės, cechai), atvirose erdvėse (mokomieji laukai, poligonai, keliai)

Darbų saugos reikalavimai ____ HN 102:2011 „Istaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“; reikalavimai, numatyti profesinio mokymo programose _____

Pagrindinės darbo priemonės ____ Teoriniam mokymui: kompiuteris, projektorius, interaktyvi lenta. Praktiniam profesiniam mokymui – priemonės, numatytos profesinio mokymo programų aprašuose _____

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): profesinio mokymo organizavimo kaita: _mokymas(is) darbo vietoje (pameistrystė), modulinis mokymas(is), nuotolinis mokymas(is), mokymo(si) proceso skaitmenizacija, tarptautiškumas (Erazmus+ stažuotės)

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: mokytojų atestacijos kriterijai ir procedūra

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Alicija Ramanauskaitė

7. Profesijos mokytojo padėjėjas

<p>SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)</p>	<p>Švietimas (85) Techninis ir profesinis vidurinis mokymas (85.31.20)</p>		
<p>PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)</p>	<p>Profesijos mokytojo padėjėjas</p>	<p>Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Būti baigus profesinio mokymo programą pagal dėstomą modulį / dalyką (ISCED 4). • Turėti žinių apie mokinių sutrikimų specifiką; gebėti dirbti su mokiniais, padedant jiems atlikti praktines profesijos mokytojo skirtas užduotis. • Gebėti bendradarbiauti su profesijos mokytoju, specialiuoju pedagogu, logopedu, kitais specialistais, mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais). • Turėti pedagoginių psichologinių žinių minimumą.
<p>Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)</p>	<p>- (nėra)</p>	<p>Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)</p>	<p>IV - V</p>

		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	IV - V
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Profesijos mokytojo padėjėjas darbu su mokiniais, turinčiais mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių, padeda ugdytis praktinius amato įgūdžius ir gebėjimus, vykdo kitas profesijos mokytojo nurodytas užduotis, susijusias su profesinio mokymo(si) proceso įgyvendinimu.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)		
1. Pagalba profesijos mokytojui organizuojant profesinio mokymo procesą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. 2. Bendravimas ir bendradarbiavimas ugdymo procese. 3. Asmeninis profesinis tobulėjimas	<p>1.1. Specialiųjų mokinių poreikių pažinimas.</p> <p>1.2. Pagalba profesijos mokytojui parengti ir/ar pritaikyti mokiniui tinkamą profesinio mokymo/si aplinką, atsižvelgiant į specialiuosius mokinio poreikius.</p> <p>1.3. Efektyviausių praktinio mokymosi rezultatų pasiekimo būdų pagal individualius mokinio poreikius numatymas ir taikymas bendradarbiaujant su profesijos mokytoju.</p> <p>2.1. Bendradarbiavimas ir bendravimas su specialiųjų poreikių mokiniais užtikrinant jų kokybiškų praktinių įgūdžių įgijimo galimybę.</p> <p>2.2. Bendradarbiavimas su profesijos mokytoju profesinio mokymo procese.</p> <p>2.3. Bendradarbiavimas su auklėtoju (kuratoriumi), specialiuoju pedagogu ir kitais specialistais.</p> <p>2.4. Mokymosi prieinamumo ir lygių galimybių specialiųjų poreikių mokiniams užtikrinimas.</p> <p>3.1. Savo veiklos analizė ir profesinio tobulėjimo plano sudarymas.</p> <p>3.2. Optimaliausių profesinio tobulėjimo formų, būdų ir priemonių pasirinkimas.</p>		
1. Pagalba profesijos mokytojui organizuojant profesinio mokymo procesą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams	Kompetencijos	Kompetencijos ribos	
	1.1. Įvertinti specialiuosius mokinių poreikius.	Asmenų fizinės, psichinės ir socialinės raidos ypatumų, specialiųjų mokinių poreikių, negalės ypatybių žinojimas. Specialiosios pedagoginės pagalbos tikslų ir būdų supratimas. Individualaus darbo su specialiųjų poreikių mokiniais principų taikymas. Specialiųjų poreikių mokinių ugdymą reglamentuojančių įstatymų, norminių aktų ir kitų dokumentų žinojimas, specialiųjų poreikių mokinių mokymo/si veiklos reikalavimų išmanymas.	

	1.2. Padėti profesijos mokytojui parengti ir/ar pritaikyti mokiniui tinkamą profesinio mokymo/si aplinką, atsižvelgiant į specialiuosius mokinio poreikius.	Pagalba rengiant praktinio mokymo medžiagą pagal specialiuosius mokinių poreikius (regos, klausos, judėjimo, elgesio, suvokimo ir kt. sutrikimai). Saugios mokymo/si aplinkos užtikrinimas (judančios įrengimų dalys, triukšmas, dulkėtumas, vibracija, laiptai, individualios apsaugos priemonės, garsiniai signalai ir t.t.).
	1.3. Bendradarbiaujant su profesijos mokytoju numatyti ir taikyti efektyviausius praktinio mokymosi rezultatų pasiekimo būdus pagal individualius mokinio poreikius.	Bendradarbiavimas planuojant profesinio mokymo procesą. Individualių mokymo metodų pagal specialiuosius mokinių poreikius taikymas mokiniams, turintiems intelektinių, fizinių, elgesio ir kitokių mokymosi sunkumų. Profesijos mokytojo skirtų praktinių užduočių paaiškinimas ir pagalba jas atliekant. Mokinių motyvavimas dalyvauti mokymo/si procese.
	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
2. Bendravimas ir bendradarbiavimas ugdymo procese.	2.1. Bendrauti ir bendradarbiauti su specialiųjų poreikių mokiniais užtikrinant jų kokybiškų praktinių įgūdžių įgijimo galimybę.	Konstruktivaus bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių turėjimas. Tarpusavio pasitikėjimu grindžiamų santykių su mokiniais kūrimas. Bendradarbiavimo gebėjimų su kitais profesinio mokymo(si) proceso dalyviais ugdymas. Konfliktinių situacijų sprendimas.
	2.2. Bendradarbiauti profesinio mokymo procese su profesijos mokytoju.	Pagalba profesijos mokytojui modeliuoti specialiųjų poreikių mokinių elgesį.
	2.3. Bendradarbiauti su auklėtoju (kuratoriumi), specialiuoju pedagogu ir kitais specialistais.	Pedagoginės etikos principų laikymasis. Tarpusavio pasitikėjimu grindžiamų santykių su kitais mokytojais ir specialistais kūrimas. Tolerancijos specialiųjų poreikių mokinių atžvilgiu skatinimas.
	2.4. Užtikrinti mokymosi prieinamumą ir lygias galimybes specialiųjų poreikių mokiniams.	Veikla specialiųjų poreikių mokinių fiziniam, socialiniam, emociniam ir intelektiniam vystymuisi skatinti, užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes.

	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
3. Asmeninis profesinis tobulėjimas	3.1. Analizuoti savo veiklą ir sudaryti profesinio tobulėjimo planą.	Veiklos refleksija (veiklos stipriosios ir tobulintinos sritys) remiantis grįžtamojo ryšio ir kitais duomenimis; profesinių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimo krypčių numatymas.
	3.2. Pasirinkti optimaliausius profesinio tobulėjimo formą, būdus ir priemones.	Įvairių rūšių informacijos paieška; tikslinių duomenų bazių naudojimas; nuotolinis mokymasis; bendra metodinė veikla su kitais profesijos mokytojais; dalyvavimas atvirose pamokose; projektuose; stažuotėse; konferencijose; mokymuose; dalijimasis savo patirtimi su kolegomis.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	taisyklingai vartoti kalbą realioje ir/ar virtualioje profesinėje aplinkoje;
2.	naudoti verbalinius ir neverbalinius komunikavimo būdus skatinant mokinių bendravimą ir bendradarbiavimą;
3.	aiškiai ir vaizdžiai išreikšti savo idėjas bei interpretuoti mintis, faktus ir jausmus skirtinguose profesinės veiklos kontekstuose naudojant komunikacijos priemones;
4.	skatinti aktyvų mokinių bendravimą ir bendradarbiavimą;
5.	adekvačiai vertinti problemiškas situacijas;
6.	dalyvauti projektų veikloje.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai

Reikalavimai sveikatai pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999-05-07 nutarimo Nr. 544 2002 -07- 20 redakciją Nr. 1145 “Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“

Specialieji reikalavimai:

nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) individualus ir komandinis

Darbo aplinka uždaroje patalpose (klasės, kabinetai, laboratorijos, dirbtuvės, cechai), atvirose erdvėse (mokomieji laukai, poligonai, keliai)

Darbų saugos reikalavimai HN 102:2011 „Istaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“; reikalavimai, numatyti profesinio mokymo programose

Pagrindinės darbo priemonės priemonės, numatytos profesinio mokymo programų aprašuose, kompensacinė technika ir priemonės

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): profesinio mokymo organizavimo kaita: mokymas(is) darbo vietoje (pameistrystė), modulinis mokymas(is), nuotolinis mokymas(is), mokymo(si) proceso skaitmenizacija, tarptautiškumas (Erasmus+ stažuotės)

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: _

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Alicija Ramanauskaitė

8. Profesijos meistras

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (<i>tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas</i>)	Švietimas (85) Techninis ir profesinis vidurinis mokymas (85.31.20)		
PAREIGYBĖ (<i>nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios pavadinimas</i>)	Profesijos meistras	Reikalaujama kvalifikacija (<i>nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Turėti kvalifikaciją pagal pameistro pasirinktą profesinio mokymo programą, įgytą: <ul style="list-style-type: none"> - baigus atitinkamos srities profesinio mokymo programą (profesinio mokymo diplomas); - baigus atitinkamos srities aukštojo mokslo studijas (aukštojo mokslo diplomas). • Turėti mokymo srities darbo patirties. • Pageidautina turėti pedagoginių psichologinių žinių minimumą.
Profesijos kodas pagal LPK (<i>nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją</i>)	Profesijos meistrai -	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	IV (ir V)
	Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	IV (ir V)	
Veiklos objektas (<i>aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.</i>)	Praktinis profesinis mokymas, padedant asmeniui pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma įgyti pasirinktos srities kvalifikaciją arba persikvalifikuoti.		
VEIKLOS SRITYS: (<i>nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką</i>)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (<i>remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai</i>)	

<p>1. Praktinio mokymo proceso planavimas ir dokumentacijos tvarkymas.</p> <p>2. Praktinio mokymo(si) proceso įgyvendinimas.</p> <p>3. Pameistrio pasiekimų stebėseną ir vertinimas.</p> <p>4. Profesinis tobulėjimas</p>	<p>1.1. Pameistrio praktinio mokymo(si) tikslų, uždavinių, ugdymo turinio numatymas ir planavimas.</p> <p>1.3. Mokyklinės dokumentacijos pildymas.</p> <p>2.1. Efektyvių praktinio mokymo strategijų parinkimas ir taikymas.</p> <p>2.2. Mokymo(si) medžiagos ir priemonių parinkimas.</p> <p>2.2. Individualaus pameistrio praktinio mokymo realioje darbo aplinkoje vykdymas.</p> <p>3.1. Dalyvavimas vykdant diagnostinį pameistrio žinių ir praktinių įgūdžių vertinimą.</p> <p>3.2. Pameistrio mokymo(si) pažangos vertinimas.</p> <p>4.1. Savo veiklos analizė ir profesinio tobulėjimo plano sudarymas.</p> <p>4.2. Nuolatinis savo profesinės srities specialijų (technologinių) žinių ir gebėjimų atnaujinimas.</p>	
<p>1. Praktinio mokymo(si) proceso planavimas ir dokumentacijos tvarkymas</p>	<p>Kompetencijos</p>	<p>Kompetencijos ribos</p>
	<p>1.1. Numatyti ir planuoti pameistrio praktinio mokymo(si) tikslus, uždavinius, ugdymo turinį.</p>	<p>Pameistrio praktinio mokymo(si) poreikių ir įmonės poreikių išmanymas. Pameistrio pasirinktos profesinio mokymo programos analizė, individualaus mokymo(si) plano, mokymo(si) grafiko / tvarkaraščio sudarymas. Darbo vietos parengimas praktiniam mokymui.</p>
	<p>1.2. Pildyti mokyklinę dokumentaciją.</p>	<p>Praktinio mokymo dienyno; kitos praktinio mokymo dokumentacijos pildymas. Bendradarbiavimas su profesinio mokymo įstaiga dėl praktinio mokymo organizavimo.</p>
<p>2. Praktinio mokymo(si) proceso įgyvendinimas.</p>	<p>Kompetencijos</p>	<p>Kompetencijos ribos</p>
	<p>2.1. Parinkti ir taikyti efektyvius praktinio mokymo metodus.</p>	<p>Pameistrio individualių poreikių ir galimybių pažinimas Mokymo(si) teorijų ir mokymo metodų žinojimas. Praktinių profesinio mokymo(si) metodų, siekiant numatytų mokymo(si) tikslų, parinkimas ir jų pritaikymas pameistrio gebėjimams ugdyti.</p>
	<p>2.2. Parinkti mokymo(si) medžiagas ir priemones.</p>	<p>Mokymo(si) priemonių (įrankių, įrenginių) parinkimas, atsižvelgiant į mokymosi užduotis, darbo ir mokymo(si) rezultatus; šiuolaikinių technologijų ir įrangos naudojimas; nelaimingų atsitikimų ir materialinės žalos prevencijos vykdymas.</p>

	2.3. Vykdyti individualių pameistro praktinį mokymą realioje darbo aplinkoje.	Konkrečių veiklos procesų/operacijų praktinis demonstravimas bei darbo įgūdžių ugdymas realaus darbo procese. Sveikų ir saugių mokymo(si) sąlygų užtikrinimas, pameistro motyvavimas mokytis ir bendradarbiauti. Bendradarbiavimas su mokymo įstaigos profesijos mokytoju.
3. Pameistro pasiekimų stebėseną ir vertinimą.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1. Dalyvauti vykdant diagnostinį pameistro žinių ir praktinių įgūdžių vertinimą.	Vertinimo užduočių rengimas, atsižvelgiant į profesinio lauko normatyvinius dokumentus ir reikalavimus bei vertinimo principus, metodus ir būdus. Vertinimo kriterijų aptarimas su profesijos mokytoju ir pameistrių, pradinio ir tarpinio diagnostinio vertinimo atlikimas, jų rezultatų analizė.
	3.2. Vertinti pameistro mokymo(si) pažangą.	Gebėjimas identifikuoti ir analizuoti mokymo(si) proceso pažangą. Grįžtamojo ryšio pameistriui teikimas.
4. Profesinis tobulėjimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	4.1. Analizuoti savo veiklą ir sudaryti profesinio tobulėjimo planą.	Veiklos refleksija (veiklos stipriosios ir tobulintinos sritys) remiantis grįžtamojo ryšio ir kitais duomenimis; pedagoginių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimo krypties numatymas; pedagoginių naujovių sekimas; dalyvavimas pedagoginiuose mokymuose; dalijimasis savo patirtimi su profesijos mokytoju.
	4.2. Nuolat atnaujinti savo profesinės srities specialiąsias (technologines) žinias ir gebėjimus.	Įvairių rūšių informacijos apie profesinės srities technologines naujoves paieška; dalyvavimas profesiniuose tinkluose, dalijimasis savo patirtimi su kolegomis; dalyvavimas įvairiuose technologinių kompetencijų tobulinimo mokymuose, projektuose.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimo ir bendradarbiavimo
2.	Konfliktų valdymo
3.	Pokyčių valdymo
4.	Komunikacinė ir informacijos valdymo
5.	Reflektavimo ir mokymosi mokytis

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai

Sveikatos apsaugos ministro 2000-05-31 įsakymas Nr. 301., „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose (su pakeitimais)

Specialieji reikalavimai:

nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) individualus ir grupinis

Darbo aplinka uždarose patalpose (dirbtuvės, cechai ir kt.), atvirose erdvėse (laukai, keliai, gatvės, statybų aikštelės ir kt.)

Darbo saugos reikalavimai _ Darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktai pagal pameistrį pasirinktą veiklos sritį. _____

Pagrindinės darbo priemonės Praktiniam profesiniam mokymui – staklės, įrankiai ir kitos priemonės būtinos darbo ir mokymo(si) proceso vykdymui.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): profesinio mokymo organizavimo kaita: pameistrystė plėtra, modulinis mokymas(is), mokymo(si) ir darbo procesų skaitmeninimas, tarptautiškumas (Erasmus+ stažuotės), mokymai pagal profesijos meistrų mokymo programą.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai:

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Vytautas Zubras

9. Vairavimo instruktorius

<p>SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)</p>	<p>Švietimas (85) Techninis ir profesinis vidurinis mokymas (85.3120)</p>		
<p>PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)</p>	<p>Vairavimo instruktoriai</p>	<p>Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Turėti kvalifikaciją pagal vairuotojų mokymo programą, įgytą: <ul style="list-style-type: none"> - baigus aukštojo mokslo (aukštesniojo, įgytą iki 2009 metų, ar specialiojo vidurinio, įgytą iki 1995 metų) studijas (aukštojo mokslo diplomas) arba - baigus specialius pirminius kursus aukštojoje mokykloje. • Turėti vairuotojo pažymėjimą tos kategorijos transporto priemonėms, su kuriomis vykdo vairuotojų mokymą. • Turėti trejų metų vairavimo patirtį tos kategorijos transporto priemonėmis, su kuriomis vykdo vairuotojų mokymą. <ul style="list-style-type: none"> • Turėti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie susisiekimo ministerijos nustatyta tvarka suteiktą teisę dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytoju ir (arba) vairavimo instruktoriumi. • Turėti VĮ „Regitra“ dokumentą, patvirtinantį kelių eismo taisyklių ir saugaus eismo

			egzamino išlaikymą (išlaikyta ne seniau kaip vieni metai iki prašymo pateikimo dienos).
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	5165 Vairavimo instruktoriai?	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Teorinis ir (arba) praktinis mokymas, padedant asmeniui įgyti variklinių transporto priemonių vairavimo kompetencijas.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
<p>1. Vairavimo praktinio mokymo planavimas ir dokumentacijos tvarkymas.</p> <p>2. Vairavimo mokymo(si) proceso įgyvendinimas.</p> <p>3. Mokinių pasiekimų stebėseną ir vertinimas.</p> <p>4. Profesinis tobulėjimas.</p> <p>5. Veikla mokyklos bendruomenei.</p>		<p>1.1. Vairavimo mokymo planų rengimas ir tobulinimas.</p> <p>1.2. Praktinio vairavimo mokymo medžiagos ir maršrutų rengimas</p> <p>1.3. Vairavimo lapų, mokyklinės dokumentacijos pildymas.</p> <p>2.1. Efektyvių vairavimo mokymo strategijų ir metodų parinkimas ir taikymas.</p> <p>2.2. Vairavimo mokymo(si) medžiagos parinkimas.</p> <p>2.2. Individualaus praktinio vairavimo mokymo aikštelėje ir keliuose (gatvėse) mokymas.</p> <p>3.1. Vykdyti mokinio praktinio vairavimo įgūdžių vertinimą, siekiant nustatyti mokinių mokymosi pažangą</p> <p>3.2. Vykdyti mokinio praktinio vairavimo įgūdžių galutinį vertinimą, darant vaizdo ir garso įrašą.</p> <p>3.1. Tobulinti technologines kompetencijas.</p> <p>3.2. Tobulinti pedagogines kompetencijas.</p> <p>3.3. Tobulinti bendrąsias kompetencijas.</p> <p>4.1. Vykdyti mokinių informavimą.</p>	

		4.2. Atlikti numatytus darbus mokyklos bendruomenei.
1. Vairavimo praktinio mokymo planavimas ir dokumentacijos tvarkymas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Rengti ir tobulinti vairavimo mokymo planus.	Vairavimo mokymo planų sudarymas. Mokymo temų patvirtinimas.
	1.2. Rengti praktinio vairavimo mokymo medžiagą ir maršrutus.	Spausdintos ir skaitmenine mokymo(si) medžiagos (variklinių transporto priemonių vairavimo ir mechaninio valdymo, vairavimo technikos schemas, iliustracijos, garso ir vaizdo priemonės) rengimas, vairavimo mokymo maršrutų rengimas.
	1.3. Pildyti vairavimo lapus, mokyklinę dokumentaciją.	Vairavimo lapų, kitų mokinių mokymosi, pažangumo, lankomumo apskaitos dokumentų pildymas, ataskaitų rengimas.
2. Vairavimo mokymo(si) proceso įgyvendinimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Parinkti ir taikyti efektyvias vairavimo mokymo strategijas ir metodus.	Mokymo/si teorijų žinojimas; teorinio ir praktinio vairavimo mokymo/si strategijų ir metodų, siekiant numatytų mokymosi rezultatų, parinkimas; mokymas vairuoti realiomis sąlygomis ir aiškinimas bei rodymas, kaip veikia stabdžiai, sankaba, pavarų dėžė, automatinė transmisija, signaliniai žibintai ir šviesos ir kt., mokymo/si aplinkos ir mikroklimato užtikrinimas mokinių sveikatai ir saugumui, mokinių motyvavimas, skatinimas bendrauti ir bendradarbiauti.
	2.2. Parinkti vairavimo mokymo(si) medžiagą	Mokymo/si medžiagos (schemų, iliustracijų, garso ir vaizdo priemonių) parinkimas (pritaikymas) mokymo/si rezultatams pasiekti, naujausių informacijos šaltinių naudojimas. Eismo įvykių ir traumų prevencijos vykdymas.
	2.3. Vykdyti individualų praktinį vairavimo mokymą vairavimo aikštelėje ir keliuose (gatvėse).	Vairavimo įgūdžių ir saugaus vairavimo mokymas. Mokinių individualių poreikių ir galimybių pažinimas; pažangios vairavimo technikos, kurios reikia kritinėse situacijose, mokymas. Mokinių individualių poreikių ir galimybių pažinimas; pažangios vairavimo technikos, kurios reikia kritinėse situacijose, mokymas, konsultavimas.
3. Mokinių pasiekimų stebėseną ir vertinimą.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1. Vykdyti mokinio praktinio vairavimo įgūdžių vertinimą, siekiant nustatyti mokinių mokymosi pažangą.	Vertinimo teorijų, metodų ir priemonių žinojimas; vertinimo kriterijų aptarimas su mokiniais; grįžtamojo ryšio teikimas; bendravimo, etikos normų žinojimas, individualaus mokymo apskaitos žurnalo (vairavimo lapų) tvarkymas.

	3.2. Vykdyti mokinio praktinio vairavimo įgūdžių galutinį vertinimą	Vertinimo užduočių numatymas, galutinio vertinimo atlikimas, vaizdo ir garso įrašų darymas.
4. Profesinis tobulėjimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	4.1. Analizuoti savo veiklą ir sudaryti profesinio tobulėjimo planą.	Veiklos refleksija (veiklos stipriosios ir tobulintinos sritys) remiantis grįžtamojo ryšio ir kitais duomenimis; technologinių, pedagoginių/didaktinių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimo krypčių numatymas.
	4.2. Pasirinkti optimaliausius profesinio tobulėjimo formą, būdus ir priemones.	Įvairių rūšių informacijos paieška; tikslinių duomenų bazių naudojimas; nuotolinis mokymasis; dalyvavimas atvirose pamokose; projektuose; stažuotėse; konferencijose; mokymuose; dalijimasis savo patirtimi su kolegomis.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	komunikacinė ir informacijos valdymo
2.	bendravimo ir bendradarbiavimo
3.	konfliktų valdymo
4.	reflektavimo ir mokymo(si) mokytis
5.	pokyčių valdymo
6.	užsienio kalbų

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai

Reikalavimai sveikatai pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999-05-07 nutarimo Nr. 544 2002 -07- 20 redakciją Nr. 1145 “Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“; sveikatos tikrinimo medicininė pažyma (F Nr. 083-1/a)

Specialieji reikalavimai: vieną kartą per 5 metus išlaikyti VI „Regitra“ kelių eismo taisyklių ir saugaus eismo egzaminą

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.) individualus

Darbo aplinka uždarose patalpose (klasės, kabinetai, dirbtuvės), atvirose erdvėse (vairavimo aikštelė, keliai, gatvės)

Darbų saugos reikalavimai HN 102:2011 „Istaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“; reikalavimai, numatyti profesinio ir vairavimo mokymo programose

Pagrindinės darbo priemonės. Praktiniam profesiniam mokymui – stendai, vairavimo simulatorius, mokomasis automobilis

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): vairavimo mokymo organizavimo kaita: mokymo(si) proceso skaitmeninimas, simuliavimas, vairavimas slidžiose dangose.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: -

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Vytautas Zubras

10. Asistuojantis dėstytojas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (<i>tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas</i>)	Mokslas ir studijos 85.4 Aukštasis mokslas (kolegija ir universitetas)		
PAREIGYBĖ (<i>nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios pavadinimas</i>)	Asistuojantis dėstytojas	Reikalaujama kvalifikacija (<i>nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas</i>)	Bakalauro ir magistro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK (<i>nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją</i>)	2310 Aukštųjų mokyklų dėstytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	6 arba 7 lygmuo
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	6 arba 7 lygmuo
Veiklos objektas (<i>aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.</i>)	Praktinių užsiėmimų ir seminarų studentams planavimas ir skaitymas, studentų konsultavimas vieno ar kelių dėstomų studijų dalykų ribose. Taikomųjų ir fundamentinių tyrimo darbų planavimas ir vykdymas kartu su kolegomis, mokslinių ir publicistinių straipsnių rengimas, dalyvavimas konferencijose ir praktinėse-mokslinėse diskusijose.		
VEIKLOS SRITYS: (<i>nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką</i>)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (<i>remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai</i>)	
1. Dėstymas praktiniuose seminaruose ir praktikų organizavimas 2. Taikomojo pobūdžio ir fundamentinių tyrimų vykdymas	1.1 Praktinių užsiėmimų ir seminarų turinio planavimas. 1.2 Paskaitų skaitymas. 1.3 Studentų konsultavimas. 1.4 Seminarų, laboratorinių darbų, kūrybinių dirbtuvių ir pan. veiklų organizavimas. 1.5 Praktinių ir seminaro užduočių rengimas ir vertinimas. 2.1 Taikomųjų ir fundamentinių tyrimų įgyvendinimas, orientuojantis į praktinį teorinių koncepcijų taikymą. 2.2 Dalyvavimas konferencijose ir praktiniuose seminaruose.		

		2.3 Tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir mokslinės diskusijos vystymas dirbant komandoje su tyrėjų komanda. 2.4 Vykdomų tyrimų administravimas ir sklaida.
1. Dėstymas praktiniuose seminaruose ir praktikų organizavimas	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Planuoti ir organizuoti studijų procesą.	Planuojama studijų programos praktiniai užsiėmimai ir seminarai pagal patvirtintus kolegijos strategiją.
	1.2. Taikyti tarpdisciplinines žinias vystant studijų turinį ir planuojant paskaitas.	Planuojamos paskaitos ir praktiniai užsiėmimai remiantis tarpdisciplininėmis žiniomis ir aktualiais praktiniais pavyzdžiais. Planuojant paskaitas remiamasi studijų programoje įvardinamais rezultatais ir studijų programos pagrindiniais tikslais.
	1.3. Vystyti diskusijas su studentais konsultacijų metu bei skatinti kritiškai mąstyto seminarų, laboratorinių užsiėmimų ir kūrybinių veiklų metu.	Vykdomos nuolatinės konsultacijos ir praktiniai užsiėmimai, kurie orientuojami į kūrybinių sprendimų paiešką, problemų analizavimą ir kritinio mąstymo gebėjimų plėtojimą.
	1.4. Parengti egzaminų užduotis orientuojantis į žinių taikymą ir praktinių įgūdžių demonstravimą.	Rengiamos egzaminų užduotys remiantis dėstomos medžiagos temomis ir susiejama tai su studijų dalyko tikslais bei studijų rezultatais.
	1.5. Vadovauti studentų baigiamiesiems darbams.	Remiantis studijų tikslais ir rezultatais formuluojama tyrimo tema ir problema, kuri analizuojama remiantis teorinėmis priegomis bei tyrimo metodologiniais sprendimais.
2. Taikomojo pobūdžio ir fundamentinių tyrimų vykdymas.		Kompetencijos ribos
	2.1. Parengti švietimo tobulinimo ir mokslo projektus bei jiems vadovauti.	Remiantis įvairiais nacionalinių ir tarptautinių fondų kvietimo dokumentais parengti ir vykdyti nacionalinius ir tarptautinius projektus, kurie orientuojami į švietimo tobulinimą ir studentų praktinių žinių bei įgūdžių lavinimą.
	2.2. Parengti ir įgyvendinti mokslinius tyrimus.	Rengiami ir įgyvendinami užsakomieji moksliniai tyrimai ir teikiamos ataskaitos užsakovams, bei remiantis tyrimų rezultatais rengiamos mokomoji medžiaga studentams, vykdoma sklaida.
	2.3. Vykdyti atliktų tyrimų sklaidą.	Pristatomi taikomųjų tyrimų rezultatai mokslinėse diskusijose, seminaruose bei mokslinėse-praktinėse konferencijose.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja kalba ir užsienio kalbomis
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityje
3.	Skaitmeninis raštingumas
4.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška
5.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai
6.	Mokymasis mokytis

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: Mažai judėjimo, sėdimas darbas, nenormuotas darbas valandų atžvilgiu. Sunkiai nuspėjamas darbų srauto intensyvumas.

Specialieji reikalavimai: Komentarų nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): Individualus darbas ir komandinis darbas

Darbo aplinka: Dirbama institucijoje, dažniausiai darbo kabinete arba auditorijoje, kur vedamos paskaitos.

Darbų saugos reikalavimai: Reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: Kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Tarpautinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas, tarpdisciplininės žinios, komandinis darbas, IKT naudojimas ir inovatyvių programų duomenims apdoroti populiarėjimas.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Pokalbiai su kolegijų ir universitetų darbuotojais ir teorinė medžiaga.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Ilona Tandzegolskienė

11. Dėstytojas (asistentas, lektorius, docentas, profesorius)

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Mokslas ir studijos 85.4 Aukštasis mokslas (universitetas ir kolegija)		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Dėstytojas (asistentas, lektorius, docentas, profesorius)	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Magistro arba daktaro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	2310 Aukštųjų mokyklų dėstytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	7 arba 8 lygmuo
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	7 arba 8 lygmuo
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Studijų programų rengimas ir įgyvendinimas, paskaitų studentams planavimas ir skaitymas, studentų konsultavimas vieno ar kelių dėstomų studijų dalykų ribose. Fundamentaliųjų ir eksperimentinių tyrimo darbų planavimas ir koordinavimas, mokslinių straipsnių rengimas, monografijų ir mokslo studijų rengimas, dalyvavimas tarptautinėse konferencijose ir mokslinėse tarpdisciplininėse diskusijose. Viešų paskaitų planavimas ir pranešimų visuomenei skaitymas, mokslinės minties perteikimas pasitelkiant skirtingas žiniasklaidos priemones, bendradarbiavimas su socialiniais dalininkais, praktinės reikšmės projektų planavimas ir įgyvendinimas.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Dėstymas.		1.1.Studijų programų rengimas ir atnaujinimas, studijų programų rengiant pagal nustatytus reikalavimus. 1.2.Studijų dalyko/dalykų turinio planavimas, organizavimas ir vykdymas. 1.3.Paskaitų skaitymas. 1.4.Studentų konsultavimas. 1.5.Seminarų, laboratorinių darbų, kūrybinių dirbtuvių ir pan. veiklų organizavimas.	

<p>2. Fundamentinių bei taikomųjų tyrimų vykdymas.</p> <p>3. Administracinių veiklų planavimas ir vykdymas</p>	<p>1.6.Egzaminų užduočių ir vertinimo testų rengimas bei rezultatų įvertinimas.</p> <p>1.7.Vadovavimas studentų baigiamiesiems darbams;</p> <p>2.1.Fundamentinių ir taikomųjų tyrimų planavimas bei įgyvendinimas, orientuojantis į praktinį teorinių koncepcijų taikymą.</p> <p>2.2.Mokslinių ir didaktinių studijų ir monografijų rengimas ir publikavimas.</p> <p>2.3.Dalyvavimas konferencijose ir seminaruose.</p> <p>2.4.Tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir mokslinės diskusijos vystymas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.</p> <p>3.1.Tyrimo rezultatų ir mokslinės minties perteikimas ir pristatymas bendruomenei.</p> <p>3.2.Praktinės reikšmės projektų planavimo, įgyvendinimo bei sklaidos veiklų vykdymas.</p> <p>3.3.Įsitraukimas į tarptautinius tinklus bei ekspertinę veiklą.</p> <p>3.4.Bendradarbiavimas su socialiniais dalininkais ir bendrų veiklų planavimas.</p>	
<p>1. Dėstymas.</p>	<p>Kompetencijos</p>	<p>Kompetencijos ribos</p>
	<p>1.1.Planuoti ir organizuoti studijų procesą.</p>	<p>Planuojamos naujos studijų programos ir atnaujinamos esamos studijų programos pagal patvirtintus studijų kokybės vertinimo centro dokumentus ir kolegijos ar universitetų strategiją.</p>
	<p>1.2.Taikyti tarpdisciplinines žinias vystant studijų turinį ir planuojant paskaitas.</p>	<p>Planuojamos paskaitos ir praktiniai užsiėmimai remiantis tarpdisciplininėmis žiniomis ir naujausiais tyrimo rezultatų pavyzdžiais. Planuojant paskaitas remiamasi studijų programoje įvardinamais rezultatais ir studijų programos pagrindiniais tikslais.</p>
	<p>1.3.Vystyti diskusijas su studentais konsultacijų metu bei skatinti kritiškai mąstyti seminarų, laboratorinių užsiėmimų ir kūrybinių veiklų metu.</p>	<p>Vykdomos nuolatinės konsultacijos ir praktiniai užsiėmimai, kurie orientuojami į kūrybinių sprendimų paiešką, problemų analizavimą ir kritinio mąstymo gebėjimų plėtojimą bei inovacijų skatinimą.</p>
	<p>1.4.Parengti egzaminų užduotis orientuojantis į žinių taikymą ir praktinių įgūdžių demonstravimą.</p>	<p>Rengiamos egzaminų užduotys remiantis dėstomos medžiagos temomis ir susiejama tai su studijų dalyko tikslais bei studijų rezultatais.</p>

	1.5. Vadovauti studentų baigiamiesiems darbams.	Remiantis studijų tikslais ir rezultatais formuluojama tyrimo tema ir problema, kuri analizuojama remiantis teorinėmis priegomis bei tyrimo metodologiniais sprendimais.
2. Fundamentinių ir eksperimentinių tyrimų vykdymas.		Kompetencijos ribos
	2.1. Parengti švietimo tobulinimo ir mokslo projektus bei jiems vadovauti.	Remiantis nacionalinių ir tarptautinių fondų kvietimo dokumentais parengiami ir vykdomi nacionaliniai ir tarptautiniai moksliniai projektus, kurie orientuojami į švietimo tobulinimą ir besimokančiųjų praktinių žinių lavinimą.
	2.2. Parengti ir įgyvendinti mokslinius tyrimus.	Rengiami ir įgyvendinti moksliniai ir eksperimentiniai tyrimai, publikuojami gauti tyrimo rezultatai bei modeliuojamos naujos teorinės išvalgos. Tyrimo rezultatais pasidalinama paskaitų metu su studentais ir jaunesniaisiais kolegomis.
	2.3. Vykdyti atliktų tyrimų sklaidą.	Rengiamos viešos tyrimo rezultatų pristatymo paskaitos bei diskusijos su kolegomis nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, rengiami straipsniai moksliniams žurnalams ir dalyvaujama tarptautinėse mokslinėse konferencijose.
	2.4. Parengti ir koordinuoti tarptautinius projektus.	Dalyvaujama tarptautiniuose projektuose kaip partneriai arba projekto koordinatoriai, kurie orientuojami į tarpdisciplininius rezultatus ir aukštos kvalifikacijos tyrėjų bendradarbiavimą.
3. Administracinių veiklų planavimas ir vykdymas	3.1. Tyrimo rezultatų ir mokslinės minties perteikimas ir pristatymas bendruomenei.	Įsitraukimas į savanorišką veiklą ir bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis, mokyklomis ir trečiojo amžiaus universitetu, siekiant perteikti vykdomų tyrimų rezultatus bei naujausias žinias.
	3.2. Praktinės reikšmės projektų planavimo, įgyvendinimo bei sklaidos veiklų vykdymas.	Įvairių tarptautinių ir nacionalinių projektų planavimas ir įgyvendinimas, siekiant praktinės reikšmės rezultatų ir orientuojantis į bendradarbiavimą su partnerinėmis organizacijomis.
	3.3. Įsitraukimas į tarptautinius tinklus bei ekspertinę veiklą.	Įsitraukimas į tarptautinės reikšmės tinklines organizacijas, diskusijos ir bendrų idėjų aptarimas siekiant pristatyti savo vykdomas veiklas.
	3.4. Bendradarbiavimas su socialiniais dalininkais ir bendrų veiklų planavimas.	Siekama bendradarbiauti su socialiniais dalininkais per bendras veiklas ir bendrus projektus, orientuojantis į partnerystės išlaikymą ir bendradarbiavimą.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja kalba ir užsienio kalbomis
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityje
3.	Skaitmeninis raštingumas
4.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška
5.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai
6.	Mokymasis mokytis

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: Mažai judėjimo, sėdimas darbas, nenormuotas darbas valandų atžvilgiu. Sunkiai nuspėjamas darbų srauto intensyvumas.

Specialieji reikalavimai: Komentarų nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): Individualus darbas ir komandinis darbas

Darbo aplinka: Dirbama institucijoje, dažniausiai darbo kabinete arba auditorijose, kur vedamos paskaitos. Taip pat kelionės į kitus miestus arba kitas šalis (skaitomos paskaitos, dirbama su projektų partneriais, ekspertuojama).

Darbų saugos reikalavimai: Reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: Kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Tarptautinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas, tarpdisciplininės žinios, komandinis darbas, IKT naudojimas ir inovatyvių programų duomenims apdoroti populiarėjimas.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Pokalbiai su kolegijų ir universitetų darbuotojais ir teorinė medžiaga.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Ilona Tandzegolskienė

12. Tyrėjas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Mokslas ir studijos 85.4 Aukštasis mokslas (universitetas ir kolegija)		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Tyrėjas (vyriausias mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas, mokslininkas stažuotojas)	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Magistro arba daktaro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	2310 Aukštųjų mokyklų dėstytojai	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	7 arba 8 lygmuo
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	7 arba 8 lygmuo
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Fundamentaliųjų ir eksperimentinės plėtos tyrimų planavimas ir vykdymas, mokslinių straipsnių rengimas, monografijų ir mokslo studijų rašymas, mokomųjų knygų rengimas, dalyvavimas konferencijose ir mokslinėse tarpdisciplininėse diskusijose.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Fundamentaliųjų ir eksperimentinės plėtos pobūdžio tyrimų vykdymas 2. Konsultavimas.	1.1.Fundamentinių ir eksperimentinių tyrimų planavimas bei įgyvendinimas, orientuojantis tiek į teorinį, tiek į praktinį koncepcijų taikymą. 1.2.Metodinių ir didaktinių monografijų ir mokslo studijų rengimas ir publikavimas. 1.3.Dalyvavimas konferencijose ir seminaruose. 1.4.Tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir mokslinės diskusijos vystymas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. 1.5.Tyrimo rezultatų viešinimas žiniasklaidos priemonių pagalba. 2.1.Tyrimo dalyvių, jaunųjų mokslininkų ir studentų konsultavimas. 2.2.Grįžtamojo ryšio teikimas.		

		2.3.Vadovavimas moksliniams darbams ir moksliniams projektams.
1. Tyrimų planavimas ir vykdymas		Kompetencijos ribos
	1.1. Parengti ir įgyvendinti mokslinius tyrimus	Remiantis įvairiais nacionalinių ir tarptautinių fondų kvietimo dokumentais parengiami ir vystomi nacionaliniai ir tarptautiniai projektai, kurie orientuojami į inovacijų paiešką ir naujų mokslinių modelių bei teorijų vystymą.
	1.2. Vykdyti atliktų tyrimų sklaidą.	Įgyvendinant mokslinius projektus bendradarbiaujama su užsienio partneriais, vykdoma gautų rezultatų sklaida ir viešinimas, kuriamos mokslinės bendruomenės ir dalyvaujama moksliniuose tinkluose.
	2.3. Bendrauti ir bendradarbiauti.	Gauti tyrimo rezultatai aptariami ir išdiskutuojami su kolegomis ir jaunaisiais pasekėjais (būsimais doktorantais) bei pristatomi visuomenei.
2. Konsultavimas		Kompetencijos ribos
	2.1.Vystyti diskusijas su studentais/jaunaisiais tyrėjais teikti grįžtamąjį ryšį.	Vykdomos nuolatinės konsultacijos ir praktiniai užsiėmimai, kurie orientuojami į kūrybinių sprendimų paiešką, problemų analizavimą ir kritinio mąstymo gebėjimų plėtojimą. Planuojamos konsultacijos ir praktiniai užsiėmimai remiantis tarpdisciplininėmis žiniomis ir naujausiais tyrimo rezultatų pavyzdžiais. Konsultuojant ir dirbant su studentais ar jaunaisiais tyrėjais reikiamas grįžtamasis ryšys, kuris orientuojamas į mokymosi visą gyvenimą įgūdžių formavimą.
	2.2.Vadovauti studentų ir tyrėjų moksliniams darbams.	Remiantis studijų tikslais ir rezultatais formuluojama tyrimo tema ir problema, kuri analizuojama remiantis teorinėmis priegomis bei tyrimo metodologiniais sprendimais. Vadovaujama tiek bakalauro studijų studentams, tiek ir magistro studijų studentams, tiek ir doktorantams. Orientuojamasi į jaunojo specialisto (doktorantūros studijoms parengimą).

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja kalba ir užsienio kalbomis
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityje
3.	Skaitmeninis raštingumas
4.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška

5.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai
6.	Mokymasis mokytis

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: Mažai judėjimo, sėdimas darbas, nenormuotas darbas valandų atžvilgiu. Sunkiai nuspėjamas darbų srauto intensyvumas.

Specialieji reikalavimai: Komentarų nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): Individualus darbas ir komandinis darbas

Darbo aplinka: Dirbama institucijoje, dažniausiai darbo kabinete arba auditorijose, kur vedamos paskaitos. Kelionės į kitus miestus arba šalis, mokslinių tyrimų ataskaitų pristatymai kolegoms konferencijų ar mokslinių susitikimų metu.

Darbų saugos reikalavimai: Reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: Kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Tarptautinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas, tarpdisciplininės žinios, komandinis darbas, IKT naudojimas ir inovatyvių programų duomenims apdoroti populiarėjimas.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Pokalbiai su kolegijų ir universitetų darbuotojais ir teorinė medžiaga.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Ilona Tandzegolskienė

13. Andragogas-praktikas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (<i>tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas</i>)	Švietimas 85.59 Kitas, niekur nepriskirtas, švietimas (Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija, APV aprašas)		
PAREIGYBĖ (<i>nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas</i>)	Andragogas-praktikas	Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Profesinis išsilavinimas arba bakalauro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK <i>(nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)</i>	Profesinio mokymo specialistas, 242401	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	5,6
	Profesijos dalykų mokytojų rengimo dėstytojas, , 231043	Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	5,6
Veiklos objektas (<i>aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.</i>)	Suaugusiųjų švietimas ir mokymas. Suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą skatinančių neformalaus švietimo ir formalaus mokymosi sąlygų kūrimas ir realizavimas. Andragogai praktikai padėtų besimokantiems padėti atsiskleisti prigimtine asmens savybę – gebėjimą mokytis ir įgyti arba plėtoti norimas kompetencijas.		
VEIKLOS SRITYS: (<i>nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką</i>)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (<i>remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai</i>)	
1. Suaugusiųjų edukacija.		1.1.Mokymosi visą gyvenimą idėjos atskleidimas besimokantiems, realizuojant mokymo ir mokymosi procesus suaugusiesiems. 1.2.Suaugusiųjų mokymosi ir jų psichologijos ypatumų išryškėjimas. 1.3.Suaugusiųjų mokymosi metodų pateikimas ir demonstravimas.	

2. Suaugusiųjų mokymosi vadyba.		<p>2.1.Mokymosi visą gyvenimą vertybėmis pagrįstų suaugusiųjų mokymosi proceso planavimas ir organizavimas.</p> <p>2.2.Mokymosi aplinkos, atitinkančios besimokančiojo poreikius ir orientuotas į jo tolimesnį savarankišką mokymąsi parinkimas ir palaikymas.</p> <p>2.3.Suaugusiųjų besimokančiųjų motyvavimas prieš, po ir paties mokymosi procese.</p>
3. Suaugusiųjų mokymosi tyrimai.		<p>3.1. Praktinės veiklos tyrimas /tyrimo projektas, planas, priemonių parinkimas, vertinimo rodiklių numatymas.</p> <p>3.2. Suaugusiųjų mokymosi savirefleksijos , kritinio mąstymo ir įsivertinimo įgūdžių lavinimas mokantis.</p>
1. Suaugusiųjų edukacija	Kompetencijos	<i>Kompetencijos ribos / Gebėjimų taikymo ribos/</i>
	1.1 Realizuojant mokymo ir mokymosi procesus atskleisti suaugusiesiems mokymosi visą gyvenimą idėjos įgyvendinimo principus.	<p>Pritaikant parengtas mokymo(si) programas, mokymo(si) priemones, metodus, strategijas ir išteklius konkreitiems suaugusiųjų poreikiams tenkinti , skatinti jų poreikį mokytis visą gyvenimą.</p> <p>Kurti fizinę, technologinę, psichologinę ir socialinę mokymo(si) aplinkas padedančias pasirinkti būdus ir tenkinti individualius suaugusiųjų mokymosi poreikius (<i>prieigos prie edukacinio banko ir virtualaus mokymosi išteklių, konsultavimas ir pan.</i>).</p>
	1.2 Parinkti ir palaikyti mokymosi aplinkas, atitinkančias besimokančiojo poreikius ir orientuotas į jo tolimesnį savarankišką mokymąsi.	<p>Teikti išsamią informaciją apie suaugusiųjų psychosocialinę raidą</p> <p>Supažindinti besimokančiuosius su baziniais suaugusiųjų mokymosi modeliais (patirtinio , vadovaujamojo ir savireguliacinio mokymosi)</p> <p>Įvertinus kiek mokymo(si) aplinkos, programos ir teikiama parama / pagalba atitinka besimokančiųjų poreikius (apklausos anketos, pokalbiai), teikti grįžtamąjį ryšį.</p>
	2.5 Taikyti ir plėtoti suaugusiųjų mokymosi metodus.	<p>Sudaryti suaugusiųjų mokymosi metodų (dalijamos medžiagos , garso ir vaizdo įrašai ir pan.) katalogą ir pastoviai jį papildyti.</p> <p>Sudaryti galimybes besimokantiesiems parengti mokymosi situacijas ir demonstruoti jas.</p>

2. Suaugusiųjų mokymosi vadyba.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Planuoti ir organizuoti mokymosi visą gyvenimą vertybėmis pagrįstus suaugusiųjų mokymosi procesus.	Planuoti ir organizuoti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi procesus: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais planuoti ir valdyti suaugusiųjų mokymosi situacijas; kurti ir palaikyti lygiavertę sąveiką su besimokančiais; organizuoti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi veiklas Rengti projektus siekiant gauti įvairių fondų finansinę bei intelektinę paramą (kvietimų projektų teikimui paieška, partnerių paieška ir kt.). Telkti darbdavius ir suaugusiųjų švietėjų bendruomenę mokymosi visą gyvenimą principų sklaidai.
	2.2 Parinkti ir palaikyti mokymosi aplinkas, atitinkančias besimokančiųjų poreikius ir orientuotas į jo tolimesnį savarankišką mokymąsi.	Dalyvauti kuriant mokymosi aplinkas suaugusiesiems (fizines, virtualias ir tinklines). Talpinti gerosios suaugusiųjų mokymosi patirties aprašus ir metodus mokymosi platformose. Sudaryti sąlygas suaugusiesiems pasirinkti mokymosi aplinką ir būdą : neformalųjį švietimą, tęstinį ar savaiminį mokymąsi.
2.3 Motyvuoti suaugusiuosius besimokančiuosius prieš, po ir paties mokymosi procese.	Formuoti kvalifikacijos tobulinimo renginių klausytojų grupes, tvarkyti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimosi veiklų dokumentus. Teikti informaciją suaugusiųjų švietimo institucijos interneto svetainei, institucijoms ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio mokymosi paslaugų vartotojams apie suaugusiųjų neformalaus mokymosi galimybes. Sudaryti sąlygas suaugusiesiems pasirinkti mokymosi aplinką ir būdą : neformalųjį švietimą, tęstinį ar savaiminį mokymąsi .	
3. Suaugusiųjų mokymosi tyrimai.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1 Tirti praktinę veiklą.	Atlikti praktinės veiklos tyrimą: parengti profesinės veiklos tyrimo projektą; parengti ir pritaikyti duomenų rinkimo ir analizės priemones; atlikti veiklos tyrimą tinkamai naudojant duomenų rinkimo ir analizės

		<p>metodus bei priemones; remiantis veiklos tyrimo rezultatais numatyti praktinės veiklos tobulinimo galimybes.</p> <p>Kaupti duomenis apie savo veiklą, rengti savo kompetencijos aplanką.</p> <p>Kartą per metus vykdyti savo veiklos įšivertinimą, teikti pasiūlymus.</p>
	3.2 Lavinti suaugusiųjų mokymosi savirefleksijos, kritinio mąstymo ir įšivertinimo įgūdžius.	<p>Rengti užduotis skatinančias suaugusiųjų mokymosi savirefleksiją.</p> <p>Įtraukti kritinį mąstymą skatinančias metodikas į individualias ir grupinio darbo užduotis.</p> <p>Įtraukti į savarankiško darbo užduotis įšivertinimo elementus.</p>
	3.3. Dalyvauti suaugusiųjų švietimo tyrimuose, kurie yra vykdomi tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose.	Dalyvauti regiono, nacionaliniuose ir tarptautiniuose tyrimuose teikiant informaciją apie suaugusiųjų mokymosi ir saviugdodos realijas ir poreikius.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

Gerbti suaugusiųuosius besimokančiuosius	Pripažinti besimokančiųjų savarankiškumą ir gebėjimą bei nusiteikimą pasirinkti ir savarankiškai spręsti jiems aktualius klausimus.
Būti tolerantišku	Priimti besimokančiųjų skirtingus mokymosi stilius, jų poreikius bei pažiūras.
Būti atsakingu	Kryptingai organizuoti suaugusiųjų mokymosi procesą siekiant numatytų tikslų.
Mokėti bendrauti.	Įsiklausyti į besimokantiesiems aktualius klausimus ir pateikti į juos ne tik savo nuomonę (atsakymus), bet ir sugebėti įtraukti besimokančiuosius į šių klausimų svarstymą.
Būti empatišku.	Suprasti besimokančiųjų galimus jausmus ir atsižvelgti į juos mokymosi proceso metu
Būti lanksčiu.	Reikalui esant keisti užsiėmimo eigą, darbo metodus.
Kurti atvirą, pasitikėjimą	Sudaryti sąlygas besimokantiems jaustis saugiai drąsiai keistis nuomonėmis, vertinimais bei išbandyti naujus įgūdžius nebijant suklysti.

skatinančią mokymosi aplinką.	
----------------------------------	--

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Reikalavimai (apribojimai) sveikatai: darbas judus ir vyksta įvairiose darbo vietose.

Specialieji reikalavimai: prašoma turėti sveikatos kortelę ar pažymėjimą, pageidaujama vairuotojo teisės.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus darbas, komandinis darbas, komunikavimas bei grįžtamojo ryšio teikimas tiesiogiai ir virtualiose erdvėse.

Darbo aplinka: suaugusiesiems skirtos mokymosi aplinkos neformalaus švietimo ir savaiminio mokymosi erdvėse / muziejų, bibliotekų suaugusiųjų mokymosi centruose, mokyklų ir gimnazijų patalpose, aplinkos darbo biržose, darbo rinkos tarnybose, darbdavių organizacijose ir bendruomenėse, medių kuriamos virtualios mokymosi aplinkos ir kt.

Darbų saugos reikalavimai: reikalingos pertraukos, Lietuvos higienos normos HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ ir kt. .

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami andragoginės praktinės veiklos apimties plėtra ir profesinės veiklos turinio pokyčiai : pagal 2018m. liepos mėn. 31d.pateiktą atvejo studiją „2014-2020 m. ES fondų investicijų į mokymosi visą gyvenimą tinkamumo ir suderinamumo vertinimas“ numatoma remti kvalifikacijos tobulinimą suteikiantį darbdaviams ir besimokantiesiems aktualias mokymosi paslaugas, skatinti mokymąsi darbo vietoje, didinti mokymosi prieinamumą pažeidžiamoms ir sunkiai prieinamoms socialinėms grupėms .

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: andragogo praktiko veikla vertinama pagal ŠUSK ir Andragogo profesinės veiklos aprašuose numatytas veiklas trijose srityse:

- edukacinę, nustatant kaip planuojami ir realizuojami suaugusiųjų mokymo/si procesai.
- vadybinę, vertinant kaip planuojamos ir įgyvendinamos suaugusiųjų neformalaus ar savaiminio mokymosi sąlygos ir galimybės.
- tiriamąją, nustatant kaip analizuojama ir vertinama teikiamų suaugusiųjų neformalaus mokymosi paslaugų kokybė.

Andragogo praktinė veikla vertinama jam pristatant apibendrintą informaciją apie savo darbo rezultatus (tai gali būti veiklos aprašas - potfolio, jo prezentacija arba parodomoji suaugusiųjų mokymosi situacija).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas

Giedra Linkaitytė

14. Suaugusiųjų švietimo metodininkas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	Švietimas 85.5 Kitas mokymas (LŠCDA - /Kretingos, Lazdijų, Panevėžio rajono VŠI Švietimo centrai / ir Klaipėdos universiteto Tęstinių studijų institutas)		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Suaugusiųjų švietimo metodininkas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Bakalauro arba magistro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Švietimo konsultantas, 235101	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	6,7
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	6,7
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Suaugusiųjų profesinis mokymasis ir kvalifikacijos tobulinimas sudarant sąlygas įvairiuose sektoriuose dirbantiems asmenims įgyti ir tobulinti andragogines kompetencijas. Teikiamos paslaugos- Neformalus suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis /paskaitos, seminarai ir jų ciklai, konsultavimas, mentoriavimas, savaiminio mokymosi galimybių sudarymas ir pan.)		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Suaugusiųjų tęstinė edukacija.		1.Realizuoti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si programas. 2. Konsultuoti suaugusiųjų švietėjus, suaugusiųjų besimokančiuosius, darbdavius ir kitus suinteresuotus asmenis tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo programų pasirinkimo ir realizavimo klausimais.	

		3. Atrinkti, kaupti ir sisteminti suaugusiųjų edukacijos gerosios patirties medžiagą.
2. Suaugusiųjų tęstinio mokymosi vadyba.		1. Planuoti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si procesus. 2. Organizuoti ir koordinuoti neformalaus švietimo, tęstinio ir savaiminio mokymosi paslaugų teikimą suaugusiesiems. 3. Sudaryti neformaliai švietimui ir tęstiniam mokymuisi tinkamas fizines, technines, socialines ir kitas sąlygas suaugusiesiems.
3. Suaugusiųjų tęstinio mokymosi paslaugų tyrimai.		1. Atlikti teikiamų suaugusiųjų neformalaus ir tęstinio mokymosi paslaugų tyrimus. 2. Koordinuoti teikiamų mokymosi paslaugų suaugusiesiems kokybės tyrimus. 3. Dalyvauti suaugusiųjų švietimo tyrimuose, kurie yra vykdomi tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose.
1. Suaugusiųjų tęstinė edukacija.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1 Realizuoti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo programas.	Pritaikant parengtas mokymo(si) programas, mokymo(si) priemones, metodus, strategijas ir išteklius konkrečioms suaugusiųjų poreikiams motyvuoti besimokančius ir skatinti jų poreikį mokytis visą gyvenimą. Kokybiškai įgyvendinti suaugusiųjų mokymo(si) planus (sudarant tvarkaraščius ir teikiant grįžtamąjį ryšį). Padėti lektoriams ir besimokantiems suaugusiesiems (is)vertinti asmeninius tęstinio mokymo(si) pasiekimus (vertinimo formos ir metodai, žinių ir gebėjimų vertinimo užduotys). Kurti fizinę, technologinę, psichologinę ir socialinę mokymo(si) aplinkas padedančias tenkinti individualius suaugusiųjų mokymosi poreikius (mobilios klasės, prieigos prie edukacinio banko ir virtualaus mokymosi išteklių, konsultavimas, mentoriavimas ir pan.).

	1.2 Konsultuoti suaugusiųjų švietėjus ir suaugusiuosius besimokančiuosius, darbdavius ir kitus suinteresuotus asmenis kvalifikacijos tobulinimo programų pasirinkimo ir realizavimo klausimais.	Teikti tęstinį mokymąsi skatinančią paramą / pagalbą jauniems specialistams ir besimokantiems suaugusiesiems (konsultavimas, mentoriavimas). Įvertinus kiek mokymo(si) aplinkos, programos ir teikiama parama / pagalba atitinka besimokančiųjų poreikius (apklausos anketos, pokalbiai) teikti grįžtamąjį ryšį.
	1.3 Atrinkti, kaupti ir sisteminti suaugusiųjų edukacijos gerosios patirties medžiagą.	Sudaryti mokymąsi visą gyvenimą skatinančių programų, metodikų ir gerosios praktinės patirties (dalijamos medžiagos , garso ir vaizdo įrašai ir pan.) katalogą ir pastoviai jį papildyti. Teikti pagalbą švietimo darbuotojams, norintiems parengti ir viešinti mokomąją (paskaitos, referatai) bei metodinę medžiagą.
2. Suaugusiųjų tęstinio mokymosi vadyba.		Kompetencijos ribos
	2.1. Planuoti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si procesus.	Sudaryti suaugusiųjų švietimo, tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo metų , pusmečio ir mėnesio veiklos planus ir ataskaitas. Dalyvauti kuriant suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo metodinės veiklos sistemą (sudaryti teikiamų paslaugų aprašus, suaugusiųjų švietėjų ir mentorių sąrašus ir kt.). Rengti projektus siekiant gauti įvairių fondų finansinę bei intelektinę paramą (kvietimų projektų teikimui paieška, partnerių paieška ir kt.). Telkti suaugusiųjų švietėjų bendruomenę suaugusiųjų tęstinio mokymosi patirties sklaidai ir jungtinių kvalifikacijos tobulinimo programų rengimui (bendradarbiavimas su suaugusiųjų švietimo institucijomis ir tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si bei kitais galimais tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si paslaugų teikėjais).
	2.2 Organizuoti ir koordinuoti neformalaus švietimo, tęstinio ir savaiminio mokymosi	Organizuoti : <ul style="list-style-type: none"> • suaugusiųjų švietėjų , valstybės tarnautojų, verslo ir paslaugų sektoriaus darbuotojų bei kitų suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir

	<p>paslaugų teikimą suaugusiesiems.</p>	<p>kvalifikacijos tobulinimo renginius: seminarus, kursus, paskaitas, konferencijas, parodas ir kt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nacionalinių ir tarptautinių projektų rengimą ir vykdymą. • kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimą • verslumą skatinančius renginius, verslo informacijos, konsultacijų ir mokymų paslaugų teikimą verslo sektoriaus atstovams bei potencialiems verslininkams. • bendradarbiavimą su žiniasklaida, institucijomis, susijusiomis su neformaliojo suaugusiųjų švietimu, kitomis paslaugų verslui tinklo įstaigomis, paramą verslui teikiančiomis institucijomis Lietuvoje ir užsienyje. <p>Koordinuoti :</p> <ul style="list-style-type: none"> • bendradarbiavimo ryšius su institucijomis, susijusiomis su neformaliojo suaugusiųjų švietimu, inicijuojant partnerystės tinklą plėtrą. • kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimą institucijoje (tvarkaraščių derinimas, mokymosi aplinkų parinkimas ir kt.).
	<p>2.3. Sudaryti neformaliam švietimui ir tęstiniam mokymuisi tinkamas fizines, technines, socialines ir kitas sąlygas suaugusiesiems.</p>	<p>Formuoti kvalifikacijos tobulinimo renginių klausytojų grupes, tvarkyti suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimosi veiklų dokumentus, užtikrinti, kad visi dokumentai būtų įforminti, paskirstyti ir saugomi pagal patvirtintus raštvedybos reikalavimus.</p> <p>Teikti informaciją suaugusiųjų švietimo institucijos interneto svetainei, institucijoms ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio mokymosi paslaugų vartotojams apie tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimosi galimybes.</p> <p>Sudaryti sąlygas suaugusiesiems pasirinkti mokymosi aplinką ir būdą : neformalųjį švietimą, tęstinį ar savaiminį mokymąsi .</p>
<p>3.Suaugusiųjų švietimo tyrimai.</p>	<p>Kompetencijos</p>	<p>Kompetencijos ribos</p>
	<p>3.1 Atlikti teikiamų suaugusiųjų neformalaus ir</p>	<p>Analizuoti ir apibendrinti duomenis apie suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybę.</p>

	tęstinio mokymosi paslaugų tyrimus.	<p>Sisteminti, analizuoti ir apibendrinti informaciją, ruošti statistines ataskaitas.</p> <p>Inicijuoti ir vykdyti tyrimus savivaldybės suaugusiųjų švietimo darbuotojų metodinei veiklai gerinti.</p> <p>Atlikti institucijos veiklos įsivertinimą, pasirengti išoriniam veiklos vertinimui.</p> <p>Kaupti duomenis apie savo veiklą, rengti savo kompetencijos aplanką.</p> <p>Kartą per metus vykdyti savo veiklos įsivertinimą, teikti pasiūlymus.</p>
	3.2. Koordinuoti mokymosi paslaugų suaugusiesiems kokybės tyrimus.	<p>Inicijuoti ir vykdyti tyrimus suaugusiųjų švietėjų metodinei veiklai gerinti įtraukiant į tyrimą visas paslaugos kokybe suinteresuotas asmenų grupes (kūrėjus, teikėjus, klientus, užsakovus ir pan.)</p> <p>Sisteminti, analizuoti ir apibendrinti duomenis pateiktus kitų tyrėjų bei ruošti statistines ataskaitas.</p>
	3.3. Dalyvauti suaugusiųjų švietimo tyrimuose, kurie yra vykdomi tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose.	<p>Dalyvauti regiono, nacionaliniuose ir tarptautiniuose tyrimuose teikiant informaciją apie suaugusiųjų tęstinio mokymosi kvalifikacijos tobulinimo ir saviugdų realijas ir poreikius.</p>

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: darbas judus ir vyksta įvairiose darbo vietose.

Specialieji reikalavimai: prašoma turėti sveikatos kortelę ar pažymėjimą, būti susipažinus ir savo vadovautis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais neformalųjį suaugusiųjų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą.

Žinoti raštvedybos taisykles, kalbos kultūros normas, tarnybinio etiketo reikalavimus, bendravimo ir dalykinio pokalbio taisykles.

Turėti projektinio darbo patirtį ir įgūdžius, gebėjimą dirbti komandoje.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus darbas , komandinis darbas, veiklų koordinavimas , komunikavimas bei konsultavimas tiesiogiai ir virtualiose erdvėse.

Darbo aplinka: suaugusiesiems skirtos mokymosi aplinkos formalus , neformalus švietimo ir savaiminio mokymosi erdvėse / muziejų , bibliotekų erdvės/, medijų kuriamos aplinkos ir kt./

Darbų saugos reikalavimai: reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai : pagal 2018m. liepos mėn. 31d.pateiktą atvejo studiją „2014-2020 m. ES fondų investicijų į mokymosi visą gyvenimą tinkamumo ir suderinamumo vertinimas“ numatoma remti kvalifikacijos tobulinimą suteikiantį darbdaviams ir besimokantiesiems aktualias mokymosi paslaugas, skatinti darbdavius naudotis išorinių organizacijų parengtomis ir nacionaliniu mastu akredituotomis kvalifikacijų programomis, skatinti mokymąsi darbo vietoje, didinti mokymosi prieinamumą pažeidžiamoms ir sunkiai prieinamoms socialinėms grupėms , teikti konsultacijas su šiomis grupėmis dirbantiems suaugusiųjų švietėjams, plėtoti ankstesnio neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų pripažinimą.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: suaugusiųjų švietėjo veikla vertinama pagal ŠUSK ir Andragogo profesinės veiklos aprašuose numatytas veiklas trijose srityse:

- edukacinę, nustatant kaip planuojami ir realizuojami suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si procesai.
- vadybinę, vertinant kaip planuojamos ir įgyvendinamos suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si sąlygos ir galimybės.
- tiriamąją, nustatant kaip analizuojama ir vertinama teikiamų suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si paslaugų kokybę.

Metodininko praktinė veikla vertinama jam pristatant apibendrintą informaciją apie savo darbo rezultatus (tai gali būti veiklos aprašas - potfolio, jo prezentacija arba parodomoji suaugusiųjų mokymosi situacija).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas

Giedra Linkaitytė

15. Edukologijos dėstytojas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (<i>tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas</i>)	Mokslas ir studijos 85.4 Aukštasis mokslas (Klaipėdos universitetas, APV aprašas))		
PAREIGYBĖ (<i>nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas</i>)	Edukologijos dėstytojas	Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Magistro arba daktaro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK <i>(nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)</i>	Edukologijos dėstytojas 231040	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	7 arba 8 lygmuo
	Švietimo metodų konsultantas 235102	Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	7 arba 8 lygmuo
Veiklos objektas (<i>aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.</i>)	Mokymosi visą gyvenimą ir suaugusiųjų švietimo specialistų rengimas.		
VEIKLOS SRITYS: (<i>nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką</i>)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (<i>remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai</i>)	
1. Andragoginė edukacija.		1.1.Studijų proceso realizavimas perduodant žinias apie suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą. 1.2.Tarpdisciplininių žinių taikymas kuriant suaugusiųjų mokymosi paslaugas. 1.3.Savarankiško studentų darbo inicijavimas ir palaikymas.	
2. Studijų proceso vadyba MVG kontekste.		2.1. Formaliojo MVG švietimo planavimas ir organizavimas.	

		2.2. Tęstinio mokymosi paslaugų planavimas ir organizavimas MVG kontekste.
		2.3. Savaiminio mokymosi prielaidų suaugusiems kūrimas.
3. Mokymosi visą gyvenimą tyrimai.		3.1. Asmeninės profesinės veiklos analizavimas
		3.2. Formalių studijų ir suaugusiųjų tęsinio mokymosi kaip MVG paslaugos rezultatų adekvatus vertinimas.
		3.3. Asmeninės tyriminės kompetencijos tobulinimas.
1. Andragoginė edukacija	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Realizuoti studijų procesą perduodant žinias apie suaugusiųjų mokymąsi.	Mokymas realizuoti suaugusiųjų mokymo(si) procesus: tenkinti suaugusiųjų mokymo(si) poreikius, pritaikant parengtas mokymo(si) programas, mokymo(si) priemones, metodus, strategijas ir išteklius; motyvuoti besimokančius ir skatinti jų poreikį mokytis visą gyvenimą; kokybiškai įgyvendinti mokymo(si) situacijų planus; vertinti suaugusiųjų mokymo(si) pasiekimus / studijų programos, planai, metodikos ir priemonės.
	1.2. Taikyti tarpdisciplinines žinias kuriant suaugusiųjų mokymosi paslaugas.	Mokymas kurti mokymo(si) paslaugas suaugusiems: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais rengti mokymo(si) programas suaugusiems; teikti mokymosi paramą / pagalbą (konsultuoti, informuoti ir t.t.) suaugusiems; kurti fizinę, technologinę, psichologinę, socialinę mokymo(si) aplinką; vertinti ar mokymo(si) aplinkos, programos ir teikiama parama / pagalba atitinka besimokančiųjų poreikius / mokymosi užduotys, anketos/
	1.3. Inicijuoti ir palaikyti savarankiško studentų darbo procesus.	Sudarymas sąlygų kurti inovacijas, skatinančias suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose: numatyti perspektyvias suaugusiųjų švietimo ir mokymo(si) praktikas /užduotys, refleksijos ir savirefleksijos priemonės.
	1.4. Adekvačiai vertinti ir padėti studentams įsivertinti studijų.	Studijų pasiekimų vertinimo kriterijų pateikimas / studijų programose ir užduotyse/, įsivertinimo galimybių kūrimas / savirefleksijos lapai. Mokymosi dienoraščiai, portfolio.

2. Studijų proceso vadyba MVG kontekste.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1 Planuoti ir organizuoti formalųjį MVG švietimą.	Studijų procesų planavimas ir organizavimas: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais: planuoti ir valdyti suaugusiųjų mokymosi situacijas; kurti ir palaikyti lygiavertę sąveiką su besimokančiais; organizuoti mokymo(si) veiklas; į(si)vertinti mokymosi situacijas ir pasiekimus / studijų programos, planai, priemonės, užduotys.
	2.2. Planuoti ir organizuoti tęstinio mokymosi paslaugas MVG kontekste.	Tęstinio mokymosi paslaugų teikiant andragogines kompetencijas suaugusiesiems planavimas, organizavimas ir koordinavimas, mokymosi paslaugų teikimas rengiant projektus.
	2.3. Kurti savaiminio mokymosi prielaidas suaugusiems.	Fizinių, techninių, socialinių ir kt. sąlygų sudarymas suaugusiesiems, studijuojantiems formaliai ir tęstiniu būdu, mokytis tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose: projektuoti suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančią infrastruktūrą (andragogų rengimo, informavimo, orientavimo, konsultavimo, kvalifikacijų vertinimo, pripažinimo, tobulinimo, akreditavimo sistemas).
3. Mokymosi visą gyvenimą tyrimai.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1 Analizuoti asmeninę profesinę veiklą.	Praktinės profesinės veiklos tyrimo realizavimas: parengti profesinės veiklos tyrimo projektą; pritaikyti duomenų rinkimo ir analizės priemones; atlikti veiklos tyrimą tinkamai naudojant duomenų rinkimo ir analizės metodus bei priemones; remdamasis veiklos tyrimo rezultatais numatyti praktinės veiklos tobulinimo galimybes.
	3.2 Adekvačiai vertinti formalių studijų ir suaugusiųjų tęsinio mokymosi kaip MVG paslaugos rezultatus.	Mokymosi paslaugų suaugusiems kokybės tyrimas: pasirinkti suaugusiųjų mokymosi tyrimo tikslams pasiekti tinkamus tyrimo tipus ir metodus; sudaryti tyrimo dalyvių visumą, įtraukdamas į tyrimą visas paslaugos kokybe suinteresuotas asmenų grupes (kūrėjus, teikėjus, klientus, užsakovus ir t.t.); atlikti tyrimus, padedančius į(si)vertinti suaugusiųjų mokymosi paslaugos kokybę; remdamasis tyrimų rezultatais gerinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų kokybę.
	3.3 Plėtoti asmeninę tyriminę kompetenciją.	Mokymosi visą gyvenimą sąlygų sudarymo tinkluose, regionuose, bendruomenėse bei organizacijose kokybės tyrimas ir gerinimo perspektyvų numatymas /projektuoti tyrimus, teikiančius informaciją

apie suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančios infrastruktūros plėtojimo perspektyvas; naudoti atliktų tyrimų rezultatus komunikacijai tarp skirtinguose suaugusiųjų švietimo sferos lygmenyse dirbančių andragogų; atlikti suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančios infrastruktūros būklės tyrimus; remiantis tyrimų rezultatais atskleisti perspektyvias, mokymosi visą gyvenimą kultūros kūrimą skatinančias iniciatyvas.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nenurodomi.

Specialieji reikalavimai: nenurodomi.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus darbas ir komandinis darbas, mentoriavimo, vadovaujamo konsultavimo ir supervizijos organizavimas.

Darbo aplinka: kuriamos įvairios mokymosi erdvės - dirbama auditorijose, virtualiose ir neformalaus švietimo erdvėse, bibliotekose, muziejuose ir pan.

Darbų saugos reikalavimai: Reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: Kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami MVG specialistų poreikio augimas ir andragoginės profesinės veiklos turinio pokyčiai : pagal 2018m. liepos mėn. 31d.pateiktą atvejo studiją „2014-2020 m. ES fondų investicijų į mokymosi visą gyvenimą tinkamumo ir suderinamumo vertinimas“ numatoma remti kvalifikacijos tobulinimą suteikiantį darbdaviams ir besimokantiems aktualias mokymosi paslaugas, skatinti darbdavius naudotis išorinių organizacijų parengtomis ir nacionaliniu mastu akredituotomis kvalifikacijų programomis, skatinti mokymąsi darbo vietoje, didinti mokymosi prieinamumą pažeidžiamoms ir sunkiai prieinamoms socialinėms grupėms , teikti konsultacijas su šiomis grupėmis dirbantiems suaugusiųjų švietėjams, plėtoti ankstesnio neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų pripažinimą.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: suaugusiųjų švietimo specialistų veikla vertinama pagal ŠUSK ir Andragogo profesinės veiklos aprašuose numatytas veiklas trijose srityse:

- edukacinę, nustatant kaip planuojami ir realizuojami suaugusiųjų tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si procesai.

- vadybinę, vertinant kaip suaugusiems planuojamos ir įgyvendinamos MVG , tęstinio mokymosi , kvalifikacijos tobulinimos/si sąlygos ir savaiminio mokymosi galimybės.
- tiriamąją, nustatant kaip analizuojama ir vertinama teikiamų suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą, tęstinio mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo/si paslaugų kokybę.

Dėstytojo praktinė veikla vertinama jam pristatant apibendrintą informaciją apie savo darbo rezultatus (tai gali būti parengtos studijų programos, mokslinių tyrimų ataskaitos, metodinį medžiaga ar monografijos ir kt.).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas Giedra Linkaitytė

16. Andragogas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ <i>(tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)</i>	Švietimas 85.6 Švietimui būdingų paslaugų veikla (LŠCDA-Vilkaviškio savivaldybė, Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinavimas savivaldybėse. Koordinatorių veiklos apžvalga. 2017))		
PAREIGYBĖ <i>(nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios pavadinimas)</i>	Andragogas Neformalaus suaugusiųjų švietimo koordinatorius	Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Magistro laipsnis
Profesijos kodas pagal LPK <i>(nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)</i>	Švietimo paslaugų vadybininkas, 235111	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	7,8
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	7,8
Veiklos objektas <i>(aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)</i>	Mokymosi visą gyvenimą (MVG) sistemos kūrimas ir vadyba.		
VEIKLOS SRITYS: <i>(nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)</i>		VEIKLOS UŽDAVINIAI: <i>(remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)</i>	
1. Suaugusiųjų MVG edukacija.		1.1. Realizuoti suaugusiųjų MVG procesus. 1.2. Kurti MVG paslaugas suaugusiesiems. 1.3. Inicijuoti ir palaikyti suaugusiųjų MVG procesus.	

2. Suaugusiųjų MVG vadyba.		<p>2.1. Planuoti ir organizuoti suaugusiųjų MVG procesus</p> <p>2.2. Planuoti, organizuoti ir koordinuoti MVG paslaugų suaugusiesiems teikimą.</p> <p>2.3. Sudaryti fizines, technines, socialines ir kitas sąlygas suaugusiesiems mokytis visą gyvenimą.</p>
3.Suaugusiųjų MVG tyrimai.		<p>3.1. Atlikti praktinės veiklos tyrimą</p> <p>3.2. Tirti mokymosi paslaugų suaugusiesiems kokybę.</p> <p>3.3. Tirti tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose sudarytų MVG sąlygų kokybę ir gerinimo perspektyvas.</p>
1. Suaugusiųjų MVG edukacija.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1 Realizuoti suaugusiųjų MVG procesus.	Suaugusiųjų mokymo ir mokymosi poreikių tenkinimas taikant parengtas mokymo ir mokymosi programas, priemones, metodus, strategijas ir išteklius (žmogiškieji ištekliai, materialieji-finansiniai ištekliai; instituciniai ištekliai); besimokančiųjų motyvavimas ir jų poreikio mokytis visą gyvenimą skatinimas; kokybiškas mokymo ir mokymosi situacijų planavimas (mokymo planai, tvarkaraščiai); suaugusiųjų mokymo ir mokymosi pasiekimų vertinimas (vertinimo formos ir metodai, žinių ir gebėjimų vertinimo užduotys).
	1.2 Kurti MVG paslaugas suaugusiesiems.	Mokymosi visą gyvenimą principais pagrįstų mokymo ir mokymosi programų suaugusiesiems rengimas; mokymosi pagalbos konsultuojant ir informuojant teikimas; fizinės, technologinės, psichologinės, socialinės mokymo ir mokymosi aplinkos kūrimas ir vertinimas, kiek mokymo (mokymosi) aplinkos teikiama pagalba atitinka besimokančiųjų poreikius.
	1.3 Inicijuoti ir palaikyti suaugusiųjų MVG procesus.	Suaugusiųjų mokymosi regionuose, bendruomenėse, tinkluose ir organizacijose inicijavimas; mokymosi visą gyvenimą sąlygas užtikrinančių projektų kūrimas.

<p>2. Suaugusiųjų MVG vadyba.</p>		Kompetencijos ribos
	<p>2.1. Planuoti ir organizuoti suaugusiųjų MVG procesus.</p>	<p>Suaugusiųjų mokymosi situacijų planavimas ir organizavimas : vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais; lygiavertės sąveikos su besimokančiais kūrimas ir palaikymas; suaugusiųjų mokymo ir mokymosi veiklų (formalus, neformalus, savaiminis mokymasis) kūrimas , palaikymas ir į(si)vertinimo priemonių parinkimas.</p>
	<p>2.2. Planuoti, organizuoti ir koordinuoti MVG paslaugų suaugusiesiems teikimą.</p>	<p>Suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikimo projektų rengimas vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais ; mokymosi visą gyvenimą paslaugų teikimo organizavimas; suaugusiųjų mokymosi paslaugų vykdytojų veiklų koordinavimas, derinant besimokančiųjų, klientų, užsakovų ir socialinių partnerių poreikius.</p>
	<p>2.3. Sudaryti fizines, technines, socialines ir kitas sąlygas suaugusiesiems mokytis visą gyvenimą</p>	<p>Mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančios infrastruktūros (materialinės-techninės, organizacinės-institucinės) kūrimas ir palaikymas sudarant galimybę suaugusiesiems mokytis tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose.</p>
<p>3.Suaugusiųjų MVG tyrimai.</p>	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	<p>3.1 Atlikti praktinės veiklos tyrimą.</p>	<p>Duomenų apie suaugusiųjų švietimą ir mokymąsi rinkimo ir analizės priemonių, padedančių atlikti praktinės veiklos tyrimą parinkimas; tinkamas duomenų rinkimo , analizės metodų bei priemonių naudojimas ; praktinės veiklos tobulinimo galimybių numatymas remiantis veiklos tyrimo rezultatais.</p>
	<p>3.2 Tirti teikiamų MVG paslaugų suaugusiesiems kokybę.</p>	<p>Suaugusiųjų mokymosi tyrimo tikslams pasiekti tinkamų tyrimo tipų ir metodų pasirinkimas; tyrimo dalyvių imties sudarymas, įtraukiant į tyrimą visas paslaugos kokybe suinteresuotas asmenų grupes (kūrėjus, teikėjus, klientus, užsakovus ir pan.); tyrimų, padedančių į(si)vertinti suaugusiųjų mokymosi paslaugos kokybę atlikimas; mokymosi visą gyvenimą paslaugų kokybę gerinančių priemonių numatymas remiantis tyrimų rezultatais.</p>
	<p>3.3 Tirti MVG sąlygų kokybę.</p>	<p>Atliktų suaugusiųjų švietimo ir mokymosi tyrimų rezultatų apibendrinimas mokymosi visą gyvenimą kontekste; išvalgų naudojimas komunikacijai tarp skirtinguose suaugusiųjų švietimo sferos lygmenyse</p>

		dirbančių suaugusiųjų švietėjų; perspektyvių mokymosi visą gyvenimą kryptių ryškinimas regionuose, bendruomenėse ir organizacijose.
--	--	---

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nenurodomi

Specialieji reikalavimai: Prašoma turėti vairuotojo teises

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus darbas , komandinis darbas, veiklų koordinavimas , komunikavimas bei konsultavimas tiesiogiai ir virtualiose erdvėse.

Darbo aplinka: MVG aplinkos formalaus , neformalaus švietimo ir savaiminio mokymosi erdvėse / muziejų , bibliotekų erdvės medijų kuriamos aplinkos ir kt.

Darbų saugos reikalavimai: reikalingos pertraukos ir trumpos mankštos, kurių metu atliekami pratimai akims bei ilsimasi nuo kompiuterio.

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuterinė įranga, tyrimų duomenų skaičiavimo ir analizavimo programinė įranga, multimedija.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai : imigrantų mokymosi paslaugų apimčių didėjimas, socialinę atskirtį patiriančių suaugusiųjų mokymas, MVG paslaugų plėtra regione ir virtualiuose tinkluose (šeimoms auginančios specialiųjų poreikių vaikus, kaliniai ir pan.), naujos suaugusiųjų mokymosi žinos, susijusios su technologijų pokyčiais, naujų kompetencijų teikimas.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: Andragoginį išsilavinimą turinčio andragogo veikla vertinama pagal ŠUSK ir Andragogo profesinės veiklos aprašuose numatytas veiklas trijose srityse:

- edukacinę, nustatant kaip atliekama suaugusiųjų mokymosi poreikių analizė ir realizuojamas mokymo/si procesas.
- vadybinę, vertinant kaip planuojamos ir įgyvendinamos suaugusiųjų mokymosi sąlygos ir galimybės.
- tiriamąją, nustatant kiek andragogo veikla nukreipta į suaugusiųjų švietimo ir mokymosi visą gyvenimą analizės, vertinimo ir tobulinimo procesus.

Andragogo praktinė veikla vertinama jam pristatant apibendrintą informaciją apie savo darbo rezultatus (tai gali būti veiklos aprašas - potfolio, jo prezentacija arba parodomoji suaugusiųjų mokymosi situacija).

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai) : Giedra Linkaitytė

17. Bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS Bibliotekos R91/91.01		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Bibliotekos kultūrinės veiklos vadybininkas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Reikalingas aukštasis išsilavinimas - pirmosios arba antrosios pakopos studijų programos baigimas su bibliotekininkyste, arba kultūra susijusiose studijų kryptyse. 1 metų darbo stažas. Mokėti valstybinę ir bent vieną užsienio kalbą.
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	4411	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI-VII
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI-VII
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Kultūrinių renginių organizavimas ir kultūrinių paslaugų teikimas bibliotekose.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Bibliotekos lankytojų ir vietinės bendruomenės kultūrinių poreikių nustatymas. 2. Kultūrinės veiklos bibliotekoje organizavimas.		1.1. Kultūrinės bibliotekos ir vietos bendruomenės aplinkos vertinimas. 1.2. Bibliotekos lankytojų ir vietos bendruomenės narių kultūrinių poreikių tyrimas. 2.1. Bibliotekos kultūrinės veiklos planavimas. 2.2. Bibliotekos kultūrinių renginių organizavimas. 2.3. Bibliotekos kultūrinių renginių ir jų rezultatų viešinimas.	

3. Kultūrinės-educacinės veiklos bibliotekoje vykdymas.		<p>3.5. Kultūrinių – edukacinių renginių poreikio vertinimas. 3.6. Edukacinių renginių planavimas, bendradarbiaujant su švietimo institucijomis. 3.7. Edukacinių renginių ir jų rezultatų sklaidos vykdymas.</p>
1. Bibliotekos lankytojų ir vietinės bendruomenės kultūrinių poreikių nustatymas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	<p>1.1. Įvertinti kultūrinę bibliotekos ir vietos bendruomenės aplinką.</p> <p>1.2. Iširti kultūrinius bibliotekos lankytojų ir vietinės bendruomenės poreikius.</p>	<p>Bibliotekos lankytojų ir vietos bendruomenės demografinės charakteristikos, religiniai, etniniai tapatumai ir su jais susijusios vertybės, vietos kultūrinės grupės ir bendruomenės.</p> <p>Poreikių vertinimo anketos, apklausa raštu ir žodžiu, telefoninės apklausos, apklausos internete, pokalbiai su lankytojais, poreikių tyrimo duomenų analizė.</p>
2. Kultūrinės veiklos bibliotekoje organizavimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Planuoti bibliotekos kultūrinę veiklą.	Metiniai, ketvirčio, mėnesio renginių planai ir jų sudarymas. Renginių laiko planavimas, renginių laiko derinimas su atlikėjais ir kitais dalininkais.
	2.2. Organizuoti bibliotekos kultūrinius renginius.	Knygų pristatymai, susitikimai su autoriais, konferencijos, seminarai, diskusijos, muzikiniai renginiai, filmų peržiūros, kraštotyros ir etninės kultūros renginiai, proginiai-šventiniai renginiai.
2.3. Viešinti bibliotekos kultūrinius renginius ir jų rezultatus.	Kultūrinių renginių anonsavimas ir viešinimas internete, televizijoje, radijuje. Skelbimų ir informacijos apie rengiamus renginius paruošimas. Renginių ir jų rezultatų pristatymas įvairioms auditorijoms.	
3. Kultūrinės-educacinės veiklos bibliotekoje vykdymas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1. Įvertinti kultūrinių-educacinių renginių poreikį.	Poreikių vertinimo anketos, apklausa raštu ir žodžiu, telefoninės apklausos, apklausos internete, pokalbiai su lankytojais, poreikių tyrimo duomenų analizė.
	3.2. Organizuoti edukacinius renginius, bendradarbiaujant su švietimo įstaigomis.	Viešosios pamokos, paskaitos, diskusijos, seminarai, praktinio mokymo (meistriškumo lavinimo) užsiėmimai. Bendrojo ugdymo įstaigos, aukštosios mokyklos (kolegijos ir universitetai), suaugusiųjų švietimo įstaigos, trečiojo amžiaus universitetai, kitos neformaliojo švietimo įstaigos.
3.3. Viešinti edukacinius renginius ir jų rezultatus.	Edukacinių renginių anonsavimas ir viešinimas internete, televizijoje, radijuje. Skelbimų ir informacijos apie rengiamus edukacinius renginius paruošimas. Renginių ir jų rezultatų pristatymas įvairioms auditorijoms.	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Taikyti teorines žinias ir praktinę patirtį
2.	Informacijos išteklių išmanymas
3.	Imlumas technologinėms naujovėms
4.	Lankstumas, gebėjimas reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių
5.	Empatija lankytojams

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus ir komandinis darbas priklauso nuo konkrečios veiklos.

Darbo aplinka: darbo vietos įrengtos patalpose, aprūpintos informacinėmis technologijomis kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygų išdavimo ir kitos veiklos bei paslaugos.

Darbų saugos reikalavimai: privaloma laikytis darbo saugos, sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektrosaugos reikalavimų.

Pagrindinės darbo priemonės: šiuolaikinės informacinės technologijos kurių pagalba valdomi bibliotekos veiklos procesai

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): didžiausi pokyčiai yra susiję su skaitmeninių technologijų diegimu ir plėtra bibliotekose, taip pat su didėjančiomis skaitmeninių paslaugų teikimo apimtimis. Tai reikalaus plėtoti skaitmenines kompetencijas, nuolatinio mokymosi, gebėjimo greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: žinios vertinamos teorinio egzamino būdu, sprendžiant pateiktas atviro pobūdžio užduotis, praktiniai įgūdžiai vertinami stebint veiklos uždavinių sprendimą konkrečiose darbo vietose. Pagrindiniai vertinimo kriterijai: paslaugos teikimo kokybė, užduočių atlikimo tikslumas, išsamumas.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Renaldas Gudauskas, Daiva Turčinavičė

18. Bibliotekininkas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS Bibliotekos R91/91.01		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Bibliotekininkas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis išsilavinimas, profesinių žinių įgijimas bibliotekininkų ugdymo kursuose. 1 metų darbo stažas. Mokėti valstybinę ir bent vieną užsienio kalbą.
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	262204	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Bibliotekos paslaugų teikimas		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Bibliotekos lankytojų aptarnavimas.		1.1. Leidinių skolinimas panaudai bibliotekoje ir į namus 1.2. Leidinių kopijavimo ir kitų paslaugų, užtikrinančių vartotojams prieigą prie visų informacijos šaltinių, teikimas. 1.3. Spaudinių, informacijos apie periodinius leidinius paieška. 1.4. Atsakymas į lankytojų bibliografinės užklausas. 1.5. Bibliotekos lankytojų informacinio raštingumo lavinimas. 1.6. Lankytojų mokymas naudotis atvirais bibliotekos fondo ištekliais.	

	<ul style="list-style-type: none"> 1.7. Regos sutrikimų turinčių lankytojų aprūpinimas garso knygomis. 1.8. Mobilių skaitymo paslaugų teikimas įstaigoms ir organizacijoms. 1.9. Bibliotekos vartotojų ir lankytojų supažindinimas su naudojimosi biblioteka taisyklėmis. 1.10. Vartotojų, lankytojų apskaitymas, dokumentų ir vartotojų užklausų apskaita, TBA paslaugų teikimas. 1.11. Skaitytojų informavimas apie tarpbibliotekinio abonemento paslaugą ir šios paslaugos teikimas.
<p>2. Bibliotekos fondų ir duomenų bazių tvarkymas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Bibliotekos fondų tvarkymas pagal standartus. 2.2. Spaudinių atranka nurašymui ir jų sąrašo sudarymas. 2.3. Spaudinių komplektavimas. 2.4. Bibliotekos fondo apskaitos dokumentų pildymas ir tvarkymas. 2.5. Bibliotekos katalogų/kartotekų sudarymas ir redagavimas. 2.6. Bibliotekos fondų patikrinimo organizavimas. 2.7. Vartotojų atlygio už bibliotekos fondui padarytą žalą apskaičiavimas ir išieškojimas. 2.8. Bibliotekos duomenų bazių kūrimas. 2.9. Bibliotekos duomenų bazių valdymas. 2.10. Duomenų bazių prieigos bibliotekos lankytojams tvarkymas ir priežiūra.
<p>3. Specializuotų (pvz., ugdymo įstaigų) bibliotekų veiklos planavimas ir organizavimas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Informacijos / duomenų bibliotekos veiklos planavimui, organizavimui ir vertinimui surinkimas bei analizė. 3.2. Bibliotekos paslaugų ir veiklos viešinimas per interneto svetainę. 3.3. Metinės bibliotekos veiklos ataskaitos rengimas.
<p>4. Mokymas ir bibliotekos žmonių išteklių vystymas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Bibliotekos darbuotojų ir vartotojų mokymo programų rengimas, užtikrinant jų kokybę ir tobulinimą. 4.2. Skaitytojų ir informacijos vartotojų bibliografinio informacinio raštingumo lavinimas, jų informacijos paieškos įgūdžių tobulinimas naudojantis bibliotekos elektroniniu katalogu. 4.3. Teminių vartotojų mokymų vykdymas.

		4.4.Konsultacijų ir metodinės pagalbos informacinės, bibliografinės ir kraštotyros veiklos klausimais teikimas
1. Bibliotekos lankytojų aptarnavimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1.Skolinti leidinius panaudai bibliotekoje ir į namus.	Leidiniai panaudai bibliotekoje, leidiniai, išduodami į namus, skolinimo procedūros ir taisyklės.
	1.2.Užtikrinti vartotojams prieigą prie visų informacijos šaltinių.	Kopijavimo paslaugos, prieiga prie skaitmeninių informacijos šaltinių.
	1.3.Ieškoti informacijos apie spaudinius ir leidinius.	Spaudinių ir leidinių paieškos instrumentai.
	1.4.Atsakyti į lankytojų bibliografines užklausas.	Leidinių bibliografinės paieškos instrumentai ir sistemos.
	1.5. Lavinti lankytojų informacinį raštingumą.	Mokymas naudotis kompiuteriais, internetu, duomenų bazėmis.
	1.6.Mokyti lankytojus naudotis atvirais bibliotekos fondo ištekliais.	Atvirų bibliotekos fondo išteklių turinys, naudojimosi atvirais fondo ištekliais principai ir taisyklės.
	1.7.Aprūpinti garso knygomis regos sutrikimų turinčius lankytojus.	Garso knygos
	1.8.Teikti mobilią skaitymo paslaugas įstaigoms ir organizacijoms.	Knygų išvežiojimas, mobilių skaitymo paslaugų apskaita.
	1.9.Supažindinti bibliotekos vartotojus ir lankytojus su naudojimosi biblioteka taisyklėmis.	Taisyklių pristatymas žodžiu, informacinės medžiagos raštu pateikimas, taisyklių komentavimas ir atsakymas į vartotojų ir lankytojų klausimus.
	1.11. Apskaityti vartotojus ir lankytojus.	Vartotojų ir lankytojų apskaitos dokumentai.
	1.12. Teikti tarpbibliotekinio abonemento paslaugą.	TBA paslaugų teikimas.
	Kompetencijos	Kompetencijos ribos

2. Bibliotekos fondų ir duomenų bazių tvarkymas.	2.1. Tvarkyti bibliotekos fondus.	Bibliotekų fondų tvarkymo standartai.
	2.2. Atrinkti spaudinius nurašymui ir sudaryti jų sąrašą.	Spaudinių nurašymui atrankos kriterijai.
	2.3. Komplektuoti spaudinius.	Spaudinių poreikis, užsakymas, duomenų bazės.
	2.4. Pildyti ir tvarkyti bibliotekos fondo apskaitos dokumentus.	Bibliotekos fondo apskaitos dokumentų pildymo ir tvarkymo taisyklės.
	2.5. Sudaryti ir redaguoti bibliotekos katalogus ir kartotekas.	Bibliotekos katalogai, kartotekos, elektroniniai katalogai.
	2.6. Organizuoti bibliotekos fondų patikrinimą.	Bibliotekos fondo patikrinimo taisyklės, patikros dokumentai.
	2.7. Apskaičiuoti ir išieškoti vartotojų atlygį už bibliotekos fondui padarytą žalą.	Vartotojų atlygio apskaičiavimo formulės ir taisyklės, atlygio išieškojimo procedūros, teisiniai instrumentai atlygio išskaičiavimui.
	2.8. Tvarkyti bibliotekos duomenų bases.	Bibliotekos duomenų bazių paskirtis ir tipai, duomenų bazių poreikių nustatymas, duomenų bazių turinio ir struktūros apibrėžimas, duomenų paieškas ir kaupimas, bendradarbiavimas su IT specialistais, kuriant technologines duomenų bazių aplinkas ir programinę įrangą.
	2.9. Valdyti bibliotekos duomenų bases.	Duomenų bazių palaikymas, atnaujinimas, prieigos plėtra.
	2.10. Užtikrinti duomenų bazių prieigą bibliotekos lankytojams.	Vartotojų prieigos prie duomenų bazių užtikrinimas, vartotojų duomenų apsauga, taisyklingo duomenų bazės naudojimo užtikrinimas, duomenų bazių apsauga nuo neteisingo bei žalingo naudojimosi.
3. Specializuotų (pvz., ugdymo įstaigų) bibliotekų veiklos planavimas ir organizavimas.	3.1. Rinkti ir analizuoti informaciją/duomenis bibliotekos veiklos planavimui, organizavimui ir vertinimui.	Duomenys apie bibliotekos fondų kaitą, vartotojų ir lankytojų skaičių, suteiktų paslaugų ekonominę vertę. Duomenų analizės metodai ir pateikimo formos.

	3.2. Rengti ir pristatyti bibliotekos metinės veiklos ataskaitas.	Bibliotekos metinės ataskaitos forma, metinės ataskaitos pristatymas įstaigos vadovybei ir dalininkams.
	3.3. Viešinti bibliotekos paslaugas ir veiklą per bibliotekos interneto svetainę.	Informacijos bibliotekos interneto svetainėje atnaujinimas, informacinių pranešimų apie bibliotekos teikiamas paslaugas, organizuojamus renginius, bibliotekos veiklos pokyčius rengimas.
	3.4. Supažindinti bibliotekos vartotojus ir lankytojus su naudojimosi biblioteka taisyklėmis.	Taisyklių pristatymas naujiems vartotojams, taisyklių priminimas ir paaiškinimas vartotojams ir lankytojams esant poreikiui.
4. Mokymas ir bibliotekos žmonių išteklių vystymas.	4.1. Rengti bibliotekos darbuotojų ir vartotojų mokymo programas.	Mokymo programų rengimas darbuotojų kvalifikacijai kelti ir vartotojų informaciniam raštingumui ugdyti.
	4.2. Lavinti skaitytojų ir informacijos vartotojų informacinį raštingumą.	Skaitytojų informacijos paieškos įgūdžių tobulinimas naudojantis bibliotekos elektroniniu katalogu, informacijos išteklių duomenų bazėmis, mokslinės ir kitos informacijos paieškos sistemomis.
	4.3. Vykdyti teminius skaitytojų mokymus.	Teminių vartotojų informacinio raštingumo ugdymo kursų ir mokymų organizavimas bei vykdymas.
	4.4. Teikti konsultacijas ir metodinę pagalbą.	Konsultavimas ir metodinė pagalba viešojoje bei virtualioje erdvėje informaciniais, bibliografiniais, mokslo komunikacijos ir kraštotyros veiklos klausimais.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Gebėjimas mokytis.
2.	Naudojimosi informacinėmis technologijomis gebėjimai.
3.	Imlumas technologinėms naujovėms
4.	Lankstumas, gebėjimas reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių
5.	Empatija lankytojams

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: gebėti dirbti su informacinėmis technologijomis.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus ir komandinis darbas priklauso nuo konkrečios veiklos.

Darbo aplinka: darbo vietos įrengtos patalpose, aprūpintos informacinėmis technologijomis kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygų išdavimo ir kitos veiklos bei paslaugos.

Darbu saugos reikalavimai: privaloma laikytis darbo saugos, sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektroaugos reikalavimų.

Pagrindinės darbo priemonės: šiuolaikinės informacinės technologijos kurių pagalba valdomi bibliotekos veiklos procesai.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): didžiausi pokyčiai yra susiję su skaitmeninių technologijų diegimu ir plėtra bibliotekose, taip pat su didėjančiomis skaitmeninių paslaugų teikimo apimtimis. Tai reikalaus plėtoti skaitmenines kompetencijas, nuolatinio mokymosi, gebėjimo greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: žinios vertinamos teorinio egzamino būdu, sprendžiant pateiktas atviro pobūdžio užduotis, praktiniai įgūdžiai vertinami stebint veiklos uždavinių sprendimą konkrečiose darbo vietose. Pagrindiniai vertinimo kriterijai: paslaugos teikimo kokybė, užduočių atlikimo tikslumas, išsamumas.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Renaldas Gudauskas, Daiva Turčinavičė

19. Bibliografas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS Bibliotekos R91/91.01		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Bibliografas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	turintis aukštąjį arba aukštesnįjį bibliotekinį išsilavinimą ir įgijęs profesinių žinių bibliotekininkų ugdymo kursuose
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	262205	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI-VII
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI-VII
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Bibliografinių ir kraštotyринių duomenų sklaida, leidinių fondo kaupimas, sisteminimas, tvarkymas, Bibliotekos informacijos sistemos analitikos kūrimas ir naudojimas.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)		

<p>1. Neterminuotai saugomų publikuotų ir nepublikuotų bibliografijos dokumentų fondo bei informacijos apie dokumentus kaupimas.</p> <p>2. Bibliotekos informacinių, bibliografinių, mokslo komunikacijos ir kraštotyros paslaugų teikimas.</p>	<p>1.1. Bibliografinių duomenų masyvo ar šaltinių formavimas.</p> <p>1.2. Elektroninės informacijos išteklių fondo formavimas ir optimizavimas, užtikrinant jų atranką pagal turinį.</p> <p>1.3. Kokybiškos informacijos apie elektroninių išteklių rengimą, konsultavimą ir sklaidą organizavimas ir koordinavimas.</p> <p>1.4. Duomenų bazių testavimas.</p> <p>1.5. Analizinių įrašų (iš miesto periodinių leidinių) rengimas ir siuntimas suvestinei NBDB (tik viešosioms bibliotekoms).</p> <p>1.6. Leidinių parodų organizavimas, fondų pristatymas vartotojams renginiuose, parodose, knygų pristatymuose.</p> <p>2.1. Bibliotekos lankytojų aptarnavimas.</p> <p>2.2. Fondų dokumentų skolinimas laikinam naudojimui fiziniams ir juridiniams asmenims.</p> <p>2.3. Informacinių-bibliografinių konsultacijų teikimas.</p> <p>2.4. Mokslo komunikacijos vykdymas.</p> <p>2.5. Elektroninių paslaugų teikimo administravimas.</p> <p>2.6. Nustatytų elektroninių paslaugų funkcionavimo ir vartojimo stebėseną, statistinių rodiklių surinkimas ir analizė.</p> <p>2.7. Darbo su elektroniniais ištekliais ir elektroninių paslaugų naujovių diegimas ir naudojimas.</p> <p>2.8. Elektroninių paslaugų kokybės užtikrinimas.</p> <p>2.8. Elektroninių paslaugų sklaida.</p>										
<p>1. Neterminuotai saugomų publikuotų ir nepublikuotų bibliografijos dokumentų fondo bei informacijos apie dokumentus kaupimas.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="617 987 1045 1024">Kompetencijos</th> <th data-bbox="1045 987 2041 1024">Kompetencijos ribos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="617 1024 1045 1097">1.1. Formuoti bibliografinių duomenų masyvą ir šaltinius.</td> <td data-bbox="1045 1024 2041 1097">Dokumentų ir leidinių fondų sudarymas, tvarkymas ir priežiūra.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="617 1097 1045 1211">1.2. Formuoti ir optimizuoti elektroninės informacijos išteklių fondą.</td> <td data-bbox="1045 1097 2041 1211">Elektroninės informacijos išteklių atranka ir vertinimas.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="617 1211 1045 1357">1.3. Organizuoti ir koordinuoti kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimą, konsultavimą ir sklaidą.</td> <td data-bbox="1045 1211 2041 1357">Kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimas, konsultavimas ir sklaida.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="617 1357 1045 1391">1.4. Testuoti duomenų bazes.</td> <td data-bbox="1045 1357 2041 1391">Duomenų bazių analizė.</td> </tr> </tbody> </table>	Kompetencijos	Kompetencijos ribos	1.1. Formuoti bibliografinių duomenų masyvą ir šaltinius.	Dokumentų ir leidinių fondų sudarymas, tvarkymas ir priežiūra.	1.2. Formuoti ir optimizuoti elektroninės informacijos išteklių fondą.	Elektroninės informacijos išteklių atranka ir vertinimas.	1.3. Organizuoti ir koordinuoti kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimą, konsultavimą ir sklaidą.	Kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimas, konsultavimas ir sklaida.	1.4. Testuoti duomenų bazes.	Duomenų bazių analizė.
Kompetencijos	Kompetencijos ribos										
1.1. Formuoti bibliografinių duomenų masyvą ir šaltinius.	Dokumentų ir leidinių fondų sudarymas, tvarkymas ir priežiūra.										
1.2. Formuoti ir optimizuoti elektroninės informacijos išteklių fondą.	Elektroninės informacijos išteklių atranka ir vertinimas.										
1.3. Organizuoti ir koordinuoti kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimą, konsultavimą ir sklaidą.	Kokybiškos informacijos apie elektroninius išteklius rengimas, konsultavimas ir sklaida.										
1.4. Testuoti duomenų bazes.	Duomenų bazių analizė.										

	1.5. Rengti analizinius įrašus (iš periodinių leidinių) ir juos siųsti suvestinei NBDB (taikoma tik viešosioms bibliotekoms).	Analizinių duomenų rengimas ir pateikimas.
	1.6. Organizuoti leidinių parodas, pristatyti fondus vartotojams renginiuose, parodose, knygų pristatymuose.	Bibliotekos fondų viešinimas vartotojams organizuojant parodas ir pristatymus įvairiose viešosiose ir virtualios erdvėse.
2. Bibliotekos informacinių, bibliografinių, mokslo komunikacijos ir kraštotyros paslaugų teikimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Aptarnauti bibliotekos lankytojus.	Vartotojų aptarnavimas ir konsultavimas fizinėse ir virtualiose erdvėse.
	2.2. Skolinti fondų dokumentus laikinam naudojimui fiziniams ir juridiniams asmenims.	Bibliotekos vartotojų užsakytų leidinių skolinimas ir skolinimo procesų valdymas.
	2.3. Teikti informacines-bibliografinės konsultacijas.	Informacijos paieškos galimybių bibliotekos informacinėje sistemoje, elektroniniuose ir kituose informacijos šaltiniuose pateikimas bibliotekos vartotojams.
	2.4. Administruoti elektroninių paslaugų teikimą.	Savalaikis, kompetentingas ir efektyvus programinės įrangos funkcionalumo užtikrinimas, informacinės erdvės naujovių diegimo užtikrinimas.
	2.5. Vykdyti nustatytų elektroninių paslaugų funkcionavimo ir vartojimo stebėseną.	Statistinių rodiklių rinkimas ir analizė.
	2.6. Diegti ir naudoti darbo su elektroniniais ištekliais ir elektroninių paslaugų naujoves.	Elektroninių išteklių ir paslaugų naujovių įdiegimas bei sistemingas jų pristatymas vartotojams.
	2.7. Užtikrinti elektroninių paslaugų kokybę.	Kompiuterinių programų ir informacijos esančios jose kokybės užtikrinimas.

	2.8. Vykdyti elektroninių paslaugų sklaidą.	Mokymų ir pristatymų vartotojams aktualiomis temoms parengimas, pristatymas ir paslaugų viešinimas.
3. Mokymas ir bibliotekos žmonių išteklių vystymas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	3.1. Rengti bibliotekos darbuotojų ir vartotojų mokymo programas.	Mokymo programų rengimas darbuotojų kvalifikacijai kelti ir vartotojų informaciniam raštingumui ugdyti.
	3.2. Lavinti skaitytojų ir informacijos vartotojų informacinį raštingumą.	Skaitytojų informacijos paieškos įgūdžių tobulinimas naudojantis bibliotekos elektroniniu katalogu, informacijos išteklių duomenų bazėmis, mokslinės ir kitos informacijos paieškos sistemomis.
	3.3. Vykdyti teminius skaitytojų mokymus.	Teminių vartotojų informacinio raštingumo ugdymo kursų ir mokymų organizavimas bei vykdymas.
	3.4. Teikti konsultacijas ir metodinę pagalbą.	Konsultavimas ir metodinė pagalba viešojoje bei virtualioje erdvėje informaciniais, bibliografiniais, mokslo komunikacijos ir kraštotyrinės veiklos klausimais.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Imlumas technologinėms naujovėms
2.	Nuolatinis mokymasis ir gebėjimas mokyti kitus
3.	Gebėjimas organizuoti veiklas
4.	Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti
5.	Idėjų generavimas ir jų įgyvendinimas

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jeį yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: gebėjimas dirbti su informacinėmis technologijomis.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus ir komandinis darbas priklauso nuo konkrečios veiklos.

Darbo aplinka: darbo vietos įrengtos patalpose, aprūpintos informacinėmis technologijomis kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygu išdavimo ir kitos veiklos bei paslaugos.

Darbų saugos reikalavimai: privaloma laikytis darbo saugos, sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektrosaugos reikalavimų.

Pagrindinės darbo priemonės: šiuolaikinės informacinės technologijos kurių pagalba valdomi bibliotekos veiklos procesai.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): didžiausi pokyčiai yra susiję su skaitmeninių technologijų diegimu ir plėtra bibliotekose, taip pat su didėjančiomis skaitmeninių paslaugų teikimo apimtimis. Tai reikalaus plėtoti skaitmenines kompetencijas, nuolatinio mokymosi, gebėjimo greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: žinios vertinamos teorinio egzamino būdu, sprendžiant pateiktas atviro pobūdžio užduotis, praktiniai įgūdžiai vertinami stebint veiklos uždavinių sprendimą konkrečiose darbo vietose. Pagrindiniai vertinimo kriterijai: paslaugos teikimo kokybė, užduočių atlikimo tikslumas, išsamumas.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Renaldas Gudauskas, Daiva Turčinavičė

20. Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS Bibliotekos R91/91.01		
PAREIGYBĖ (nurodomas [pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Turintis aukštąjį išsilavinimą IT technologijų ar susijusiose srityse
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	-	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI- VII
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI- VII
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Informacinių technologijų funkcionavimo ir prieigos užtikrinimas bibliotekose, informacinių technologinių sprendimų, užtikrinančių informacijos prieigą bibliotekos lankytojams ir klientams, diegimas ir priežiūra.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bibliotekos IT technologijų ir technologinių sprendimų, užtikrinančių prieigą prie informacinių išteklių diegimas ir plėtra. 2. Elektroninių-informacinių paslaugų teikimas ir administravimas. 		<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Naujų informacinių technologijų bibliotekose diegimas. 1.2. Programinės įrangos diegimas ir atnaujinimas bibliotekos darbuotojų ir vartotojų kompiuterinėse darbo vietose. 1.3. Techninės, kompiuterinės ir programinės įrangos techninė priežiūra. 2.1. Elektroninio pašto prieigos bibliotekoje diegimas, administravimas ir priežiūra. 2.2. Elektroninių informacinių išteklių prieigos teikimo ir naudojimosi apskaita ir administravimas. 2.3. Administracinės programinės įrangos (pvz., buhalterinės) diegimas, administravimas ir priežiūra. 	

<p>3. Bibliotekos interneto svetainės administravimas ir priežiūra.</p> <p>4. Bibliotekos kompiuterių tinklo administravimas ir plėtra, serverių administravimas.</p> <p>5. Informacinės veiklos technologinių projektų iniciavimas ir įgyvendinimas.</p>		<p>2.4. Telefoninio ryšio paslaugų naudojimosi stebėseną, administravimą ir apskaitą.</p> <p>3.1. Bibliotekos interneto svetainės kūrimas.</p> <p>3.2. Bibliotekos interneto svetainės techninė priežiūra.</p> <p>4.1. Kompiuterinės įrangos paskirstymo bibliotekos darbo vietose ir klientų aptarnavimo zonose planavimas.</p> <p>4.2. Bibliotekos kompiuterių tinkle konfigūravimas ir kompiuterinės įrangos sujungimas.</p> <p>4.3. Bibliotekos serverių administravimas.</p> <p>5.1. Informacinės veiklos technologinių projektų iniciavimas ir paraiškų parengimas.</p> <p>5.2. Informacinės veiklos technologinių projektų administravimas ir įgyvendinimas.</p>
<p>1. Bibliotekos IT technologijų ir technologinių sprendimų, užtikrinančių prieigą prie informacinių išteklių diegimas ir plėtra.</p>	<p>Kompetencijos</p> <p>1.1. Diegti bibliotekoje naujas informacines technologijas.</p> <p>1.2. Diegti ir atnaujinti programinę įrangą bibliotekos darbuotojų ir vartotojų kompiuterinėse darbo vietose.</p> <p>1.3. Vykdyti techninės, kompiuterinės ir programinės įrangos techninę priežiūrą.</p>	<p>Kompetencijos ribos</p> <p>Naujos taikomosios ir sisteminės programinės įrangos diegimas bibliotekoje. Įdiegtos įrangos veikimo išbandymas.</p> <p>Programinės įrangos diegimo, atnaujinimo darbai bibliotekos darbuotojų ir vartotojų darbo vietose.</p> <p>Nepriekaištingo IT darbo užtikrinimas, operatyvus techninių ir programinių gedimų šalinimas.</p>

	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijos ribos</i>
2. Elektroninių-informacinių paslaugų teikimas ir administravimas.	2.1. Diegti ir administruoti bibliotekoje elektroninio pašto prieigas.	Elektroninio pašto programinės įrangos diegimas, veikimo tikrinimas ir atnaujinimas. Elektroninio pašto veikimo techninė priežiūra, veikimo sutrikimų ir gedimų šalinimas.
	2.2. Teikti prieigą prie elektroninių informacinių išteklių ir ją administruoti.	Bibliotekos elektroninių informacijos išteklių priežiūra, prieigos prie elektroninių informacinių išteklių kanalai, jų veikimo užtikrinimas.
	2.3. Diegti ir administruoti administracinę programinę įrangą (pvz., buhalterinės apskaitos).	Bibliotekoje naudojama administracinė programinė įranga (duomenų bazės, apskaitos, apsaugos programos ir pan.). Administracinės programinės įrangos diegimas, veikimo patikrinimas, administravimas ir techninė priežiūra, atnaujinimas.
	2.4. Administruoti naudojimąsi telefoninio ryšio paslaugomis.	Telefoninio ryšio paslaugų stebėseną, valdymą ir apskaitą.
3. Bibliotekos interneto svetainės administravimas ir priežiūra, informacijos sklaida.	3.1. Kurti bibliotekos interneto svetainę.	Bibliotekos internetinės svetainės dizainas, funkcijos, programinė įranga.
	3.2. Vykdyti bibliotekos interneto svetainės techninę priežiūrą.	Internetinės svetainės veikimo priežiūra, svetainės dizaino ir funkcijų atnaujinimas.
4. Bibliotekos kompiuterių tinklo administravimas ir plėtra, serverių administravimas.	4.1. Planuoti kompiuterinės įrangos paskirstymą bibliotekos darbo vietose ir klientų aptarnavimo vietose.	Kompiuterinės įrangos išdėstymo planų bibliotekos klientų ir darbuotojų darbo vietose rengimas, derinimas ir įgyvendinimas.

	4.2.Konfigūruoti bibliotekos kompiuterių tinklą, sujungti kompiuterinę įrangą.	Kompiuterių tinklo veikimo techninė priežiūra, naujų kompiuterizuotų darbo vietų įrengimas ir prijungimas prie kompiuterių tinklo.
	4.3.Administruoti bibliotekos serverius.	Serverių saugumo, apkrovos valdymo, programinės įrangos atnaujinimo užtikrinimas.
5. Informacinės veiklos technologinių projektų iniciavimas ir įgyvendinimas.	5.1.Pateikti informacinės veiklos technologinių projektų idėją ir parengti paraišką.	IT infrastruktūros ir politikos projekto parengimas, pateikimas ir paraiškos pildymas.
	5.2.Įgyvendinti informacinės veiklos technologinius projektus.	Informacinių sistemų diegimo projektų planavimas, koordinavimas ir įgyvendinimas.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Imlumas technologinėms naujovėms
2.	Nuolatinis mokymasis ir gebėjimas mokyti kitus
3.	Gebėjimas organizuoti veiklas
4.	Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti
5.	Idėjų generavimas ir jų įgyvendinimas

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus ir komandinis darbas priklauso nuo konkrečios veiklos.

Darbo aplinka: darbo vietos įrengtos patalpose, aprūpintos informacinėmis technologijomis kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygų išdavimo ir kitos veiklos bei paslaugos.

Darbų saugos reikalavimai: privaloma laikytis darbo saugos, sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektrosaugos reikalavimų.

Pagrindinės darbo priemonės: šiuolaikinės informacinės technologijos kurių pagalba valdomi bibliotekos veiklos procesai.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): didžiausi pokyčiai yra susiję su skaitmeninių technologijų diegimu ir plėtra bibliotekose, taip pat su didėjančiomis skaitmeninių paslaugų teikimo apimtimis. Tai reikalaus plėtoti skaitmenines kompetencijas, nuolatinio mokymosi, gebėjimo greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: žinios vertinamos teorinio egzamino būdu, sprendžiant pateiktas atviro pobūdžio užduotis, praktiniai įgūdžiai vertinami stebint veiklos uždavinių sprendimą konkrečiose darbo vietose. Pagrindiniai vertinimo kriterijai: paslaugos teikimo kokybė, užduočių atlikimo tikslumas, išsamumas.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Renaldas Gudauskas, Daiva Turčinavičė

21. Mediatekininkas

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2), ĮMONĖ (tikslus įmonės, kurioje analizuojamos pareigybės, pavadinimas)	ŠVIETIMAS Bibliotekos R91/91.01		
PAREIGYBĖ (nurodomas pareigybės ar kelių pareigybių, jei aptinkamos funkcijų požiūriu panašios) pavadinimas)	Mediatekininkas	Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Turintis aukštąjį arba aukštesnįjį bibliotekinį išsilavinimą ir įgijęs profesinių žinių bibliotekininkų ugdymo kursuose.
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	-	Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	V-VI
		Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	V-VI
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Teikti bibliotekos lankytojams mediatekos paslaugas, suteikiant prieigą prie mediatekoje saugomų garso, vaizdo dokumentų, rūpinantis mediatekos fondų kūrimu ir palaikymu.		
VEIKLOS SRITYS: (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)		VEIKLOS UŽDAVINIAI: (remiantis veiklos sritimis yra suformuluojami veiklos uždaviniai)	
1. Mediatekos fondo valdymas. 2. Mediatekos informacinių ir bibliografinių paslaugų teikimas.		1.1. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių paieška ir įsigijimas. 1.2. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių fondo atranka pagal turinį. 1.3. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių katalogavimas ir registravimas. 2.1. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių prieigos bibliotekos lankytojams užtikrinimas. 2.2. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių prieigos ir naudojimosi atitikimo teisės aktų reikalavimams užtikrinimas.	

		<p>2.3. Garso, vaizdo, skaitmeninių išteklių saugumo užtikrinimas ir apsauga nuo pažeidimų bei galimo sunaikinimo.</p> <p>2.4. Bibliotekos lankytojų supažindinimas su mediatekos aparatūra, instrumentais ir garsiniais dokumentais, jų naudojimo taisyklėmis.</p> <p>2.5. Mediatekos aparatūros ir instrumentų veikimo patikrinimas, jų kasdienės techninės priežiūros atlikimas.</p> <p>2.6. Netinkamo naudojimosi mediatekos teikiamomis paslaugomis prevencija, mediatekai lankytojų padaromos žalos atlyginimo užtikrinimas.</p>
1. Mediatekos fondo valdymas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	1.1. Vykdyti garso, vaizdo įrašų ir skaitmeninių išteklių įsigijimus.	<p>Garso įrašai, plokštelės, garso juostos, CD, elektroniniai garso įrašai, filmai, fotografijos, iliustracijos, informacinės vaizdo priemonės (plakatai), dalyvavimas parodose.</p> <p>Garso ir vaizdo įrašų, skaitmeninių išteklių atranka pagal turinį, atrankos kriterijai, mediatekos fondo sudarymo tvarka.</p> <p>Įsigijimo šaltiniai: komerciniai įsigijimai, internetas, informacijos išteklių transliuotojai ir leidėjai, garso, vaizdo ir skaitmeninių išteklių gamintojai ir įrašų kompanijos, fondai, privačios kolekcijos.</p> <p>Įsigijimo būdai: dovanojimas, pirkimas, mainai, skolinimasis, teisinis depozitas (užstatymas). Įsigijimo dokumentavimas.</p>
	1.2. Kataloguoti sukauptus garso, vaizdo ir skaitmeninius išteklius.	Centrinis katalogas, katalogavimo struktūra, išteklių aprašymas ir kodavimas kataloge. Katalogavimo standartai.
2. Mediatekos informacinių ir bibliografinių paslaugų teikimas.	Kompetencijos	Kompetencijos ribos
	2.1. Užtikrinti garso ir vaizdo bei skaitmeninių išteklių prieigą bibliotekos lankytojams.	<p>Prieigos režimų ir formatų nustatymas, prieigos politika.</p> <p>Technologiniai prieigos formatai: nuotolinė (on-line) prieiga, naudojimosi bibliotekos patalpose prieiga (onsite), prieigos suteikimo rizika ir jos valdymas.</p> <p>Bibliotekos vartotojų užsakytų garso ir vaizdo išteklių skolinimas ir skolinimo procesų valdymas.</p>
	2.2. Užtikrinti lankytojų prieigos ir naudojimosi garso ir vaizdo bei skaitmeniniais	Naudojimosi ištekliais teisiniai apribojimai, susiję su autorių teisėmis, gamintojų teisėmis, naudojimosi ištekliais licencijos ir jų dokumentavimas.

	ištekliais atitikimą teisės aktų reikalavimams.	
	2.3. Užtikrinti garso ir vaizdo bei skaitmeninių išteklių saugumą ir apsaugą nuo galimų pažeidimų bei sunaikinimo.	Išteklių apsaugos nuo pažeidimų ir galimo sunaikinimo planas ir procedūros: pavojų ištekliams identifikavimas; atsakas smulkiems pavojams ir rizikoms; atsakas reikšmingiems pavojams ir rizikoms; pavojų ir rizikų valdymo instrukcijos; kolekcijų ir fondų evakavimas; kolekcijų ir fondų išsaugojimo prioritetai; atsakingų darbuotojų mokymas fondų apsaugos ir išsaugojimo klausimais.
	2.4. Supažindinti bibliotekos lankytojus su mediatekos aparatūra, instrumentais ir garsiniais/vaizdo dokumentais, jų naudojimo taisyklėmis.	Mediatekos naudojimo taisyklės, garso įrašų klausymosi įranga, vaizdo dokumentų (filmų, fotografijų, diafilmų) peržiūrėjimo įranga.
	2.5. Patikrinti mediatekos aparatūros ir instrumentų veikimą, atlikti jų kasdienę techninę priežiūrą.	Garso įrašų klausymosi įranga, vaizdo dokumentų (filmų, fotografijų, diafilmų) peržiūrėjimo įranga, įrangos gamintojų nustatytos įrangos eksploataavimo ir techninės priežiūros taisyklės.
	2.6. Užkirsti kelią netinkamam naudojimuisi mediatekos teikiamomis paslaugomis, užtikrinti mediatekai lankytojų padaromos žalos atlyginimą.	Naudojimosi mediatekos paslaugomis stebėjimas, lankytojų įspėjimas apie daromus ar galimus naudojimosi mediatekos paslaugomis taisyklių pažeidimus ir jų pasekmes, mediatekai padarytos žalos nustatymas ir registravimas, dokumentų, reikalingų lankytojų padarytos žalos atlyginimui, parengimas.

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Imlumas technologinėms naujovėms
2.	Nuolatinis mokymasis ir gebėjimas mokyti kitus
3.	Gebėjimas organizuoti veiklas
4.	Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti
5.	Idėjų generavimas ir jų įgyvendinimas

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus ir komandinis darbas priklauso nuo konkrečios veiklos.

Darbo aplinka: darbo vietos įrengtos patalpose, aprūpintos informacinėmis technologijomis kurių pagalba yra valdomas lankytojų registras, administruojamos knygų išdavimo ir kitos veiklos bei paslaugos.

Darbu saugos reikalavimai: privaloma laikytis darbo saugos, sveikatos, priešgaisrinės saugos, elektroaugos reikalavimų.

Pagrindinės darbo priemonės: šiuolaikinės informacinės technologijos kurių pagalba valdomi bibliotekos veiklos procesai.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): didžiausi pokyčiai yra susiję su skaitmeninių technologijų diegimu ir plėtra bibliotekose, taip pat su didėjančiomis skaitmeninių paslaugų teikimo apimtimis. Tai reikalaus plėtoti skaitmenines kompetencijas, nuolatinio mokymosi, gebėjimo greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių.

Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai: žinios vertinamos teorinio egzamino būdu, sprendžiant pateiktas atviro pobūdžio užduotis, praktiniai įgūdžiai vertinami stebint veiklos uždavinių sprendimą konkrečiose darbo vietose. Pagrindiniai vertinimo kriterijai: paslaugos teikimo kokybė, užduočių atlikimo tikslumas, išsamumas.

Kvalifikacijos tyrimo duomenų analizės lentelės formos rengėjas (rengėjai): Renaldas Gudauskas, Daiva Turčinavičė